

Beni Onlara Verme

TARIK TUFAN

PK



TARIK TUFAN

Beni Onlara Verme



TARIK TUFAN
BENİ ONLARA VERME

© Tarık Tufan

© Profil Kitap

Yazarı / Tarık Tufan

Kitabın Adı / Beni Onlara Verme

Genel Koordinatör / Münir Üstün

Editör / Nazlı Berivan Ak

Son Okuma / Barış Tut

İç Tasarım / Adem Şenel

Kapak Tasarım / Gül Türkmen

Kapak İllüstrasyonu / Aykut Aydoğdu

Baskı-Cilt / İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri

Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8

Yenibosna – Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 496 11 11

Sertifika No: 10614

1. Baskı: Nisan 2017

978-975-996-915-8

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 12391

PROFİL: 599

TÜRK EDEBİYATI: 129



Necip Fazıl Bulvarı Keyap Sitesi G1 Blok No: 112

Yukarı Dudullu - Ümraniye / İstanbul

www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com

Tel: 0 216 365 70 91 (pbx) Faks: 0 216 365 70 94

Profil Kitap Maviyağaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti markasıdır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Tarık Tufan ve Profil Kitap'a aittir. Yazarın ve yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

TARIK TUFAN
BENİ ONLARA VERME



İÇİNDEKİLER

ANLATMAYA BAŞLAMADAN EVVEL / 9
FIRTINA CEMAL DÖNMEDİ / 11
SIRTINDAN BIÇAKLANAN / 17
BENİ UÇURUMDAN ATIYORSUN AMA ÇOK GÜZELSİN / 23
CÜRET / 29
VEDA / 35
WHERE ARE YOU FROM? / 39
YARIM / 45
YERALTI SAYIKLAMALARI / 51
ŞİMDİ KUŞLAR BİZİ NASIL GÖRÜYORDUR HÜSEYİN ABİ? / 55
LAN GARDAŞ BU NASIL YARA! / 59
MEDİNE'YE VARAMADIM / 65
HAYIRSIZ / 71
BİZİM YIKIK KRALLIĞIMIZIN PRENSESİ ZERRİN / 77
KAN AĞLAYAN / 83
ABRA KADABRA / 89
KARANLIK / 97
KAYIP / 101
ÜÇ SENE / 107
KOMSER ESAT'IN GAYET DERİN AŞK MESELESİ / 113
GAVUR / 119
FARK ETMEZ / 125
GÜLHANE PARKI / 131
İBRETİÂLEM / 137
KOKU / 143

İLKAY AKKAYA DA KADIN SESİ SAYILIR MI? / 149

İNŞİRAH / 155

AL BU BENİM KALBİM! / 159

TÜRKİYE GÜZELİ / 165

BEŞİ BİTİRDİM, DEVAM ETMEYECEĞİM / 171

DELİRMİŞ KIZLARA AĞIT / 177

DERDİNDEN ÖLEN / 183

GÖZLERİME ALTI SANİYE BAK YETER OĞLUM! / 189

ANGELİNA JOLİE, BEN, GÜLER VE FERHAT / 197

ANNE, ÇOCUK VE DİĞERLERİ / 203

KLİP / 209

GURUR / 215

BABA, KIZ VE KAHVEDEKİ KIRIK KUMANDA / 221

HER ŞEY BİR UNUTKANLIK / 227

YİNE GEL! / 233

DEVENİN GÖZYAŞLARI / 241

ANLATMAYA BAŞLAMADAN EVVEL

Huzursuz bir ruhum var benim. Bu dünyada yersiz yurtsuz kalmaktan belki. Çok uzun zamandan bu yana hikâyeler anlatıyorum. Anlattıkça ruhum sükunet bulur sandım. Olmadı.

Kendimi bilmeye başladığım yaşlarda, içinde yaşamak zorunda kaldığım hayatın bende baş edilmesi güç bir nefes darlığı ve kopkoyu bir iç sıkıntısı yarattığını derin bir acıyla fark ettim.

Hayatımı her yanından kuşatan gerçekliğin kalın ve aşılmaz duvarlarını güçsüz ellerimle yıkamayacağımı zamanla öğrenmişim. Bu nefes darlığından, bu iç sıkıntısından kurtulabilmek için kendi kendime hikâyeler anlatmaya başladım. Gerçekliği bozarak, ruhumu ayakta tutmaya çalışıyordum. Bu durumla başka türlü yüzleşmeyi göze alacak kadar cesur bir adam olmak isterdim.

Mahallemizi, insanları, yaşadıklarımı hayallerimi katarak anlatıyordum. Beni yaralayan ne varsa, anlattıkça anlam ve duygu değişikliğine uğruyordu. Nefes darlığı ve iç sıkıntısı yaratan bir gerçeklik tahammül edilebilir bir hâle dönüşüyordu.

Anlatmaya başladıktan bir süre sonra ayırt edemez oldum; hangi olaylar gerçekten yaşandı, bu karakterlerin hangileri uydurmaca, semtte neler oldu, o sahneler gerçekten yaşandı mı?

Bütün bunları anlatmamın altında yatan tek bir sebep var aslında. Hikâyelerin bir yerine iliştirdiğin yaralarını gös-
termek ve birilerinin “Çok mu acıyor?” diye içten bir merha-
metle sormasını beklemek. Bir annenin çocuğunun kanayan
yerini öpmesi kadar içten.

Okuyacağınız hikâyelerin serencamı bu. Bir semt var. O
semtte yaşıyan insanlar. O semtte olup bitenler.

Herkesin hicreti niyet ettiğinedir.

Arka sokaklar, muradına eremeyenler, bir kez sevdiğinin
yüzüne baksa ölecek âşıklar, eli, yüzü, bahtı kara çocuklar.

En çok onlar için yazdım.

Ne kadarının gerçek olduğunu artık ben de ayırt edemi-
yorum.

FIRTINA CEMAL DÖNMEDİ

Taksim'den gelirken Unkapanı Köprüsü'nü geçtikten hemen sonra bizim semte doğru girmek için taksiciye sağa dönmesini söyledim. Adam endişeli gözlerle bana baktı:

“Abi biz oraya girmiyoruz!”

“Nasıl girmiyorsunuz?”

“Oraya girince, çıkınca hep bir sorun çıkıyor. Ya içerde bir şey oluyor ya da çıkınca polis çeviriyor.”

“Hacı, ben bu yolu yürümeyeyim diye taksiye biniyorum. Sen gir bir şey olmaz,” diye biraz sertçe üsteledim. Belki bir iki şey daha söylemiş olabilirim, hatırlamıyorum.

Taksici anlık bir göz göze gelme durumunun ardından istemeye istemeye ara sokaklara doğru yol aldı. Daha fazla içeri-
lere girmesin diye eve gelmeden uygun bir yerde indim. Taksicilerin girmek istemediği sokaklar diye bir şey var bu şehirde. Bu bir ölçü, bir tanımlama biçimi aslında; taksici girmiyorsa oralarda kol gezen uğursuz bir gölge, kötü bir rüya, tekinsiz bir sokak, ölçüsüz bir öfke var demektir. Yüz yüze gelmek istemeyeceğin insanlar, dokunmak istemeyeceğin hayatlar, yan yana yürümek istemeyeceğin nefretler. Öyle şeyler.

Biz ne kadar unutmaya çalışsak da, aradan onca yıl geçmesine rağmen birileri çıkıp iki laf edip geçmişin pis izlerini bir anda ortaya çıkarıveriyor. Adam haklıydı aslında, bizim mahalleye dışarıdan birilerinin girmesi kolay değildi. İşin kötü yanı, mahalleye bir kere girmiş, orada yaşamaya başlamış insanların, ama çaresizlikten ama alışkanlıktan, başka yerlere gidebilmesi de çok kolay olmuyordu.

Etrafımız görünmeyen ve bütün gücünü bu görünmezliğinden alan bir şeylerle kuşatılmıştı; girilmeyen ve çıkılmayan yerlerde oturuyorduk. Her yanı açıktı, İstanbul'un her yerine yakın yolların ortasındaydı ama yine de girilmiyordu ve çıkılmıyordu. O karanlık sokaklarda, güneşi az gören evlerde, duvarları rutubetli odalarda, kadınların ve çocukların apartman önlerinde oturdukları mahallelerde, birbirimize baka baka ömrümüzü ve henüz doğmamış çocuklarımızın ömrünü tüketiyorduk. Hayal ettiğimiz her şey, hava kararıp da mahalleye döndüğümüz anda düzensiz bir mezarlık gibi üst üste yığılıyordu.

İstanbul'un göbeğinde olduğumuz halde kimsenin fark etmediği bir şekilde hayatımızı sürdürüyorduk. İnsanlar arabalarıyla vızır vızır ana caddeden geçiyorlardı ama hiçbirisi yoldan çok değil, üç yüz metre içeriye girmeyi aklının ucundan geçirmiyordu. Bakınca anlıyorlardı oralarda bir yerlerde kötü şeylerle karşılaşabileceklerini.

Daha semtin girişinde, kokusundan, renginden, duvarlarından, taşından, insanların yüzlerinden, seslerden anlaşılıyordu içeride boktan bir hayatın sürdüğü. Katili, gaspçısı, psikopati, siyasisi, cigaracısı, şucusu bucusu derken semt taksicilerin girmekten imtina ettiği muhitlerden biri olarak biliniyordu. Orada bir pislik vardı ve şehir, kimseler fark etmesin diye bu pisliğin üzerini ucuz bir bulvar gazetesinin sayfalarıyla örtmüştü.

Bize kalsa semtte bir tane bile kötü adam yoktu. Birilerini vurmuş da olsalar, birilerini yaralamış da olsalar, sağda solda

mevzu çıkarmış da olsalar, siyasi vukuatlara bulaşmış da olsalar, gittikleri mekânlarda her türlü hadiseyi yapmış da olsalar bizim semtte bir tane bile kötü adam yoktu.

Birileri gerçekten, ama gerçekten kötülük etmeye niyet et-seler, içinde puştluk olan, insafsızlık olan herhangi bir kötülük diyorum, bunun gereği yapılyordu zaten. Dışarıdan müdahaleye ihtiyaç duyulmuyordu o zamanlar.

Oysa gerçek kötüler hiçbir suç izi bırakmadan başka muhitlerde geziyorlardı. Beyaz yakalarıyla rahat rahat ortalıkta dola-nıyorlardı ve nedense hiç kimse onları dert etmiyordu; pahalı ayakkabılarıyla sahilde yürüyüşe çıkıyorlardı, kahve fincan-larıyla ve kurumsal kimlikleriyle plazalara giriyorlardı, sonra da naylon duyarlılıklarıyla, güneş gözlükleriyle, çokça anla-tım bozukluklarıyla cümleler kuruyorlardı oturdukları kafe-lerde. Ekmekten, sudan, kadından konuşur gibi, yatırım araç-larından, indekslerden, paritelerden konuşuyorlardı ve hiçbir koşulda kötü olmuyorlardı. Masumiyetlerini neredeyse ucuza kapatılmış bir gayrimenkul gibi satın alıp kasada tuttukları tapuların arasına fırlatmışlardı. Onlar her koşulda iyi insan-lar oluyordu ve bizim mahalledekiler eskiden beri kendilerine düşen bedeli ödemek zorunda kalıyorlardı.

Cemal dayım da o bedeli ödeyenlerden.

Fırtına Cemal.

Henüz askere gitmemişti ama altında bordo bir Şavrole'si, bir de plakalı taksisi vardı. Rahmetli dedemden kalan son pa-rayla almışlar.

Cemal dayım arabalara düşkün, gezmeyi seviyor, hareketli bir adam. Biraz öfkeli ama merhametsiz değil. Zaman zaman vukuatlara giriyordu. Başında dur yapma, etme diyecek bir babası yoktu. Büyük dayımlar mukayyet olmaya çalışıyor-lardı ama güçleri yetmedi. Allah'a şükür semtte kimseye bir

yanlışı, bir ahlaksızlığı görülmüş duyulmuş değildi ama içindeki adalet duygusu kimi durumlarda öfkesini yükseltiyordu.

Gözü karaydı ama vicdansız değildi. Muhitte böyle söz ediliyordu arkasından.

Annesinin bitimsiz yalvarışları ve nasihatlerine dayanamayıp askere girmeye karar verince, aileden kimsenin ilgilenme durumu olmayan taksi plakasını satmaya karar vermiş. Geçmiş zaman, paranın çok kıymetli olduğu zamanlar.

Plakayı satmak için Taksim'de bir yere gidiyor. Yanında birisi daha var ama kim olduğunu bilmiyoruz. Daha önceden tanıdığı bir esnafın yanına gidiyorlar. Satış gerçekleşiyor ve esnafın dediğine göre parayı alıp çıkıyor dayım.

Gidiş o gidiş. Bir daha da kimse haber alamıyor Fırtına Cemal'den.

Polis plakayı alan esnafı sorguluyor ama adamın söylediklerinden bir sonuç çıkmıyor. Gerçekten de bir alışveriş gerçekleşmiş, şahitler var ve Cemal oradan parayla çıkmış.

“Yalnız,” diyor esnaf, “yanında İngilizce konuşan birisi vardı.”

Kimseler anlam veremiyor bu duruma. Cemal'in yanındaki yabancı kim olabilir? Ne anneannem ne annem, teyzem, dayılarım böyle birini tanıyorlar. Cemal'in takıldığı ortamlardan bir arkadaşı olabilir belki ama etrafta tanıyan bilen yok.

Cemal kayboldu. Mesele iki kelimeyle insanın ağzından dökülüveriyor ama işte o iki kelime, bir insanın ismi ve kaybolmak, iki yanı keskin bir hançer oluyor ve söyleyenin dilini de kalbini de kan revan içinde bırakıyor.

İstanbul'un altını üstüne getirdiler ama dayımı bulamadılar. Yer yarıldı, Cemal içine girdi. Artık nerede kaybolduysa ayağını bastığı toprak mezarı oldu ve içine düştü. Bir mezarlıkta olacağı düşüncesi iyice yerleşmişti herkeslerde.

O zamanlar haberleşme böyle değil. Kimsenin kimseden haberi yok. Bir yandan polis, bir yandan da bizimkiler arıyor. Yok yok yok. Cemal'in nereye gittiğini, nerelerde olduğunu bilen bir Allah'ın kuluna rastlamıyorlar.

Hasan dayım çaresizce gazetelere kayıp ilanı verdi. Bulanların insaniyet namına filanca numaraya haber vermelerini isteyen ilanlardan bir tanesi. Gel gör ki insaniyet namı da her zaman bir netice getirmiyor.

Aradan aylar geçti ama Cemal dayımdan ses seda çıkmadı. İnsan, hiç olmazsa sarılıp ağlayacağı bir cenaze arıyor bir süreden sonra. İlk zamanlarda, kayıp olması ölmesinden iyidir diye düşünüyorlar ama zaman uzayıp umut kesildikçe, sarılacak, ağlayacak, ferî sönmüş de olsa gözlerinden öpecek, soğumuş da olsa göğsüne yaslanacak ve öylece toprağa koyacak bir cenaze olsun istiyorlar. Onu da bulamıyorlar.

Hasan dayım bu kez yeni bir ilan verip resimdeki şahsı görenlere, bilgi verenlere para ödülü verileceğini duyuruyor. Ne insaniyet namı ne de para Cemal dayımdan bir iz bulmaya yetti. Böyle böyle aradan dile kolay tam beş koca yıl geçti.

Beş yıl sonra hiç beklenmedik bir şey oldu.

Bizim semte yeni atanan bir polis müdürü dosyaları incelerken dayımın dosyası dikkatini çekmiş. Bizimkileri Fatih Emniyet Müdürlüğü'ne çağırttı. Bir an acaba haber mi var diye heyecanlandık ama ortada somut bir bilginin olmadığı kısa süre içinde anlaşıldı.

Allah'ı varmış, o polis müdürü insaflı çıktı ve araştırmalara devam etti. Aradan altı ay geçmişti ki bizimkileri yine çağırdılar emniyete. Annemler artık umut etmemeyi öğrenmişlerdi ama her haberin peşine koşmayı bir vazife olarak görüyorlardı. Bunca yıldır yaşadıkları ağır hayal kırıklıklarından tekrar tekrar incinmemeyi, tekrar tekrar yaralanmamayı öğrenmişlerdi.

Bu seferki haber farklıydı. Polisin elinde altı yıl önce kayıp olan bir şahsa ait bir saat ve bir de taşlı yüzük vardı. Cemal dayımın saati ve yüzüğüydü masada duran. Bedenine dokunur gibi dokundular saate ve yüzüğe. Kardeşlerinin başını okşar gibi dokundular. Küçük kardeşlerinin ellerinden tutar gibi.

Polisler, İstanbul'un dışında bir yerde, askeriye'nin dikenli tellerle çevrili arazisinin hemen yanında, yerleşimin olmadığı bir kırsalda, altı yıl önce, tabancayla kurşunlanarak öldürülmüş genç bir adamı bulmuşlar. Üzerinde hiçbir kimlik olmayan bu genç adamın eşyaları bir yere kaldırılmış. Cenaze birkaç ay morgda bekletilmiş fakat kim olduğu belirlenememiş. Seksen öncesi ortalığa saçılan kimliksiz cenazeler düşünülünce açıkçası pek kimsenin umurunda da olmamış. İki ay sonra da kimsesizler mezarlığına defnedilmiş.

Fırtına Cemal'in kaydı belgelere böyle geçti. Hayatı kadar kısa bir rapor tutulup dosyaya eklendi.

Öldüğüne üzülmedik mi? Üzüldük tabii. Çok üzüldük. Ama daha kötüsü gururumuza yediremedik. Bizim mahallede de birileri ölüyordu, öldürüyordu ama böyle olmuyordu. Vuran da belli oluyordu, vurulan da. Vurduktan sonra, kolluklar gelip alsınlar diye cesedin başında bekliyorlardı bazıları. Çünkü ölümün ve ölümlerin saygı duyulması gereken bir yanı vardı. Birbirine delice öfke duyan, nefret eden, yok edecek kadar düşmanlık edenler bile hasımlarının ölümlerine yas tutma hakkını çalacak kadar alçalmıyorlardı. Öldürdüklerini bir yerlerde gizleyerek yakınlarının acısını bitimsiz bir ağıda döndürmüyorlardı. Ağır bir kabahatin üstüne utanç verici bir hainlik eklemekten kaçınıyorlardı belki de.

SIRTINDAN BIÇAKLANAN

*“lan filmde olsa inanmazsın ama
gerçek hayatta daha acayip şeyler oluyor.”*

kahvede oturan bir abi

Bir kadına duyduğun sevgi arttıkça yüzüne doğrudan bakabilme gücün azalır; gerçek âşıklar ölmemek için uzaktan bakarlar. Zaten aşktan ölecek hale geldiklerinde, sevgilinin yüzüne bir kez doğrudan bakmaları yeterli olur.

Gerçek âşık, sevgilinin yüzüne, bütün perdeleri yırtarak, doğrudan ama gerçekten kalbiyle, ruhuyla bir kere bakarsa o an içinde ölür. Âşığın ölümünden sual olunmaz. Öldüyse, aşk için, aşk acısıyla, aşktan ölmüştür.

Ganyancı Bülent’in küçük oğlu Cesur, iki senedir Levent’te bir şirkette, şirket genel müdürünün şoförü olarak çalışıyordu ve aynı yerde sekreterlik yapan Zehra’ya âşık olduğu için kızı uzaktan uzaktan izliyordu.

Allah var, Bülent abi bu çocuğu okutmak için elinden geleni yaptı ama Cesur arabalara hastaydı ve gözü başka bir şey görmüyordu. Daha küçücük çocukken, 29 Mayıs İlkokulu’nda okurken, okuldan kaçıp Fatih’te At Pazarı’nda Kaportacı Sedat’ın yanına gidiyordu ve kovalar da oradan ayrılmıyordu. At Pazarı şimdiki gibi kafelerin değil, oto tamircilerinin mekânıydı. Eli yüzü kara çocuklar meydanda dolanıp duruyorlardı.

Cesur, bizimki gibi bir mahallede oturup da mühendis olmayacağı için gidip şoför olmuştu. Son iki senedir de aksatmadan işine devam ediyordu.

İşe başladı başlayalı, bu kızı dilinden düşürmezdi. Aşkına delil olsun diye bir yorgan iğnesinin ucunu kaynatıp sonra mürekkebe batırıp koluna kızın isminin baş harfini işledi. Omzundaki mavili kırmızılı kabarık dövme pek şık durmadı ama adamın anasını ağlatan acıya dayanarak o dövmeyi yapabildiği için itibarı arttı. Bütün bunları yapmasına rağmen gidip Zehra'ya tek bir kelime söyleyemedi o ayrı mesele.

Kendi kendine dövme yaparken insanın gözünden damla damla yaş akıtan o acıdan daha büyüğü, içindekini söyleyememek acısıdır. Her sabah, âşık olduğu kızın yanı başında durup da bir tek laf edememenin acısına dayanan bu çocuk için, ucu ateşli yorgan iğnesini değil yüz sefer, bin sefer bile koluna batırması dert değil. Derdin büyüğü söyleyememek.

Bizim mahallede söyleyebilen pek çıkmıyordu zaten. Çay ocağında bir araya gelen arkadaşlar birbirlerine sürekli sevdikleri kızları anlatıyordu ama hepsi uzaktan âşık. Sorsan, biri bile gidip o kızla beş dakika konuşamamış.

Mesela ben Kabataş Erkek Lisesi'ne giderken akşama doğru okulun dönüş saatinde, Beşiktaş'ta her Allah'ın günü 28 numaralı otobüsün geldiği durakta iki saat bekleyip öyle biniyordum otobüse. Neden? Etiler'deki kız meslek lisesinde okuyan iki kız, o saatteki otobüse biniyordu da ondan. Üç sene böyle geçti. Arkadaşla okuldan çıkıp durağa geldik, otobüsler doldu gitti, doldu gitti, o durakta iki saat usanmadan bekledik ve kızlarla aynı otobüse binip Fatih'e gittik. Üç koca sene boyunca aynı otobüste hemen yanlarındaki koltuğa oturup da tek bir laf etmez mi insan? Etmedik. Edemedik. Âşık oldukları kızlarla konuşamayanlar olarak aynı mahallede toplanmıştık sanki.

Cesur, Zehra'ya bir şey söyleyemedi ama iki sene sonunda tuhaf bir şekilde evlenme durumu ortaya çıktı. Bizim oralarda kuraldır, böyle güzel şeyler birdenbire ortaya çıkıyorsa o işin içinde kesin bir bokluk vardır. Bu kuralın bir kez bile şaştığına şahit olmadım. Nitekim yine öyle oldu.

Cesur'un şoförlük yaptığı adam, yani genel müdür, meğer Zehra'yla birlikte oluyormuş. Lafı uzatmayayım, mesele yeteri kadar sevimsiz zaten, kız bu arada hamile kalmış ve çocuğu aldıramayacak duruma gelmiş. Adam da evli, üstelik iki tane çocuğu var. O ara nasıl, nereden aklına geldiyse Cesur'u karısına alıp bir teklifte bulunmuş:

“Bak aslanım ben bir hata yaptım. Yapmamam lazımdı ama yaptım, oldu bir kere. Eğer ortaya çıkarsa yengen çocukların yüzünü göstermez, zaten bırak çocukları, ortada aile maile de kalmaz. Yengen de hasta zaten. Yoksa söyledim. Sen bir kardeşlik yap bana, gel Zehra'yla evlen. Ben de sana büyük abilik yaparım. İcabında evin, araban falan sorun olmaz. Çocuğun masrafı zaten bende. Bankaya bir para yatırırım. Yanlış anlama çocuğun geleceği için. Para mara dert etme. Yeter ki bize yardım et. Sonra da boşanırsın. Bir iki sene evli kal.”

Zavallı Cesur ne yapsın? Âşık olduğu kızın başka adamla birlikte olduğuna mı yansın, adamın kızı ortada bıraktığına mı yansın, kendisine edilen teklife mi yansın? Bir akşam yolda karşılaştık. Çocuk iyice dolmuş. Kimseye de bir şey söyleyemiyor. Beni görünce “Seninle bir şey konuşmam lazım,” deyip durumu anlattı. O anlattıkça ben adama küfrettim sonra da kendimce nasihat ettim:

“Sakın kabul etme, babana da asla durumdan bahsetme. Allah'ıma, kitabıma, Bülent abi senin de, o adamın da ağzını burnunu, bütün kemiklerini kırar. O kız senin kısmetin de-ğilmiş. Unut gitsin.”

“Haklısın hacı,” deyip gitti.

Bir kadını gerçekten sevmişsen kalbinden başka hiçbir şeyin kalmamıştır; aşk, evvela aklından başlayıp ne var ne yok her şeyini birer birer terk ettiğin uzunca bir yoldur. Bu yolda kalbinden başka ihtiyaç duyabileceğin hiçbir şey yok nasıl olsa. İhtiyacı bırak, aşk yolunda olanın kalbinden ötesi perde dir, yüküdür. Aslında bir yerden sonra kalbi de yüküdür ama taşımaya değer tek yük bu olduğundan, sevgiliyi içinde taşımanın hatırına kendi kalbine tahammül eder insan.

Cesur’un o kızı bu kadar delice sevdiğini nereden bileyim?

Aradan on gün geçti geçmedi, Bülent abinin karısı Özlem abla anneme bir davetiye verdi. Defalarca baktım davetiyeye.

Oğlumuz Cesur’la kızımız Zehra’nın düğün töreninde sizleri de aramızda görmekten mutluluk duyarız. Yer: Fatih Renk Düğün Salonu.

Ne yapacağımı bilemedim. Gitsem, Bülent abiye sorsam, kesin bilmiyordur gerçeği, öğrenirse de Cesur’u öldürür. Bir şey demesem kendimi suçlu hissedeceğim. Belki biliyordur. İki arada bir derede kaldım. Böyle durumlarda hep en yanlış kararları alırım. Yine öyle oldu. Sustum, kimseye bir şey demedim. En azından mahalledeki birkaç abiye meseleyi açmam lazımdı ama o da başka sorunlar açabilirdi. Keşke bu durumu hiç bilmeseydim diye kendi kendime bir kamyon küfür ettim.

Düğün gününe kadar kesin bir şey çıkar ve bu düğün olmaz diye kendi kendimi teselli etmeye çalışıyordum. Lan bir insan bu kadar kör olabilir mi diye sorup duruyordum.

Düğün günü gelip çattı. Cesur bu kızla evlendi.

Para pul için değil, hakikaten kızı sevdiği için evlendi. Karnında bir başkasının çocuğunu taşıyor olmasına rağmen

o kızla evlendi. Muhtemelen babasına kızın kendisinden hamile olduğunu söyledi ve apar topar düğün yaptılar.

Düğün esnasında Cesur'la bir kez göz göze geldik. O bakışı hiç unutamam. O bakış, *sen anlamazsın aşk denen şeyi* bakışıydı. O bakış, *ben bu kızı ne kadar çok seviyorum biliyor musun* bakışıydı. O bakış, *ben aslında acıdan geberiyorum ama onun yanında olabilmek için her şeyi göze aldım* bakışıydı. O bakış, seven bir adamın bakışıydı ve neler anlattığını sabaha kadar yazsam bitmez.

Evlendiler. Yedi ay oldu olmadı bir kız çocukları oldu. İsmi Gamze koydular. İsmi kim koydu hep merak ettim. Bebeğin böyle erkenden doğması mahallelinin dilinde bir süre gezdi ama gençlik işte deyip kapattılar.

Mahalleli insanlar olayın üzerinde durdurmadı ama arkasından gelen olay herkesi derinden sarstı.

Evlendikten sonra kızla Cesur bir tek gece bile aynı odada yatmamışlar meğer. Kız hamile olduğundan Cesur da üzerine gitmemiş. Bebek doğdu, aradan biraz daha zaman geçti. Bizim hiçbir şeyden haberimiz yok tabii ki.

Cesur, yanında çalıştığı genel müdüre iki tane sıkınca her şey açığa çıktı. Allah'tan silah tutukluk yapmış da ikiden fazla sıkamamış. Yoksa gencecik çocuk katil olacaktı.

Karısı, Cesur'dan uzak duruyormuş ama hamile kaldığı heriften uzak durmuyormuş. Evli oldukları süre içinde de sürekli birlikte oluyorlarmış. Cesur'un akli bir karış havada olduğu için, lafın gelişi bir karış diyorum, aklını daha yolun başındayken, kızı gördüğü o ilk anda bir kenara bıraktığı için, yanı başında olup bitenden hiç haberi olmamış. Nereden olsun ki? Çocuk işe gidip geliyor, patronun verdiği görevleri yapıyor,

oraya buraya koşturuyormuş. O esnada da karısı patronuyla ilişkisini devam ettiriyormuş.

Bir gün karşılıklı otururken, olayın üzerinden iki sene geçmişti, kahvede sohbet ederken laf açılınca “Nereden anladın?” diye sordum Cesur’a.

“Karımın üzerinde bir an o piçin parfümünü duydum,” dedi. “Bir an yanımdan geçerken kokuyu aldım ve beynimden vurulmuşa döndüm. Sonra zulaya yattım, Zehra’nın peşinden gittim. Çocuğu annesine bırakıp o ibnenin yanına gitti. Arkasından ben de girdim.” Gözleri dolu dolu oldu Cesur’un.

“Lan var ya, ben o çocuğa kendi çocuğum gibi bakardım. Kanım böyle aksın ki kendi öz çocuğum gibi bakardım, yeter ki beni sevsin. Ama o insafsız karı sırtımdan bıçakladı.”

“Kanım böyle aksın,” derken elindeki çay bardağından bir kaşık çay alıp yere döktü.

BENİ UÇURUMDAN ATIYORSUN AMA ÇOK GÜZELSİN

*“kişioğlu hikâyecilikten kurtulamaz, kendi hikâyeleri
ve başkalarının hikâyeleri arasında yaşar. başına
gelen her şeyi hikâyeler içinden görür. hayatını sanki
anlatıyormuş gibi yaşamaya çalışır. ama ya yaşamayı
ya da anlatmayı seçmek gerek.”*

bulantı / j. p. sartre

Sabahın erken saatleriydi. Dükkândan içeri girdi. Çok güzeldi. Askıdaki gömleklere, raflardaki kazaklara, tezgâhtaki tişörtlere ve en sonunda doğrudan yüzüme baktı. Sıralamanın böyle olmamasını, hepsinden daha önce yüzüme ve mümkünse o an hiçbir şeyi görmeyip sadece yüzüme bakmasını dilerdim. Ben de onun yüzüne bakınca bir an göz göze geldik. Ona bir şeyi para karşılığında satma durumu utanç duymama sebep oldu. O kadar güzeldi ki dükkânda sattığım hiçbir şey güzelliğine yakışmayacak diye düşündüm. Sonra ne giyerse zaten yakışır diye teselli buldum. Etraftaki kıyafetleri şöyle bir gözden geçirdikten sonra tekrar bana baktı. Hafifçe gülümsedim. O da aynı şekilde karşılık verdi. Emin değilim, belki de bana öyle geldi. Çok güzeldi. Güzel bir kadınla karşılaştığında insan, cümleler arasında bir kapı bulmak kolay olmuyor. Kafamdan geçen hiçbir kelime onun güzelliğinin karşısında bir cümleye dönüşecek kadar güçlü gelmiyordu.

Bütün cesaretimi toplayıp tam bir şeyler söyleyecektim ki polisler girdi ve ne olduğunu bile anlayamadan apar topar gözaltına alındım.

Dünya güzeli bir kadınla karşılaşıyorsun, göz göze geliyor-sun, hafifçe gülümsüyorsun, o da sana gülümsüyor, belki gülümsemiyor ama en azından bakışlarını kaçırmıyor, bu da iyi bir şey, tam bir şey söylemek için hazırlanırken polisler seni gözaltına alıyor. Böyle bir anda insanın aklına en son gelecek şey bu, fakat oluyor işte.

Üniversitede felsefe bölümünü bitirmiştım. Çalıştığım radyo kapanmıştı ve iş bulamıyordum. Nietzsche'yi, Camus'yü, Kierkegaard'ı, Habermas'ı, Schopenhauer'i, Bakunin'i, Hakkı Yeten'i, Süleyman Seba'yı iyi biliyordum ama bir türlü iş bulamıyordum. İş bulmak bir yana, kapkaranlık gecelerin içinde uykuyu, sokağa çıktığımda yolumu, dünya denen cehennemde kendimi bulamıyordum. Hayatım, aramak, bazen ne aradığını bile bilmemek ama sonuçta hiçbir şey bulamamaktan ibaretti. Şeref Bey Stadi'nda maç olduğu günler yanıma Cemil Meriç'in *Bu Ülke'sini* alıyordum ve erkenden stada girip okumaya başlıyordum. Siyah beyazlılar yeşil çimlere ayak basana kadar, *Bu Ülke'yi* kelime kelime, aklıma ve kalbime kazımaya çalışıyordum. İçindeki büyük dertle, gözlerini kör edene kadar ruhunu yoran o adamın hakikatinden bir parça nasiplenmeye ve bir gece olsun huzurla uyumaya çalışıyordum ama nafile. Ne iş bulabiliyordum ne de huzur.

Bizim semtten Harun, annemin her ortamda 'bizim oğlan kendi başına olsa aç kalır' türünden serzenişlerini duymuş olacak ki, bir gün Refik abinin kahvesinde otururken yanıma geldi ve iş teklifinde bulundu. Kabul ettim. Bulabileceğim başka bir iş yoktu ve annem yüzüme her baktığında ağlamaklı oluyordu.

Harun bir arkadaşıyla birlikte tekstil işi yapıyordu. Şişli'de Polat Pasajı'nda ve Beyoğlu'nda Terkos Pasajı'nda dükkânları vardı. İhraç fazlası tekstil satıyorlardı. Beyoğlu İş Merkezi'nde bir yer daha açacaklardı ve başında durmamı istiyorlardı.

İşe başladım. Ucuz fiyatlarla Prada, Gucci, Dior, Hugo Boss, Valentino, Prada, Dolce & Gabbana, Armani, Marc Jacobs, Chanel, Louis Vuitton satıyordum. Gözü yükseklerde orta sınıf kadınlar beğendikleri şeyleri alıp gizli bir suç ortaklığı gereği "Gerçek mi bunlar?" diye soruyorlardı. Ben de aramızdaki suç ortaklığına büyük bir bağlılıkla, ciddi bir yüz ifadeyle "Evet" cevabını veriyordum. Cevabı güçlendirecek detayları ihmal etmiyordum ki müşterinin memnuniyeti daha da artsın; "Bunlar Tayvan'da ve Peru'da imal ediliyorlar." Peru malı Prada'sını, Tayvan malı Marc Jacobs'unu giyen kadınlar Maslak'taki, Levent'teki plazalarına güvenli gülümsemelerle gidiyorlardı. Üçüncü yıkamadan sonra solan gömlekleri sorun etmeyip nasılsa ucuz duygusuyla yeni bir tanesini almak için geri dönüyorlardı. Aralarından hırslı, acımasız ve gözü yüksekte olanları, başkalarının sırtlarına basa basa, genel müdür götünü yalaya yalaya yönetici olduktan sonra, ucuz yurtdışı turlarında, turun bir parçası olarak gittikleri marka outletere terfi ediyorlardı.

O acımasız ve hırslı yönetici adaylarını gerçekten ayırt edebiliyordum. Çakma marka giyecek kadar kurnaz, Beyoğlu'nda, Kadıköy'de, Beşiktaş'ta sosyalleşirken çok neşeli, toplumsal meselelerde herkesten çok daha duyarlıydılar. Duyarlılıkları da giydikleri Dior kadar gerçek duruyordu üzerlerinde ve kolayca anlaşılmıyordu.

"İçerideki mallar için tespit tutanağı hazırladınız mı?" diye sorunca güzel kadının bir avukat olduğunu, büyük markalardan birinin Türkiye'deki temsilcisi olduğunu ve polisle birlikte

bizim dükkâna baskına geldiğini anladım. “Beni uçurumdan atıyorsun ama çok güzelsin,” demek istedim. Demedim.

Güzel bir kadın, tırnaklarını kalbinize geçirip kanatıncaya kadar bastırса da güzel bir kadındır. Güzel bir kadın, hayatınızdan bir ânı acıtarak koparsa da güzel bir kadındır. Sizi bir uçuruma sürüklese de, güzel bir kadın sadece güzel bir kadındır ve ötesinin bir anlamı yok.

Polislerden birinin cep telefonu “Yedi Karanfil” albümündeki ezgilerden biriyle çalmaya başladı. Tuhaf hissettim kendimi. Polis arabasına bindik. Radyoda Neşet Ertaş’tan “Gönül Dağı” çalıyordu. “Radyonun sesinin biraz açar mısın?” diye sordum öndeki polise. Suçlu birinin talebini yerine getirmekle ilgili çok kısa tereddüdün ardından sesi açtı. Emniyete doğru yola çıktık. “Gönül Dağı”nın ardından Zeki Müren’in “Gitme Sana Muhtacım” şarkısı çalmaya başladı. İçim acımaya başladı. “Radyoyu kapatır mısınız?” dedim. “Siktir git lan şerefsiz. Babanın uşağı mı var burada!” dedi ve şarkı devam etti.

Emniyette nezarethaneye konulacağımı düşünüyordum ama koymadılar. Onun yerine bir odada beklememi istediler. Oturdum ve duvardaki afişleri okumaya başladım. Antoine Roquentin’i düşünüyordum ve çakma Prada satmaktan gözüktüyordum.

Bir süre bekledikten sonra başka bir odaya aldılar. Avukat kadın ve başka polisler beni bekliyorlardı. Gösterdikleri yere oturdum. Sattıklarım ile ilgili sorular sormaya başladılar.

“Bana bir seccade verir misiniz? Namaz kılmam lazım,” dedim. Hepsi şaşkın şaşkın yüzüme bakmaya başladı.

“Hem hırsızlık yapıp hem de namaz mı kılıyorsun?” dedi güzel avukat.

“Beni çok kırıyorsun ama çok da güzelsin,” diye karşılık verdim.

“Terbiyesizleşme,” deyince masadaki polis araya girdi.

“Kes lan tamam. Ne namazı şimdi? Kaza edersin. Şu ifadeyi tamamlayalım.”

İfadem almaya başladılar. Ben kıza bakıyordum ara ara. İşini iyi yapan insanlara özgü bir kararlılık ve ciddiyet vardı yüzünde. Bir ara kalem defter çıkarmak için çantasını açtı. O esnada Palahniuk’un *Gösteri Peygamberi* kitabını gördüm.

“Palahniuk mu okuyorsun?” diye sordum. Yüzüme tuhaf tuhaf baktı ve cevap verme gereği bile hissetmedi. Ama bakışlarında *nereden çıktı şimdi bu aptal soru* edası vardı.

Güzeldi, ünlü bir markanın avukatıydı, *Gösteri Peygamberi*’ni okuyordu ve işini iyi yapıyordu. İfadem aldktan sonra bıraktılar.

CÜRET

“birinin gözüne gözüne bakmak, bakıp bakıp durmak cüreti”

mehmet said aydın

Mehmet Ali'ye kalsa, önce kendisine yetecek kadar maaş alabileceği, sosyal güvencesi sağlam, kurumsal yapısı güçlü, kariyer imkânları sağlayan bir şirkette iş bulmak, bir süre çalışıp para biriktirdikten sonra, ana babasına yük olmadan mütevazı bir düğün yaparak helal süt emmiş bir kızla aile kurmak ve nihayetinde çoluk çocuğa karışmak isterdi ama tertemiz kalbi bu sıradan hayallerle yetinmedi ve o âna kadar gördüğü en güzel kıza âşık olmaya cüret etti.

Lale, sadece Mehmet Ali'nin değil, pek çok erkeğin hayatında görüp görebileceği en güzel kadınlardan biriydi ve bu kadar güzel bir kadına kalbini kaptırmak çoğu zaman büyük kalp sancılarının ilk sinyalidir. Mehmet Ali, Lale'yi görünce aşka hazırlıksız kalbinde, merhemi henüz bulunmamış ve insanın iflahını kesen, aciz bırakan bir yara peyda oldu. Herkes bilir, her cüret bir hesap taşır sahibine.

Mehmet Ali, üniversiteyi bitirir bitirmez bir bankada gişe yetkilisi asistanı olarak işe başlamıştı. Başvuruydu, sınavdı, mülakattı, boktu püsürdü derken bir ay sonra işe kabul edildiği belli olunca, ilk iş babasıyla birlikte babasının Kiğılı'da çalışan bir arkadaşının yanına gittiler ve ekstra yüzde yirmilik

alışan indirimiiyle bir siyah, bir lacivert, bir de koyu gri takım elbise ve takımlara uyacak üçer gömlek ve üçer kravat aldılar. Babasının arkadaşı, işe başlama hediyesi olarak bir kravat daha hediye etti.

Annesi daha evvel adak olarak adadığı kurban için Fatih'ten Sirkeci'ye, oradan da vapurla karşıya, Üsküdar'da Aziz Mahmud Hüdayi Türbesi'ne gitti ve kurbanını hayır dualarıyla oradaki fakir talebeler için kestirdi.

Lale'yle, işe başladıktan yirmi gün sonra bir şey sormak için bankanın üst katına çıktığında karşılaştılar. Lale aynı şubede bireysel kredi asistanı olarak çalışıyordu. Mehmet Ali bir şey sordu, kız cevap verdi, adını söyledi, kız da adını söyledi, birbirlerine belli belirsiz gülümsediler, kız masasına döndü, Mehmet Ali orada kaldı. Mehmet Ali hayatı boyunca orada kaldı; kızın kaşlarında, çok güzeldi, gözlerinde, çok güzeldi, burnunda, çok güzeldi, elmacık kemiklerinde, çenesinde, boyunda kaldı. İsmi ni söyleyişinde kaldı kızın.

Belki bütün bunlardan daha fazla, ancak Lale'nin yüzünün güzelliğinde takılıp kalmayanların fark edebileceği hüznünde kaldı Mehmet Ali. İnsanlar Lale'nin güzelliğinde kalakalıyorlardı ama babası yeni ölmüş kadınlara özgü, bir türlü geçmek bilmeyen, geçmek bir yana, bir nebze olsun azalmak bilmeyen hüznünü fark etmiyorlardı.

Her söze böyle başlamak istiyordu Lale: "Benim babam öldü!" Her söze böyle başlayıp böyle bitirmek istiyordu. Benim babam öldü. Babası uzaklarda bir yerde öldüğü günden bu yana, uzaklarda ölmesi hep kendi suçuymuş gibi bundan büyük acılar duyuyordu Lale, uzak hep ölüm demekmiş gibi bu kelimedenden bile korkuyordu artık, uzağa gitmek zorunda kalan her sevdiğine sıkı sıkıya tutunup sakın gitme demek geçiyordu içinden, kendi yanı başından başka her yere uzak

demeye başlamıştı, babası yakında olsa ölmezmiş gibi geliyordu nedense, sevgisiyle yaşatabilirmiş gibi, babası öldüğünden bu yana üzerinde konuşmaya, anlatmaya değer tek hakikat buymuş gibi hissediyordu ve haklıydı da. Babası ölmüş bir kadın için hayat, babanın ölmesidir ve her saniye acıtmaya devam eder.

Mehmet Ali tuhaf bir sezgiyle, Lale sonraları bunun için kalp temizliği deyip duracaktı, tuhaf ve içsel bir sezgiyle Lale'nin babasının öldüğünü anladı ve aradan geçen zamanda samimiyetleri ilerlediği ilk anda, çeşitli anlarda bunun sözünü açtı. Başkalarının yanında o âna kadar bir damla olsun gözyaşı dökmemiş olan Lale, tutmak için ne kadar çabalasa da siyah göz kalemini dağıtan iki damla yaşa mani olamadı. Başkası olsa o an Lale'nin omzuna dokunup teselli edecek laflar ederdi ama Mehmet Ali de gözlerinden sızan birkaç damla yaşa mani olmakla meşguldü. Birbirlerinin yanında ağlamalarını bir suç ortaklığı gibi gizlediler. Bir daha bundan uzunca bir süre hiç bahsetmediler.

Banka şubesinin iki yüz metre ötesindeki Starbucks'ta oturmuş latte içiyorlardı. Mehmet Ali karşıdaki apartmanın üçüncü katının balkonunda sigara içen ellili yaşlarında bir kadını işaret etti ve “şu balkondaki kadını görüyor musun?” diye sordu. Lale önce durumu kısa bir an kavrayamadı ve başını işaret ettiği yere çevirip “evet gördüm” diye cevap verdi. Mehmet Ali devam etti:

“O kadın bir estetik cerrah. Bu çevrede çok ünlü ve çok bilinen bir kadın. Buna bir hasta getirmişler. Trafik kazasında yüzü parçalanmış bir adam. Kadın adamı tedavi etmeye başlamış. Bir sürü ameliyat gerekmiş adamın yüzünün düzelmesi için. Kadın aylarca, yıllarca uğraşmış adamının yüzünün düzelmesi için. Saatler süren ameliyatlara yapmış. Adamın ilk

geldiğinde paramparça ve tanınmaz olan yüzü bir süre sonra gayet iyi duruma gelmiş. Fakat şöyle bir sorun varmış; adamın yüzü eski haline pek benzemiyormuş. Adam bu durumdan bir parça şikâyetçi olsa da kazadan sonraki halini düşününce epeyce şükretmiş ve kadına müteşekkire olmuş. Büyük bir şükran duygusu, derin bir borçluluk hissi taşıyormuş kadına karşı. Kimse bir insanla bu kadar uğraşmaz, bu aslında mucize diyordu çevredekiler. Adam da gerçekten bundan dolayı mutlu oluyordu ve kendince güzel hediyelerle kadını ziyaret ediyordu. Fakat bir gün adam kadının ofisinde tesadüfen bir fotoğraf görmüş. Cerrah kadının ölen kocasıyla yan yana çektirdikleri bir fotoğraf. Adam fotoğrafı görünce şoka girmiş. Küçük dilini yutuyormuş neredeyse. Fotoğraf elinden düşmüş ve bir süre öylece kalakalmış. Fotoğraftaki adamın yüzü neredeyse şu anki kendi yüzüne benziyormuş. Meğerse kadın onca estetik ameliyatı adamı kendi ölmüş kocasına benzetmek için yapmış. O kadar özlüyormuş ki kocasını, benzer bir yüz yaratmış.”

“Çok acayipmiş ya. Nereden biliyorsun bunları?”

“Bilmiyorum,” diye cevap verdi Mehmet Ali kızın şaşkınlıkla sorduğu bu soruya.

“Ne demek bilmiyorum?”

“Masal olsun diye anlatıyorum.”

“Uydurdun mu bütün bunları? Şimdi mi uydurdun?”

İkisi de bir anlık sessizlikten sonra gülmeye başladı. Hiç abartısız, beş dakika boyunca gülmeye devam ettiler. O günden sonra Lale’yi üzgün gördüğü her an Mehmet Ali çevreden bir kişiyi işaret edip masalını anlatmaya başladı. Anlattıkça Lale ilgiyle dinledi. Anlattıkça şaşırdı kadın. Anlattıkça güldüler.

Bir gün Mehmet Ali, Lale'ye masal gibi bir başka cümle söyledi:

“Seni seviyorum Lale.”

Dünyanın en kısa ve en güzel masalını fısıldadı derin bir mahcubiyet içinde. Karşılığında birazcık daha kısa fakat çok ama çok daha güzel bir masal duymayı bekliyordu:

“Ben de seni.”

Olmadı. Söylemedi Lale. Ne o gün, ne de ondan sonraki günlerde “ben de seni seviyorum,” demedi. Mehmet Ali üzüldü, daraldı, zaman zaman içine kapandı ama sevmekten hiç vazgeçmedi. Birlikte çalıştıkları süre içinde onlarca masal anlattı genç kadına. Anlattığı ilk masal olması nedeniyle estetik cerrah kadın masalını tekrar tekrar istiyordu Lale. Çok yakın oldular ama sevgili olmadılar. Mehmet Ali'nin temiz, arzulu ve derin kalbine beklediği karşılık gelmedi bir türlü.

Lale üç yıl sonra o bankadan ayrıldı ama görüşmeye devam ettiler. Mehmet Ali bir şeyler seziyordu ve telefonu çevirip nasıl olduğunu soruyordu Lale'ye. Genç kadın artık Mehmet Ali'nin bu tuhaf yetisine alışmış bir halde başından geçen şeyleri anlatıyordu. “Rüyamda görüyorum,” diyordu genç adam. Bir insan gerçekten bu kadar şeyi rüyasında görebilir mi diye kendi kendine soruyordu Lale ama sonuçta birinin bu kadar içten ve çıkarsız bir duyguyla kendisini sormasından hoşnut oluyordu.

Mehmet Ali'yi sevmeyi hiç denemedi mi Lale? Denedi ama olmadı. İsteddiği gibi sevmemedi. Ne kendi istediği gibi, ne de Mehmet Ali'nin istediği gibi. Sonra gitti bir başkasıyla evlendi. Eli ayağı düzgün, başarılı, ilk bakışta dikkat çeken bir adamla evlendi. Bir de oğulları oldu.

Mehmet Ali hep oralarda bir yerlerdeydi. Bir hüznün rüyasını görüyordu, arıyordu. Temiz kalbine bir şeyler doğuyordu, soruyordu. Telefonda sohbet ediyorlardı, dertleşiyorlardı ve sonra kendi hayatlarına dönüyorlardı. Bunu açıkça hiç söylemedi ama hep bekledi Lale'yi. Olur da kız bundan dolayı kendisini suçlu hisseder diye bir sürü sebep uyduruyordu evlenmeme gerekçesi olarak. Bütün bu gerekçelerin altında gerçeğin ne olduğunu ikisi de biliyordu ama Mehmet Ali'nin her seferinde sayıp döktüğü gerekçelere gönüllü olarak inanmayı seçiyorlardı.

Lale'nin evliliği dört yıl sürdü. Sonra ayrıldı, oğlunu alıp kendine yeni bir ev kurdu. Mehmet Ali'yle dertleşmeye devam etti. Bu dertleşmelerin arasında Mehmet Ali çok sıradanmış gibi bir laf etti:

“Lale ben çok hastayım.”

Mehmet Ali'nin çok hastayım demesinin arkasında gerçekten çok hasta olabileceğini biliyordu Lale ve büyük bir telaşla “neyin var?” diye sordu. “Çok hastayım,” diye tekrar etti Mehmet Ali ve kadının bütün ısrarlarına rağmen “sonra konuşuruz,” deyip yanından ayrıldı.

Mehmet Ali'nin çok hasta olduğunu yakından gördü Lale. İki yıl boyunca hep çok hasta oldu. Zayıfladı, kusmaları başladı, çabuk yorulmaya başladı, saçları döküldü, ağız maskesi takıp dışarı çıktı, sonra hiç çıkmadı. Çok hasta oldu ve iki yıl içinde öldü.

Çok yakışıklı bir adam değildi Mehmet Ali; düzenli bir işi ve maaşı, sıradan bir hayatı vardı, dünya güzeli bir kadını sevdi, ona masallar anlattı, geniş bir hayal dünyası ve pek çok şeyi önceden hisseden temiz bir kalbi vardı, hiçbir karşılık beklemeden o güzel kadına kalbini verdi.

Ve genç öldü.

“biz koşu bittikten sonra da koşan atlarız.”

sezai karakoç

Gençtim, insanların daha iyi yaşamak, daha mutlu olmak, daha çok umut etmek adına biriktirdikleri kelimeler benim iç organlarımı kanatıyordu ve bu yoğun iç kanama aklımı, kalbimi, ruhumu, bütün varlığımı her geçen gün daha zayıf hale getiriyordu.

Kimselele fark ettirmeden ölüyordum. Okuduğum kitaplar, dinlediğim şarkılar, fark ettirmeden yüzüne baktığım kadınlar, işe giderken bir poşetin içinde sardığım ekmek arası öğle yemeğı, mahalle camisinden yükselen sabah ezanı, annemin su sesine benzer tespih şıkırtısı hayatta kalmama yetmiyordu.

Karanlıkta yürürken ayağım kaymış ve bir boşluğun içinde yuvarlanmaya başlamışım gibi. Kalbim mezarım olmuştu. Kafamı uyuşturmaya başladım. Kendimle aramdaki mesafe gitgide artmaya başladı. Bir süre sonra tam ortadan ikiye bölündü hayatım. Bir yanım diğer insanları oyalarken, diğer yanım yavaş yavaş ölüyordu.

Gençtim ve hayat dediğimiz şeyin insanı yavaş yavaş zehirlediğı bilgisine erişmiştim. Daha çabuk ölmek için hayatın içine öldürme gücü yüksek başka zehirler katmaya başladım.

Geceleri Balat'a, Haliç kıyısına iniyordum. Haliç'in mi, kendi hayatımın mı daha berbat koktuğunu ayırt edemiyordum.

İyi insanların gitmediği yerlerde dolaşıyordum kanımdaki zehrin yayılması için. Kötü besleniyordum, kötü arkadaşlar ediniyordum, kötü alışkanlıklar ediniyordum, kötü işlerde çalışıyordum.

Sonra Sevil'le tanıştık. Yara bere içindeydi tanıştığımızda. Onca yarasına rağmen tuhaf bir iyimserlikle hayata tutunmasını izliyordum. Kafede, restoranlarda para harcamayalım diye buluştuğumuz zamanlarda evinde hazırladığı yiyeceklerden getiriyordu.

Sarayburnu'nda sahilde bir çay bahçesine oturup getirdiği poğaçaları, börekleri, mercimek köftelerini yiyorduk. Babası ailenin canına okuyup ortadan kaybolmuştu. Anne ve iki kız kardeş, gece gündüz çalışıp borçlarını ödemeye çalışıyorlardı.

"Sen ölüyorsun," dedi bir gün Gümüşsuyu'nda, Cennet Bahçesi'nde otururken. İrkildim. Sırrını yitirmiş bir derviş gibi içim titredi. O gün uzaklaştım Sevil'den. O cümleyi kurduğu gün. Bir daha da görmedim. Görmedim dediysem uzaktan haberlerini aldım. Seneler sonra cigaracı bir adamla evlenmiş, her Allah'ın günü dayak yemiş, sonra da ayrılmış. Bu kadarını duydum.

Beni yabancı olduğu bir dünyaya çağıracaktı, biliyorum. Ölmeme mâni olmanın yollarını arayacaktı. Kendince. Bu kadar dert etmesine kıyamadım. Uzaklaştım. Ya da kaçtım. Gittim işte.

Herkesi öyle böyle oyalamaya devam ederken bir başka kişi fark etti için için öldüğümü: Erkan abi. Vaktinden çok evvel kırışmaya başlamış saçı ve sakalıyla, mahallenin en güzel

abilerinden biri. Unkapanı yokuşundan çıkarken karşılaşır mahalleye birlikte yürümeye başladık.

“Sende bir hal var,” dedi görür görmez. “Yok abi ne hal olacak, takılıyoruz işte,” diye geçiştirmeye çalıştım. Bırakmadı. “İlle de geleceksin, sohbet edeceğiz,” diye tutturdu. O gün atlattım. Başka gün yine. Ben atlatmaya çalıştım, o vazgeçmedi.

Artık utancımдан, yüzüm tutmadığından “Bir akşam gelirim,” dedim. Gittim. Oturduk, çay içtik, oradan buradan sohbet ettik. “Sana bir şey okuyacağım,” deyip ayağa kalktı, kitaplıktan bir Kur’an meali aldı ve sayfalarını karıştırmaya başladı.

Kur’an’ı açınca bende hafif bir huzursuzluk oldu. Huzursuzluktan çok utanma duygusu. Tuhaf bir utanma duygusu. Aradığı sayfayı bulunca ayetleri ağır ağır okumaya başladı.

“Biz senin göğsünü açıp genişletmedik mi?”

Kalbim hızlandı. Bir sağanağa ansızın yakalanmış gibi çaresiz gökyüzüne bakıyordum. Kaçmaya fırsat bile bulamadan ayaklarım iyice ağırlaşmıştı. Yerimden kalkamıyordum.

“Belini büken yükünü senden alıp atmadık mı? Senin şanını ve itibarını yüceltmedik mi?”

Duyduğu göksel sözlerin heyecanıyla evine kapanan, başında telaşa bekleyen Hatice’ye “Beni ört” diye yalvaran ve örtünün altında tir tir titreyen Peygamber’i düşündüm. Sağda solda delirdiğini anlatanlar, taşıyanlar, öldürmeye çalışanlar ve evinden kopmasıyla başlayan hicret. Bir sürgün hali. Bir yeni başlangıç umudu.

“Elbette her güçlkle birlikte bir kolaylık vardır.”

O an orada düşüp kalacağımı düşündüm. Bir tek kelime daha duyarsam, ağırlığından kendimi kaybedecektim.

“Gerçekten, her güçlükle birlikte kolaylık!”

Bildiğim her Şeyi unuttum. Etraf sessizleşti. Gözlerim hiçbir Şeyi seçemez oldu.

“ yleyse sıkıntıdan kurtulduğun zaman sağlam dur. Ve yalnız Rabbine sevgiyle yönel.”

Erkan abi İnşirah Suresi’nin son ayetini okuduktan sonra ayağa kalktım ve hiçbir Şey söylemeden dışarı  ıktım. O gece ne huzursuzluğum bitti ne de mutsuzluk halim. Huzursuzluğum bilakis daha da arttı. Bir hakikate  arpmanın ŐaŐkınlıđı.

O günden sonra bir daha hiç bırakmadı. Bir gün Beyazıt’ta bir eylemde on tane polisin arasında sıkışmış, kafama coplar inip kalkarken, araya girdi ve beni kalabalıktan çekip çıkardı.

Cesaretinin bir sınırının olmadığını düşünüyordum, merhametinin de. Fakirler için sürekli gayret gösteriyordu. Eline geçeni, sağdan soldan topladıklarını birleŐtirip diğer arkadaŐlarıyla birlikte ev ev fakirlere dağıtıyordu. “Allah için verirsen, Allah’a yakınlaŐırsın,” diyordu sürekli. Kimselerin gururu kırılmasın diye yardımları hava karardıktan sonra fakirlerin evlerine bırakıyordu.

Tanıyan herkes bilir ki bütün ömrünü genç insanlara, bu ülkeye, acılı coğrafyalarımıza adadı. Onu gördüğüm her bir dakikada bu derdin peşindeydi. Allah’a ve Peygamber’e yakın olmaktan başka hiçbir niyet ve çaba içinde olmadığına Őahidim.

Erkan Pala, 15 Temmuz darbe gecesinde, darbecilere karşı çıkmak için büyük bir cesaretle direndiği İstanbul BüyükŐehir Belediyesi’nin önünde katillerin kurŐunlarıyla Şehit oldu. Geriye dünya güzeli çocuklar ve tertemiz bir isim bıraktı.

WHERE ARE YOU FROM?

İsmi Rauf ama mahalledeki gençler ona *yenge* diyordu. Çok da basit bir açıklamaları vardı. Saçları uzundu, bu kadar. 12 Eylül'ün hemen ardından devlet işkencehane olarak kullandığı cezaevlerinde mahkûmların saçlarını kazıtarak tektipleştirmeye başlayınca, halkımız da uzun saçla ilgili durumdan vazife çıkarıp kendi küçük iktidar alanlarında taciz ve işkencesini uygulamaya başladı. Vatandaşın *esas durumu* bozmaya yönelik her türlü yönelim, bakışlarla, kınama- larla, o da olmadı sopayla uyarılmak suretiyle bertaraf edildi.

Yalansa vebali söyleyenlerin boynuna, İlhan İrem'in bile uzun saçlarından dolayı Anadolu şehirlerinden birinde dayak yediği söylenir. Ama Allah var, Barış Manço'nun saçlarına laf eden çıkmadı. Bir Zeki Müren'in cinsel kimliği, bir de Barış Manço'nun saçları halkımızın geniş gönlünde hoş- görüyle karşılık buldu o vakitler. Halkımız kimi temsillerin sembolik olarak da olsa yaşatılmasına razı gelerek, sosyal bir- liğin tesisine kendince katkıda bulundu. Apartman topuklu, mini etekli Zeki Paşa'nın omuzlarda taşınırken gülümsemesi hiç unutulabilir mi?

Yenge diye taciz etmelerine rağmen, Rauf mahallenin sev- diği adamlardan biriydi. Şu satırları yazan fakir de aralarında

olmak üzere, mahallenin çocuklarına iş bulmuşluğu çoktur. Analardan epeyce dua almışlığı var.

Rauf çocuklara iş bulmakla kalmıyor, işyerinde bir sorun olursa babaları gibi ilgileniyordu. Hatta konfeksiyonda çalışan Bekir'e dayak atıyorlar diye çocuğun ustasına posta koymuş, ardından dört kişi buna ağır girişmişti. Rauf ağzı, gözü şiş bir halde iki hafta gezdi. Gerçi sonrasında Ammo Silo bunu yapanları buldu, hesabı usulüne göre kesti ve mevzuyu halletti.

Rauf başka adamdı. Uzun saçları, dans kabiliyeti, saat, kolye, künye merakı, İtalyan ayakkabıları, Amerikan kotları Rauf'un mahallenin diğer gençlerinden kolayca ayırt edilmesine neden oluyordu. Tophane'deki Amerikan Pazarı, Kapalıçarşı'nın arka sokakları, Beyazıt hanları üst baş almak için sürekli arşınladığı mekânlardı. Bir de gemici arkadaşları yurtdışından orijinal marka kıyafetler ve çeşit çeşit parfümler getiriyordu.

Küçük fakat kalabalık bir mahallede yaşıyorduk. Altmış metrekairelik bir dairede bizim üç aile kaldığımızı düşünürsek mahallenin ne derece kalabalık olduğu anlaşılabilir. İşte o kalabalığın bütün sıradanlığını aşan bir adamdan söz ediyoruz nihayetinde.

Yoksul ve hüzünlü Türklerin, Kürtlerin, Lazların arasına Patrick Swayze gibi giriyordu Rauf. Patrick Swayze'nin esmer halini düşünün, Rauf yaklaşık olarak öyle. En azından hava olarak öyle. Bazı farklar yok değildi; Rauf Siirtli, konfeksiyon atölyesinde çalışıyor ve orta ikiden terk bir adam.

Belki de en önemlisi bu! Orta bir, orta son ya da ilkokul terk olsa Rauf'un başka bir kaderi olabilirdi. O bunun hiçbir zaman farkında olmasa da kaderinin çizgisi burada koyulaşıyordu, orta ikiden terk olmak.

Gerçi orta iki terklerden beklenmeyen bir özelliği vardı. İyi dans ediyordu. Çok iyi dans ediyordu.

O zamanlar diskolarda “çay” adı verilen partiler düzenleniyordu ve Rauf’un herhangi birinin çayına gitmesi herkesin oraya yığılması anlamına geliyordu. Bizim oranın çocukları da “çay” düzenliyordu ama diğer mahallelerden önemli bir farkı oluyordu: kızlar.

Bizim çocukların çevresinde çok kız olmadığından, gelen üç beş kız çayın düzenlendiği köhne diskoteğin ışıkları altında en muteber varlıklar olarak gözümüzde büyüyordu. Kızların sayısı az olsa da, Rauf abi geliyorsa o çay iyidir. Rauf’un havası bütün ortamı değiştirmeye yetiyordu.

Dans pistinde gözlerini kapatarak, kendinden geçerek, büyülenmiş gibi dans ediyordu. Karşısında bir kız olduğunda, bir sırkte kaplana meydan okuyan sihirbaz edasıyla dansını sürdürüyordu. İyi dans ediyordu evet.

Taksim’den Dolapdere’ye inen yolun başında Balkanlar’ın en büyük diskoteği Andromeda açılmıştı ve söylenenlere göre Rauf’u özel davetle çağırıyorlardı. Hiçbirimiz Andromeda’ya gitmemiştik ama diskoteğin lafı geçtiğinde hepimiz aynı cümleyi tekrarlıyorduk: “Bizim bi abi var mahalleden, oranın kafa adamlarından.”

Konfeksiyonda çalışmak, iyi dans etmek, çocuklara iş bulmak filan iyi güzeldi de Rauf’un her daim aklını kurcalayan bir mesele vardı. Amerika’ya gitmek istiyordu. Ne olursa olsun, bir yolunu bulup Amerika’ya gitmenin derdindeydi.

Bizim orası gidemeyenlerin mahallesiydi.

Onca yıl içinde topu topu iki kişi uzağa gitmişti; Kürt Nuri abi çalışmak için Almanya’ya, komünist Ertuğrul kaçmak için Yunanistan’a.

Gitmek için kendince birçok sebebi olsa da, herkesin bilip de söylemediği asıl sebep, Rauf’un bütün havai tarzına rağmen yüzünden düşmeyen bir acıdır. Bu acıdan kaçıp kurtulmak istiyordu. Dans etmenin bile dindiremediği bu acıdan uzaklaşmak.

Rauf’un kardeşi Dursun sürekli hırsızlık yapıyordu.

Rauf dünyanın en düzgün, en yardımsever adamlarından biriydi ama kardeşi iflah olmaz bir hırsızdı ve zengin semtlerdeki evlere giriyordu.

Rauf gibi sürekli bağıra çağıra konuşan, mahalleye girişi olay olan, her daim bir film sahnesinde rol kesen aktörler gibi replik satan bir adam birden suskunlaşırsa anlıyorduk ki Dursun içeri düşmüş. O zamanlar Rauf’un yüzüne bir utanç yaşıyor ve oradan çıkmıyordu. Ne yaptıysa kardeşini bu alışkanlığından vazgeiremedi.

Amerika’ya gitmek için yapılabilecek birtakım şeyler vardı ama en somut adım Sultanahmet’te turist kadın kovalamak ve Amerikalı birini bulursa yazılmaktı. Rauf her hafta sonu giyinip kuşanıp Sultanahmet’e Amerikalı kadın bulmaya gidiyordu.

İngilizce muktesabatı bazı cümlelerle sınırlıydı:

“How are you?”

“What is your name?”

“Where are you from?”

Başka bir cümleye geçme fırsatı olmadı. Çünkü “where are you from?” sorusuna “I am from America” cevabı veren

bir Allah'ın kulu çıkmadı karşısına. Ya o zamanlar Amerika-
lılar ÷lkemize gelmiyordu ya Amerikalı olduklarını saklıyor-
lardı ya da Amerikalılar ÷lkemize geldiklerinde Sultanahmet'i
gezmekten daha önemli işlerle uğraşıyorlardı.

Uzunca bir süre aradı ama bulamadı, gidemedi.

O güne kadar!

Daha doğrusu, o meşum olaya kadar.

Rauf'un kardeşi Dursun'un yine hırsızlık yaptığı o lanetli
güne kadar.

Dursun'un hırsızlığını hepimiz biliyorduk ama o güne ka-
dar mahalle çevresinde hiç yapmamıştı. O gece bir arkadaşıyla
birlikte yukarı mahalledeki Necatların evine girmiş.

Necatların balkonundan geçerken dördüncü kattan aşağı
düşüp öldü Dursun.

Bazılarının dediğine göre Necat gece uyanmış, tıkırtıları
duymuş, hırsız olduğunu görünce emanetle balkona çıkmış,
sonra da tutup aşağıya atmış. Kimse gerçekten ne olduğunu
öğrenemedi. Kendisi mi düşmüş, Necat mı atmış, bilmiyoruz.

Rauf yine suskunlaştı. Ama bu sefer başka bir suskunluk.
Ne kolye taktı, ne künye. Daha da önemlisi, saçlarını kestirdi.
Bildğin memur, subay tıraşıyla geldi mahalleye. Mahalleye gi-
rişini de fark etmez olduk. O derece sustu.

Sonra çok geçmeden gitti.

Annesi M÷kerrem teyze, Rauf'un Amerika'ya gittiğini söyledi.

"Amerika çok uzak gidip gelemiyor. Soranlara selamı var.
İş bulmuş çalışıyor," diyordu konu komşuya.

YARIM

Vefa'dan Esnaf Hastanesi'ne giden yol üzerinde, büyük bir tekstil atölyesinin önünde, bir grup kadının arasında annemle birlikte içeriden çıkacak çuvalları bekliyorduk. Yanımızda bizim mahalleden bir kadın daha vardı, Şermin.

O sıralar Bozdoğan Ortaokulu'nda okuyordum. Okulun çıkışında annemle ve Şermin ablayla buluşup atölyenin önüne geldik. İki çuval alıyoruz biz; birini ben taşıyacağım, diğerini annem.

Buradan çuvalları yüklenip evlerimize gideceğiz ve makineden birbirine yapışık şekilde çıkan triko yakaları düzgünce ayırıp tekrar çuvallara dolduracağız ve atölyeye getireceğiz. Parça başına küçük bir para ödüyorlardı.

Kocaları hasta, sakat, işsiz veya üç kuruşa çalışan yoksul kadınlar, bir yere girip mesaili çalışmalarına kocaları tarafından izin verilmediği için böyle parça başı işlerle ailelerine bakmaya çalışıyorlardı. Etraftakilerin "karısını çalıştırıyor" laflarına maruz kalmak gururlarına dokunuyordu bu adamların. Tekstil işi yapan var, tespih dizen var, emzik işi yapan vardı. Emzikler parçalar halinde geliyor ve kadınlar da iç içe geçiriyorlar. Bunun dışında takı, bileklik gibi aksesuarlar yapan da vardı. Küçükpazar ve Salihpaşa böyle bir sürü iş veren atölyelerle doluydu.

Siirt'ten, Diyarbakır'dan, Bingöl'den, Trabzon'dan, Kastamonu'dan buralara gelip de bir baltaya sap olamamış, cigaraya, alkole, kumara sarmış ya da ciğerleri, böbrekleri tükenip yarım kalmış, namussuza kafa sallamadığı için bir işte dikiş tutturamamış, temiz kâğıdı alamadıklarından oradan buradan itilmiş, nihayetinde bu şehrin en keskin yerlerine tutunmaya çalıştıklarından, elleri, avuçları kan içinde kalmış adamlar, karılarını çalıştırmanın utancına dayanamıyorlardı.

Evlerinde yiyecekleri yok, aynı pantolonu ve ceketini yıkatıp yıkatıp giyiyorlar, çocuklarının okul masrafını ödemekten acizler, kahvede ikinci çayı içecek paraları yok, karılarına bir tane eşarp, etek almamışlar, yarım ton kömürle bütün bir kış geçiriyorlar, kira borçları üç aydan aşağı inmemiş veya ana babalarının evlerinde oturuyorlar ama kadınlarını, kızlarını çalıştırmayacak kadar da büyük gururları var.

Belki bazısı gerçekten onlara kıyamıyor, bazısı da sağda solda çalışırlarsa namusuna laf geleceğini düşünüyordu.

Atölyenin önünde bekliyoruz, arada bir adam çıkıyor işçilerini azarlarmış gibi bir tonda talimatlar veriyor ve tekrar içeriye giriyordu. Kadınlar huzursuz, çünkü hava soğuk, üşüyorlar ve çuvalların ne zaman dağıtılacağı belli değil. Kadınlardan bazıları Türkçe bilmediğinden yanındakilere soruyordu adamın ne söylediğini.

“Çi dibêje?”

“Dibêje bisekinin.”

Biraz daha bekledikten sonra içeriden çuvallar çıkmaya başladı. Kadınlar birbirlerini iterek almaya çalıştılar. Adam yine sinirlendi:

“Ya bi düzgün sırayla alın.”

Aslında herkes için çuval hazırlanıyordu. Ama nedense bazı kadınlar bize kalmayabilir endişesiyle küçük bir itişmeye sebep oluyordu. Acele etmekte haklıydılar. Çuval kalıyordu ama başka pek çok şey kalmıyordu. Sıra onlara geldiğinde bitiveriyordu her şey. Bu kadınlar her acıya hızlı hızlı sıra bulabiliyordu ama mesela hastane sırası gelmek bilmiyordu, kocalarına iş sırası gelmiyordu, çocuklarına iyi okullarda veya devlet okullarının iyi sınıflarında sıra gelmiyordu. Güzel şeyler hep çabuk bitiyordu veya başkalarından onlara kalmıyordu. Bu yüzden itişmek, bir hâl olarak üzerlerinde kalmıştı. Bir kötülük olsun diye değil ama bir şekilde hayatta kalma biçimi olarak itişiyorlardı ve bunun için azar ıstııyorlardı.

Çuvallarımızı aldık ve yolun kenarında düzgünce sırtlayıp götürecektik ki yanımıza birisi yaklaştı. Şermin'in kocası Mecit. Annemin hisleri kuvvetlidir, bir anda telaşlandığını yüzünden anladım.

“Mecit, bir şey deme kadına ha!”

“Yok yenge, bir şey konuşacağım.”

Bunlar bizden ayrılıp bir kenara geçtiler. Biz de çuvalların önünde bekliyoruz. Aradan iki, üç dakika geçti geçmedi Mecit belinden çıkardığı bıçağı Şermin'e sapladı. Şermin'in çığlığı içinde yankılandı. O kadar acıyla bağırdı ki hiçbirimiz neredeyse sesini duyamadık. Bıçağın deldiğinden daha derinine saplandı kadının sesi.

Annemin bağıırışınıysa hepimiz duyduk:

“Mecit boynun devrilsin, boynun altında kalsın Mecit!”

Mecit, bıçağı Şermin'in karnından çıkarıp hiçbir şey yokmuş gibi yoluna devam etti. Şermin'in başına toplandık. Atölyenin mal taşımak için kullanılan, arkası tenteli, küçük bir

kamyoneti vardı. Hemen onun arkasına yükledik Şermin'i. Kadınların yüzlerinde derin bir üzüntü vardı ama nasıl söylemeli, şaşkınlık yoktu. Şaşkınlığın izi bile yoktu. Sanki o atölyenin kapısında çuvalları beklemek kadar olağan bir şey olmuştu ve bir kadın kocası tarafından bıçaklanmıştı. Sanki oradaki kadınların her biri vücutlarını açıp gösterecekler, karınlarında kollarında, bacaklarında, kalçalarında derin bir bıçak izi görebilirdik. O kadar sıradan bir şekilde, Şermin'in başındaki tül-bentini çıkarıp yarasına bastırıp Esnaf Hastanesi'ne götürdük.

Şermin, Mecit'in ikinci karısı. Aralarında resmî nikah yok. Resmî nikahlı ilk karısı, üç çocuğuyla beraber, Gevaş'ta Mecit'in ana babasının yanında kalıyor. Şermin'in annesi Roman, babası İzmirli. Daha önce Tozkoparan'da oturuyormuş, evlenince bizim mahalleye taşındılar, bir göz odada yaşıyorlar.

Mecit'ten bir kızı var, dört yaşında, Rüya. Kim bilir hangi rüya, neyin rüyası? Kendi kaderine ağlayıp dururken kızının bahtı açık, talihi düzgün, yüzü güzel olsun diye Rüya ismini vermiş. Böyle kadınların hep bir kız çocukları olur ve hayatları da, hayalleri de kızlarının isminde yaşar: Rüya, Kader, Aşkım, Biricik...

Mecit'in ne iş yaptığı belli değil ama etrafta söylenen şey gayrimeşru koşturduğu. Böyle söyleniyordu; Mecit gayrimeşru koşturuyor. Arada içeri girip çıkıyor. Bir bıçağı var ve her çıkmaza girdiğinde, gidecek yol, söyleyecek söz kalmadığında bıçağıyla önünü açıyor.

Şermin hastanede bir buçuk ay filan kaldı, böbreğini aldılar. Yarım kaldı.

Bizim orada böyle söylüyorlar. Yarım adam, yarım insan. Her şeyleri yarım aslında. Eksik kalmış ve bir türlü tamamlanamamışlar. Sadece ev eşyaları, yemeklik malzemeleri eksik

olsa neyse ama bedenleri, ruhları, gelecekleri, hayalleri, sözleri, hevesleri de yarım. Yarım yamalak bir hikâyeyi taşıyorlar omuzlarında.

Şermin, hastaneden eve çıktıktan sonra yavaş yavaş iyileşti. Ne kadar iyileşmek dersen o kadar. Mecit'ten şikâyetçi olmadı. Kızını bize bırakıp her hafta Bayrampaşa Cezaevi'nde Mecit' ziyaret etti. "Çok yatmayacak Allah'tan," diyordu sürekli.

YERALTI SAYIKLAMALARI

Bir dahaki sefere beni de çağır, birlikte ağlayalım. Tek başına ağlayan kadınları daha ne kadar kaldıracak bu yorgun, bu yaşlı, bu bütün kötülüklerden belirlenmiş, bu dizleri üzerine çökmüş, bu hor ve kaba kullanılmış dilsiz dünya? Sahi bu dünyanın bir dili var mıdır? Bunca dilin konuşulduğu dünyanın dilsizlik sancısı.

Tek başına, içini çeke çeke ağlayan; kendini tutmak isteyip de tutamayan, gözlerini silerken ellerine göz kaleminin siyahı bulaşmış, karşısında biri varmış gibi gözlerini sabit bir noktaya dikip öylece bakakalan kadınların sızısıyla kararıyor gökyüzü. Bu kapalı gökyüzü, yaz günü içimizi saran kasvet, bu kimsesizlik hissi.

İnsan gökyüzüne bakınca hissedebiliyor yakınlarda bir yerlerde tek başına ağlayan kadınların varlığını. Kuşların uçuşundan, bir çocuk parkı ıssızlığından. Bir şeylerin yanlış gittiği duygusu; ajansların geçmediği, kalbimizi meşgul eden, aklımızı yoran.

Tek başına ağlayan kadınlar. Dünyanın kırık kalbi. Dünyanın dip boyası gelmiş saçları. Dünyanın rutubetli duvarları. Sadece nakaratını hatırladığımız o eski şarkılar.

Bir dahaki sefere söyle, birlikte ağlayalım.

Bu ülkeye, Kerbela'nın ortasında kalmış da susuzluktan solmuş, Türkiye kadar bir çiçeğe birlikte ağlayalım. Cemil Meriç'e ve Ergin Günçe'ye. Değmez mi? Değer elbette; genç ölenlerin hatırına, bir ülkeyi kör kalmak pahasına sevenlerin hatırına, bir hakikatin kuru sofrasına kendi hayatını katık edenlerin hatırına.

Genç ölenler dedikçe Erkan abi geliyor aklıma. İnsanın en iyi arkadaşları ölür mü? İyi arkadaşlarımız ölünce bizi avutacak, teselli verecek ne kalır bu vicdanı çalınmış hayatta? Acımadan vurdular inanabiliyor musun? Ben hâlâ inanamıyorum da ondan soruyorum. Buna inanmak gücüme gidiyor, buna inanmak başımı ağrıtıyor, dudaklarım uyuşuyor, konuşamıyorum.

Mahallemizin az ötesinde, çocukluğumuzun az ötesinde, masumiyetimizin az ötesinde, annemizin az ötesinde, ekmeğimizin az ötesinde, Saraçhane'de; darbeciler, kan emiciler, merhametsizler, merhametsizler, merhametsizler, bir G3 mermisini, Erkan abinin en güzel yerine, kalbine gömdüler. İçinde hakikatin mesken tuttuğu bir kalpte G3 mermisi durur mu lan? Durmadı ve delip geçti. Tanıyorsun Erkan abiyi değil mi?

Burası, bu düşündükçe burnumuzu sızlatan güzel toprak, beyaz tülbent kokan, sigara tablası kokan, Neşet Ertaş, Ahmet Kaya kokan, bulgur kokan toprak şimdilerde kesif bir bomba kokusunun işgali altında. Bak daha fazla anlatmaya takatim kalmadı anlıyor musun? Bir kelime daha söyleyecek halim yok. Boğazım düğümleniyor.

Birlikte ağlayalım diyorum.

Ülkenin hangi yanına dokunsak altından ağlayacak bir yara çıkıyor, farkında mısın? Hangi fotoğrafa baksak içimizi sızlatan bir yüz var. Umran'ın fotoğrafını gördün değil mi? İlginç olan nedir biliyor musun? Bakıyoruz ve ölmüyoruz. O

fotoğraflara bakıyoruz, Umran'a, Aylan'a, Ceylan'a, Yasin'e bakıyoruz ve hayatta kalmayı başarıyoruz.

Yaşamak hırsı, hayata karşı duyduğumuz o sınırsız şehvet, kredi kartlarımız, ev taksitlerimiz, büyük ekran televizyonlar, indirimli alışveriş günleri, erken rezervasyonlar, özlü sözler, ömrümüzce biriktirdiğimiz para puanlar ve uçuş mil-leri, feysbuk hesaplarımız, vatsap gruplarımız, telefona yüklediğimiz oyunlar ölmemize mani oluyor.

O fotoğraflardan birine bakarken ölüversek hiçbir şeyimiz kalmayacak. Bütün ağırlıklardan kurtulacağız. Ölmeden önce bir kere öleceğiz.

Risaletpenah Efendimiz'in dudaklarından dökülen o hakikate mazhar olma şerefine ereceğiz ve ölmeden önce öleceğiz. Bir fotoğrafa bakarken. Bir çocuğun yüzüne bakarken. Bir coğrafyaya bakarken. Aynaya bakarken.

Aynada kendi yüzünü gören, ama gerçekten gören, sırrına eren, kendi varlığının sırrına, özüne, hakikatine eren, bilen, anlayan o an, oracıkta ölür. Böylesi bir ölmek, bizi bütün anlam boşluklarından kurtarıp kemale eriştirir. Birliğe, varlığın özüne. Dostoyevski kısmen anladı ama Camus bundan habersizdi. Bence Zeki abi de burada takılıp kalıyor. Bu bahis burada kalsın şimdilik.

Bir dahaki sefere birlikte ağlayalım diyordum.

Trakya peyniri alalım kendimize. Üzerine biraz çörekotu, biraz zeytinyağı koyalım. Kırmızı üzüm ve ceviz de olsun. O aklına geleni unut. Çay neyimize yetmiyor? Sonra ben kaygılarımı anlatayım; en çok kadınlar biliyor içimin dipsiz kuyularını. Biliyorlar ve kimselere söylemiyorlar Allah'tan. Kimseler bilmese de çaresizliğim geçmiyor bir türlü. Kuyular var,

derin ve fakat ben Yusuf değilim. Yusuf olmayınca her kuyu derin insan için.

Ruhuma musallat olmuş o uçurumların kenarında yaşayabilmek için aylardır bıkmadan usanmadan çocukluğumun yüzlerini, sokaklarını, ağrılarını yazıyorum. Delirmişçesine, hafızamın kuytu, karanlık, ıssız yerlerine, çocukluğuma, ilk gençliğime, utançlarıma, kavgalarıma bakıyorum bir şeyler bulabilmek için. Ne arıyorum? Bu kadar öykünün içinde aradığım nedir? Bir kere de mutlu bitsin şu hikâyelerin diyenlere ne cevap vereceğim?

O hikâyelerin içinde bir yerlerde, bir şeyler bulabilme umudu o uçurumlardan düşmeme engel oluyor; yoksa Lustral, Seralin, Selectra, yoksa Cipram, Eslopram, Citara, yoksa Paxera, Faverin, Prozac, Fulsac, Cipralext, Losiram, Esmax, Zedprext, bok püsür.

Yoksa hep uçurum. Vertigo var bende söylemiş miydim? Orta kulak, ani kalkış, stres, şu bu. Başım dönüyor. Bak geçmiyor başımın dönmesi. Dünya ayaklarımdan kayıyor. Dünya içinden atıyor beni her saniye; dünya kusuyor. Bir pislik gibi yuvarlanıyorum orospu çocuklarının ayaklarının dibine. Osman abiden çalarak söyleyeyim; orospuları ve çocukları tenzih ederim.

Bir şarkı aç dinleyelim. Benjamin Clementine olsun. O şarkıda home mu diyor, hope mu? Bana hep hope gibi geliyor. Öyle olsun.

ŞİMDİ KUŞLAR BİZİ NASIL GÖRÜYORDUR HÜSEYİN ABİ?

Alan Parker'ın çektiği, Matthew Modine ve Nicolas Cage'in oynadığı "Birdy" filminde Modine'in canlandırdığı o çocuk neyse, bizim semtteki Kuşçu Hüseyin de aynı. İkisi de aynı yaranın rahminden dünyaya düşmüşler. Dünyanın bütün kelimeleri, hak hukuk bilmez, muhteris adamlar tarafından talan edilirken, paylarına düşen derin suskunluğa razı gelmişler.

Filmin meselesi yakıcı. Savaşlar, gençlerin kanatlarının kırılmasıyla başlar. Atılan ilk kurşunlar, mevzilerinde kanatsız kalmış çocukların hayallerine saplanır ki, sonrasında hayalsiz kalan çocuklar gözlerini kırpmadan karşı mevzidekileri yok etmenin peşine düşsün.

Kuşçu Hüseyin'in önce iki oğlunun ve sonrasında kendisinin de kanatları, başka başka savaşların içinde kırıldı. Büyük oğlu Murat, 1994'te İzmir Foça'ya acemi birliğine, oradan da usta birliğine Eruh'a gitti. Daha usta birliğine gideli bir ay bir buçuk ay olmuştu ki, mahalleye gelen askerî plakalı Reno'dan inen bir teğmenle bir astsubay başçavuş, Murat'ın şehit olduğunu Hüseyin abiyle karısı Meriç ablaya tebliğ etti.

Hüseyin abinin kuşçuluğa merakı da Murat'ın ölümünün ardından başladı. Unkapanı'nda geçit altında bir kuş pazarı

kuruluyordu. İstanbul'un dört bir yanından, hatta şehir dışından gelen kuşçular pazar sabahları erkenden kurulan pazarda yerlerini alıyorlardı. Envai çeşit kuş, envai çeşit adamın arasında el değiştiriyordu. Gitti, pazardan üç tane kuş alıp apartmanın terasında yaptığı derme çatma kafese yerleştirdi.

Kuşlardan birine Murat ismini koydu. Daha doğrusu, birine sanıyordum ama meğerse üçüne de aynı ismi koymuş. Yem verirken, dışarı salarken, geri çağırırken sürekli her birine Murat diye sesleniyordu. O üç kuş çok geçmeden oldu sana otuz kuş. Otuz tane Murat. Sanki ne kadar çok kuş alırsa, ne kadar çok Murat olursa bizim Murat bir gün gittiği yerden gelecek gibi.

Birkaç sene sonra Hüseyin abi artık Kuşçu Hüseyin oldu. Unkapanı'nda alt geçitte duvar kâğıtçılığı yapıyordu ama kuşlarla vakit geçirmekten işi gücü de bıraktı. Karısı Meriç abla terziydi, küçük oğlu Cihan'ın ise ne yaptığını hiçbirimiz bilmiyorduk. Cihan askere gitmedi. Açıköğretim okuyor diyorlardı, kimilerine göre abisi şehit olunca askeriye bir şekilde çürük vermişti, bazıları da hap bağımlılığı var diye çürük almış diyordu.

Kuşçu Hüseyin apartmanın terasında gün geçtikçe büyütüğü kafesin önünde, Muratları besliyor, havada takla atan Muratlara ıslık çalıyor, daireler çizerek uçan Muratları geri çağırıyordu. İlk başlarda millet evlat acısına yorup pek laf etmedi ama zaman geçtikçe Hüseyin'in kafayı yediği düşüncesi ağır basmaya başladı. O muhabbet dolu adam gitmiş, kimseyle konuşmayan, saatlerce terasta kuşlarla vakit geçiren, çay sigara dışında neredeyse hiçbir şey yiyip içmeyen bir adam gelmişti.

Küçük oğlu, yani geride kalan tek oğluyla ilgili şikâyetler geliyordu. Cihan, sağda solda insanlara posta koyuyordu, düğünlerde derneklerde alkol alıp ille de kavga çıkarıyordu. Mahalleli şehit kardeşi diye alttan alıyordu ama huzursuzluk da gitgide artıyordu. Bu arada bazı genç çocuklardan, arkası kimsesi

olmayan küçük esnaftan para alıyordu. Birkaç küçük yaralama olayı oldu ama araya girenler hemen üzerini kapattılar. Mevzu polise intikal etmeden çözüldü. Meriç abla üzüntüden bir deri bir kemik kalmıştı, Kuşçu Hüseyin'in ise meselelerle uzaktan yakından ilgisi yoktu.

Cihan, Nejdet abinin kızı Nuran'a kafayı taktı. Kız üniversiteye hazırlık dersanesine gidiyordu. Allah var, başı önde, gayet hanımefendi, büyüğünü küçüğünü bilen güzelce bir kızdı. Gitti kıza musallat oldu ama kızın babasının abilerinin haberi yoktu. Mahalleli olayın farkındaydı ve kızın ailesi durumdan haberdar olacak diye ödleri kopuyordu.

Çocuk nereden buluyorsa modifiye edilmiş bir Doğan'la mahalleye geliyor, kızın evinin önüne çekip Cengiz Kurtoğlu, Atilla Kaya, Arif Susam şarkıları dinletiyor, radyonun sesini sonuna kadar açıyordu. Ammo Kemal birkaç kez uyarıp teybin sesini kısırdı. Sonra öğrendik ki Cihan, kızın dersanesinin de önüne gidip kıyla konuşmaya çalışıyormuş.

Çok geçmeden Nejdet abi durumdan haberdar oldu. Adam Allah'tan çok efendi, düzgün biri. Bazı hatırlı adamlara durumu iletip çocuğu ve ailesini uarmalarını rica etti. Bunlar kalkıp Kuşçu Hüseyin'e durumu açtılar. Yaşlı başlı adamlar Cihan'ı karşılarına alıp nasihat ettiler fakat çocuk vazgeçmedi. Ben Nuran'ı seviyorum, alacağım diye tutturdu. Allem etti kallem etti Meriç ablayla Kuşçu Hüseyin'i, Nuran'ı istemeye ikna etti. Sahiden de bir akşam kalkıp gittiler istemeye. Nejdet abi, kızını istemeye gelen misafirlerine, bütün nezaketiyle kızının üniversiteye gideceğini, şu sıra evlenmek gibi bir düşüncesinin olmadığını anlattı.

Cihan yine vazgeçmedi; kıyla takip etmeye, evinin önünde müzik çalmaya, sustalıyla koluna kızın adının baş harflerini

kazımaya, kibrit ucuyla da bu kazıdığı harfleri belirginleştirmeye devam etti.

Bir akşam kafası güzelken kızın yanına yaklaşıncı, kızın küçük abisi Orhan buna müdahale etti. Cihan kapışma esnasında sustalıyı Orhan'a saplayıp kaçtı. Mahallede büyük kıyamet koptu. Nejdet abinin diğer çocukları Cihan'ı yakalayıp vurmaya yemin ettiler. Fellik fellik her yerde arıyorlardı. Allah'tan polis onlardan önce buldu ve Cihan'ı içeri aldılar.

Böyle olunca tabii kızın abileri hırslarını alamadılar. Kuşçu Hüseyin'in evini bastılar. Adamı terasta bulup epeyce bir darp ettiler. Sonra bir tanesi elindeki pompalı tüfekle kafesteki kuşlara Allah ne verdiyse salladı. Kuşlar paramparça oldu, tüyleri bütün mahalleye yayıldı. Günlerce sağda solda önümüze kuş tüyleri çıktı. Nasıl bir hırs olmuşsa artık, kafeste bir tane kuş bırakmadılar, kan revan oldu teras. Kuşçu Hüseyin anlatılanlara göre dayak yerken çıt çıkarmamış ama kuşlar öldürülürken "Murat! Murat!" diye bağırmış, kendinden geçmiş.

Cihan'a adam öldürmeye tam teşebbüsten on bir yıl verdiler. Meriç abla gitti. Kuşçu Hüseyin evinde kalmaya devam etti. Bir daha kuş almadı ama garip bir şey oldu; arada üstünü başını çıkarıp çırılçıplak bir vaziyette terastaki kafese tünüyordu. Yağmur, rüzgâr, kar, güneş demeden üzerinde ne varsa çıkarıp, öylece hareketsiz duruyordu. Konu komşu sahip çıkmaya çalışıyordu Hüseyin abiye, içeri girsin diye uğraşıyorlardı. Hepimizin ödü kopuyordu, Kuşçu Hüseyin bir gün önümüze bir kuş ölüsü gibi düşecek diye. Epeyce bir zaman böyle geçti.

Kuşçu Hüseyin bir daha bir Allah'ın kuluyla, tek kelime etmedi.

Sonra kendi akrabaları mı, karısının akrabaları mı bilmiyoruz, birileri gelip Kuşçu Hüseyin'i alıp götürdüler. Ev de hemen satıldı zaten.

LAN GARDAŞ BU NASIL YARA!

*“bir kadının kıyısında uyuyorum.
bir uçurum kıyısında uyuyorum.”*

eduardo galeano / kucaklaşmanın kitabından

Gece yarısı saat üçü geçmişti ve saatlerce konuşmaktan, yayına bağlanan ismini bile bilmediğim o insanları dinlemekten yorulmuş bir vaziyette Fatih'teki Günışığı FM stüdyosunda bir Ahmet Kaya şarkısıyla dinleyicilere veda ediyordum: “Lan Gardeş Bu Nasıl Yara!”

Şarkı çalmaya devam ediyordu. Bir yandan kulaklığımı toparlayıp program boyunca kül tablasında birikmiş kırmızı Winston izmaritlerini çöpe dökerken, bir yandan da stüdyoda tek başıma bağıra çağıra Ahmet abiye eşlik ediyordum: *lan gardeş bu nasıl yara, lan gardeş bu nasıl yara, kanar her yerimden.*

Bu soruya cevap mı olur? Her yerinden kanayan bir yaranın nasıl olduğunu kim nereden bilsin? Olsa olsa bu bir ağlama biçimi. Şu yaşımıza gelmiş adamlar olarak, oturup burnumuzu çeke çeke, salya sümük ağlayamayacağımızdan, mecbur kalıp *lan gardeş bu nasıl yara* diye sorup duruyoruz. Bu haykırış, aslında bir kadın gibi ağlamayı beceremediğimiz için, yarı yarıya iç çekme hali. Acıklı ama böyle.

Bir erkeğin canı çok yandığında gözü yaşarır, babası öldüğünde gözü yaşarır, evine ekmek götüremediğinde gözü yaşarır ama bir kadın terk ettiğinde o zaman gerçekten ağlar.

Adamın her yerinden kanayan bir yaraya nasıl bir sebep olabilir? O kan durur mu? Hem o adam nasıl hayatta kalsın? Ya da şöyle soralım: neden hayatta kalsın?

Şarkı biter bitmez telefon çalmaya başladı. Benim bir gözüm kenarda duran çekyatta kalmıştı. İnce bir battaniyemiz vardı, çok kişi kullandığından hafiften kokuyordu ama yine de gece sabaha karşı program bittikten sonra kıvrılıp üzerime çekiyordum. Telefon ısrarla çalmaya devam edince mecburen açtım.

“Abi n’aber?”

“İyidir, kiminle görüşüyorsunuz?”

“İlker ben abi. Tanımazsın. Müsaitsen dışarı çıkar mısın? Ben radyonun önündeyim. Arabada bekliyorum. Dörtlüler yanıyor.”

Gece yarısı saat üç buçuğa geliyordu ve tanımadığım bir adam radyonun olduğu binanın önüne gelmiş dışarıda beklediğini söylüyordu. Hadi kardeşim, sen işine bak, bu saatte olmaz deyip telefonu kapatmam, kapıyı da bir güzel kilitlemem gerekirdi. Ama gel gör ki delikanlılığa bok sürdürmek için tamam deyip telefonu kapadım. Uykum vardı, basiretim tamamen bağlanmıştı. İstemeye istemeye dışarı çıktım.

Dışarıda beyaz bir Toros duruyordu. Sene 1995.

Bunun ne demek olduğunu bilen bilir. En iyi Kürtler bilir. Sene 1995, radyoda gece programı yapıyorum, saat üç buçuk ve kapıda beyaz bir Toros var. Kendi kendime, böyle gelmezler oğlum diye düşünüyorum, sakın kalmaya çalışıyorum ama yine de içimde gitgide büyüyen bir huzursuzluk var.

94'te Agit amcalar bunun için Van'dan köylerinden kalkıp hayvanlarını, tarlalarını yok pahasına elden çıkarıp bizim mahalleye taşındılar. Karısı, kızı, gelini, dört torunu, Zeyrek'in arkasında bir sokakta elli metrekarelik daireye sığıldılar. Bir beyaz Toros damadını almış götürmüş, bir daha da gören olmamış. O beyaz Toros kimin rüyasına giriyorsa kanter içinde uyanıyordu.

Kapısını açtım, bindim. Elini uzattı, tokalaştık.

“Merhaba abi hoş geldin.”

Fatih'ten çıkıp Unkapanı'na, oradan da Karaköy üzerinden Boğaz'a doğru sahil yoluna uzandık. Bomboş caddelerde ağır ağır gidiyorduk. Benden birkaç yaş küçük, esmer, bıyıklı biriydi şoförüm.

“Hacı, senin bu saatte ne işin var, yatıp uyusana evinde.”

“Ben gece uyumam, sabaha karşı uyuyorum. O da birkaç saat işte. Seni dinliyorum.”

Gülümsüyordu. Ben de güldüm. Galeano haklı, gece uyuyamayan bir adamın gözkapaklarının arasında muhtemelen bir kadın sıkışıp kalmıştır. Gözlerini kapattığında acıtan, gözlerini yakıp yaşartan bir kadın orada bir resim gibi asılı durur. Uyku tutmaz, mümkün değil uyuyamazlar artık o adamlar; ne yana dönseler kadının yüzü o yandadır.

Beşiktaş'a geldiğimizde hikâyesini anlatmaya başladı. Bu semtin insanın içindeki yarayı açıp göstermesine, içindekini dökmesine sebep olan bir yanı var; kalbinin orta yerinde büyük bir yangın olanların içini döktükleri tek yer burası.

“Usta bir hatun var. Biz bu kızla görüşüyoruz. Görüşüyoruz dediğim tam sevgili muhabbeti yok. Ben bunun ağzının içine bakıyorum ama o böyle yarım yamalak konuşuyor. Git

de demiyor, kal da demiyor. Seni de onun sayesinde tanıdım. Her programını dinliyor. Sabaha kadar hem de.”

Şimdi bir kenara çekip saldıracak, artık kim kimi indirirse birbirimize gireceğiz, muhtemelen de boş gelmemiştir, yanında emanet de vardır diye düşünmeye başladım. Arabanın camını hafiften araladım, mevzu olursa bir şey bulabilir miyim diye sağıma soluma bakınmaya başladım. Saat olmuş dört, bir de havada sis var, ağır ağır gidiyoruz.

“Senin programda her anlattığını anlamıyorum. Anlıyorum dersem yalan olur. Benim o kadar tahsilim yok. Ama harbiden ben de senin programını seviyorum. Okuduğun şeyler, anlattıkların, çaldığın şarkılar. Ali Seven bile çalışırsun. Bir de Şeyma dinliyor ya, o da hoşuma gidiyor. Şimdi diyorum mesela bu şarkıyı ona ben söylüyorum. O da odasında, kulağında kulaklık dinliyor. Anlıyor musun, öyle hayal ediyorum.”

“İyi ya, inşallah evlenirsiniz.”

Söyledim söylemesine ama aptalca bir geçiştirme olduğunu düşünüp pişman oldum. O anda pişman oldum, hem de z harfinin tınısı daha dişlerimin arasında dolanıyordu.

“Abi bizim olay biraz karışık.”

“Neden? Ne oldu ki?”

“Biz başlangıçta iyiydik bu kızla. Sonra biraz bozuldu. Ben biraz sinirliyim. Tutamıyorum kendimi. Aslında normalde hiçbir şeyim yok ama bir an oluyor gözüm kararıyor, aklım başımdan gidiyor. Kızın abisinin gırtlığına sarıldım bir kere. Şimdi benimle görüşmesine de engel oluyorlar. Bir iki cezaevine girip çıktım bu yüzden. Sinirden. Öyle birer ikişer ay. Basit mevzular ama.”

“Doktora filan gitmedin mi hiç?”

“Gittim abi. Samatya SSK’ya gittim. Oradan bir ilaç verdiler. Bakırköy’e git dediler. Oraya gittim. Onlar da ilaç verdiler. Kullandım ama şimdi kullanmıyorum açıkçası.”

Ağlamaya başladı. Bir kadından öğrenmişti.

“Kenara çek istersen, biraz duralım.”

Bebek civarına yaklaşmıştık. Kenara çekti, ağlamaya devam etti. Elimi gayriihtiyari omzuna koydum. Burnunu çekiyordu ağlarken.

“Abi ben bu kıza zarar vermek istemiyorum. Allah belanı versin istemiyorum. Bir yandan yanına gideyim diyorum, bir yandan da aklım gidecek diye ödüm kopuyor. Kendi ellerimi keserim zarar verirsem. Abisi, ana babası tutturmuş olmaz diye. Ellerimi keserim diyorum şerefsiz çocuğuyum.”

“Zarar vermezsin biliyorum.”

“Vermem abi. Sinir var bende. Babamda da vardı, ondan geçti bana. Biz üç kardeşiz, dayaktan adım atacak halimiz kalmazdı. Ondan geçti bana.”

Sabah altıya kadar dolaştık; Sarıyer’den dönüp Sarayburnu’na geldik. Benden bir ricada bulundu ayrılırken. Şeyma’ya bir şarkı çalmamı istedi. Ondan Şeyma’ya gelecekti. Ertesi gece programı onun şarkısıyla bitirdim; Ali Seven’den bir şarkıyla

“Doğarken günahkâr olur mu insan? Ömrüme verilen bu ceza niye?”

MEDİNE'YE VARAMADIM

Küçükpazar'dan Unkapanı'na doğru yürürken yolda karşılaştım Gülseren teyzeyle. Kan ter içinde, sağına soluna bakmadan İMÇ bloklarına doğru yürüyordu.

“Nasılsın Gülseren teyze?”

“İyiyim oğlum. N'apayım? Eve gidiyorum.”

“İşten mi geliyorsun?”

“Yok. Süleymaniye'den. Müftülüğün oradan geliyorum.”

“Hayırdır ne var müftülükte?”

“Hacıya gidecekleri topladılar. Öyle anlatıyorlar işte.”

Gülseren teyze hacca gitmiyor. Gidemiyor diyelim, daha doğru. Parası yok. Birikmiş tek kuruş parası yok. Ele güne muhtaç olmadan kendi başlarının çaresine zar zor bakıyorlar. Bakıyorlar dediğim, o ve oğlu Tahsin. Tahsin de üniversiteye yeni başladı bu sene. Tahsin'in babası Orhan abi sekiz sene evvel vefat etti. Bir döküm fabrikasında çalışıyordu. Sonra bir anda hastalandı. Ciğerleri bitti adamın iki ayda. Üçüncü ayda vefat etti.

Gülseren teyze hacca gidemiyor ama üç senedir Süleymaniye'de müftülüğün hac seminerlerine gidiyor. Hacca gidecek insanların arasına bir şekilde kaynıyor ve provalara katılıyor. İki gözü

iki çeşme ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor ve mahalleye dönüyor. Üç senedir böyle. Çok ağlıyor, çünkü çok istiyor. İsteyenler ağlarlar. Gönlünden geçirenler, hayalini kuranlar, uykusu kaçanlar, aşkından yananlar, derdinden kıvrananlar, yarasından nefesi kesilenler ağlar. Bunca hale düşüp de güç yetiremeyenler ağlarlar. Gülseren teyze de yoksul kadınların en iyi bildiğini yapıp gözleri kanlanıncaya kadar ağlıyor.

Evde bir tane kırık dökük çift kasetçalar teybi var. Evde olduğu her vakit Ali Ercan'dan "Medine'ye Varamadım" ilahisini dinliyor. İki gözü iki çeşme "Medine'ye varamadım, gül kokusu duyamadım" diye ilahiye eşlik ediyor.

Bir ailenin iki yaşındaki çocuğuna bakıcılık yapıyor haftanın altı günü. Tahsin ufak tefek işlerle kendi harçlığını çıkarıyor. Evin kirasını ödüyorlar, ana oğul idare ediyorlar işte.

Aradan iki ay geçti geçmedi, akşam mahalleye gelince Tahsin yanına geldi.

"Abi bir şey soracağım?"

"N'oldu Tahsin?"

"Yo önemli bir şey yok. Sende Peygamber'in hayatıyla ilgili bir kitap var mı?"

Bir şey olmuş. Tahsin'in böyle bir kitap sorması bir şey olması demek. Çünkü Tahsin böyle kitaplar okumaz. Çünkü Tahsin, rahmetli babası Orhan abi gibi solcu. Takıldığı çevreler, ara sıra mahalleye gelen arkadaşları da öyle.

"Hayırdır oğlum ne yapacaksın?"

"Var mı abi? Lazım oldu işte."

Biraz kurcalayınca mesele açığa çıktı. Gülseren teyze evde radyo dinlerken bir yarışma duyurusuna denk gelmiş. Bir vakıf,

Peygamberimizin hayatı hakkında yarışma düzenliyormuş. Bu yarışmaya katılıp başarılı olan on kişi umre seyahatiyle ödüllendirilecekmiş. İki sınavlı bir yarışma hazırlanmış. Sorular Peygamberimizin hayatıyla ilgili olacak. Birinci turda eleme yapılacak. Başarılı olanlar ikinci sınava girecekler ve en başarılı on kişi ödüllendirilecek. Eğer eşitlik olursa bir sözlü mülakat yapılacak ve kazananlar belirlenecek.

Gülseren teyzenin yarışmayı ve tabii ki ödülü duyunca kalbi yerinden fırlamış. Fakat önemli bir sorun vardı. Yarışma için ılan edilen kitapları bu süre zarfında okumak Gülseren teyze için neredeyse imkânsızdı. Çok kırık bir okuma yazması vardı ve gündelik hayatında ancak idare ediyordu.

Yarışmaya hazırlanabilmesi için en az iki kitap bitirmesi gerekiyordu ki bunun da tek yolu oğlu Tahsin'in akşamları evde annesinin karşısına geçip tane tane okumasıydı. Tahsin'in genç yaşına rağmen ciddi politik okumaları vardı ama bunun içinde Peygamberimizin hayatı yoktu.

Aklındaki çözümü gidip oğluna anlatmış. Ana-oğul dışışmışler, kavga etmişler fakat Tahsin bir türlü razı olmamış. Ama aynı gün gece yarısına kadar Ali Ercan'la "Medine'ye Varamadım" ilahisini söyleyen annesinin gözyaşları ciğerlerine kadar işleyince "tamam" deyip işe koyulmuş.

Tahsin'le konuştuktan sonra eve gidip Martin Lings'in ve Muhammed Hamidullah'ın kitaplarını getirdim.

"Abi," dedi Tahsin, "senden bir şey rica edebilir miyim?"

"Tabii abicim."

"Arada sen de gelsen, anneme anlatsan olur mu? Sen daha iyi biliyorsun neticede."

"Olur Tahsin. Ne demek..."

Bunlar başladılar çalışmaya. Tahsin okuyordu, annesi dinliyordu. Peygamberimizin dünyaya gelişi, yetimliği, öksüzlüğü, dedesi, çocukluğu, süt annesi Halime...

Bazı akşamlar ben de gitmeye başladım. Oturuyorduk, ben kitabı elime alıyordum, daha “Peygamber Efendimiz salallahu aleyhi vesellem” diyordum, Gülseren teyze ağlamaya başlıyordu. Hatice anamız diyordum, başlıyordu ağlamaya. Hasan Hüseyin efendilerimiz diyordum, hıçkırıklara boğuluyordu. Peygamber efendimiz açlıktan karnına taş bağlamış diyordum, içi yanıyordu Gülseren teyzenin.

Tahsin genelde konu seçiyordu. Kitaptan okudukça bir Ebu Zer aşkı depreşti. Konu Ebu Zer’e gelince sesinin tonu değişiyordu.

İlk sınav günü geldi.

Ben de onlarla birlikte gittim sınav yerine. Onlarca teyze, amca, genç insan, sınava giren ilkokul çocukları heyecanıyla bekliyordu. Gülseren teyze sınava girdi. Benle Tahsin heyecandan birer paket sigarayı yedik.

İçeride ne olup bittiğini bilmiyorum.

Sınav bitti. Oradaki idareciler üç gün içinde ilk sınav sonuçlarının açıklanacağını ilan ettiler. Hep birlikte mahalleye döndük. Gülseren teyze yol boyunca tespih çekti.

Üç gün sonra sınav sonuçları açıklandı. Gülseren teyze ilk basamağı geçemedi. Akşam üçümüz moral yerlerde sürünür vaziyette sus pus oturduk. Mutfaktan Ali Ercan’ın sesi geliyordu;

“Medine’ye varamadım, gül kokusu alamadım, ben Rasül’e doyamadım, yaralıyım, yaralıyım yaralıyım...”

Çay koyup yanımıza geldi.

“Sanki bir ara Medine’ye gideceğim gibi geldi. Bir an. İnandır mısın o kokuyu duydum. Yani kısacık bir andı ama burnuma geldi. Peygamberimizin gül kokusu.”

“Doğrudur Gülseren teyze.”

Çayımızı içtik.

HAYIRSIZ

“geçerken karışmış gibiydi birisinin çektiği fotoğrafa”

gülten akın

Fatihli meşhur sinemacı Arnavut nder’in filinta oğlu Yasin, babasının semtteki şöhretinden çok daha fazlasını elde etmek arzusuyla, artist olabilmek için her gün semtten çıkıp Beyoğlu civarındaki ajansları, yapımcıları dolaşıyordu. Kanı kaynıyordu Yasin’in ve babasının yazlık sinemasında her gece izlediği filmlerin de etkisiyle nl olmak, tanınmak, insanlar arasında konuşulmak istiyordu.

Öyle de oldu. Bir zaman gazetelerde adından bahsedildi ama oynadığı filmler sayesinde değil. Anneannesini öldürüp cesedini yakan vicdansız torun olarak üçüncü sayfalara manşet oldu. Hatta *Güneş* gazetesi fotoğrafını acayip bir hale dönüştürüp “şeytan” diye manşet atmıştı. O fotoğraf hâlâ gözümün önünde. Bizim semtte gazeteye çıkan kaçıncı kişi olduğunu hatırlayamadım Yasin’in.

nder abiler mahalledeki iki yazlık sinemanın da sahibiydiler. Sinemaların arasında yüz elli metre ya vardı ya yoktu. Yasin, kaşı gözü düzgün, yakışıklı bir çocuktu ve askerden geldikten sonra oyuncu olacağım diye tutturdu. Babası “Bu oyunculuk dediğin şey dışarıdan göründüğü gibi değil,” dese de söz dinletemedi.

Önder abinin işi münasebetiyle hem yapımcılardan hem de dağıtımıcılardan epeyce tanıdığı vardı. Oğlunun hevesinin geçmediğini görünce mecburen ricacı oldu ve Yasin'i onlara yönlendirdi.

O gidip gelmeler esnasında Yasin'e bir şeyler oldu. Şekli şemali değişti, huyu suyu bir başka oldu. Ben oyuncuyum havalarına girdi. Bir sene içinde iki filmde çok küçük rollerde oynadı gerçekten. Bir tanesi Ferdi Tayfur'un filmiydi ve orada bir pavyon sahnesinde görünüyordu. Diğeri, İbrahim Tatlıses'le Hülya Avşar'ın oynadıkları bir filmdi. O filmin de adını hatırlamıyorum ama Yasin şoför rolüyle iki sahnede göründü. Her iki film de Önder abilerin sinemada gösterildi ve Yasin'in çıktığı sahnelerde hepimiz ayağa kalkıp deli gibi alkışladık. Sahne bitmişti ama biz alkışlamaya devam ediyorduk. Yasin de en önde babasının hemen yanında oturduğu tahta sandalyeden ayağa kalkıp seyircileri selamladı.

O perdede tanıdık birini görmek hepimizi mutlu etmişti. Ferdi Tayfur'un, İbrahim Tatlıses'in, Hülya Avşar'ın olduğu bir perdede görünmek, her gün içinde yaşadığımız ve adına gerçeklik denen cezaevinin duvarlarının ötesine geçmek anlamına geliyordu bizim semtin delikanlıları için. Aramızdan biri, üzerimize abanan o kalın, küflü, ağır çuhanın altından kurtulup bembeyaz perdede büyüyen hayalin içine kaçıvermişti. Yasin'i orada görmek, boğazımıza kadar saplandığımız bu bok çukurundan bir gün kurtulabilmek anlamına geliyordu. Birisi çıkacak ve o perdeden elini uzatıp tahta sandalyelerde film izleyen genç adamları bir bir yanına alacaktı. Türkan Şorayların, Hülya Avşarların, Müjde Arların yanına...

Yasin artık oyuncu oldu diye düşünüyorduk ama ters giden bir şeyler vardı. Mesela babasının en nefret ettiği şeylerden biri cigara sarmaktı. Yasin boyuna cigara üflüyordu. Babası

uzaktan akrabaları olan bir kızı almak istiyordu. Yasin bambaşka bir hatunla takılmaya başladı. Babasının en nefret ettiği şey har vurup harman savurmaktı. Yasin “meslek icabı üstüme başıma bakmam lazım,” deyip durmadan para harcıyordu. Velhasıl babası ne dediyse, Yasin isteyerek ya da istemeyerek tam tersini yapıyordu.

O iki filmin arkası gelmedi. Artist olacağım diye koşturan Yasin, ipini koparıp Dolapdere, Cihangir, Tarlabası sokaklarında fink atan tayfanın arasına karıştı. O güzelim çocuk iki sene içinde öyle bir çöktü ki iki fotoğrafını yan yana koysan inanmazsın. Gözaltları morardı, dişleri bir acayip oldu. Yanakları çöktü. Hızla kilo verdi. Çocuk iki senede belki on yaş yaşlandı. Her Allah’ın günü cigara, rakı, cigara, rakı, nereye kadar?

Bunun Yağmur diye bir manitası vardı, ara ara semte birlikte geliyorlardı ama sürekli kavga ettiklerini biz bile biliyorduk. Kız bundan en az altı, yedi yaş büyüktü. O da aslında oyuncu olmak istemiş ama olamamış. Yasin’e sorsan hâlâ oyunculuk yapıyor ama nerede, ne oynuyor, bilen, gören yoktu. Bazen kötü şeyler duyuyorduk ama günahını almayalım, gözümüzle gördüğümüz bir şey olmadı.

O ara Önder abinin işleri kötü gitmeye başladı. Beyoğlu’nda, Şişli’de, orada, burada yeni sinemalar açılınca semtlerdeki yazlık sinemaların seyircisi azalmaya başladı. İşler iyice zayıflayınca Yasin’in para musluğu da kesilmiş oldu.

Önder abi durumlar kötüye gidip de iyice çaresizleşince öldü. Adamcağızın hastalık namına hiçbir şeyi yoktu. Çaresiz kaldı ve öldü. Bu kadar. Çaresizlikten ölünce insan, hiçbir kan tahlilinde, hiçbir röntgende bir şey çıkmaz. Çaresi tükendi öldü demek yerine, vadesi geldi öldü denir, sonra da geçip gider. Önder abiden sonra iki sinema da art arda kapandı. Belki

de Önder abi sinemaların kapandığını görmemek için öldü ki artık çaresizliğin son noktasıydı.

Sinemaların arsaları satıldı. Satıştan gelen para, Yasin'le amcaları, amca çocukları ve halası arasında paylaşıldı. Yasin kendisine düşen parayı aldı ve hemen Yağmur'la evlendi.

Yağmur ellerine geçen o parayla Fatih'te Renk Düğün Salonu'nun aşağısında bir yerde kadın kıyafetlerinin satıldığı küçük bir butik açtı. Yasin yine çalışmıyordu. İşler bekledikleri gibi olmayınca altı, yedi ay sonra butiği kapatmak zorunda kaldılar.

Butik kapandıktan sonra bu sefer Yasin "ben oto alım-satım işleri yapacağım," deyip bir tane bordo renkli Doğan SLX aldı. Ne olup bittiğini bilmiyorum ama ne o araba kaldı elinde ne de oto alım-satım işini yapabildi.

Çocukları olmadı. İyi ki olmadı mı, keşke olsa mıydı, artık Allah bilir. Nasip olmadı neticede. Yağmur bu sefer Aksaray'da bir kuaförde çalışmaya başladı. Söylediğine göre iki katlı kuaförü o idare ediyormuş. Hem kasayı tutup hem de müşterilerle ilgileniyormuş.

Yağmur orada dikiş tutturmuş güzel güzel gidiyordu ama Yasin'in şirazesi gün geçtikçe daha da kaydı. Ne yaptığını tek tek anlatmanın lüzumu yok. Yemediği bok kalmadı diyelim geçelim. Karısı geçmedi ama. Evliliklerinin ikinci yılı dolmamıştı, çekip gitti.

Bir kadın evden gidince, oraya artık ev demek doğru değil. Kadın evden gidince geriye yalnızca duvarlar kalır. Kadının ayrıldığı evi ısıtamazsınız. Kadın evden gidince geriye yalnızca üşümek kalır. Kadının terk edip gittiği evi aydınlatmaya

lambalar yetmez. Kadın evden gidince geriye yalnızca karanlık kalır. Kadın gidince yalnızca suskunluk kalır.

Yasin bir süre sustu sonra da iyice tuhaf bir adama dönüştü. Daha otuz yaşına gelmemiştir ve o sıırım gibi Arnavut gencinden geriye enkaz kalmıştır.

Bir gece Yasin'in anneannesi Şehriban teyzenin vefat ettiği haberi geldi. Kadıncağızın kaldığı odada bir yangın çıkmış ve ne yazık ki kurtarılamamış.

Bütün mahalleli Yasin'in evine taziyeye gittik, teselli ettik. Herkes çok üzüldü. Şehriban teyzenin hemen hemen hepimizin üzerinde büyük küçük emeği vardır. Mahallenin yaşlısı, genci ile de bir iyiliğini görmüştür. Görmedim diyen yalan söylüyordur. O yüzden de gerçekten herkes kendi yakınını kaybetmiş kadar üzüldü.

Üzüldük üzülmesine ama bir hafta sonra yaşananlar bütün mahalleyi büyük şoka soktu.

Polis, anneannesini öldürmek suçuyla Yasin'i evinden aldı. Aynen böyle. Şehriban teyzenin katil zanlısı olarak Yasin'i aldılar.

Gerçek ortaya çıktı. Gerçek her zaman ortaya çıkar. Üzerini örtecek kadar çok paranız ve gücünüz yoksa gerçek ortaya çıkar. Yasin anneannesinin bileziklerini, mücevherlerini çalmış, sonra da yaşlı kadını öldürmüştü. İş ortaya çıkmasın diye de evi ateşe vermiş.

Şaşırdık mı? Evet, hem de çok. Ne olursa olsun Yasin'in böyle bir şeyi yapmasına akıl sır erdiremedik. Filmde görüldüğü o sahnede ayağa kalkıp deli gibi alkışladığımız genç çocuk, aslında epeyce önce aramızdan ayrılmıştı ama ne olursa

olsun Yasin'e konduramadık. Herkesin söylediği tek bir şey vardı: hayırsız. İnsan olana daha ağır ne söylersin ki? Hayırsız!

Seneler sonra Yağmur'la Pendik'te kültür merkezinde bir söyleşide karşılaştım. Bir ailenin küçük çocuğuna bakıyormuş. Sokakta asılı bir afişte fotoğrafı görünce gelmiş. Çıkışta ayaküstü iki laf ettik ve ayrıldık.

“Yine gelirim,” dedi ama gelmedi.

BİZİM YIKIK KRALLIĞIMIZIN PRENSESİ ZERRİN

*“sadece bir kere bile sebepsiz yere hüünlendiysen,
bütün hayatın boyunca bilmeden öyle olmuştundur.”*

e. m. cioran

“Her kadın güzel olmak ister.”
Böyle söyledikten sonra bembeyaz, kusursuz
dişlerini gösteren kocaman bir gülümsemeyle,
atlas gibi uzayan parlak saçlarını savurup elindeki krem ku-
tusunu, toprağın altından çıkmış büyüülü bir lamba gibi ka-
meraya doğru uzattı reklamdaki kadın. Reklamın sonundaki
tok, kalınca erkek sesi, ekran başında o kadına benzemek ar-
zusuyla yanıp tutuşanlara, bunun için çok küçük bir miktar
para harcamalarının yeteceğini hatırlatıyordu. O büyüülü lamba
için toprağın altını karış karış aramanın gereği yoktu, mahal-
lelerdeki eczanelerde meraklılarını bekliyordu.

Ben de her kadının daha güzel olmak isteyeceğini sanı-
yordum. Ya da çoğu kadının olduğundan daha güzel görün-
mek için hatırı sayılır miktarlarda para ödemeyi göze alacağını
düşünüyordum diyelim. Sonradan bir şey daha öğrendim ki
daha güzel görünmek için ödenecek bedellerin çok daha ağır-
rını, sahip olduğu güzelliği yüzünden ödemek zorunda ka-
lan yaralı kadınlar var. O kadar ağır bir bedel ki parayla pulla

filan da ödenemiyor; kanla, gözyaşıyla, hüznle, acıyla ödemekten başka çaresi yok.

Kahvehanede açık duran televizyondan mahalle sakinlerine gülümseyen o masalsı kadını yolcu ettikten sonra hepimiz masamıza döndük ve reklamların hemen ardından haber bülteni başladı. Oyuna, muhabbete döndük dönmesine ama bülten içinde öyle bir haber vardı ki sonrasında tekrar masaya dönmek, oyunu, muhabbeti bir yana koy, hayata dönmek bile kolay değildi.

Sunucu, abartılı mimiklerle, Boğaz Köprüsü'ne çıkıp intihar etmek isteyen bir kadının haberini anlatmaya başladı. Başlangıçta her şey sıradandı ama kamera köprüye çıkmış o çaresiz kadının yüzüne yaklaşıncaya kaynakçı Uğur fark etti durumu:

“Aga bu kadın Zerrin değil mi?”

Uğur öyle deyince herkes kâğıdı, tavlayı, ıstakayı, zarları, çay bardaklarını bırakıp ekrana baktı. Gerçekten de Zerrin, köprünün demirlerini tutmuş karşısındaki polise, kameralara, kameralara değil de bize mi, belki de bize, evet bize bakıyordu. Zerrin köprünün kenarında, hayatın kenarında, bizim hayat dediğimiz şey onun için yalandan bir oyundu, hayatın kenarında, tek eliyle demirlere tutunmuş çaresizce bakınıyordu.

Bizim Zerrin, mahallenin kızı Zerrin, rahmetli Eyüp abinin kızı Zerrin, dünyalar güzeli Zerrin, ah Zerrin, ah Zerrin, Zerrin ah!

Yüzünde derin bir yara vardı, teşbih değil gerçek bir yara; yüzünde böyle yukarıdan aşağıya uzanan derin bir kesikti ve işte o yaradan akan kan ipil ipil kahveye sızdı. Kahvenin masalarındaki eski, her yanı sigara yanığı yeşil masa örtüleri bir anda kıpkırmızı oldu. Kan kırmızısı. Bardaklar Zerrin'in suratındaki kesikten sızan kanla doldu.

Çay tabağından bize bakıp duran o mağrur ama hep mahzun Prenses Süreyya'nın gözleri dolu dolu oldu. Zerrin'in yüzündeki yara, Süreyya'yı kendi sürgünlüğünden daha fazla acıttı. Prenses kendi ülkesinden kovulup Haydar'daki bir kahvehanenin masasına kadar düşmüştü. Bir yandan Prenses Süreyya, bir yandan biz, Zerrin'in kara bahtına iç çektik. Zerrin de prenses, Süreyya gibi. Bizim küçük krallığımızın, bizim yıkık krallığımızın, bizim acısı dinmeyen krallığımızın prenseydi Zerrin.

Zerrin, Türkan Şoray. Zerrin, Elizabet Teylir.

Haber bitti, bitti mi sahiden, biz mi karanlığa düştük bilinmez, Zerrin'in acısıyla kahvede kalakaldık.

Bu kızcağız babasını hiç görmedi. Gördü de hatırlamıyor. Çok küçüktü. Babası siroz oldu, hastaneye yattı. Samatya'da bir ay yattıktan sonra vefat etti adamcağız. Belki bu kızı babası da hiç görmedi. O kadar içiyordu ki Eyüp abi, ayık kafayla çocuğunu görmüşse de hatırlamıyordur.

Çok güzeldi Zerrin, çok. Yüzüne bakınca bir daha bakmaya fırsatın olsun diye Allah'tan ömür istediğin kadınlar vardır. Zerrin o kadar güzel. Zerrin'in saçlarına bulutlar, parmaklarına kuşlar yakışır. Çok isteyen oldu, o gitti, genç ve güzel kadınların kahir ekseriyeti gibi, efendi adam yerine piçin birini seçti ve Turgut'la evlendi.

Yaşları ne olursa olsun, babasız büyümüş kadınlar, babalarının yerine koyacak birini bulana kadar küçük kız çocuklarıdır. Karşılarına çıkan adamlara da bazen baba, bazen sevgili gibi baktıkları için genelde mutsuzdurlar. Kolay kanarlar. Zerrin on sekiz yaşında bir küçük kız çocuğuydu ve kendisi için ne baba ne de sevgili olabilecek bir haysiyetsizin peşine takıldı.

Bizim mahallede güzel olmak, genç bir kadının ödeyebileceği en ağır bedeldi ve çok zaman gücünü aşıyordu. Güzele musallat olan çok olur.

Turgut aradan bir sene geçtikten sonra, bu ay parçasını, annem güzel kadınlara öyle diyor, ay parçası, bu ay parçasını, Dünder denen adama teslim etti. Sattı diyeceğim de dilim varmıyor. Turgut, Dünder'in oto galerisinde çalışıyordu ve Dünder, çocuğun karısını daha görür görmez kafaya takmıştı. En sonunda Turgut piçinin avucuna biraz para koydu ve kızı boşayıp kendisine aldı. Ortada ne döndüğünü bilmiyoruz. Zerrin, Turgut'tan boşandı ve Dünder'la evlendi.

Zerrin, Merter'de oturuyordu ve hiç aksatmadan haftada bir iki gün annesini ziyaret etmeye devam ediyordu. Üstü başı gayet düzgündü. Elinin para gördüğü belli oluyordu ve annesi de bu bolluktan nasibini almaya başladı. Söyleyecek bir şey yok. Nihayetinde zengin bir kocası vardı ve kızcağız annesine de yardım ediyordu.

Aradan iki sene geçti Dünder sıkılıp başka kadınlarla takılmaya başladı. Her şey Zerrin'in gözü önünde oluyordu; kocasını başka kadınların koynundan alıp eve getiriyordu. Böyle devam etmeyeceği belliydi ve Dünder, iki senenin sonunda Zerrin'i anasının evine yolladı.

Zerrin, üç buçuk sene içinde başından iki evlilik geçmiş, yirmi iki yaşında bir genç kadın olarak annesinin evinde yaşamaya başladı. Zerrin hâlâ güzel. Zerrin hep güzel. Zerrin, kendisine hâlâ bir baba bulamamış kırık bir gönül. Kırık bir ev eşyası. Kırık bir vazo. Çiçeksiz. Zerrin, Türkan Şoray.

O dönem bir mobilya mağazasında çalışırken, üçüncü kez evlilik teklifi aldı. Yirmi üç yaşındaydı ve ellili yaşlarda, üç çocuğu olan bir adam, evlendireceği kızına mobilya bakmak üzere girdiği yerde Zerrin'i gördü, annesinden istedi. İki kere

evlenmiş bir kızın kısmetini daha fazla zorlamamak için annesi arkadan epeyce iteledi ve sonunda Zerrin üçüncü kez evlendi.

Adamın hali vakti yerindeydi ama çocukları Zerrin'in hayatını zehir edip burnundan getirdiler. Kadına sürekli babasının parasını almak için eve girmiş hırsız gözüyle baktılar. Bir sene dayandı ve annesinin evine döndü.

Bir daha evlenmedi. En azından resmî olarak kimseyle evlenmedi diyelim. Çünkü güzelliği ağır bir yük olarak her yerde başına dert oldu. Kadına musallat oldular. Kocamustafapaşa'da çalışırken bir adam buna takıldı, sürekli rahatsız etmeye başladı. İş bizim Komser Esat'a kadar gitti. Komser bir arkadaşıyla birlikte Zerrin'i rahatsız eden bu adamı bayıltana kadar dövüp Yedikule'ye surların oraya attı. Zerrin bir denize düşmüştü. Yarasından akan kan köpekbalıklarının çağırmaya devam ediyordu. Bir değil, iki değil, kadın hep bir meselenin ortasında kalıyordu.

Aslında mahalleden birileri araya girip doğru düzgün bir adamla evlendirmek istedi ama üç evlilikten yorulmuş Zerrin pek oralı olmadı. Bir kaderi vardı ve sokak sokak onu arıyordu.

Kadınlar kötülüğün sesini çok uzaktan duyarlar. Adımlarını hızlandırıp kaçmaya çalışırlar önce. Sonra bir an gelir. Tuhaf bir an. Artık kaçamayacaklarının farkında oldukları o an. Çaresizliğin farkına vardıkları ve kabullendikleri o meşum an. Kedilerin ölmek için bir yerlere gidip beklemesi gibi, uygun bir yerde durup, adım adım kendilerine yaklaşan kötülüğü beklemeye başlarlar. O ölümcül kötülükten başkaları zarar görmesin diye de etraflarında duran sevdiklerinden uzaklaşmışlardır. Kapkara, kan kırmızısı mı demeliyim, kapkara olsun, kapkara kötülüğü yapayalnız beklemeye koyulurlar.

Zerrin de öyle yaptı. Uzaklaştı. Annesinden ve onu önemseyen, yüzüne bakmaya kıyamayan herkesten uzaklaşıp kendisini

uzaktan uzağa dikizleyen o kötücül karanlığı beklemeye koyuldu. Kadirga'da bir adamla birlikte yaşıyor dediler. Beşyüzevler'de bir gece kulübünde çalışıyor dediler. Bir adamla Adana'ya gitmiş dediler. Yazları Tekirdağ tarafında bir yerde çalışıyormuş dediler. Babası yaşında bir adamla, babası kaç yaşında ne bilsin, babası yaşında bir adamla, babası olsa ne isterdi başka, babası yaşında bir adamla Kartal'da dost hayatı yaşıyor dediler.

Çok şey dediler. Dedikleri her şeyde Zerrin hep güzeldi ve acı çekiyordu. Semtler değişiyordu, adamlar değişiyordu, yaptığı işler değişiyordu ama iki şey hiç değişmiyordu; Zerrin çok güzeldi ve çok acı çekiyordu. Ne güzelliğinden bir şey eksiliyordu ne acısından.

En son haberi yine Komser Esat'tan aldık. Güzelliğinden bir şey eksilmişti Zerrin'in. Dünyada hiçbir güç Zerrin'in güzelliğinden bir şey eksiltemezdi ama kendisi yaptı yapacağını. Komser'in söylediğine göre Zerrin onca şeyden sonra kafası bir milyonken, zaten çok içiyormuş son zamanlarda, babası olsa yapmazdı, kafası iyice yüksekken eline geçirdiği maket bıçağıyla yüzünde derin bir yara açmış.

Güzelliğinin bedelini ödemekten iflahı kesilmiş, deli gibi yorulmuş ve elindeki maket bıçağını elmacık kemiğinden çenesine kadar, yukardan aşağıya indirmiş. Bizim kahveye sızan kan, işte o yaradan sızan kandı. Prenses Süreyya'nın elbisine kadar bulaşan kan.

"Sizin Allahınız, kitabınız yok mu lan?" diye bağırıp güzelliğinden bir parça eksiltmiş.

Köprü'nün demirlerine tutunmuş, bir polise bakıyordu, bir kameraya, kameraya değil de sanki bize, evet bize.

KAN AĞLAYAN

Akşamüzeri ofisten çıkmaya hazırlanırken kapı çaldı. O saatte çalınan kapının önünde bekleyenler genellikle bir üst kata gelip de yanlış kapıyı çalanlar oluyor. Öyle durumlarda kısa bir süre bakışıyoruz ve ben daha ne söyleyeceklerini dinlemeden “Üst kat,” diyorum.

Kimi zaman da kapının arkasında duran kişi kendi hikâyesine katabileceği birini bulabilmek için rastgele bir kapıyı çalmıştır. Rastgele bir kapıyı çalmak, hikâyenin artık tek başına taşınamayacak kadar ağır olduğunun işaretidir. Bir delirme hâli gibi, aklın, yol bulamamaktan bir hâl olmuş başı terk etmesi gibi, bir göz kararması hâli gibi. Tuhaf ve anlamsız; rastgele bir kapıyı çalmak. Mesele bu değil yine de.

Kapıyı açtım. Karşımda altmışlı yaşlarında, yüzü kırış kırış, bıyığının uçları sigara içmekten hafif sararmış, yorgun, çok yorgun, gözlerinin beyazı neredeyse mat bir griye dönmüş ve gözbebeklerinin etrafı iyice kanlanmış, yorgun, çok yorgun, zayıf, yüzündeki kemikler dışarı fırlamış, kırçillı sakalıyla yanakları çökmüş, büyükçe burunlu, dudakları sanki bin yıldır susuz kaldığı için çatlamış, çizik çizik olmuş, yaşayıp da acı duyduğu ne varsa gözaltlarındaki kara, mor arası torbalara yerleşmiş, hava soğuk olmasına rağmen üzerine giydiği parlak

bordo renkli bir gömlek ve kırışmış kahverengi ceketıyla, yorgun ama çok yorgun bir adam duruyordu.

“Selamun aleyküm beyefendi.” Kırık bir Türkçeyle söyledi. Yorgundu. Bu kadarcık lafı söylemesi bile mucize sayılabilirdi.

“Aleyküm selam dayı,” diye cevapladım. Bir sonraki cümlesi beyefendiyle devam etmesin diye dayı lafının üzerine bastırdım.

“Burası filmci mi?”

Merakım ikiye katlandı “Evet,” diye cevap verirken.

“Halime burada mı çalışıyor?”

Gözleri öylesine kanlanmıştı ki apartman ışığı vurunca parlıyordu ve birazdan kan ağlayacağını düşündürüyordu insana. Eğer istediği cevabı alamazsa bu adam kan ağlayacak dedim kendi kendime.

“Yok dayı. Öyle biri çalışmıyor burada.”

Birkaç saniye hiçbir şey demeden gözlerimin içine baktı. Gözlerinden kan aktı akacak. Kan ağlayacak. Halime kim? Halime burada olsaydı gözlerindeki kan gider miydi? Kan akıyor mu? O an olduğu yere yığıldı adam. İçinden ruhunu çekip almışlar gibi. İçinden hayatını çekip almışlar gibi öylece yığıliverdi. Küçüçüktü. Hayatın içinde ne kadar yer kaplıyorsa işte o kadar kadarcıktı adam. Kollarının arasından tutup ayağa kaldırdım. Yere düşmüş bir ceket kaldırmak gibiydi. Adamı kaldırıp hemen kapının yanındaki koltuğa oturttum. Gözlerini açmıyordu bir türlü. Mutfaktan bir bardak su getirip çatlamış dudaklarından arasından içirmeye çalıştım. Su, dudagından taşıp çökük yanıklarına, sonra boynuna, boğazından fırlayacakmış gibi duran adem elmasına, oradan da göğsüne doğru aktı.

“Dayı... dayı... iyi misin? Dayı gözlerini aç.”

Baktım olmayacak, aşığı indim, bizim karşıdaki kasabın Doblosunu yanaştırıp adamı doğruca Taksim İlkyardıma götürdüm. Acilin önüne geldik, adamı bir sedyeye koydular, ben de peşlerinden gittim. Sedyenin yanında yürürken hemşireye “Doktor Aydoğan burada mı?” diye sordum, “Yok,” dedi. Adamı acilin içinde bir odaya aldılar, o arada ne olduğunu sordular, ben de böyle böyle diye hızlıca anlattım, sonra da “İyi, siz dışarıda bekleyin,” dediler.

Bekleyeyim mi, beklemeyeyim mi diye kendi kendime düşündüm biraz. Sonunda, bari Allah rızası için bekleyeyim, ne olur ne olmaz deyip hastanenin bahçesindeki banka oturdum. Ara ara gidip hemşireye durumunu sordum. Adamı bir odaya alıp serum bağlamışlar. İki saat serumun bitmesini bekledik.

Doktor “Ciddi bir durum yok,” dedi. Açlık, yorgunluk, psikolojik çöküntü yüzünden takati kalmamış. Hastaneden birlikte çıktık. Tarlabası’nda Arjantin Hotel’de kalıyormuş. Bu arada isminin Celil olduğunu, Elazığ’da yaşadığını ve kızı Halime’yi bulmak için iki aydır İstanbul’da kaldığını öğrendim. Küçükköy’de akrabaları varmış ama utandığı için onlarda kalmak istememiş. Halime, İzmit’te iki yıllık halkla ilişkiler bölümünü bitirmiş ve oyuncu olmak istediği için ajanslara kaydını yaptırmış. İzmit’ten İstanbul’a gelmiş, memleketine de dönmek istemiyormuş.

Celil abi yolda yürürken ceketinin iç cebinden Halime’nin bir fotoğrafını çıkardı. Kızın yüzüne bakarken bir an ölmüş olabileceği düşüncesi beynimi tırmaladı. Fotoğraftaki yüz, bir gün kaybolacak kadınların yüzüydü. Bir gün gidip de bir daha dönmeyecek kadınların çektiği türden bir fotoğraftı adamın elindeki.

“Dayı sen nereden biliyorsun buralarda olduğunu?”

“Teyzesini arıyor bazen. Teyzesinin kızlarını da aramış. Ama benimle konuşmuyor. Abisini göndermek istemedim. Gençtir, cahildir, yanlış bir şey yapar. Kızın filmci oldu dediler.” Sürekli filmci diyordu ve bunun zihninde neye karşılık geldiğini merak ediyordum. Sormadım.

Kızını arayan bir baba için, Beyoğlu’nda, Cihangir’de, Galata’da filmcilik yaptığını bilmesi yeterli bir bilgi gibi geliyor ve sokak sokak kızını arıyor. Cebinde kızının fotoğrafını taşıırken karşılaştığı her kızı ona benzetiyor. Gözlerinde kızının gözleri var. Biri çıkıp da “Ben Halime’yim” dese inanacak. İnanmaya ihtiyacı var. Özlemiş bir baba için herkes bir yanıyla kızına benzemeye başlıyor. Kızı uzaklara giden babaların gözleri kanlanıyor, yüzü düşüyor.

Celil abiyi Arjantin Hotel’e bırakıp ayrıldım. Aradan iki gün geçti ofisin zili çaldı. Kapıyı açtım karşımda yine Celil abi var. Bu sefer biraz daha dik durabiliyor. Eline bir kutu kurabiye almış teşekkür etmeye gelmiş. Hoş beş ettik, kurabiye kutusunu açtık, birer çay doldurdum; kahverengi, arasında reçele benzeyen bir şey olan ucuz kurabiyelerden afiyetle yedik. “İnşallah kızını bulursun” dilekleriyle yolculadım. “Yeğenim sana bir şey yapan olursa, Allahıma kitabıma yanındayım. Yeter ki haber ver,” dedi giderken.

Bir hafta sonra Cihangir’de Ufuk’un kahvesinde oturuyordu. Beni görünce gülümseyerek ayağa kalktı, yanındaki sandalyeye buyur etti, oturduk. Sigara uzattı almadım. Bana da çay söyledi.

“Kızını bulabildin mi Celil dayı?”

“Yok yeğenim. Kızı kandırmışlar. Kızın aklına girmişler. Öyle bir kız değildi benim kızım.”

“İyi de niye seni aramasın abi?”

Gözlerindeki kan gitmemişti. Sigarasından derin bir nefes çekti, duman içinde kaldı; içindeki yaraların arasında dolandı.

“Bunun anası öldü. Daha küçüktü. Ben bizim Karakoçan’dan bir hanım aldım. Bunun daha küçüğü de vardı. Hem evi çekip çevirsin, hem bunlara analık etsin diye. Sonra bunun analığının akrabası bir oğlan Halime’yi istedi. Kız ben okuyacağım olmaz dedi ama analığı da ısrar etti verelim diye. Bende de hata var. Kızın üzerine gittim biraz. Okula gideceğim diye tutturunca kavga gürültü oldu. Ölen hanımın bir kardeşi var, Ankara’da Maliye’de müdür. O araya girdi, aldı Halime’yi Ankara’ya götürdü. Analığı bu sefer bana küstü.”

Sonra devam edemedi. Ben de üstelemedim. Çayımı bitirince yanından ayrıldım. Bir daha karşılaşmayız herhalde diye düşünürken aynı hafta içinde ikinci kez karşılaştık. Karakolda. Beyoğlu Emniyet Müdürlüğü’nden aradılar. Celil abi bir prodüksiyon şirketine gitmiş kızını sormak için. Tartışma çıkmış, bu da masanın üzerindeki vazoyu karşısında oturan adamın kafasına geçirmiş. Polis çağırmışlar, polis de tutup Beyoğlu Emniyet’e götürmüş. Kimi kimsesi diye sorunca beni söylemiş. Mecburen gittim, adamlara rica minnet şikâyetlerini geri aldurdım, Celil abiyle birlikte Arjantin Hotel’e gittik. Kapının önünde tam vedalaşacaktık ki ağlamaya başladı. Hiçbir şey söylemeden, bir eliyle gözyaşlarını saklamaya çalışarak içeri girdi. Resepsiyondaki adamla yüz yüze geldik.

“Borcu var mı?”

“Yok abi,” diye cevap verdi resepsiyondaki adam.

Zaman geçti. Celil abiyi, Halime’yi unuttum. Celil abi beni unutmamış. Dört ay sonra Arjantin Hotel’den birisi aradı; sigaradan daralmış bir gırtlaktan çıkan kalın ses Celil Hancı’nın

vefat ettiğini söyledi. Bir an durumu kavrayamadım. Celil Hancı ismi kafamda bir süre dolanıp sahibini bulunca içim sızladı.

Otele gittim. Bir belediyenin cenaze nakil aracı gelip Celil abinin cenazesini almış. Resepsiyondaki adam “Başınız sağ olsun,” dedi.

“Borcu var mıydı?”

“Yok abi.”

“Halime’yi bulabildi mi?”

“Ne dedin abi?”

“Yok bir şey.”

ABRA KADABRA

Fatih ve Aksaray'daki düğün salonlarında sihirbazlık gösterileri yapan Merlin Metin, bir gece yarısı işten eve dönerken Vatan Caddesi'nden Fatih'e doğru çıkan yolda dünyanın en büyük ve inanılması en güç mucizesiyle karşılaştı. Güzel bir kadınla. Güzel bir kadın, erkeği aciz, çaresiz, güçsüz ve yardıma muhtaç bırakan mucizelerdendir. (Güzel bir kadına bakmak ağır düşüş halini göze almaktır.

Merlin Metin, karanlığın içinde bir anda karşısına çıkan bu kadına bakınca, bu zamana kadar birçok ustadan, binlerce sihir görüp hayranlık içinde seyrettiğini hatırladı. Ancak bu sihir başkaydı. İlk kez böylesine büyülendiğini hissetti. Ustası Mandrake Ferhat ölene kadar hep aynı şeyi söyleyip durmuştu: "Maharet sihirbazlıkta değil, birine hiç karşılık beklemeden kalbini verebilmektir. En büyük, en görkemli sihir, birini sevebilmektir."

Kadınla yüz yüze geldiği andan itibaren aradan ne kadar zaman geçtiğini fark edemedi. Ortalık zifiri karanlıktı fakat kadının güzelliğini örtmeye gecenin bile gücü yetmiyordu. Arkadan gelen bağırıyla birlikte her ikisi de bakışlarını senin geldiği yöne çevirdi.

"Lan Allahsız orospu. Nereye kaçacaksın?"

Kadın, gayriihtiyari Merlin Metin'in arkasına saklandı. Merlin hiç hareket etmeden kendine doğru gelen adama bakmaya

başladı. “Gel buraya,” diye seslendi adam. Kadın hareket etmeyince, adam bu kez Merlin’e iyice yaklaştı ve kadını Metin’in arkasından çekip almaya çalıştı. Kadın gitmemek için direniyordu. Merlin ikisinin arasında kalmıştı. Bir an ne yapacağını bilemedi. Sonra eliyle adamı tutup “rahat bıraksana kızı” diye hafifçe itti.

Adamın öfkesi ateş olup gözbebeklerini yakıyordu. Karanlıkta gözleri alev almış gibi parladı. “Sen ne karışıyorsun lan ibne kılıklı.” Merlin Metin’in üzerinde gösteri kıyafeti duruyordu. Üzerinde tuhaf bir takım elbise ve neredeyse komik, neredeyse değil düpedüz komik bir şapka vardı. Kadın arkasına saklanınca çantasını yere bırakmıştı. “Bırak kızı, çok ayıp oluyor,” dedi sakın mı, korkulu mu olduğu anlaşılmayan bir ses tonuyla.

“Ayıbına sokarım lan senin!” diye bağırdı ve güçlü elleriyle Merlin’in koluna yapıştı adam. O esnada adamla kadının yüreğini hoplatan son derece acayip bir şey oldu. Adam küçük dilini yutuyordu neredeyse. Kadın tiz bir çığlıkla gecenin karanlığına ince bir kesik atmıştı.

Merlin Metin’in kolu adamın elinde kalmıştı. “Ahhhh!!!” diye acılı bir ses çıktı Merlin’in ağzından. “Ne oluyor lan!” diye korkuyla geriye çekildi adam. Merlin, kopan kolunu, diğer eliyle tutarak bir anda yere yığıldı. Adam ne yapacağını bilemeden bir süre bakakaldı ve sonra koşarak kaçtı yanlarından.

Kadın korkuyla bakıyordu Merlin Metin’in kopan koluna. Merlin ayağa kalktı, kolunu artistik bir hareketle yerine taktı ve gülümseyerek kadına bakmaya başladı. Kadın hâlâ ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Yerine taktığı kolunu kadına doğru uzattı ve “Merhaba. Azad kabul etmez köleniz Merlin Metin ben. Sihirbazım.” Kadın bir türlü konuşamıyordu.

Metin'in gülümsemesinden bir nebze de olsa rahatlayınca hafif kekeleyerek cevap verdi:

"Ben... ben de Şule."

"Memnun oldum Şule Hanım," deyip kadının elini hafifçe dudaklarına değdirdi. Şule kendine gelebilmiş değildi ve şaşkın şaşkın Merlin'in hareketlerini izliyordu. "Sizi gideceğiniz yere bırakayım," dedi Metin. Şule biraz düşündü ve ne diyeceğini bilemedi. Kadıncağızın sessizce önüne doğru bakıp düşündüğünü görünce, "yanlış anlamayın, ama sakın yanlış anlamayın, bir sorun varsa sizi misafir edebilirim" diye çekinerek üsteledi Metin.

"Size yük olmak istemiyorum. Başınıza iş açmayayım gece gece."

"Ne münasebet hanımefendi, lütfen buyurun."

Metin ve Şule birlikte yürümeye başladılar. İçinde çocuksu bir coşku hissediyordu Metin. Kimsenin anlayıp kavrayamadığı, hayatının en büyük numarasını keşfetmiş gibiydi. Ara ara dönüp Şule'ye bakıyordu ve olan bitene inanmakta güçlük çekiyordu. Güzel bir kadının yanında yürümenin kendisinden nasıl bedeller istediğini henüz bilmiyordu ama ne olursa olsun bütün hepsiyle baş edebilecek kadar çok numara bildiği düşüncesiyle kendisini rahatlatıyordu.

Metin, Haydar'da, çıkmaz bir sokakta annesinden kalma, müstakil ahşap bir binada tek başına yaşıyordu. Ev iki katlı olsa da aslında iki oda, banyo, mutfak ve tuvaletten ibaretti. Bir tane de, oda olarak kullanılamayacak kadar küçük yeri vardı evde. Burayı sihirbazlık eşyaları için depo niyetine kullanıyordu.

"Siz şöyle oturun, ben size bir kahve yapayım," diyerek mutfığa geçti. Şule merakla etrafı inceliyordu. Duvarlarda Merlin

Metin'in ve ustası Mandrake Ferşat'ın düğün salonlarında çekilmiş gösteri fotoğrafları asılıydı. Onlarca çerçeve vardı odanın dört bir tarafında. Bir müddet sonra Metin elinde kahve fincanlarıyla geldi odaya. "Kahve uyku kaçırır derler ama inanmayın," deyip kadına uzattı fincanlardan birini. Diğerini de kendisine aldı ve kadının oturduğu yerin karşısındaki tekli koltuğa oturdu.

"Siz gerçekten sihirbazmışsınız. Şaka yapıyorsunuz sandım."

Kadına bakıp gururla gülümsedi Metin.

"Kolunuzu nasıl yerinden çıkardınız?" diye merakla sordu Şule.

Metin kahvesinden küçük bir yudum aldı ve "abra kadabra deyince oluyor," diye keyifli keyifli cevap verdi. Gülüştüler. Kadın biraz daha sakinleşmişti. Bir süre konuşmayıp kahvelerini içtiler. Bitirince Metin boş fincanları alıp mutfağa geçti. İçeriden kadına seslendi.

"Ben hafif bir şeyler hazırlıyorum. Yersiniz değil mi?"

"Teşekkürler. Çok iştahım yok."

"Neden? Ben kendime hazırlayacağım her halükârda. Siz de atıştırırsınız. İstemezseniz de siz bilirsiniz."

Mutfağa girip bir şeyler hazırlamaya koyuldu. Bir tavaya yumurta kırdı. Peynir ve zeytin kaplarını tepsiye koydu. Biraz da domates doğrayıp üzerine hafifçe zeytinyağı gezdirdi. Tepsiyi alıp kadının yanına geldi. "Bir iki lokma alın. Açlıktan değil, muhabbet olsun," deyip elindeki ekmekten bir parça uzattı Şule'ye. Şule kendisine uzatılan ekmekten bir parça koparıp uzun uzun çiğnemeye başladı. Dalmış gibiydi. Metin'in sözleriyle kendine geldi.

“Sormamda bir sakınca yoksa, merak ettim, kimdi o adam? Ne istiyordu sizden?”

Şule, Metin’in yüzüne baktı. Adamın yüzündeki saflık ve merhametin bir sihirbaza yakışmadığını düşündü. Sihirbazdan çok her soruya cevap veren mahalle eczacılarına benziyordu.

“Siz bu işe hiç bulaşmayın.”

“Bulaşmak değil de, ne bileyim, elimden bir şey gelirse...”

“Teşekkür ederim ama yardımcı olabileceğiniz bir konu değil.”

Metin hayal kırıklığına uğramış gibiydi. Ayağa kalktı. Kenede duran şapkasını taktı ani bir hareketle. Bir bardağa yavaşça su doldurdu. Bir gösterinin içindeymiş gibi hareket ediyordu. Şule de merakla izlemeye başladı. Bardağı ileriye doğru uzattı içindeki suyu Şule’ye göstermek istercesine. Dans eder gibi bardağı hafifçe sağa sola hareket ettirdi. Cebinden çıkardığı kırmızı bir mendille bardağın üzerini örttü. Ağır ağır hareket ediyordu. Elini, kırmızı mendille örttüğü bardağın üzerinde gezdirmeye başladı. “Abra kadabra.” Sürekli aynı sözleri tekrarlıyordu. Bir anda bardağın içindeki suyu Şule’nin üzerine döker gibi savurdu. Kadın gözlerini yumdu korkuyla. Başından aşağı gül yaprakları döküldü. Gözlerini şaşkınlıkla açtı, Metin’in gözlerinin içine bakmaya başladı. Metin gülümseyerek karşıladı kadının şaşkın bakışlarını. Sonra reverans yaparak selamladı. Şule önce anlayamadı sonra hafifçe alkışlamaya başladı. Metin daha büyük reveranslarla kadının önünde iki kere daha eğildi.

“Siz burada yatın. Ben üzerinize bir battaniye getireceğim. Hava sıcak aslında, ince bir pike var, onu getireyim. Ben alt kattayım. Bir şey olursa seslenirsiniz.”

“Teşekkür ederim,” dedi Şule ve adamın arkasından baktı.

Sabah olduğunda bu kez mükellef bir kahvaltılık sofrası bekliyordu Şule'yi. "Benim gitmem lazım," dedi kadın. "Kahvaltınızı edin, giderseniz," diye ısrarlı bir ses tonuyla karşılık verdi Merlin.

"Bakın Şule Hanım. Bizim semtte Komiser Esat diye bir arkadaşımız var. Kendisi gerçek komiser değil ama emniyette çok arkadaşı var. İsterseniz onun yanına gidelim. Mutlaka yardımcı olur. Konu ne olursa olsun Esat çözer."

"Size bu işe bulaşmayın dedim Metin Bey. Çok rica ediyorum karışmayın."

Bu kez o kadar sert çıktı ki Şule, Merlin Metin'in ısrar edecek cesareti kalmadı. Öylece kadının kahvaltılık etmesini izledi. Hayat kendisine tuhaf bir numara yapmıştı ve ne kadar dikkatle baksa da meseleyi çözemiyordu.

Bir süre sonra "Benim gitmem lazım," deyip ayağa kalktı Şule. "Ben size caddeye kadar eşlik edeyim," dedi Metin. Birlikte çıktılar. Metin'in üzerinde bu kez gündelik kıyafetlerinden biri vardı. Sokağın başına vardıkları anda dün geceki adamla burun buruna geldiler. Adam öfke ve nefretle bakıyordu Metin'in gözlerinin içine.

"Sen kimsin lan kitapsız! Bizden karı alacak kadar delikanlı mısın? Godoş!"

"Tamam, gidelim Emin. Adamın bir günahı yok," diye yalvaran bir ses tonuyla araya girdi Şule. Metin'in yanından ayrıldı ve adama doğru yürüdü.

"Şule Hanım korkmayın, ben size yardımcı olurum," diye arkasından seslendi Metin. Öyle der demez de Emin belindeki silahı çıkarıp Metin'e doğrulttu.

"Ne yardımı edecekmişsin puşt!"

Merlin silaha baktı. Bir anda elini kaldırdı ve bir sihre başlar gibi havada salladı. Elini havaya kaldırdığı anda Emin silahı ateşledi. Şule olduğu yerde donakaldı. Bir çığlık bile çıkmadı boğazından.

Fakat Merlin Metin hiç kurşun yememiş gibi ayakta duruyordu. Emin de, Şule de ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

“Abra kadabra!” diye bağırdı Metin ve ardından yüzüstü yere düştü.

Fatihli büyük sihirbaz Merlin Metin, ustası Mandrake Ferhat’tan öğrendiği en büyük sihirbazlık numarasını yaptı ve bir gece önce sokakta görür görmez âşık olduğu bir kadın için, hiç karşılık beklemeden kalbini verdi.

KARANLIK

*“kırk yaşımda, yüreğimde yirmimizde
sıktığımız bir kurşunla ölüyoruz.”*

rené char

Her sabah uyanınca aklıma sen geliyorsun ve çocukluğumdan kalma bir damla gözyaşı, nasıl bir gözyaşıysa artık, ne yapsam yakamı bırakmıyor; çok zaman gözlerime kan oturdu, sonra kurudu ağlamaktan ama o bir damla kaldı oralarda bir yerde, bir dünya ağrısı gibi kalakaldı, alımlı bir intihar gibi, bir ilkgençlik utancı gibi, bir çocukluk muskası gibi, bir doğum izi gibi, bir baba özlemi gibi, bir yoksulluk sızısı gibi kalakaldı, işte o bir damla gözyaşı, her sabah sen aklıma geldiğinde gözlerimden süzülüp içime akıyor.

O bir damla gözyaşı boğazımı, dilimi, kelimelerimi paramparça edip kalbimin üzerine düşüyor. Ne tuhaf değil mi, bu kalp onca şeyi kaldırdı, onca göçüğün altından bir yolunu bulup sağ çıktı ama o bir damlayı kaldıramıyor. Kimseler inanmaz buna. Kendine inancını kaybetmiş, hakikat için düştüğü yolda pusulasını elinden düşürüp kaybolmuş, pusulayı düşürmedim aslında kendi ellerimle kırdım, pusulasız kalmış bir adamı neden inansınlar? Tamam, bu başka bahis, geçelim.

Derdi olanın dilinde düğüm eksik olmuyor. Musa bile öyle valvarmadı mı Rabbine; Allah'ım dilimdeki bağı çöz, dilimdeki

bağı çöz, dilimdeki bağı çöz. Dert, insanın dilini bağlayan karmaşık düğüm. Allah'ım bizim de dilimizdeki bağı çöz.

Her sabah aynanın karşısına geçip uzamış sakallarımı saran beyazlara bakıyorum. Kimseler bilmiyor ama ellerin var yüzümde, bembeyaz parmakların, sakallarımın arasında dolanan parmakların, sakallarıma düşen aklar gibi ellerin. Ellerin yüzümü yaşılandırıyor; ellerin cehennem, ellerin yasemin, ellerin gül kurusu, ellerin ateş. Kadın zarif elleriyle erkeğin yüzünde yazıyor o hiç bitmeyecek hikâyeyi; erkeğin gözaltlarına, sakallarına.

Sen bazı gece yarılarında da bir sıtma nöbetine tutulmuş gibi aklıma geliyorsun. Bak, mülteci kamplarında her gün yemek sırasına, hastane sırasına giriyor kadınlar, bak, bu beşinci kış mevsiminde de bir çadırın içinde umut etmenin Türkçesini öğrenmeye çalışıyor mülteci çocuklar, bak, yanı başımızda Halep yanıyor mesela, çocukların yüzü neden bembeyaz Halep'te. Halep yanıyor, bir tek hastane kalsaydı keşke, Halep yanmasaydı, Halep yanıyor, koca bir coğrafya yanıyor ama işte o bir tek damla gözyaşı gelip senin hayaline düşüyor.

Birleşmiş Milletler kahrolsun demiş miydim daha önce? Bir meydanda söylemiştim ve beni alıp camları demirli bir mini büsle bilmediğim yerlere götürmüşlerdi o gün. Öfkeli, umuramaz ve acımasızdılar. Nato, G20, Avrupa Birliği, Amerikan seçimleri kahrolsun ama senin hayalin yaşasın. Avrupa sınırları, dikenli teller, mülteci komiserlikleri kahrolsun ama senin hayalin yaşasın.

Sen hep orada ol, tam yakınımda ol diyecek oluyorum, bir şeyler mani oluyor, bir şeyler deyip geçiştiriyorum ama sen biliyorsun nasılsa. Sen hep biliyorsun bir erkeğin başlayıp da bitiremediği cümleleri, susup durmasını, sana bakıp ölmesini. Erkekler, kalbi durduğunda değil, çaresiz kaldıklarında ölürler.

Bir aşkı, içlerinde bir yerlerde tutmak zorunda kaldığında ölürler. Elini uzatması gereken anda uzatamadığında ölürler.

Bir erkeğin ölümü, kadınının kalbinin kırıklığıyla başlar.

Sen çok yaşa, Şule Gürbüz çok yaşasın, Osman Konuk da. Çünkü İlhami Çiçek'in elinden şöyle bir tutmadı bu umursamaz dünya; Arkadaş Zekai'nin ve Nilgün Marmara'nın. Zahmet edip elini bile uzatmadı. Kırgınım. Dünya kırgınlığının da farkında değil. Kimi arkadaşlarım var, çok yakın, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi bir vakitler, kırgınım ve onlar da farkında değiller.

İnsan kırgınlığını nasıl anlatır bir başkasına?

Nazan Öncel'in kırgınlığını nasıl oluyor da hepimiz anlayabiliyoruz mesela? Yeteri kadar acı çekmişse insan, anlatabilecek bir güce sahip olabilir mi?

Bir gün cami avlusundaki banka oturmuş uzaklara bakıyordum. Konuşmaya başlamasıyla fark ettim yanıma birinin oturduğunu. İnsan uzaklara dalınca fark edemiyor yanındakileri. Yaşlı bir adamdı. Hiçbir şey sormadan anlatmaya başladı: "Musa, Cenab-ı Hakk'a, 'Ya Rab! Seni nerede arayayım?' diye sormuş. Allah Teala 'Beni gönlü kırıkların yanında ara,' demiş." "Bana niye anlatıyorsun ki amca?" diye sordum. "Uzaklara baktığın için," diye cevap verdi. Böyle söyledi ve o da benimle birlikte uzaklara bakmaya başladı. O gün anladım ki hakikate açık bir kalbin kırılması da vesileymiş. O kalpler başka. O kalpler bambaşka.

Çok şeye kırılıyorum son zamanlarda. İzin ver, zarif bir vav harfinin kucağına yaslanır gibi yaslanayım hayaline. O vav harfi hep oradaydı; eski, küçücük evimizin rutubetli duvarında. Sobanın hemen arkasındaki duvarda. Her vakit oradaydı merhametli vav harfi; öksürürken sırtımızı ovuyordu,

babam eve gelmediğinde başımızı okşuyordu, annemin temizlikten şişen, moraran ellerini tutuyordu.

Rüzgâr esse çökecek gibi duran o ince, rutubetli, kasvetli duvar, bir vav harfine tutunarak ayakta kalıyordu. Duvar dediğim, evimiz, çocukluğumuz, bir tencere yemeğimiz, memleketten gelen ince bulgurumuz, bayat ekmeğin arasına sürdüğümüz salça.

Kürtçe, Arapça, Süryanice, Türkmençe yakılmış bir ağıtın göğsüne yaslanır gibi, hayaline yaslanayım. Bir coğrafyanın bütün dillerine saplanmış, saplanıp kanatmış ve yüz yıl geçse de geçmek bilmeyen yaralarımız. Marquez'ın derdini Mahmud Derviş'in derdinin yanına yaklaştıran da bu. Aynı yalnızlık. Aynı toprak. Aynı çaresiz kadınlar, savaşı kaybetmiş erkekler.

Gece yarılarında aklıma geldiğinde pencereden bakıyorum.

İstanbul senin gözlerinden akmış gibi kapkara; sen şehir oluyorsun birdenbire, karanlık bir İstanbul, içinde kayboluyorum, bulursam kendimi vuracağım, ama karanlık, bulursam kendimi vuracağım, bir Ahmet Kaya şarkısını boşaltacağım beynime, kalbimi bir cami avlusuna terk edeceğim, ama kapkaranlık, pencereden bakıyorum ve gece yarısı bir radyo istasyonundan taşan delilik gibi bırakıyorum kendimi şehre; senin karanlığına.

Senin gözlerini siler gibi dokunuyorum gökyüzüne.

“Beni onlara verme.”

KAYIP

*“iyiydik
ikinci tokatları kültürel fark kuramıyla açıklıyorduk
birincisi doğaçlamaydı zaten
üçüncü tokat ama insan haklarına aykırı”
osman konuk*

On sekiz yaşındaydım, sakallıydım, üniversitede felsefe okuyordum, derslerden kalan zamanlarda Beyoğlu’nda, Tarlabası ve Asmalımescit’in ara sokaklarındaki konfeksiyon atölyelerine bobin iplerden satıyordum, amfi 10’un önünde arkadaşlarımla çay içiyordum, sigaraya başlama alıştırmaları yapıp uzun uzun yürüyordum, Nuri Pakdil’i, Kafka’yı, bir de Tüdanya’yı çok seviyordum.

Yaşama direncim ve cesaretim artsın diye Pakdil’i, hayatın uzun uzadıya kıvrılan karanlık, tekinsiz ve rutubetli koridorlarında kapana kısılmışken kaçabilecek bir kapı bulmak için Kafka’yı okuyup, canımın yanmasına, yaramın sızlamasına daha fazla dayanamayıp ağlamak için de Tüdanya’yı, şarkılar içinden en çok “Canımdan Can İste”yi dinliyordum.

Abdülvahap abinin Tarlabası’ndan Dolapdere’ye inen yolun üzerindeki ara sokaklardan birinde çalıştırdığı atölyeye gittim. Sipariş ettiği altı bobin ipi bırakıp oradan İstiklal Caddesi’ne çıktım. Cadde her zamanki gibi, benim kimseyi görecektim yok. Ama işte birini gördüm. Belki de hiç görmemem

gereken biri vardı ve ben etrafımdaki binlerce insan arasından onu gördüm.

Hayatla başı pek hoş olmayan adamlar için böyledir; binlerce insan arasından görmemen gereken o kişiyi şıp diye bir bakışta bulur, görürsün, gitmemen gereken yere cebren götürür ayakların, farkına bile varamazsın, söylenmesi tehlikeli olan hangi kelimeyse, pat diye dilinden fırlayıverir sen ağzını sıkı sıkıya kapatsan da.

Kalp ağrısı, kimi bulacağını en iyi kendisi bilir.

İstiklal Caddesi'nde yürüyordum ve o adamı gördüm. Hiç de dostça olmayan bakışlarla o da bana bakıyordu. Caddeyi dikine kesen araç yolunda bir minibüs dura kalka ilerliyordu ve adam şoförün yanındaki koltukta oturuyordu. Yürürken bir anda kafamı kaldırdım. Adam ön camı açmış kolunu sarkıtmış, beni süzüyordu. Onca kişi arasından beni. Kısacık bir an içinde, karşılıklı göz göze geldik.

“Ne bakıyorsun lan?”

Böyle söyledi ve öfkeyle yüzüme baktı insan selinin arasında ağır ağır ilerleyen minibüsün ön koltuğunda oturan bıyıklı adam.

Onlar arabada dört kişiydi, ben yalnız başıyaydım, onları bilmediğim bir yere gidiyorlardı, ben çalıştığım dükkâna gidiyordum, adam bıyıklıydı, ben sakallıyım. Kafamı çevirip yoluma devam etmem gerekiyordu. Hikâyem izin vermedi. Hikâyem dediğim, dertli başım, ağırlı kalbim, isyankâr sakallarım.

“Sen ne bakıyorsun lan?”

Böyle söyledim ve adamın yüzüne bakmaya devam ettim. Minibüs, o kalabalıkta yürüyen birine çarpmışçasına aniden

durdu ve kapıları açıldı. Şoförün dışındaki üç adam öfkeyle, hırsla aşağı indiler ve üzerime doğru yürümeye başladılar. Bıyıklı olanı, ilk anda yüzüme bakan var ya, işte o, aralarında en irisiydi, boğazıma sarıldı. Diğerinin silahını tam o esnada fark ettim.

“Senin a..a koyarım lan artist!” deyip minibüsün içine doğru yürüklemeye başladı. Telsiz seslerini de tam o esnada minibüsün içinde duydum. Verdiğim cevaptan pişmandım ama artık çok geçti. Zaten neye pişman olduysam hep geç kaldım; bir gün pişman oldum ama o kadın dönmedi, bir gün pişman oldum ama kaybetmişim, bir gün pişman oldum ama yeniden başlayacak gücüm yoktu. Telsiz seslerini işte o an minibüsün içine doğru ittiklerinde duydum. Üçü de vuruyordu. Yüzümü ellerimle kapatmaktan başka bir şey yapamadım. Gerçi kapatmak için de biraz geç kalmıştım. Vurmaya devam ettiler. Diğer adamın sesini de vururlarken duydum.

“O sakallarını yediririm sana lan kitapsız!”

Ben sakallıydım, onun sakalı bıyığı yoktu. Minibüs ilerlemeye başladı ama onların öfkesi dinmiyordu. Ama vurmaları biraz olsun seyrekleşmişti.

“Seni bir kaybederim yedi sülalen gelse bulamaz!”

Böyle söyledi bıyıklı adam. Minibüsün açık olan ön camından dışarı doğru adımları soyadımı bağırarak istedim ama geç kaldım. Şimdi daha تنها sokaklarda ilerliyordu minibüs. Ön taraftaki bıyıklı adam arada dönüp bir tane daha vuruyordu. Elimde ağzımdan mı burnumdan mı geldiğini anlayamadığım kan vardı. Bir yerde durduk; Büyükparmakkapı'nın sokaklarında bir yerde. O zamanlar oralar تنهاydı, insanlar sivil polis araçlarına çok dikkatle bakmıyorlardı. Hava hemen

hemen kararmıştı. Minibüsten aşağı indirdiler ve tekrar vur-
maya başladılar. Sonra bir apartmanın önünde bıraktılar.

Ayağa kalkmayı denedim birkaç sefer ama başaramadım. Ayağa kalkmak bir yana gözlerimi açmaya güç yetiremiyor-
dum. İçimde yine de garip bir sevinç vardı; “İsteseler kaybe-
derlerdi ve yedi sülalem bulamazdı,” diye teselli veriyordum
kendime. Adam öyle söyledi ve haklıydı. Bir yandan da “Ya
yeniden gelirlerse!” diye korkup bir an önce oradan uzaklaş-
maya çalışıyordum.

Birisi geldi. Onlardan biri değildi. Kim olduğunu göremi-
yordum. Elleriyle yüzümü yıkıyordu. Şefkatle. Acıyan yerle-
rimi, ağzıma burnuma bulaşan kanı.

“İyi misin?” diye sorunca, yanıma gelenin genç bir kadın
olduğunu anladım. Sakallıydım ve genç kadınlar yüzüme do-
kunmuyordu. Kadın, ilk dokunduğunda çok acıyan yerlere,
bir kere daha dokunduğunda artık acıımıyordu. Acıtmayacak
şekilde dokunuyordu ikinci seferinde. Fark ediyordu, hissed-
iyordu, anlıyordu, artık her nasılsa acıyı görebiliyordu yüzümde.
Bir yaraya nasıl dokunulacağını bilen kadınlar hiç acıtmazlar.
Bir de acıtmak için dokunanlar vardır. Onlar başka.

Gözlerimi hafifçe aralamayı başardım. Koluma girdi ve
yavaşça ayağa kaldırdı.

“Gel benimle,” deyip girişi hayli berbat görünen bir apart-
mandan içeri doğru götürmeye başladı. Ağır aksak adımlarıma
eşlik edip daire kapısına kadar omuz verdi. Sonra tek eliyle
beni tutup diğer eliyle de dairenin kapısını açtı. İçeri girdik.
İkili koltuğa yavaşça yatırdı.

“Çok sert vuruyorlardı, gördüm,” dedi odadan çıkarken.
“Hastaneye gidelim, bence bir kafa filmi çekmek lazım,” diye
seslendi içeriden. Geri geldiğinde elinde bir bardak su vardı.

“Gerek yok.”

“Mide bulantın var mı?”

“Biraz.”

“Bak, iç kanama olabilir. Gel gidelim Taksim İlk Yardım’a. Rapor alırsın. Şikâyetçi olursun. Peşini bırakmayalım.”

Kafam zonkluyordu. Elimle olmaz anlamında işaret ettim. Gözlerimi kapadım. Hafifçe kafamı kaldırıp bir yudum su verdi. Onun kadar cesaretli değildim. Cesareti, sesinin, kelimelerinin anlamını yükseltiyordu.

“O zaman burada kal. Gözleyelim durumunu biraz.”

O andan itibaren on dakikada bir, yirmi dakikada bir benimle konuştu. Basit sorular sordu. Cevaplarımı tekrarlattı, sürekli kontrol etti. İki üç saat geçince toparladım ama ne kadar ısrar ettiysem de gitmeme izin vermedi. Bir ara kapı çalındı, irkildim. Kapıyı açtı. Kapı önünde bir adamla bir iki dakika bir şeyler konuştu ve geri döndü. Adam gitmişti.

“Benim namaz kılmam gerekiyor da. Seccade gibi bir şey var mı?”

“Seccade yok da, böyle örtü gibi bir şey olur mu?”

“Temiz bir örtü varsa olur. Zahmet olacak ama.”

Yeni yıkanmış tek kişilik bir çarşaf getirdi. İkiye katladı. Kibleyi kafamdan tahmin etmeye çalıştım, edemedim. Batı da, doğu da Allah’ındır deyip rastgele bir yöne doğru serdim ve namaz kılmaya başladım. Sonrasında uzandığım koltukta ara ara uyudum ama o uyumadı. Gözkapaklarımı kaldırıp gözlerime bakmaya, zaman zaman sorular sormaya, bilincimi kontrol etmeye devam etti. Sabah erkenden ayrıldım o evden. Ayrılırken elini uzattı, tokalaşmakta bir an tereddüt ettim,

sonra ben de uzattım. Kısacık bir tereddüttü. Güldü. Çok güzel güldü. Lacivert bir gülümsemeydi.

“Aslında tokalaşmıyorsun değil mi?”

O zamanlar kadınlarla tokalaşmıyordum. Ben de güldüm. Teşekkür ederek yanından ayrıldım. Sonra, iki üç yıl sonra, bir fotoğrafını gördüm. Bir bültende. Kötü baskılı bir bültende, başka kadın ve erkeklerin fotoğraflarının arasında.

Kaybolmuştu. Kaybetmişlerdi.

ÜÇ SENE

*“bu ellerimi nereye koysam yakışmıyor
dedim ki en iyisi kucagında dursun”*

turgut uyar

“**M**ustafa bir kız kaçırmış, evde saklıyormuş.”
Dedikodu bütün mahalleyi baştan başa tam yedi kez dolaştı. Yukarı aşağı dolaşırken de her seferinde yeni yeni bilgiler eklendi; kız aslında çok zengin bir ailenin kızıymış da âşık olduğu için Mustafa’ya kaçmış, kız isteğiyle gelmemiş de zorla alıkoyuyorlarmış, hatta kaçmasın diye zincirlemişler, Mustafa’nın annesi daha önce Sanayi Mahallesi’nde oturdukları zamandan tanıdıkları bir imamı eve çağırmış, çocuklar arasında gizlice nikah kıydırmış, kız üç aylık hamileymiş.

Niyet karardıkça sözün rengi de kararır. Laf hangi ağızda duruyorsa onun kokusunu alıyor. İyi kötü epeyce şey söylendi Mustafa’yla ve eve sakladığı varsayılan kızla ilgili.

Dedikodu arttıkça mahallenin abileri de ufaktan ufaktan huzursuz olmaya başladılar. Mahallede birilerinin kız kaçırması mesele değildi ama bir kızı evde alıkoymak durumu büyük mesele olur.

Mustafa’ya ve annesine ağız yoklamaları başladı. Her ikisi de kesinlikle böyle bir durum olmadığını söylediler. Öyle olunca

daha fazla meselenin üzerine gidilmedi. Çünkü Mustafa'nın da, annesi İffet ablanın da bugüne kadar en küçük bir yanlışına şahit olunmuş değildi. Bazıları söylediklerinden ikna olmasalar da, asıl ikna olması gerekenler oldu ve dedikodular kısmen azaldı.

Ana, oğul bir başlarına Zeyrek kulübünün yanından çıkan yolun sonunda, tahta evlerin olduğu çıkmaz sokakta oturuyorlardı. Oturdukları ev, içinde birileri koşa olduğu yere çekecek kadar yorgun duruyordu. Mustafa'nın babası çok erken öldü. Şimdi oturdukları evde daha önce Laz Erdal'ın babaannesi oturuyordu. Laz Erdal İzmit'te bir işe başlayıp oradan taşınınca babaannesi onunla gitmedi. O da, İffet ablayla oğlunu eve yerleştirdi, yaşlı kadına baksınlar diye. Kadın hem bakıcılık yaptı hem de oğlunu okuttu. Mustafa İmam Hatip'i bitirdi, sonra üniversite sınavına girdi. İmam Hatiplilerin puanı kırıldığı için Bursa'da iki yıllık muhasebe bölümüne girebildi. Orayı bitirip açıköğretimden de dört yıllık işletmeyi tamamladı. Laz Erdal'ın babaannesi öldükten sonra çok az bir kiraya aynı evde kalmaya devam ettiler.

İffet abla bir şirketin çay, kahve, temizlik işlerini yapmaya başladı. Mustafa da epeyce bir zaman Ergün abinin muhasebe şirketinde çalıştı. Sonra da ayrıldı galiba. Yine sınavlara giriyordu. Bilmiyorum, belki de defter tutuyordu. İkisi de namazında niyazında, güzel insanlardı.

Aradan dört, beş ay geçti. Biz olay tamamen kapandı zan ederken gece vakti mahalleyi polisler bastı. Girişi, çıkışı kapattılar, Mustafaların evine daldılar. Biz daha ne oluyor demeye kalmadan polis evden İffet ablayı, Mustafa'yı ve bir kızını alıp götürdü. Hepimiz şok olduk. "Ulan harbiden Mustafa kızını kaçırmış, aylardır evde saklıyormuş," diye aklımız dondu.

Mahallede kimleri *biz dememiş miydik* havasında gezerken, kimileri de mahcup olup kaldılar.

Ama meselenin görünmeyen kısmı görünen kısmından daha şaşırtıcıydı; öğrenmek için Mustafa'nın mahkemeye çıkarılmasını ve oradan salıverilmesini beklemek zorunda kaldık.

Mustafa bir kızı kaçırmış. Kaçırmış da, kızın evinden değil, bir psikiyatri kliniğinden. Gavur İlhami'nin tepkisi mahallenin genel görüşünü yansıtıyordu: "Deli hastanesinden deli bir kızı kaçırdıysa, bu Mustafa orada yatanların alayından daha deli anasını satayım."

Kız, Esmâ, İffet ablanın çalıştığı şirkette genel müdür yardımcısının kızı. Ayrıca aynı şirkette çalışıyor. Üniversitede staj zamanı başlamış, o gün bugün şirkette çalışmaya devam ediyormuş.

Mustafa, bir akşamüzeri annesini almak için şirketin kapısında beklerken Esmâ'yı fark etmiş.

Bir erkeğin başına gelebilecek en güzel ve en kötü şeyi aynı anda yaşamış; güzel bir kadın görmüş fakat kadın onu görmemiş. Güzel bir kadın görmenin heyecanını yaşamaya fırsat bulamadan, onun tarafından fark edilmemenin acısına düşmüş. Yılmamış Mustafa. Bir gün kanatlarını göstermiş, uçabildiğini kanıtlamış; bir gün yarasını göstermiş, sızısını anlatmış; bir gün gözlerinden akan kanı göstermiş, derdini ispatlamış; bir gün kalbini göğsünden çıkarıp nasıl hızlı attığını göstermiş, bir gün dilini kesip nasıl suskunlaştığını göstermiş, öyle yapmış böyle yapmış, Esmâ'nın da onu fark etmesini sağlamış.

Erkek, sevdiği kadın tarafından fark edildikten sonra ölse bile ah etmez ama kadın da onu sevsin istiyorsa ölmekten fazlasını yapması gerektiğini bilir. Mustafa da öyle yapmış; ölmekten fazlasını yani.

Kız, işinde gücünde çalışırken, her şey yolunda yordamında akarken yani, babasından vücuduna yapışan genlerden biri rahat vermemiş ve kızı olmadık zamanlarda karanlığın içine içine çekmeye başlamış. Bakmış ki iğne ucu genişliğinde o karanlıktan önce başı, kolları, gövdesi, ayakları, her yeri içeri giriyor, gömülüyor, ortalık ıpıssız, kapkaranlık oluyor, dayanamamış, babasının da evvelden iyi bildiği bir hekimin karşısına geçip anlatmış. Kimin ne yaşadığını gerçekte sadece Allah bilir; anlatmaya çalıştığına bir isim vermek de âdettendir. Kronik depresyon demişler.

Hekim, kızın yaşadıklarının aynısını daha önce babasından bildiğinden, ilaçları yeşil reçeteye yazmış, vermiş kıza. Esmâ bir yandan ruhunu kemiren karanlık dağılsın diye ilaçları yutar-ken, bir yandan da Mustafa'yla ilişkisini ilerletmeye başlamış.

İlaçtı, terapiydi derken, Esmâ her gün daha iyiye gidiyor derken, ne olduysa artık, insana bir şey olur ama kendisi de bilmez, ne olduysa artık deyip hemencecik geçmek isteriz o uğursuz ânı, ne olduysa artık, ne oluyor bu kıza Allah kah-retsın, ne olduysa işte daha kötüye gitmeye başlamış. Kronik depresyon, kızı alıp bilmediği yerlere sürüklemeye başlamış. Daha önce tanımadığı yerlere; intiharın, karşılaştığı herkese, yaşlı bir pezevenk gibi laubali, sahte samimiyet kokan kelimelerle selam verdiği, rahatsız edici bir gülümsemeyle peşine takıldığı o tekinsiz sokaklara.

Sessiz intihar diyorlar buna; nasıl sinsi, nasıl fark ettirmeden insanın kalbine kadar sokuluyorsa artık, adına sessiz intihar diyorlar. Bir yerlerde söylesen aklından geçeni, birileri çıkar ille de “Saçmalama, yaşamak güzel şey,” filan der. Yaşamak gerçekten güzel şey olmasa da, öyle içten, öyle merhametli, öyle cana yakın söyler ki sevdiklerin, onların ağzında yaşamak gerçekten ama gerçekten güzel şey olur. Esmâ

kimseye bir şey sezdirmeden intiharını büyütmüş de büyüt-müş. Bir bebek gibi sessiz intiharı henüz süt gelmemiş göğüs-lerinde emzirmeye çalışmış.

Esmâ'yı karşı yakada, Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne yatırmaktan başka çaresi kalmamış ailesinin. Ya-tırmışlar. Ama Mustafa'nın gönlü elvermemiş bir türlü. Kıza elektroşoklar verileceğini öğrenince kafayı çizmiş tamamen.

Sevdiği kadının akli başından giderse aşkını da kaybeder diye telaş eder insan. Yanlış. Aşk akılda değil, kalptedir. Ak-lını yitirmiş bir insanın aşkı da yitip gitmez. Mustafa bir gece yarısı Erenköy Ruh ve Sinir'in bahçesine girip Esmâ'yı bulmuş. Birlikte hastaneden kaçmışlar ve Mustafaların evine gitmiş-ler. İffet abla görünce telaşa kapılmış ama Mustafa "Eğer bi-rine bir şey söylersen kendimi öldürürüm," deyince, bağına taş basıp susmuş.

Mustafa bütün işini gücünü bırakıp tam dört buçuk ay Esmâ'yla ilgilendi. Bir psikiyatristin hastasına baktığı gibi de-ğil ama bir adamın deli gibi âşık olduğu kadına baktığı gibi Esmâ'ya baktı.

Kaldıkları evin arka tarafında bir bahçe vardı. O bahçeye çiçekler, sebzeler ekmişler, bahçenin duvarlarını rengârenk boyamışlar, ağaçların dallarını süslemişler, bir küçücük çar-dak yapmışlar. O bahçe, bizim mahallenin çıkmaz sokağın-daki bakımsız otların mekânı olmaktan çıkmış, bir küçük cennete dönüşmüş.

Bununla da yetinmemişler; kıza boya malzemeleri almış çeşit çeşit, resimler yapmasına yardımcı olmuş, küçük ahşap parçalarından bir sürü ıvır zıvır yapmışlar, evin bir köşesine kitaplar yığmışlar, gece yarılara kadar kitap okumuşlar, süs eşyaları yapmışlar. Ortalık sakinken kimselere görünmeden

çıkıp Unkapanı'ndan Sirkeci'ye, bazen de Eyüp'e kadar sahil boyunca yürümüşler. Elleri toprakta, gözleri denizde dört buçuk ay geçirmişler.

Dört buçuk ayın sonunda polis evi bastı ve Esmâ'yı götürdü.

İşte tam da o sırada herkesi şaşırtan bir şey oldu; Esmâ'da ne kronik depresyon ne de intihar eğilimi kalmıştı. Mustafa bu süre içinde gözündeki yaşı, kalbindeki aşkı, ruhundaki hicranı, ciğerindeki sızıyı ilaç edip Esmâ'nın önüne koymuştu.

Kız iyi oldu. Olay tatlıya bağlandı. Evlendiler mi? Evlendiler. Mutlu da oldular. Mevzu hikâye olsa burada biterdi ama bitmedi. Üç sene sonra ayrıldılar.

KOMSER ESAT'IN GAYET DERİN AŞK MESELESİ

*“insan ölüyorsa acıdan ölür bir gün
kendine bir daha uğrayamadığından,
koyduğu yerde durmayışındandır hayatın
hatanın dönüşsüz olduğundandır.”*

birhan keskin

Vefa'nın büyük kabadayılarından Siirtli Bozo Reşat'ı bir gece yarısı Tarabya'da, mekân çıkışında vurdu-
lar. Polislerin söylediğine göre, ölümünden sonra ya-
pılan otopside Bozo Reşat'ta iki tane yürek çıkmış. Aslında
eksik, otopside belli olmaz ama bilenler bilir, Reşat abinin di-
ğer ikisinden de büyük bir yüreği daha vardı ki onu Belkıs
abla giderken yanında götürdü. Bu mesele ağır mesele, başka
hikâyenin konusu.

Ben hatırlayamıyorum ama 1984 senesinde Bozo'nun öl-
dürülmesi *Milliyet* gazetesinde çıkmış. Daha sonraları Kuşçu
Hüseyin'in oğlu Murat'ın askerde öldürülmesi, müezzin İsmail'in
albüm yapması gazetelerde haber olarak çıkmıştı. Niyeyse ga-
zete kupürleri kahvenin duvarına asılıyordu.

Bozo Reşatlardan sonra bizim semtte de, diğer semtlerde
de kabadayılık bitti zaten. Kabadayılığı devlet bitirmedi. Biti-
remezdi de. Kabadayılığı bu dönemin piç ruhu bitirdi; kahpece
arkadan vurmalar, beş para etmez çakalları etrafına toplamalar,

bir kişiye beş kişi dalmalar, polisle, devletle işbirliği yapmalar, zenginlere yalakalık etmeler, gösteriş düşkünü olmalar bitirdi. Bugün orta yerde ben kabadayıym diye gezenlerin iki tane yüreği yok; dayandıkları iki tane g var, onlar da kabadayı olmalarına yetiyor.

Rahmetli Bozo Reşat'ın kardeşi Esat, abisi gibi kabadayı olmak istese de, belki yürek sayısı yetmediği için, belki de gerçek kabadayıların zamanı geçtiği için, kabadayı olmak yerine komiser olmayı tercih etti. Ama resmî olarak devletin bir komiseri olmadı. Gittiği yerlerde karşılaştığı, konuştuğu insanlara kendisini Komser Esat diye tanıştırıyordu. Aynen böyle oluyordu; "Merhaba Komser Esat ben."

Semt, sırf abisinin hatırına Esat'ın komiserliğini kabullendi ama yine de herkes bu adamın niye bu hale geldiğini merak edip duruyordu. Kafayı yedi desen değil. Belki heves. Heves etmiş, olamamış, şimdi de "komserim ben," deyip hevesini alıyor.

Esat, çok olağanmış gibi, hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya başlayınca herkes durumu kanıksadı, milletin ağzı alıştı ve Esat, bir zaman sonra herkes için Komser Esat oldu. Mahalleli gerçeğin farkındaydı farkında olmasına ama onunla yeni tanışanlar, hal ve hareketleriyle Esat'ın gerçekten bir komiser olduğunu zannediyorlardı. Gömleği, güneş gözlüğü ve deri montuyla bildiğin komiserdi Esat.

Biraz zaman geçince öğrendik ki meğer Esat'ın komiserlik kararı ne yürek sayısının azlığıymış ne de kabadayılık döneminin bitmesiymiş: Esat bir kıza açık olduğu için kendisini Komser Esat diye tanıştırmaya başlamış. Esat, kıza, "Ben yle takılıyorum, arada pazara çıkıyorum, arada kunduracıda çalışıyorum, taksiye çıkıyorum, ne iş bulsam yapıyorum," deyip de kendisinden uzaklaştırmamak için, Allah bilir aklına nereden geldiyse "Ben komserim," diye yalan söylemiş.

İnsan sevdiği kadına yalan söyler mi? Söyler. İnsan sırf çekip gitmesin diye, sırf biraz daha onunla kalsın diye, sırf alıp başını giderken bir kerecik de olsa arkasını dönüp gözlerinin içine baksın diye, en büyük yalanları sevdiği kadına söyler. Aşk için ama sadece aşk için yalan söylemek de aşka dahildir.

Âşık için gerçekliğin kendisi bir anlam ifade etmez. Âşık olduğu kadınla arasına mesafe koyacak, kadını bir adım dahi ondan uzaklaştıracak hiçbir gerçeklik, onun dünyasında anlamlı, doğru veya zaruri değildir.

Âşık kendi hakikatini kurar. Gerekirse yalanlarıyla kurar. Kurduğu, kurabileceği her cümlenin öznesi sevdiği kadındır, kafasında gezen her kelimenin doğruluğu, sevdiği kadını kendisine yakınlaştırma gücü kadardır. Hayatında öyle ya da böyle yer tutan herhangi bir şeyin hakikatini belirleyen tek ölçü, o şeyin, sevdiği kadının kalbine dokunabilmesini mümkün kılmasıdır. Bu dünyada erişebileceği tek menzil o kadının kalbidir. Yol, sevdiğin kadının kalbine gidiyorsa yoldur. Onun dışında sadece çıkmaz sokaklardan ibarettir.

Âşık için tek gerçeklik, sevdiği kadının gözlerine bakabilme süresidir. Onun parmaklarına dokunabilme süresidir. Saçlarının arasında ellerini dolaştırabilme süresidir. Bir yalan bu süreyi bir saniye daha uzatacaksa, o artık yalan değil, âşığın bu dünyada aklının erebildiği tek hakikattir.

“Ulan kitapsız, ne diye komiserim dedin kıza! Ne bok yiyeceksin şimdi?”

Ganyancı Bülent haklı olarak bunu soruyordu Komser Esat’a. Kızı kendisine yakın tutmak için elbette. Ama bunun akli gerekçelerini bulmak pek mümkün değildi. Komser sadece içinde bulunduğu ânı düşünüyordu. O anı uzatabilmek için aklına gelen aptalca şeyi söyleyivermiş. Sonra bu aptallığı

sürdürmüş ve işin kötüsü, kızın ailesi de Esat'ı komiser olarak biliyormuş.

Komser Esat bunların üzerine kızla buluşmaya iki kere polis arabasıyla gitmiş. Bildiğin gerçek polis arabası. Cibali Karakolu'nda görev yapan bir arkadaşından rica etmiş, arkadaşı da Esat'ı buluşma yerine polis arabasıyla bırakmış. Arabanın her yerinde kocaman polis yazıyor ama yetmemiş siren de çaldırmış kızın bir kuşkusu kalmasın diye. Kızın bir kuşkusu kalmamış ama nereye kadar?

“Hakkımda mesleki soruşturma açıldı, açığa alındım,” diyecekmiş Komser. “Gidip teşkilatta araştırma yapacak halleri yok ya!”

Gel gör ki yapmışlar. Kız evlenmek niyetini ana babasına açmış. Baba da gitmiş tanıdıklara sordurmuş kimdir, neyin nesidir diye. Teşkilatta müdür yardımcısı olan bir akrabaları varmış, ona da sordurmuşlar. Ama teşkilatta ne izi bulunmuş ne de kaydı. Yok, yalan olmasın kaydını bulmuşlar. Komser Esat'ın bir iki mevzuda alınıp bırakılmışlığı vardı, onları öğrenmişler. Araştırma yaptıkları dönemde Esat, geceleri Fikret'in taksisinde işe çıkıyordu. Esat'ın vazifesi yoktu ama rahmetli Bozo Reşat'ı polis âleminin eskileri gayet yakından biliyordu. Sonuçta o iş olmadı, kızı Komser'e vermediler.

Âşık olduğu kadın gidince Esat'a bir şeyler oldu. Terk edilmiş bir erkeğe ne olduğunu kimseler bilmez. Terk edilmiş başka erkekler de bilmez. Bir kadının gitmesi, bir kadının gitmesidir. Her kadın başka türlü gider ve hiçbirinin gidişi ve gidişinin ardından bıraktıkları bilinmez. Terk edilmiş bir erkeğin yaşadığı her duygu, sadece ona özgü, ona ait, onun kalbi için seçilmiş özel bir yaradır. Bir şeyler oldu deyip geçiyoruz o yüzden. Yüzüne bakan herkesin anladığı şeyler.

Artık Komser olmaktan vazgeçer diye düşündük ama olmadı. Esat o olaydan sonra daha da Komser oldu. Bazı yerlerde epeyce hürmet gördüğünü anladık. Bunun ekmeğini yiyip yemediğini kimseler bilmiyor. Yese de öyle aman aman bir şey değildi, çünkü ne şartlarda yaşadığını görüyorduk. Yaşlı anne babasıyla kalıyordu. İki tane ablası vardı; biri Siirt'te, diğeri Yalova'da evlenmiş, çoluk çocuğa karışmıştı. Çevresindekiler belki bir yerlerde yemek ısmarlıyorlardı, belki bir iki iş halledilsin diye cebine üç beş kuruş para sıkıştırıyorlardı o kadar.

Sürekli konuşan, palavranın dibini bulan Komser Esat sessizleşmişti. En acısı buydu. Sessizleşmişti ve onun sessizliği hepimizin göğsünün orta yerinde bir tıkanıklığa sebep oluyordu.

Adam aşk derdinden sustu. Daha ne olsun! Sustu.

Çok düzenli olmasa da geceleri taksiye çıkmaya devam ediyordu.

Ta ki o meşum olaya kadar.

Abisi Bozo Reşat'ın kaderi gelip Komser Esat'ı da buldu. Bir gece Kadırga'da bir kahvehanede Komser Esat'ı ve yanındaki arkadaşını vurdular. Arkadaşı ağır yaralandı ama Esat'ı kurtaramadılar. Kimseler ne olduğunu anlayamadı. Esat'ın ne kimseyle husumeti vardı ne de son zamanlarda içine dahil olduğu bir mevzu.

Sonradan dediler ki öldüğü yerde bir bildiri bulunmuş. İçinde halk, işkence, infaz, hesap gibi kelimelerin bolca olduğu bir bildiriymiş.

Esat'ın komiserliğini birileri ciddiye almıştı. Artık neler anlattıysa ortamlarda, hangi mevzuları nasıl anlattıysa, Komser'i vurdular.

Bir yanlışlık filan deniyordu ama arkası gelmediği için ne olduğunu anlayamadık.

GAVUR

Kavurucu güneş altında, insanların dilinin damağının kuruduğu, yaşlıların kahve önü gölgeğinde pelte gibi serildiği, kimilerinin dayanamayıp gizliden gizliye oruç bozduğu mübarek bir Ramazan günü, gaspından yaralamaya, adam alıkoymaktan özel mülke tecavüze kadar elli çeşit suçtan sabıkalı, herkesin adliyeden aldığı temiz kâğıdında üç cümle, hadi en kabadayısında bir sayfa yazılıyken, önlü arkalı iki sayfayı doldurmuş, kuru sulu her yolun yolcusu, kafa yüksekken din, iman, kitap küfür eden, bundan mütevellit “gavur” namıyla bilinen İlhami, başında sarık, üzerinde cüppesiyle kahveye girdi ve elini göğsüne götürüp başını hafifçe öne eğerek “Selamun aleyküm,” deyip içeridekileri selamladı.

İçli, duygulu, iman dolu göğüsten çıkan bu selamlama, kahveden davudi bir sesle, koro halinde “Aleyküm selam” karşılığı buldu.

Sarıklı, cüppeli adamın Gavur İlhami olduğunu anladıkları an kahvedekiler oruçlu ağızla vakit geçirmek için karşısına dikildikleri televizyonu bırakıp İlhami’ye döndüler. Kahvenin arka tarafında bir yerde Sedat amca kimselere çaktırmadan simit yiyordu. Gavur’un bütün dikkati ona yönelince herkes kâfâsını oraya çevirdi.

“Benim şekerim var ya ondan Gavur oğlum,” dedi Sedat amca.

“Allah şifalar versin,” diye yanıtladı Gavur.

Uzun zamandır ortalarda görünmeyen Gavur, mahalleye bambaşka bir surette dönünce ve işin daha da garibi, epeyce uysallaşmış bir halde dönünce dedikodular havada uçuşmaya başladı. Sebebi neyse artık. Gavur on gün önce gitmiş bir dergâha kapılanmış, kılık kıyafeti değiştirmiş, kendisine iş güç aramaya başlamıştı.

Bir şeyler olacağı belliydi.

Son zamanlardaki halinden tavrından bir şeyler olacağı belliydi ama böyle bir şey olabileceği imkân ihtimal dahilinde görülmüyordu.

Oğuzhan’ın acısını içinden atamadı Gavur. En yakın arkadaşının ölümünün acısını.

Oğuzhan öldükten sonra önce agresifleşti, kafa güzel do-laştı sürekli, sessizleşti, kimselerle konuşmaz oldu. Gece yarısı Oğuzhanların evinin önüne gidiyordu sürekli ve başlıyordu bağırmaya; “Oğuzhaaaaannnn! Oğuzhaaaaannnn! Lan çıksana oğlum dışarı! Oğuzhaaaaannnn! Çıksana laaaaannnn!” Oğuzhan’ın annesi Bedia teyze iki gözü iki çeşme cama çıkıp “İlhami, Oğuzhan yok oğlum burada,” diyor, çaresiz içeriye dönüyordu. İki, üç gecede bir Gavur İlhami evin önüne gelip başlıyordu bağırmaya: “Çıksana lan Allahsız!”

Oğuzhan’ı öldürdüler.

Gayrettepe’de bir apartmanın balkonundan, yedinci kat-tan aşağıya attılar. Oğuzhan uzunca bir süredir bir kadını se-viyordu. Kadın evliydi. Dediklerine göre, kocası pek evde kal-mıyormuş ama boşanmaya da yanaşmıyormuş. Oğuzhan bu

kadınla takılıyordu. Öyle dediler, böyle dediler, kadını bırakmaya ikna edemediler. Kadının kocası da durumdan haberdar olmuş ama epeyce bir zaman ses etmemiş.

Bir akşamüzeri Oğuzhan kadının evindeyken, kadının kocası arkadaşıyla eve dalmış. Ellerindeki bıçaklarla delik deşik etmişler ama baş edememişler Oğuzhan'la. Ellerindeki bıçakları almış. Avuçlarında derin kesikler vardı. Adamlar sonunda tutup balkondan aşağıda atmışlar Oğuzhan'ı. İkisini de içeriye attılar ama Gavur "Ben bunları içeride de olsa vuracağım," diye tutturdu. Oğuzhan'ın eniştesi Nurettin abi allem etti kallem etti de güç bela vazgeçirdi.

Gavur İlhami "Kırk gusül aldım yine de bu imansız, kitapsız dünyanın kiri pası üzerimden çıkmıyor," deyip bir mürşidin ayağının altına başını serdi. Vakit namazlarında da mümkün olduğu kadar camide olmaya gayret ediyordu.

Ramazanın son haftasında artık bayrama da yaklaşırken Müezzin Mustafa abi ve birkaç kişi bayramda fakir ailelerin çocuklarına giyecek yardımı yapalım, ailelerin cebine üç beş kuruş para koyalım düşüncesiyle yardım toplamaya karar verdiler. On altı aile ve kırk iki çocuk belirlendi.

Bayrama yakın, paralar ufak ufak Müezzin Mustafa'da toplanmaya başlamıştı. Gavur İlhami geldi ve yedi bin lira koyup "Al abi dağıt," dedi. Mustafa hoca önce yok, mok dedi ama Gavur'un sert tepkisi sonucunda geri adım atmak zorunda kaldı. Bir miktar parayla da gidip Oğuzhan'ın mezarını mermer taşla döşetti. Bedia teyze bin bir duayla mukabele etti Gavur İlhami'ye.

Ramazan bayramına iki gün kalmışken, arefeden bir gün önce, mahalleye gelen polisler apar topar Gavur İlhami'yi aldılar.

Tabii herkes allak bullak oldu. Vatan'da organize şubeye götürmüşler Gavur'u. Ona soruyoruz bilmiyor, buna soruyoruz bilmiyor. Nihayet Ganyancı Bülent'in kayınpederinin Vatan'da tanıdığı bir komiserden haber aldık; Gavur, Laleli'de tekstil işi yapan bir adamdan zorla sekiz bin lira para almış. Polis de gasp suçuyla Gavur'u almış.

Herkes bu sefer şok oldu. Gavur kalkmış gelmiş, haram parayı garibanların üzerine başına, kursağına bulaştırmıştı.

"Bu pezevengin adam olmayacağı belliydi," türünden laflar dolanıyordu mahallede. Ama aradan yirmi dört saat geçti, Gavur serbest bırakıldı. Bu sefer yeni bir şaşkınlık oluştu.

"Adamın bana borcu vardı. Gasp yok. Allah boğazımızdan geçirmesin haram parayı. Yavşak gidip polise yalan söylemiş," diye durumu açıkladı.

Utandık açıkçası.

Bayramda caminin içi dışı tika basa doldu. Çocuklar çiçek gibi kıyafetleriyle saflardaki yerlerini aldılar. Hoca bayram hutbesini okumaya başladı:

"Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı yapışın; parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişilerdiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O'nun nimeti sayesinde kardeş kimseler olmuştunuz. Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklar ki doğru yolu bulasınız."

Hutbenin sonunda cemaate özel bir duyuruda bulunmak istediğini söyledi hoca.

"Arkadaşlar bundan sonra İlhami kardeşimize lütfen 'gavur' diye hitap etmeyin. Böyle lakaplar uygun değil. Hem kendisi de bundan kırılıyor. Kardeşimizi de üzmeyelim."

İlhami o esnada başını öne eğdi.

Bayram namazını kılıp avluya çıktık. Herkes tek sıra halinde birbiriyle bayramlaşmaya başladı. Birbirine sarılanlar sıra oluşturunuyordu. Kuyruk uzadıkça uzadı.

İlhami, Ganyancı Bülent, Oğuzhan'ın eniştesi Nurettin, herkes oradaydı ama babam yoktu. Ben hayatım boyunca babamla bir bayram namazı kılmayı hayal ettim ama olmadı. Annem kırk iki yıldır kafasını şişiriyor.

Belki bir dahaki bayrama olur.

FARK ETMEZ

“bende bir resmin var, yüzüme bakmıyor.”

geceler kara trenden - nazan öncel

“**B**eni hatırlıyorsun değil mi?”
Hatırlıyorum. Birlikte bir fotoğrafımız bile var aslında. Sen bilmiyorsun. Yan yana gibiyiz ama değiliz. Bir arkadaş grubunda çekilmiş eski bir fotoğraf. Ben sana bakıyorum, sen başka bir yere. Çok güzelsin. Sen hep güzelsin. Ben yine sana bakıyorum, sen başka bir yere. Beni görmüyorsun. Fark etmiyorsun. Dolaştığın yerlerde dikkat çekmeyen bir nesne gibi bir kenarda duruyorum. Dokunsan can gelecek bedenime. Kanım dolanmaya başlayacak vücudumda, gözlerim açılacak, ayağa kalkıp peşinden geleceğim. Yıllardır aynı fotoğrafa bakıyorum, sen bana bakmıyorsun, ayaklarım taş kesiliyor ve olduğum yerde öylece kalakalıyorum. Seni hatırlıyorum, seni seviyorum, seni çok özlüyorum. Sen bilmiyorsun.

“Bir yerden hatırlıyor gibiyim,” diye gülümseyerek cevap verdim Hande’nin sorusuna. Şaşkınlıktan elim ayağıma dolaştı.

Okuldan sonra birbirimizi bir daha görmediğimiz için kendi açısından haklıydı böyle sormakta. Ben felsefe okuyordum o Türkoloji. Oğuz diye ortak bir arkadaşımız vardı. Oğuzlarla birlikte *Dar Kapı* adında bir fanzin çıkarıyorlardı. Sonra fanzini geliştirdiler ve dergiye dönüştü. Beni de aralarına aldılar.

Zamanla samimiyetimiz arttı ve Hande'ye bakarken artık acı çekmeye başladığımı fark ettim. Çok kısa bir süre sonra da bütün yazılarımı onun için yazmaya başladım. O dergiye yazdığım her bir yazıyı, her bir satırı, her bir kelimeyi onun için yazdım.

Okulun çok da kalabalık olmadığı günlerden birinde bahçedeki banklardan birinde oturmuş ağlarken gördüm Hande'yi. Yanına gittim. Başını kaldırıp baktı ve sonra ağlamaya devam etti. Yanına oturdum hiçbir şey söylemeden. O ağladı, ben sustum. O ağladı, ben sustum. O ağladı, ben sustum. Sonra da kalkıp gitti. Lan elin kırılsın, bir kerecik de olsa omzuna dokunsana. Bir şey söylemen de gerekmez, hafifçe dokunuversene omzuna. Ağlayan bir kadının omzuna dokunmak demek, "*bak, ben senin yanındayım, ağladığın hiçbir şey için değmez, burada senin yanında, yarana baktıkça içi sızlayan biri var,*" demektir.

Bir gün Hergele'de oturmuş dergi üzerine konuşurken, birden "Bunları kime yazıyorsun?" diye sordu. Lan desene "Sana yazıyorum." "Seni tanıdıktan sonra her şeyi seninle konuşur gibi yazıyorum," desene. "Sen okuyacaksın diye içimi kanatıyorum, senin okuduğunu düşündükçe yüzüm bembeyaz oluyor heyecandan," desene. "Her yazının başına oturduğumda bir paket sigara bitiriyorum seni düşünmekten," desene.

Sakalım var, odamda Cahit Zarifoğlu'nun bir posterı asılı ve altında "*düştümse eğer sana bakarken düştüm*" yazıyor.

Tuhaf bir kader olarak ona bakmaya ve ona bakarken düşmeye razı geliyorum. Kalbimi kalbinin hizasına koymaya çalıştığım o gür sakallı şairin bütün yaralarını üzerime almaya gönüllü oluyorum.

"Bunları kime yazıyorsun?"

Sana. Seni göreceğim zaman içim içime sığmıyor. Yazar-ken bazen birlikte çektiğimiz iz, aslında birlikte çektirmedik,

Oğuz da var fotoğrafta, o hepyanında, başka arkadaşlar da var Türkoloji'den, kim çekmiş bilmiyorum, dergi muhabbeti, bu fotoğraf bana kalmış, yan yanayız, değiliz, yan yana gibiyiz ama sen başka yere bakınca aramızdaki mesafe artmış, sen çok uzaklara gitmişsin, fotoğrafın bir kısmını kestim, sen oraya bakıyorsun çünkü ve nereye baktığını görmek içimi acıtıyor, Oğuz'a, o fotoğraf işte, yazarken ara ara o fotoğrafa bakıyorum ve hep sana konuşur gibi yazıyorum, cesaretim artıyor, kalbim büyüyor, dilimdeki bağ çözülüyor.

“Hiç kimseye. Özel biri yok. Öyle yazıyorum işte.”

“Çok güzel bence. Acaba dedim kendi kendime, acaba birine mi yazıyor?”

Sana. Hiç kimseye. Seni seviyorum. Hiç kimse. Bundan böyle bütün “hiç kimse”ler “sen”sin.

Aradan geçen onca yıldan sonra Hande, Beyoğlu Sineması'nın kafesinde gelip yanıma oturdu ve gülümseyerek, “Beni hatırlıyorsun değil mi?” diye sordu. “Yazgı” filmi yeni vizyona girmişti. Hafta içi akşam seanslarından birinde, az sayıda insanla birlikte filmi bekliyorduk.

“Filmi mi bekliyorsun?”

“Evet.”

“İyi ya birlikte izleriz.”

Yan yana oturalım. Aynı yere bakalım. Ben karanlıkta sana bakayım fark ettirmeden. Ben o yazıları kime yazdım biliyor musun? Bilmiyorsun. Bilsen ne değişir? Hiçbir şey. Sen kimisin biliyor musun peki? Hiç kimse.

“Ya bak sana bir şey diyeceğim. Geçenlerde hangi gündü hatırlamıyorum ama senin radyo programını dinledim biliyor musun? Hangi radyoydu?”

“Marmara FM.”

“Tasadüfen, gece vakti. Dışarıdaydık, eve geldim. Yorulmuşum. Öyle bir radyoyu karıştırayım, hafif müzik dinleyeyim dedim. Sonra bir program denk geldi. Biraz dinledim. Kendi kendime, aa dedim, ben bu sesi bir yerden hatırlıyorum. Bir baktım sen. Bitene kadar dinledim.”

“Beğendin mi?”

“Çok güzeldi. Ya dedim, o kadar samimiydik, senelerdir görüşmüyoruz. Herkes bir yana savruldu. Daha yeni aklımdan geçirdim, bak burada karşılaştık. Demek ki birbirimizi çağırmışız.”

Birbirimiz çağırmadık. Ben çağırmak istedim sesim çıkmadı. Ağzımı açtım, olmadı. Yazdım, yazdım, yazdım ama birbirimizi çağırma sayılmayız.

Birbirimize gülümsedik. Sonra birlikte filmin gösterileceği salona geçtik, yerimize oturduk. Işıklar söndü. Böyle iyi. Işıklar hiç açılmasın bir daha. İncecik yansıyan ışıktaki yüzünü seçebileyim yeter. Perdenin içinden geçip kaybolalım. Her şey hayal olsun, her şey film icabı. Kimse hatırlamasın yüzümüzü. Ben seni hiç unutmayayım.

Film başladı. Yazgı.

“Benimle evlenir misin?” diye soruyor kız, gözlerini televizyondan hiç ayırmayan umursamaz adama. “Olur,” diye cevaplıyor adam. “Beni seviyor musun?” diye üsteliyor kız bu kez. “Bilmiyorum, sevmiyorum galiba,” diyor adam. “O zaman niye evlenmek istiyorsun?” diye merakla soruyor. “Fark etmez,” diyor adam.

Ağlayasım geldi. Kendimi tuttum. Ben ağlayayım, sen omzuma dokun. Hiçbir şey sorma ama omzuma dokun. Zaman geriye aksın. Kimin için yazdığımı sor, bir kere daha.

Film bitti, dışarı çıktık.

“Cep telefonunu versene. Oğuz da çok sevinir. Şirketten geç geliyor hafta içi. Bir hafta sonu görüşelim.”

“Cep telefonum yok.”

Çantasından çıkardığı bir alışveriş fişinin arkasına göz kalemiyle kendi telefon numarasını yazdı ve uzattı.

“Valla hiç kalem arayamayacağım şimdi.”

Gülümsedi ve gitti.

GÜLHANE PARKI

*“soğuk olan hava değil mahsun, insanlar soğuk,
hayat çok soğuk. keşke bu kadar soğuk olmasaydı da
dünya, sen de bu kadar üşümeseydin diye
bağırarak oluyorum arkasından.”*

tabutta rövaşata

“**B**en ölüyorum biliyor musun?”

Birbirimizi görmeyeli yedi sene geçmişti, bir arkadaşla haber yollamıştı buluşmak için, haberi aldığımda kendi kendime nazar değdirmemek için buluşacağımız güne kadar bu güzel haberi hiç düşünmemeye çalıştım; görüşeceğimiz günden önceki gece önce oturup neredeyse sabah ezanına kadar Selahattin Özdemir’in “Esrar Perdesi” ve “Ardında Yaralı Bir Kalp Bıraktın” şarkılarını ardı ardına dinledim, çift kasetçalarlı teypte şarkılar çalarken Gülhane Parkı’nda birlikte çektiğimiz fotoğrafa bakıp durdum; sabah Kapalıçarşı’nın hemen arkasındaki bir handa sahte Diesel kot ve Levis gömlek satan kotçu Serkan’dan alt üst aldım, dönerken Beyazıt’ta bir pasajın en alt katında kaçak parfüm satan dükkândan çakma bir Pino parfüm alıp üçte birini üzerime boşalttım, o gelmeden iki saat evvel Fatih’te PTT’nin karşısındaki Tadım Pastanesi’ne gidip oturdum, iki saat sonra o geldi. Karşıma oturdu ve ağzından çıkan ilk cümle:

“Ben ölüyorum biliyor musun?”

Ölmek ne Bahar? Ölmek ne? Senin ölmekle ne işin var? Sen güzelsin, güzele ölüm yakışır mı? Ben seni buradan gittiğin günden beri bekliyorum, ölmek ne demek? Sen Bahar'sın, adının yanına ölüm koyunca oluyor mu, denesene bir kere. Şu fotoğrafta onca yıldır gülümseyip dururken ölmenin sırası mı? Aşk olsun Bahar, bir daha ağzından böyle sözler çıkarsa. Aşk olsun! Kuşçu Hüseyin'in oğlu Murat öldü ama sen ona niye bakıyorsun? Bizim okuldan Özgür kendini öldürdü de sen onunla bir misin? Nedim'in ablasıyla kız kardeşi lodoslu bir gecede öldüler ama şimdi lodos mu var? Oğuzhan'ın yanına gittiği kadının kocası dövüp sonra da pencereden atıp öldürdü, sen niye ölesin? Mehmet Ali'nin annesi Yıldız abla dertten öldü, ölecek ne derdin var Bahar? Müfit abiyi ibretiâlem olsun diye öldürdüler ama senin ne meselen olacak ki ölesin? Bahar, ölmek ne demek?

Salep söylemiştim, garson salepleri getirip önümüze bıraktı, gitti. Ben, Bahar ve ölüm baş başa kaldık yeniden.

“Ölüyorum ne demek Bahar?”

“Öyle işte, ölüyorum ben.”

Bahar, benim çocukluğumda ve ilkgençliğimde bizim mahalleden Balat'a inen yolda artık tek tük kalmış eski ahşap binalardan birinde, anneannesi ve annesiyle birlikte yaşıyordu. Ben okula gitmek için Unkapanı'ndaki durağa Fil Yokuşu'ndan değil, onların evinin önünden geçip Salihpaşa'yı dolaşarak Zeyrek Kulübü'nün önünden gidiyordum. Benden üç yaş büyüktü. O, üniversitede okurken ben liseye gidiyordum ve bir an görmek umuduyla sekiz yıldır her sabah evinin önünden geçen bana değil, abuk subuk tiplere yakınlık gösteriyordu. Bir keresinde akşam saatlerinde evine kadar eşlik eden bir herifi, onların sokağını döndükten sonra çevirip “Bir daha bu mahalleye girersen bıçağı böbreğine saplarım,” dedim. Önce bir

hareket yapacak gibi oldu ama sonra etrafa bakınıp bir şey söylemeden gitti.

Bahar'ın babasını hiçbirimiz görmedik. Annemin söylediğine göre adam İtalyan Levantenlerindenmiş, Bahar'ın annesinden boşanıp İtalya'ya yerleşmiş. Epeyce bir süre anneannesinin üç katlı ahşap evinde oturduktan sonra annesiyle birlikte başka bir yere taşındılar. Annesi üç dört dil biliyordu ve bir turizm şirketinde yönetici oldu, Reşitpaşa civarlarında sahil yoluna yakın bir yere taşındılar. Bahar bir süre daha bizim mahalleye gidip gelmeye devam etti. O gelişlerinden birinde, Gülhane Parkı'ndaki halk konserlerine gittik. O fotoğrafı da aynı gün çektirmiştik; Bahar'ın sürekli gülümsediği fotoğrafı.

Bahar'ın evinin ve çalıştığı yerin önünden geçmeye devam ettim. Reşitpaşa'daki evlerinin önünde, Levent'te çalıştığı şirket binasının civarında dolaştım iki sene boyunca. Bir kere bile karşılaşmaz mı insan? Karşılaşmadık. Ben İstanbul'da, sokakta Zuhal Olcay'la, Nazan Öncel'le bile karşılaştım ama Bahar'la karşılaşmadım. İşim olmadığında saatime bakıyordum, gün içindeyse Levent'e, akşam vaktindeyse Reşitpaşa'ya gidiyordum. İki sene sonra Bahar evlendi biriyle. Ne kiminle evlendiğini merak ettim ne evlendikten sonra nerede oturduğunu ne de ne iş yaptığını. Evlilik haberi geldikten sonra yedi sene hiç görüşmedik. O arada anneannesini öldü, ahşap ev yıktı, yerine yeni bina yaptılar, annesi başka bir adamla birlikte yaşamaya başladı, biz Bahar'la yine de karşılaşamadık.

Önündeki salepten bir yudum aldı. Gözlerinin içine bakamıyordum. Çok özlemiştim ama bakamıyordum işte.

“Biz görüşmeyeli beş sene olmuştur değil mi?”

Yedi sene Bahar, birbirimizi görmeyeli yedi sene üç ay oldu.

“Oldu, evet.”

“Aslında bazen mahalleye geleyim diye aklımdan geçti ama bir türlü kısmet olmadı. Anneni, kız kardeşini de özledim. İnsan çalışınca eve yorgun argın geliyor, yiyecek bir şeyler hazırla, otur, ye zaten gece oluyor, o kadar yoruluyordum ki yastığa bir karış kala uykuya dalıyordum. Bir de çocuk olsa nasıl olurdu hiç bilmiyorum. Çocuğu olan arkadaşlar var şirkette. Yorgunluktan canları çıkıyor ya da çocuğu bakıcıya terk ediyorlar. Benim olsa çalışmazdım gerçi. Kendi çocuğuma kendim bakardım.”

“Bence de öylesi daha doğru. Çocuğun annesiz büyümesi iyi değil.”

Konuşma böyle devam etsin istiyordum. Böyle meseleleri uzayıp gitsin ve kalkalım. “Ben ölüyorum biliyor musun?” kısmına hiç geçmeyelim.

“Alper’le dört buçuk sene evli kaldık, sonra ayrıldık. Kötü bir çocuk değildi. Olmadı işte. Aslında ikinci seneden sonra ayrılacağımız belli oldu ama ailesinde öyle erken boşanma iyi karşılanmaz diye biz iki sene daha evli kaldık. Bok vardı sanki. Bende de salaklık var, ne işin var kızım çek git işte. Aramızda bir hatır var, nasılsa öyle dayak mayak gibi şeyler olmuyor, ne olacak idare ederim dedim. Ayrıldık, annemin birlikte yaşadığı adamdan hiç hoşlanmıyordum zaten. Tek başıma yaşamaya başladım. İş, güçten başımı kaldıramıyordum. Deli gibi çalış çalış nereye kadar? Bir gece banyodan sonra göğsümden bir şey fark ettim. Önce bana öyle gelmiştir deyip umursamadım. Sonra zaman geçti o şey öyle duruyordu, bu genç yaşta ne ilgisi var dedim, yine umursamadım. Sonra dayanamadım ve kontrole gittim. Umursamam lazımmış, o zaman öğrendim.”

“Şimdilerde epeyce ilerledi bu tedaviler. Göğüstekileri hal veriyorlar.”

Gülümsedi, salepten bir yudum daha aldı.

“Ben onlardan hızlı çıktım. Yetişemediler.”

“Ne alakası var Bahar?”

Niye öyle söylediğimi bilmiyordum. Söylediğine itiraz etmem gerekiyordu, ettim.

“Onca zaman geledim, bari ölmeye yakın geleyim dedim.”

İnsan, tanıdığı, bildiği yerlerde ölmek istiyor. Yere düşerken, gözlerini yumarken, toprağa başını yaslarken etrafında bildik yerler, tanıdık yüzler olsun istiyor. Hangi kapıyı çalsa mütebessim, müşfik bakışlarla içeriye buyur edecek, bir bardak su, bir bardak çay ikram edecek ve hiç yabancılamayacak yüzler. Çok uzak yerlerden eve dönmenin tatlı telaşı gibi olsun istiyor ölüme yürürkenki telaşı. Gidiş değil de dönüş bavalı hazırlar gibi düşünmek istiyor. İnsan, aşına olduğu sesleri duymak istiyor ölüme yakın; teselli veren, tanıdık sesler.

Aradan onca yıl geçmesine rağmen tuhaf bir şekilde karşılaşma arzusunu bir an olsun kaybetmediğim o güzel kadın, mahalleye nihayet bir gün geri döndü ama ölmek için. Bunu anlatmak çok kolay değil. Bunu anlamak da hiç kolay değil.

“Beni gezdirir misin arada bir?”

“Olur, gezdiririm. Nereye gitmek istiyorsun?”

“Gülhane Parkı’na. Duruyor değil mi?”

“Duruyor.”

“Konserler oluyor mu?”

“Yok. Bu aralar soğuk olur zaten.”

“Olsun.”

İBRETİÂLEM

*“eski karizmam yerine gelirse,
bir bilet alırız tek gidiş dönemezsek,
türkiye tarihi acıları ansiklopedisinde
bir madde verirler bize”*

mustafa akar / planör

Yüzüne bir süre baktığınızda içinde dolup dolup taşan o derin iyilik duygusu yüzünden, gözlerinizi yaşırtan, ağlayacak hale getiren insanlar vardır. Müfit abi onlardan biri; yüzüne bakınca insanın gözlerini yaşartacak kadar iyi insanlardan.

Bizim mahallede başka iyi insanlar da var kuşkusuz ama Müfit abinin iyiliğinin yanı sıra merhamet isteyen bir masumiyeti, nasıl söylemeli bilmem ama masumiyetten ziyade bir naif zayıflığı var ve tam da bu yüzden bir süre bakışsan ağlayasın gelir.

Konuşması, bir mesele anlatır gibi değil de bir Muhayyerbûselik taksime girer gibidir; ağır, aksak, hüznü, sade, huzurlu. Mahalleye taşındığı ilk zamanlar, böyle konuşması kimilerinin hoşuna gitmiyordu; *ne ayak lan bu herif, karı gibi kırılarak konuşuyor, bir durum mu var bunda* gibi laflar ediliyordu arkasından. Doğrusu, ilk zamanlar pek de iyi karşılanmadı mahallede. Karısı Edibe ve oğlu Aydın’la birlikte Zeyrekspor’un

yöneticilerinden mali müşavir Ergün abilerin evinde kiracı olarak kalıyorlardı.

Müfit abi, Ziraat Bankası'ndan emekli olmuştu. Senelerce o bankada müfettiş olarak vazife yapmış, hem Anadolu'ya hem de Avrupa'ya bin sefer gitmiş gelmişti. Almanya'yı, BMW'nin fabrikasında yirmi altı sene çalışmış Rumenige Kenan'dan bile daha iyi biliyordu.

Söylendiğine göre, evlendiği ilk karısı evliliklerinden iki sene sonra intihar etmiş. Allah'tan çoluk çocukları yokmuş. Kadın, yine söylenenlere göre, Teknik Üniversite'de hocaymış, ne olmuşsa ağır bir bunalıma girmiş, hastane, ev, hastane, ev derken Müfit abinin olmadığı bir anda bütün kapıları kapatmış, tüpün hortumunu ağzına dayamış öldürmüştü kendini. Canı gitmiş Müfit abinin karısı ölünce, öyle anlatıyorlar. Kaç sene ölü gibi dolaşmış.

Âşık olduğu kadın ölünce, aramızda olduğu halde gerçekte ölmüş olan erkekler vardır; kalbi atar, nefes alır, siz onları hayatta, bir biçimde yaşıyor sanırsınız ama kadın giderken erkeğinin en hayat dolu yanını da alıp gittiğinden birlikte ölümüşlerdir. Aynı tabuta, aynı mezara sığamadıklarından, biri toprakta diğeri aramızda kalmıştır.

Müfit abi ölmekle yaşamak arasında, arafta bir yerde kalmış, o dönem birkaç iyi arkadaşı tutup elinden bu tarafa çekmişler ve Edibe ablayla evlendirmişler. Adam üst düzey yönetici, aristokrat bir aileden geliyor ama yeni karısı ev hanımı, okula gönderilmediği için okuma yazmayı ancak 12 Eylül sonrası okuma yazma seferberliğinde öğrenmişti. Ama nasıl akıllı, nasıl içten, nasıl hanımefendi bir kadın anlatamam.

Mevzu onlardan açılınca herkes hakikatli insanlar diye anlatıyor. İyi insanlar, karınca kararınca bir hakikatin ucundan

tuttukları için midir bilemem, böylelerine bizim orada hakikatli insanlar denirdi. Kadın hakikatli kadın ama Müfit abinin ailesi bu evlilik kararına şiddetle karşı çıktığından kavga gürültü kopmuş. Adam da dayanamamış, almış karısını gözlerden irak olmak için bizim mahalleye gelmiş.

Evlendiklerinde Müfit abi elli, karısı da kırk yaşındaymış Edibe abla daha önce hiç evlenmemiş. Ergün abinin karısı aracı olmuş evlenmelerine. Allah nasip etmiş bir de erkek çocukları olmuş o sene. Oğlunu ölmek pahasına doğurmuş Edibe abla. *Aman, yapma etme* diyenleri dinlememiş, Aydın'ı doğurmuş. Aydın ilkgençliğine geldiğinde ana babası ihtiyarlığın basamaklarını tırmanıyorlardı. Oğluyla bir yere gittiğinde Müfit abiye "Torunun mu?" diye soruyorlardı. Zaten her daim mahcup duran adam bu kez kıpkırmızı kesiliyordu.

Müfit abi Ramazan ayı gelince akşamdan sonra semtteki lokantaları dolaşmaya başlıyordu. Bir Kartal arabası vardı. Lokantalarda arta kalan yemekleri sefertaslarına doldurup bagaja koyuyordu. Bir sürü sefertası içinde çeşit çeşit yemek topluyordu lokantalardan. Pirinç pilavını büyük bir tencerede biriktiriyordu. Sonra bu yemekleri alıp daha önceden belirlediği fakirlerin evlerine, gece yarısına, sahur vaktine kadar tek tek uğrayıp teslim ediyordu. Onlarca yoksul aileye bir ay boyunca her gece yemek taşıyordu Müfit abi.

Bu kadar akıllı, bilgili, kafası çalışan adamın oğlu maalesef okumadı. Aydın benden birkaç yaş küçüktü. Ortaokula başladı ama akli fikri fırlamalıkta olduğu için devam edemedi. Sürekli bir puştluk peşindeydi ve ana babası arkasını toplamaktan hevesli oluyordu. Öyledir, alimden zalim, zalimden alim doğar.

Mahalledekiler seneler boyunca, *bu çocuk böyle bir babadan nasıl oldu* diye sorup dururken, Aydın günün birinde

büyük bir iyilik yaptı. Birine hakikaten büyük bir iyilik yaptı ama bu iyiliğin bedeli de kendisi kadar ağırdı.

Atışalanı'nda bir trafik muamelecisinin yanında çalışıyordu. O civarlarda gelirken giderken bir kıza rast gelmiş. Kızda bir yandan duru bir güzellik görmüş ama öbür yandan da bir tuhaflik sezmiş. Ne yaptıysa denk getirip kıza yanaşamamış. Yanında sürekli birileri oluyormuş, bir türlü fırsat bulamıyormuş.

Sonradan öğrenmiş ki kız Moldovalı ve Atışalanı civarında bir konfeksiyon atölyesinde çalışıyor. Fakat öyle bildiğin türde bir çalışmak değil, atölyenin sahibi oradan buradan genç kadınları getirmiş, atölyeye doldurmuş, ayda yüz dolara, iki yüz dolara gece gündüz çalıştırıyor. Kadınların hiçbir güvenceleri, sigortaları yok; bütün bunlar bir yana pasaportlarını da ellerinden almışlar, saklamışlar.

Aradan bir süre geçince bu herifler, çalışan kadınların dışarı çıkmalarına izin vermemeye başlamışlar. Atölyenin hemen üstündeki katta, yatakları yan yana yere dizmişler; kadınlar orada yatıp kalkıyorlar, iş zamanı da aşağıya inip çalışıyorlardı.

Buranın sahibi olan adam, trafik muamele işlerini Aydın'ın çalıştığı muameleciye verdiği için, gidip gelirken, patronla konuşurken Aydın da bütün mevzuları öğrenmiş.

Bu kadar ağır şartlar üst üste gelince kızın bünyesi kaldırmamış, verem olmuş. Bayağı ağır hastalanmış kız. Önce kız hastaneye götürmeyip doktoru atölyeye getirmişler bütün bu gayrimeşru işler açığa çıkmasın diye. Ama kızın verem olduğu ve ağırlaştığı anlaşılınca mecburen Esenler'de bir hastaneye götürmüşler. Kız daha on altı yaşında. Kız bir deri bir kemik. Kızın yüzü bembeyaz. Kıza hafifçe bir dokunsan elinin izi kalacak yüzünde. Kız yoksul. Kız yalnız. Kız güçsüz.

Kız tutsak. Kız öldü ölecek. Kız ölmüş ve diri diri o atölyeye gömülmüş aslında.

Aydın'da her türlü kirli numara var ama içinde merhamet de var. Olayı öğrenince ne yaparım ne ederim diye düşünmüş taşınmış, sonunda kızı oradan kaçırıp kurtarmaya karar vermiş.

Gerçekten de Aydın allem etti, kallem etti, Moldovalı kızı oradan kaçırdı. Biz bütün bu olayları o zaman öğrendik; Aydın kızı kaçırıp ortadan kaybolduktan sonra. Eskiden pavyondan kadın almak neyse bu ruhuna sıçığımın zamanında da, fabrikadan, atölyeden işçi kadını almak öyle. Sahibinden köle çalmak gibi bir şey. Bir yandan patronun ekmeğiyle oynamış oluyorsun, o nasıl bir ekmekse, üzerine bunca kötülüğün bulaştığı ekmek hangi namussuzun, vicdansızın boğazından geçer, bir yandan da kurulan tezgâhı bozmuş oluyorsun.

Ortalık ayağa kalktı tabii.

Aydın da, kız da ortada yoktu. Adamlar gelip Müfit abiyi ve karısını rahatsız etmeye başladılar. İki de çocuklarının ne yaptığını, nereye gittiğini bilmiyorlardı ama adamlara inandıramadılar. Evin önünde bir vukuat oldu; Gavur İlhami, Ammo Beşir, Apo abi olayı görünce adamların tepesine binip üçünü de pert edip hesabı kestiler.

Bu mevzular bir kerede bitmez. Bitmeyeceğini mahalledeki herkes biliyordu ama Müfit abi bilmiyordu; karısına demiş ki *ben gideyim, adamlarla insan gibi konuşayım, olmazsa meseleyi beraber çözelim.*

On altı yaşında, canı burnunda, kalbi kuş gibi küt küt atan o güzelim kıza acımayan adam sana acır mı Müfit abi? O incecik papatyaya insanlık göstermeyen, kara kıllı elleriyle hoyratça kırıp koparan o adam, seninle insan gibi konuşur mu Müfit abi? Konuşmaz. Konuşmadı da.

Müfit abiyi vurup silahı da on beş yaşında bir çocuğun eline verdiler. O dünya beyefendisi adamın bir tane karaciğerine, bir tane böbreğine, bir tane de karın boşluğuna sıkıp öldürdüler. Hiçbirimiz inanamadık Müfit abinin ölümüne. Bu adamın yüzüne baksan gözlerin yaşarır, nasıl silah sıkabilir ki birisi? Nasıl yapabilir yani? Yüzüne baksan ağlayacağın bir adam bu. İbretiâlem olsun diye öldürülür insanlar böyle durumlarda. Başka kimse niyet etmesin diye. İyiliğe niyet edenler de aklını başına alsınlar diye.

Eline silah verdikleri çocuk polise konuştu, olay öyle açığa çıktı. Atölyenin sahibini ve kardeşini aldılar içeri. Başka kızlar da vardı. Pasaportlarını verip yolladılar. Kim bilir o kızlar pasaportlarını kime teslim ettiler sonrasında? Yapacakları başka bir şey de yok açıkçası. Etlerini satmaktansa bir fabrikada tutsak edilmeyi tercih edecekler yine.

Aydın bir iş buldu ve kızla birlikte Romanya'ya gittiler. Annesinden haberlerini alıyorduk; iki çocukları olmuş orada. Geçinip gidiyorlar diyordu Edibe abla. Şimdi arada bir o da gidiyor yanlarına. Aydın mahalleye tek bir kere olsun gelmedi.

Bir iyilik yaptı, o kızı kurtardı.

Hesabı ödemek Müfit abiye düştü.

KOKU

*“tenhayım ben!
uzayan saçlarıma gece ve barbarlıklar edinirim.
ben giderim.”
hüseyin atlansoy*

Bir yandan üniversitede felsefe okuyor, bir yandan da Beyoğlu'nda bir pasajın alt katında güneş görmeyen bir dükkânda penye satıyordum. Sabah önce dükkânı temizleyip sonra müşteriler gelene kadar Platon, Hegel, Kant okumakla geçiriyordum zamanı. İnsan sabahın erken saatlerinde güzel şeyler olsun istiyor. Onca sene içinde hiç mi olmadı? Oldu. İki kadının kapıdan girişi çok güzeldi; Zuhall Olcay'ın ve Neslihan'ın.

Bir sabah dükkânı açıp etrafı süpürdükten sonra bizim için ayrılan rızkı getirip önümüze bırakacak müşterileri beklerken kapıdan içeriye Zuhall Olcay girdi. Kibarca gülümseyerek selam verip askılardaki penyeleri karıştırmaya başladı. Ben de gülümsemesine karşılık vermeye çalıştım ama aptal bir yüz ifadesinden fazlası olmadı. Gülümseyemedim. Yüzümün kasları tutuldu. Zuhall Olcay bu. Az evvel ağlamış kadın yüzü.

Felsefe okumak iyi güzeldi ama geçinebilmek için, hayatını sürdürebilmek için, İstiklal Caddesi'nde Odakule'nin hemen karşısındaki Beyoğlu İş Merkezi'nin alt katında ihraç

fazlası penye satıyordum. Bir yanda okula giden üç kardeş, diğ-
ger yanda yedi aydır hastanede yatan bir baba olunca geçin-
mek çok kolay değildi. Babam gırtlak kanseri teşhisiyle Ha-
seki Hastanesi'nin kanserliler koğuşunda, altı tane kanserli
adamla aynı koğuşta, gırtlakını, ses tellerini feda edip hayatta
kalmaya çalışırken, refakatçiler için yatak olmadığından, an-
nem oturduğu sandalyeyi yatak bellemiş, oda bellemiş, ev bel-
lemiş, tam yedi aydır babamın başında bekliyordu. Doktorlar
babama sezdirmeden, usulünce *beklemeyin yaşamaz* anlamına
gelecek şeyler söylüyorlardı ama annem duymazdan, anlamaz-
dan gelip tespih çekmeye, babamın başında beklemeye devam
ediyordu. Hafta sonları ziyarete gelen tek tük insana “Ölüm
de, hayat da Allah'tandır,” diyordu. Anneme göre Ayet-el Kürsi
okursan ölmezsin. Ölsen de mutlak manada ölmüş olmazsın.
Ayet-el Kürsi hayattır, hayatta tutar.

Bunlar bir yanda dursun şimdi, Zuhal Olcay diyordum.
Sabah dükkâna girip askıdaki penyeleri karıştırmaya başladı.
Bir şeyler beğendi ve fiyatını sordu. “Ne münasebet Zuhal Ha-
nım,” dedim. Ama dinlemeyip parasını ödedi ve çıktı. Çok gü-
zeldi. Çok güzeldi ama asıl mesele Neslihan.

Bazı kadınların yüzü, ağır bir hikâyenin yaşandığı sokak-
lar gibidir. Bir Metin Kaçan romanının sokakları gibi darma-
dağın, acıtıcı, insanı nefessiz bırakan. Kalbiyle bakmayı bilen
herkes, o sokakların her bir tarafına sinmiş keskin kokulu hü-
zünleri fark eder.

Bazı kadınların yüzü, birazdan buralara yağmurlar yağa-
cak yüzüdür. Bazı kadınların yüzü, bir kez olsun gerçekten gi-
denler, dönmek isteseler de bir daha dönemezler yüzüdür. Bazı
kadınların yüzü, ben gitmek istesem de beni bırakma yüzüdür.

Neslihan da bir sabah vakti erkenden geldi dükkâna. Üzerin-
deki tişörtte kan lekeleri vardı. Askıdaki penyeleri karıştırmaya

başladı. Huzursuzdu. Üzerindeki tişörtte kan lekeleri olan kadınlar gibiydi yüzü. Kan dökülmüş sokaklar gibi. Üzerindeki kanın nereden geldiği hemen anlaşılıyordu. Dudaklarından. Yüzüne kimin eli değdiyse, gülümsemesini çalıp oraya bir kan lekesi, bir geçmez yara, kadınların yüzündeki yaralar geçmez, kadınların yüzüyle kalbi aynıdır, ikisindeki yaralar da geçmez yüzüne bir kan lekesi, bir geçmez yara bırakmıştı.

Penyelere daha rahat bakabilmek için sırtındaki çantayı yere bıraktı. Hafifleyince ağlamaya başladı. Sanki ağlamak için ağırlıklarından kurtulmayı bekliyordu. Bir yandan ağlayıp elinin tersiyle gözlerini silip burnunu çeke çeke askıdaki tişörtlere bakıyordu.

“Bir bardak su?”

Gidip omuzlarından tutup sıkı sıkı sarılıp “Ağlama artık,” demek istiyordum aslında ama “bir bardak su?” diye sormakla yetindim.

“Olur.”

Yaşlı gözleriyle, endişeli gözlerimin ta içine içine bakıp “Bana sıkı sıkı sarıl ve ağlamam bitene kadar öyle kal,” demek yerine “Olur,” dedi. Koşarak pasajın çaycısına gittim ve bir şişe su ve bir bardak kapıp dükkâna geri döndüm. Elinin tersiyle gözlerini sildi. Burnu sızlaya sızlaya ağlamaya devam ediyordu. İçini çeke çeke bir bardak suyu bitirdi, bir bardak daha doldurdum, onu da bitirdi. .

Kendisine bir tişört seçti, kabine girip üzerindekiyle değiştirdi ve “Bunu çöpe atar mısınız lütfen,” deyip kan lekeli eski tişörtünü bana doğru uzattı. Aldım.

“Borcum ne kadar?”

“Borcunuz yok.”

“Olur mu öyle şey. Söyler misiniz lütfen?”

Elindeki cüzdanının fermuarını açmış, para uzatmak için benden cevap bekliyordu ama para almadım. Bir süre ne yapacağını bilemedi. Son bir denemeye ısrarını sürdürdü. Para almadım. Teşekkür edip çıktı. Arkasından baktım. Elimdeki tişörtü çöpe atmadım. Gayriihtiyari kokladım. Saçma olduğunun farkındayım ama ne yapayım? Kokladım. Sonra bir kere daha koklayıp bir dolaba sakladım.

Birinin eşyasının kokusunu içine çekmek, keşke şimdi yanımda olsaydın demektir. Seni o kadar çok özledim ki anlatması zor demektir. Neslihan o dükkânda toplam on dakika kaldı ama çıkar çıkmaz tişörtünü kokladım.

O sıralarda yeni bıraktığım sakalım ve alt dolapta henüz yepyeni bir seccadem vardı ama bir kadının ardından, kokusunu unutmamak için içime kadar çektim. Ben kişisel felaketimi yaşarken, o sırada Şırnak'ta çığ düşmüştü ve 91'i asker 151 kişi ölmüştü. Zonguldak'ta bir maden ocağında grizu patlaması sonucu göçük altında kalan 122 işçinin cenazesine ulaşılmıştı, kalan 150 işçinin hayatından umut kesilmişti.

Neslihan'ın adını ilk karşılaşmamızdan hemen hemen bir ay sonra ikinci karşılaşmamızda öğrendim. Bir gün iş çıkışı hava kararmışken Tünel'e kadar yürüyüp önce Şeyh Galip'in türbesinin önünde bir Fatiha okudum, sonra da akşam namazını türbenin hemen aşağısındaki Şahkulu Camii'nde kıldım. Kuledibi'ne doğru yürürken onunla karşılaştım. Beni görünce yüzünde bir gülümseme belirdi. O zamanlar Galata, Kuledibi filan tekinsiz yerler. Hele yanında güzel bir kızla vukuatsız yürünebilecek muhitler değil. Ben de gülümsemeye çalıştım. Zuhâl Olcay'a gülümsemeye çalıştığım gibi, tuhaf bir yüz hareketiydi.

“Beni hatırladın mı?”

Ben senin kokunu içime çektim. Bir daha hiç unutmayayım diye kokunu ezberledim. Bunu tuhaf ve abartılı bulacaksın. Haklısın. Ben de öyle düşünüyorum. Hatta namahrem bir kadının kokusunu içime çekmek beni utandırıyor. Allah affetsin. Gayriihtiyari oldu başlangıçta ama sonra devam ettim. Dursaydım affedilebilirdim ama durmadım, daha da içime çektim. Üzerindeki kan lekesi, ağlaman, yüzün. Tarifi imkânsız. Yüzündeki hüznü sokakta bir evin kapısı açık kalmıştı ve içeri girdim. Burası neresi, ben neredeyim bilmiyorum. Sen kimsin? O pasajdaki onlarca dükkânın arasından benim olduğum yere gelmen nasıl bir tesadüf? Şimdi doğru kelimeleri bulabilirsem sana kokunu uzun uzun anlatabilirim.

“Hatırladım. Alışveriş yapmıştınız değil mi?” Hepsi hepsi bu kadarmış gibi.

“Sana borcum var. Hadi gel bir bira ısmarlayayım.” Gü-lümsüyordu.

“Sağ ol, benim biraz işim var.”

“Kesinlikle olmaz. Geliyorsun ve benimle oturuyorsun.”

“Ben içki içmiyorum.” Kısa bir sessizlik oldu böyle söyleyince.

“Tamam, gel, çay içeriz” deyip kolumdan tutup Kuledibi’ndeki çay bahçesine doğru yürümeye başladı. Kolumdan tuttu evet. Kolumdan tutmasının ve beni bir yere götürmesinin heyecanı henüz dinmemişken masamıza doğru yaklaşan uzun boylu, yakışıklı otuzlu yaşlara yaklaşmış bir adam dikkatimi çekti. Pek sakın gözüküyordu. Neslihan o esnada, oyuncu olduğundan, bir yönetmenin yeni çekeceği filmde oynayabilmek için görüşmeye gideceğinden söz ediyordu. Cihan-gir henüz icat edilmemişti.

Her şey çok kısa zamanda oldu. Adam yanımıza geldi, Neslihan’ı elinden tutup kaldırdı, kız öfkelenip bir şeyler söyledi,

ben ayağa kalktım, adam bana döner dönmez bir kafa attı, du-
dağım patladı, iki elimle yüzümü tuttu, görmüyordum ama
Neslihan'ın bağırdığını duyuyordum, adamı yeteri kadar iyi
göremesem de üzerine saldırdım, bir iki tane vurdum, adam
bana bir tane daha sağlam vurdu, yine düştüm, Neslihan'ı ar-
tık hiç göremiyordum, tekrar ayağa kalktım, çay bardağını alıp
saldırdım, adam bir tane daha vurdu, artık hiçbir yanıma acımı-
yordu, tişörtüm kan olmuştu, Neslihan'ın tişörtüne kan bulaş-
tıran da aynı adamdı, ben yere düştükçe kalkıp adama tekrar
saldırıyordum. Ben bir tane yumruk sallıyordum, değiyordu,
değmiyordu, adam üstüne iki tane vuruyordu. Neslihan'ı gö-
remiyordum, şimdi duyamıyordum da..

O ara nasıl oldu, kimler geldi, götürdü hiç bilmiyorum ama
hastaneye gitmem gerekirken karakola gittim. O adam da ora-
daydı. Başkaları da vardı. Üç kişi daha. Kim olduklarını bilmi-
yorum. Ama polislerle gayet iyi konuşuyorlardı ve polisler de
onlara gayet iyi mukabele ediyorlardı. Kavgaya ettiğimiz adamı
da alıp dört kişi çıktılar. Ben orada kaldım.

“Onu bırakıp beni burada tutamazsınız!” diye bağırdığımı
hatırlıyorum. Çok sinirlendiler. Karakoldaki herkes sinirlendi.
“Lan terörle mücadeleye verelim de ebesininkini görsün,” dedi
birisi. Yapmadılar, ben de sustum. Karakolun nezaretinde bir
gece kaldım. Ertesi sabah bıraktılar. Doğruca dükkâna gittim
Üzerimdeki tişörtte kan lekeleri vardı. Çıkardım, yenisini giy-
dim, kan lekeli olanı da Neslihan'ın tişörtünün yanına koydum.

Uzun zaman Neslihan'ın gelmesini bekledim. Gelmedi.
İki tişörtü de çöpe attım. Neslihan'inkini atmadan önce son
bir kez kokladım.

İLKAY AKKAYA DA KADIN SESİ SAYILIR MI?

Ben değiştim, artık oturayım, kışsalar okuyayım, ilahiler dinleyeyim diye kendi kendime telkin ederken, durduk yerde, olur olmaz anlarda İlkay Akkaya şarkıları çarpıyordu kulağıma. O sesin nereden geldiğini anlamıyordum. Bir gün ansızın fark ettim ki içimden geliyormuş.

1990. Eğer birtakım politik tercihler içinde örgütlü bir yaşam sürüyorsanız ya da örgütü filan bırakın mesela dilini, kimliğini yaşamak arzusunda bir Kürtseniz, ne bileyim adama kıllı bir Müslüman olayım deyip dinî inançlarınızı özel veya kamusal alanlarda özgürce yaşamak istiyorsanız, başınızda bir örtü varsa mesela, *90'lı yıllar* diye başlayan hikâyeler çok içi açıcı olmaz. Başında veya sonunda, en hafifinden sebep-siz ve uzun süreli bir gözaltı, gözaltında işkence, öyle dövme sövme değil ağır işkence, uzun tutukluluk, hukuksuz hükümler, faili meçhul cinayetler, öyle böyle değil binlerce faili meçhul hikâyenin içine dahil olabilir insan.

Bunlar bir kenarda dursun, aslında başka bir şey anlatacağım.

1990'lı yıllarda üniversitede okuyordum. İstanbul Üniversitesi'nde. Ailem de İstanbul'da yaşıyordu ama bazı politik sorumlulukları bulunan bir adam olarak haftanın pek çok günü

dışarıda, öğrenci evlerinde kalıyordum. Duruma göre farklı evler oluyordu.

Evler farklı ama evlerin iç mekân dekorasyonu aynı. Hayırsever ağabeylerden gelme çekyatlar, kırık dökük kitaplık, güğümde su kaynatmak için elektrikli su ısıtıcı çubuğu, kağıdı kırık, play tuşu ancak kibrit sıkıştırınca çalışan bir radyo teyp, mebzul miktarda kaset, eskimiş halılar, duvarlarda Etkin Ajans'ın hazırladığı kırmızı zemin üzerine siyah gölgeler, yumrukları havada adamların olduğu poster. Posterde bir ayet yazılı: "Fitne kalkıp din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın."

Serkan'la Latif'in kaldığı küçük bir ev vardı Fatih'te. Üzerimde hakları var, orada epeyce kaldım. Siyah-beyaz bir televizyon vardı evlerinde. Genel olarak evlerde televizyona hoş bakılmıyor ama o evde var. Serkan'la birlikte Günışığı Fm'de program yapıyorduk. Latif tıp okuyordu ve su sayaçları okuyarak parasını kazanıyordu. Malta'da kadınların işlettiği Osmanlı Lokantası'nda her yemekten az söyleyip yemek işini ucuza kapatıyorduk. Biz az istiyorduk, onlar yine de koyuyordu.

Serkan hukuk okuyordu, ben felsefe. Şimdi avukat oldu, çok para kazanıyor. Ben yazı yazıyorum.

Gece saat iki. Oturmuş laflarken birden kapı çalınmaya başladı. Bir küçük şaşkınlık yaşasak da korku olmadı. Gelen en azından polis değil. Polisin bir öğrenci evine nasıl girdiğini biliyorum. Kapıdaki polis değil, en azından buna eminim. Rahatlatıcı bir kapı çalma biçimi.

Kapıyı çalanın yolda kalmış bir öğrenci olma ihtimali yüksek. En kötü, bir öğrenci arkadaşın memleketten gelen akrabasıdır. Kapıyı açtık Nedim abi çıktı. Rahmetli Molla Sadrettin

Hoca'nın oğlu Nedim abi; bir derviş, bir güzel adam, bir gönül adamı.

Nedim abiyi içeri buyur ettik, oturdu. Gözlerini kaçırarak kısaca hal hatır sordu. Sonra başını öne eğdi ve kısık sesle konuşmaya başladı;

“Kardeşler, bu gece İstanbul’da büyük bir deprem olabilir. Allah bilir ama çok insan ölür. Dua etmek lazım.”

Bunları söyledi ve kalkıp gitti. Nedim abi gitti de cümle ortada kaldı. *Deprem olabilir ve binlerce insan hayatını kaybedebilir.*

Peki biz ne yapacağız? “Boş ver,” deyip geçersin ama Nedim abi öyle biri değil. Bir de hayat bu, deprem olur mu, olur.

Bugünün dünyada yaşayacağınız son gün olduğunu bilseniz ne yapardınız?

Soruyu soran Holivud filmi aktörü olsa başka türlü yanıt verir insan, camideki hoca sorsa başka türlü. Bizim durumumuz doğal olarak ikinciye meyyal. Kalktık ayağa, başladık namaz kılmaya. Hayır zaten kılıyoruz ama bu sefer başka türlü kılmaya başladık. Gözyaşları içinde, uzun uzun. Sonra oturduk, “Kur’an okuyalım,” dedik. Okuduk. Sonra dedik ki “Madem son günümüz, üzerimizde emeği olan Ali Şeriatî’yi de unutmayalım.” Açtık Ali Şeriatî’nin *Kevir* kitabından bazı bölümleri sesli olarak okumaya başladık.

Namaz, Kur’an, Kevir.

Sabah oldu, deprem olmadı. Daha doğrusu, deprem on yıl kadar sonra oldu. Biz meseleden ders çıkarıp iyi insanlardan olma niyetimizi tazeledik.

Aradan birkaç gün geçince, bu kez başka bir evde yine hayati bir kararın eşiğine geldik. Bizim için deprem gibiydi.

Sohbetin ardından Cemal abi, “Kardeşler, evde kadın sesi dinliyorsunuz, doğru değil,” diye uyarıda bulundu.

Söyler söylemez evimize giren kadın sesleri zihnimde harekete geçti. Sezen Aksu, Selda Bağcan, İlkay Akkaya ve politik müzik gruplarındaki kadınlar.

Sessizliği Muhsin bozdu; “Abi, İlkay Akkaya da kadın sesi sayılır mı?”

Meselenin bu kadar ağır biçimde ortaya konması hepimizi sarstı. Cemal abi sorunun ne anlama geldiğini kavramaya çalışıyordu.

İlkay Akkaya deyip geçemezdik. Bende de tahribatlı bir anısı var. Şarkılarının açtığı yaralar hariç. O yaraları muska gibi boy-numuzda taşıyoruz. Bundan bir şikâyetimiz yok. Olay başka.

1 Mayıs’tan hemen önce polis mutat olduğu üzere devrimci öğrencilerin kaldığı evlere baskın düzenledi. Bizim fakülteden Şengül de yargısız infaza kurban gitti. Acı ve öfke içinde 1 Mayıs’a giriliyordu. Şengül’le farklı politik çizgilerdeyiz ama acısını içimde taşıyordum. Düne kadar Hergele’de hayat dolu bakışlarıyla oturuyordu.

O yılki 1 Mayıs sabahı okula doğru yürürken polisler çevirip aldılar. Duvar kenarında polis arabasının yanındayız. Başkaları da var. Üzerimde bir yeşil parka var. Polise “Yanlış aldınız,” dedim. Küfreder gibi bakıp ceplerimi aramaya başladı.

Cebimden İlkay Akkayaların grubu Kızılırmak’ın albümü çıktı. “Ölüme De Tilili.” Polis baktı, ben baktım. Söylenecek bir şey yoktu. Sustum. İtiraz etmenin anlamı kalmadı o andan itibaren. Cebimden durumu kurtaracak başka bir şey çıkabilirdi.

Belki de 1990’lı yıllarda bir kere alındıysan cebinden çıkanın ne olduğunun hiç önemi yoktu. Bizim Mehmet’i de bir

toparlama esnasında devrimci öğrencilerle birlikte almışlardı o olaydan iki ay önce.

Beyazıt polis karakoluna götürmüşler öğrencileri.

Mehmet'in üzerinde başka bir arkadaşın montu varmış. Ceplerini boşaltınca bir misvak çıkmış. Komiser misvağı görünce doğal olarak şaşırmış.

“Bu ne lan?”

“Misvak.”

“Ne işi var lan cebinde?”

“Sünnet olduğu için kullanıyorum. Peygamber efendimiz de kullanıyormuş.”

“Lan ibne! Sünneti, farzı, peygamberi biliyorsun da ne diye komünist oldun?” deyip Mehmet'e girişmiş komiser.

Cebinden çıkan şeyin ne olduğu çok önemli değil. Benim cebimden Grup Kızılırmak albümü çıktı.

İlkay Akkaya meselesi önemli bu yüzden. Muhsin'in sorusu da önemli.

İlkay Akkaya da kadın sesi sayılır mı?

Uzun uzun konuşmaya başladık. Takvadan, kadın sesinin caizliğinden, müzikten, şundan bundan söz ettik. Sonunda karar çıktı. İlkay Akkaya'nın olduğu albümlerin dinlenebileceğine karar verdik.

Açtığı her yaraya gönlümüz razı geliyor.

İNŞİRAH

“güzel günler çabuk geçer / içimiz hep bir hoşçakal ülkesi”

cahit zarifoğlu

Sana, gözlerinin içine bakarken söyleyemediğim şeyler söyleyeyim. Kalbine yenik düşmüş erkeklere özgü bir korkaklıktır bu; bir kadının gözlerinin içine bakıp da yüreğinden geçenleri söyleyememek. Kalbine yenik düşmüş bir erkek, adına yaşamak dediğimiz her şeye yenik düşmüştür. Dilim varsa ölmek diyeceğim ama yenik düşmek diyelim şimdilik.

Ayrılık, insanın zaman zaman yaşadığı bir şey değil, insanın ta kendisidir. Çünkü insan ayrılıktan yaratıldı. Söylemesi ne kadar zor değil mi? İnsan ayrılıktan yaratıldı. İnsanın hakikati ayrılıktan ibaret; insanın hayatı. Var olmak, ayrılıkla başlayıp ayrılıkla biten bir sancıdır.

Ayrılık kelimesi canımı acıtıyor. Hakikat de canımı acıtıyor, var olmak da. Canım çok acıyor. Can, içinde bir yerlerde derin bir yarayla yaratıldı çünkü. Kim dokunursa acıması da bu yüzden. En çok sen dokununca acıyor. Ellerin çocuk elleri kadar masum, ellerin bir yüzük şenliği, ellerin, ellerin. En çok sen dokununca acıyor canım.

Allah insanı ince bir “âh”tan yarattı. En iyi Didem bilir bunu. Burada olaydı da anlataydı. Burada olaydı da susaydı,

susaydı ama bir dizecik de olsa yazaydı merhem niyetine. Derdimize derman niyetine.

Can, ayrılık, hakikat, yara, acı ve âh... Hepsi bir yerde dursun, lafı değiştirelim.

Sana bir şeyler anlatmak için bütün bunlar. Dilime dolayan, dilimi kesen, ağzımı kanla dolduran, gömleğimi kızılı boyayan. İçinde ayrılık olan bir lafı değiştirmek ne kadar zor. Allah'ım! Allah'ım bana yeni kelimeler, bana bir parça uyku, bana bir parça cesaret, bir parça senin ruhundan. Allah'ım bana ruhundan üfle. Allah'ım bana da bir inşirah.

Zaman geçiyor ve yaşlanmak, her geçen gün daha çok kelimelerin canını acıtması demek. Sana ne anlatmaya kalksam gözlerimde yaşlar birikiyor bu yüzden. Eski fotoğraflarına bak; eski fotoğraflara, daha cesur zamanlara, canımın dala az yandığı zamanlara. "Bu sen misin?" diye soruyor bazıları. Değilim. Anlatması uzun mesele. O ben değilim. Yaşlılık deyip geçiyorum soranlara.

Mel Gibson da yaşlanmış, geçen gün gördüm. Rocky bile yaşlanmış. Gencecik adamdı, hatırlıyorum; Philadelphia'nın arka sokaklarında serserilik yapıyordu. Adrian'ın peşinde dolanıyordu bir de. O zamanlar çok güzeldi, sonra bozuldu. Abisi yaramaz bir herif ama Adrian iyi kız. Allah var, iyi kız.

Öyle kızlar burada da çok; abisi yaramaz ama kendi düzgün. Kendisi düzgün ama abisi yaramaz, sevgilisi yaramaz, kocası yaramaz, babası, kayınbabası, eniştesi yaramaz. Sırtlan sürüsünün arasında kalmış bir masal kızı. Masal diye bir şey yok. Bir çaresizlik var, masal diye bir şey yok. Masalı devletler uydurdu. Masalı Birleşmiş Milletler uydurdu. Suriyeli çocuklara anlatsınlar, Gazzeli çocuklara, Afrikalı çocuklara; ellerinde ölümden başka inanacak şeyleri kalmayan çocuklara

Öyle kızlar burada da çok, kendisi düzgün ama sevgilisi, kocası, abisi yaramaz. Sonra öldürüyorlar o kızları. Öldürülüyorlar herkesin gözü önünde; bıçaklanıyorlar, kurşunlanıyorlar. Çantaları bir yana savruluyor kaldırım kenarında; sahte çantaları, indirimden aldıkları ince paltoları, camı çatlak telefonları.

Öleceğini bilen kadınlara özgü o vesikalık fotoğraflar ka-
lıyor geriye. O fotoğrafları nüfus cüzdanları için çektiriyorlar
sanıyorsun, hayır değil. O fotoğrafları yeşil kart almak için
çektiriyorlar sanıyorsun, hayır değil. O fotoğrafları kayma-
kamlıktan yoksulluk kâğıdı almak için çektiriyorlar sanıyor-
sun, hayır değil.

O vesikalık fotoğrafları ölmek için çektiriyorlar.

Hiç ölmeyecekmiş gibi çekilen fotoğraflar da var; bir de-
niz kenarında, çiçeklerin arasında durup gülümsedikleri, nasıl
da güzel gülümsüyorlar, ah nasıl güzel, gülümseyerek telefona
baktıkları fotoğraflar. Feysbuka, vatsapa, şuna buna koyduk-
ları profil fotoğrafları.

Velhasıl ölüyorlar. Kendi katilleriyle sevişiyorlar, kendi ka-
tillerine yemek pişiriyorlar, kendi katillerinin ellerini öpüyor-
lar bayramda, kendi katillerinin donlarını yıkıyorlar, kendi
katillerinin çocuklarını doğuruyorlar, kendi katillerinin ço-
cuklarını büyütüyorlar.

İçinde ölüm geçen bir sözü değiştirmek ne kadar zor Allah'ım!

İnsan deyip geçelim. İnsan. Daha ötesini Thomas Bernhard'a
sor, o anlatsın. İnsan denen kuma arzusunu, o bitmeyen ka-
rın ağrısını. Benim karnım çok ağrırdı çocuklukta. Bir insanın
her gün karnı ağrır mı, söylesene? Karnım ağrıyordu, çünkü
bir atölyede çalışıyordum, karnım ağrıyordu, çünkü ustam dö-
vüyordu, karnım ağrıyordu, çünkü orada çalışan kız çocukları
çok korkuyordu, karnım ağrıyordu, çünkü İMÇ bloklarının iki

kat altındaki atölyeye güneş girmiyordu, karnım ağrıyordu, çünkü teyp bozulduğunda Müslüm susuyordu ve makine gü rültüsü canımızı acıtırıyordu.

Canımın yanmasından söz etmeyeceğim sana, değıştire lim konuyu. Bir yerlere gidelim. Bir yerlere; Ölüdeniz'e mesela. Ölü bir denize gidince nasıl mutlu olur insan? Ne tuhaf! Bi denizin ölüsüne bakıp da ağlamamak. Bir deniz nasıl ölür Al lah aşkına? Edip Cansever gibi sorayım; bir deniz nasıl ölür? Can değil, kan değil, bir deniz nasıl ölür? Bir kadını öldürürü gibi bir denizi öldürmek.

Bir kadına ağlar gibi, bir denize ağlamak. Ağlanacak kadın ları seçiyor insanlar, farkında mısın? Politik gözyaşları bunlar Ağlanacak ölü kadınları bir ideolojik tezgâhtan geçirip seçi yorlar. Ağlamaya değer bulduklarını. Politik gözyaşları; tim sah gözyaşlarından daha yalan, daha merhametsiz, daha kor kutucu. Politik gözyaşları, politik ağıtlar, politik duyarlıklar. Hepsi sahte. Bir gösteri alanına çıkıp da ağlamaya değer bul dukları üzerinden söylevler çekiyorlar; ikiyüzlü, kibirli. Unut mayacağız dedikleri her şeyi unutacaklar, çünkü politik göz yaşları bunlar.

Değıştirelim konuyu.

AL BU BENİM KALBİM!

“ve dünyanın en güzel adresine taşındım, senin yanına”

osman konuk

“**S**enin oğlun gaspçı olmuş.”
Ammo Veysi’ye böyle söyleyeceklerine, parmaklarını teker teker kesip gözlerini oysalardı, karnını delik deşik ettikten sonra bir de kafasına sıksalardı daha az acı verirlerdi. Hatta bütün bunları yaparlarken gözünden yaş gelse, gururundan, delikanlılığından ağzından bir tek kelime çıkmazdı. O kadar taşaklıydı Ammo Veysi.

Bir tek haram lokma yememek için ömrünü semt pazarlarında geçiren, dört çocuğunu da okutup adam etmeye çalışan, bunlar yetmezmiş gibi sirozdan ölen rahmetli abisi Lalo Yaşar’ın karısına ve iki çocuğuna bakan Ammo Veysi’ye; haram, hile, haksızlık nedir bilmeyen o dünya iyisi adama kalıp dediler ki; “Oğlun Doğan gaspçı olmuş.”

Veysi kapısına gelen polislerden önce Doğan’ın ağzını burununu kırıp öyle teslim etti. Bir anlık öfkeyle yaptı bunu. Yapar yapmaz ağır bir pişmanlık duydu ama iş işten geçmişti. Doğan’ı aldılar, içeri koydular ama üç gün içinde olayın düzmece olduğu, Doğan’a iftira atıldığı ortaya çıktı. Çıkınca babasına “Bana vurdun ya baba. Allah seni inandırсын canımı

yakmadı yumrukların. Ama benim oğlum böyle şey yapmayan demedin ya. İşte bu beni toprağa gömdü baba.”

Ammo Veysi, tıpkı Hazreti Ebu Zer’in Hazreti Bilal’in ayağının altına başını koymasına gibi, kendi başını oğlunun ayaklarının altına koydu. Ebu Zer bir konuşma esnasında öfkesine hâkim olamayıp bir zamanların kölesi, Peygamberimizin sevinisi sevip de ille de ezanı o okusun dediği Bilal-i Habeşi’ye “kara kadının oğlu” diye hakaret etmişti. Bu söz Peygamberimiz efendimize ulaşınca “Ey Ebu Zer! Sen onu anasından dolayı ayıplıyorsun öyle mi? Demek ki senin içinde hâlâ cahiye ahlakı kalmış,” diye Ebu Zer’i azarladı. Ebu Zer söylediği sözden o kadar pişman oldu, o kadar pişman oldu ki yüzünü yere koyarak, “Bilal yüzüme ayağıyla basmadıkça, başımı yerden kaldırmayacağım,” diyerek özürler diledi, gözünden yaşlar akıttı. Hazreti Bilal özrünü kabul etse de Ebu Zer başını yerden, Bilal’in ayaklarının altından kaldırmadı.

Doğan başka laf etmedi ama babasına gönül koydu. Gönül sahipleri gönüllerini koyarlar. Sevince de, kırılınca da gönüllerini koyarlar. Sevgileri bitmez ama kırgınlıkları biter. Doğan’ın da kırgınlığı geçer.

Aslına bakarsanız Doğan bir şey çalmıştı. İşin bu kısmı iftira değil; aynı okulda okuduğu Berna diye bir kızın kalbini. Doğru olmadı bu laf. Bir kızın kalbini çalmak biraz fırlama bir durum. Doğan, Berna’nın kalbini çalmadı, kıza âşık olunca, kendi kalbinin ağırlığına, çarpıntısına, yüküne dayanamadı; bir gece sabaha kadar oturup Esengül’ü, Bergen’i, Ali Tekintüre’yi, Nejat Alp’i, Tüdanya’yı, Zihni Cinan’ı üst üste dinledi, kendi elleriyle göğsünü yarıp kalbini avuçlarına aldıktan sonra ertesi gün kızın yanına gitti ve “Al bu benim kalbim, sana bakınca göğsümü paramparça ediyor, sana baktıkça göğüs kafesim paramparça oluyor, al bak bu benim kalbim, senden ayrı

kalınca gözümdeki uykuyu, ayaklarımdaki dermanı, gözümdeki feri, ağızımdaki tadı, dilimdeki kelimeleri alıyor, sen oradayken bu kalp bana fazla, bu kalp bana büyük, bu kalp bana ağır, al bu benim kalbim, sen uzaktayken, yanımda değilken yani, karanlıkta kalıyorum bunun yüzünden, sen olmayınca bu kalp, kalp değil yara oluyor bana, insanın kalbinde yara olmaz mı, olur elbette ama bu öyle değil, kalpte yara değil, kalbim yaranın kendisi oluyor, al bak bu kalbim senin olsun,” dedi ve kendi elleriyle kalbini Berna’ya uzattı.

Bir erkek, kendi kalbini, kendi elleriyle öylece uzatıp karşısında merhamet dilendiğinde, kadın ya elindeki sigarasını üzerinde söndürüp gider ya da usulca alıp bir çiçek gibi saçlarının arasına koyar. Berna ikincisini yaptı; Doğan’ın tertemiz kalbini ince, uzun, zarif parmaklarıyla, hiç acıtmadan tutup kestane rengi saçlarının arasına ilıştıriverdi. Doğan’ın göğsündeki ağrı o andan sonra dindi.

İki genç sevgili dört yıl boyunca birlikte oldular. Dört yılın sonunda Berna, telefonla Doğan’ı aradı. “Bir şey konuşmamız lazım ama telefonda olmaz, yarın yüz yüze konuşalım,” deyince, Doğan bir bokluk olduğunu hemen anladı. İyi bir şey olsaydı telefonda da söylerdi. “Karatay diyeti yapacağım, Dukan diyeti riskliymiş diyorlar, bizim ajansta Şule patır patır kilo verdi, müşteri toplantısında öküz gibi müşteriyi dinleyip durduk, herif ne istediğini kendisi de bilmediği için kıçımızdan uyduracağız, kız Louis Vuitton diye geriniyor bir şey demedim, manyağa bak ben bilmiyor muyum koluma takıp gelmeyi, sabaha kadar Lars Von Trier izleyip bir intihar çeşidi deneyeceğim” türünden laflar olsaydı, zaten daha nasılsın iyi misin bile demeden telefonda söylerdi.

Bir kadının telefonda susup sonra yüz yüze konuşuruz demesi gerçekte biz ayrılıyoruz demektir. Merhamet ve vicdan

sahibi kadınlar, ayrılığı telefonda söylemeye kıyamadıkları için arayıp biraz susar, sonra yüz yüze konuşuruz derler.

Hikâyeyi abartmanın bir manası yok, çok bildik mevzular. Berna'nın ailesi Doğan'a şiddetle karşı çıkınca, Berna ya şanması muhtemel büyük kavgaları, gürültüleri göze alamayıp ayrılmalarının iyi olacağını söyledi. Dikkatle baksaydı, tanıdık an, bunu söylediği an dikkatle baksaydı, saçlarının arasındaki kalpten ipil ipil kan sızdığını görecekti.

O an fark edememiş olsa da, çok geçmeden hatasını anladı ve Doğan'a geri döndü. Ne olduysa ondan sonra oldu. Berna'nın ailesi, Siirtli, Haydar'da avuç içi kadar bir evde oturan, pazarı okuma yazma bilmeyen Ammo Veysi'nin oğlu Doğan'ı kızlarına layık görmediler. Allah var, Berna bütün bunlara aldırmadan Doğan'ı sevmeye devam etti. Ağızlarının tadı kaçmalı değil. Hem ağızlarının tadı kaçtı hem de huzurları. Ama bir birlerine hiç belli etmediler.

Zamanla, iş daha da ciddileşince, bu iki gencin gönülleri birbirine daha geçince, Berna'nın büyük ablası şeytanın aklına gelmeyecek iş yaptı; nefretinden, kininden, kötülüğünden, kalktı polise gece vakti evimin önünden çantamı çaldılar deyip, üstüne üstlük de Doğan'dan şüphe ettiğini söyledi. Kadın şikâyetçi olunca gidip çocuğu evinden aldılar. Bizim semte gelince burada oturan herkesin bu işi yapabileceğinden kuşku duymaz insan. Dışarıdan bakınca öyle gelir.

Ammo Veysi işte o gece oğlu Doğan'ı dövdü. Çocuğun günahını aldılar durduk yere. Allah'tan korkmadılar, dünya iyisi çocuğun günahını aldılar. İnsan bu dünyada böyle temizleniyor, imtihan bu; sabredeceksin ve üç metre kefeninle Rahmetli Rahman'a yürüyeceksin.

Ammo Veysi delirdi. Bir gece emaneti alıp kızın ailesinin evinin önünde sinirinden iki şarjör boşalttı. Karşısına biri çıksa, anam avradım olsun bütün vücudunu kurşunla doldurur, yine de hırsını alamazdı. Veysi abiyi oradan zar zor aldı. Artık korkularından mı, utançlarından mı bilmiyorum, kimse şikâyetçi de olmadı.

Erecek bir murat, çıkılacak bir kerevet varsa masallardadır, bu dünyada değil. Bizim semtte hiç değil. Berna'nın Doğan'la birlikte daha öteye gitmeye niyeti olmadı. Aralarına mesafe girdi. Sonra olan oldu.

Doğan bir akşam vakti Hazzopulo Pasajı'nda çay içerlerken kızın saçlarında kalbinin olmadığını fark etti. Ölmeye niyetlenmiş kediler gibi uzaklaştı kızın yanından.

TÜRKİYE GÜZELİ

“**T**ürkiye güzellik kraliçesi mahalleye gelmiş!” Mahalle çalkalanıyordu bu haberle. 1984 Türkiye güzellik yarışması birincisi Nilay Değirmenci dün gece bizim mahalleye gelmiş. Zeki bakkal, Hatice ablanın kızı Zeynep yemin billah ediyorlardı gördük diye. Siyah bir Ford Taunus’la gelmiş köşeye kadar. Sonra inip yürümüş.

Her şey kendi seyrindeyse, her şey normal akışıdaysa bizim mahalleye Türkiye güzeli gelmez.

Mahallenin her daim güzel kızları olur, hatta bir yarışmaya katılsa dereceye girebilecek kadar güzel kızları da oldu. Görünce “Allah sahibine bağışlasın” diyeceğiniz kızlardı. Kadınların “Bahtı da yüzü kadar güzel olsun” dedikleri kızlar.

O kızların bahtının güzel olması demek, meslek lisesini bitirmeleri demek. O kızların bahtının güzel olması demek, esnaftan birinin oğluyla evlenmeleri demek. Belki bir memurla evlenmeleri. Kısmeti varsa Alamancı bir akrabanın cigaracı oğluyla evlenmesi belki de. Dünyada hiçbir baltaya sap olamamış, elli tane işe girip çıkmış, Alman devletinin işsizlik parasını yiyen, Alman karılarına sarkan, cigaralık sarmaktan başka mahareti gelişmemiş bir akraba çocuğuyla evlenip bir sürü çocuk doğurur. Kocasının hayrını görmediğinden “Bari çocuklarım okusun adam olsun,” deyip çocukları okula,

camkiye yollayıp Kreuzberg'in ara sokaklarında koşturur. Yazları İstanbul'a gelip ana babasına çift kasetçalarlı teyp, 37 ekran Grundig renkli televizyon ve çocuklar için hakiki çikolata getirir. Giderken de yanına bulgur, mercimek, nohut, tarhana alır ve anasına beş yüz mark bırakır. Havaalanına doğru yola çıkarken beş yüz mark da abisine verilir.

Bizim mahallede güzel kızlar olur ama 1984 Türkiye Güzeli neden gelsin?

Çok geçmeden niye geldiği belli oldu.

Bu şehrin atık giderleri bizimki gibi mahallelerden geçtiği için bok püsür her şey gelir. Bazen de tuvalete düşmüş pırlanta yüzük gibi güzel, değerli şeyleri görüverirsin. Onu da çok geçmeden polis gelip alır, gerçek sahibine iade eder.

Nilay Değirmenci gibi bir pırlanta da bu çukurun içine düştü.

Televizyonda, gazetede görüp de mahallede karşılaştığımız üçüncü kişi oldu Nilay Değirmenci; ilki Cevat Kurtuluş'tu. Akşemsettin İlkokulu'nda okuyordum ve okula tiyatro grubu geleceği söylendi. Büyük heyecanla, hevesle biletimizi aldık ve beklemeye başladık. Cevat Kurtuluş geldi. Kış kadar küçük bir okul sahnesinde komik şeyler yaptı gitti. Hatırlamıyorum. Ama filmlerde gördüğümüz o adam geldi, bize yetti. Burada bir mezarın içinde olmadığımızı en nihayetinde birilerinin buraya gelebilme ihtimalini hatırlattı bize.

Mahalleye gelen diğer ünlü Ertürk Yöndem oldu. Bahtiyar abi vefat edince en küçük oğlu Koray iyice dağıtmıştı. Annesi, akrabası çocuğa sahip çıkamadılar. Çocuk gitti sokaklarda takılmaya başladı. Tinerdi, haptı, esrardı derken hiç eve gelmeye başladı. Tarlabası'nda terk edilmiş bir evde kalıyor dediler. Mahalleden iki üç kişi gidip aldı geldi Koray'ı. On gün

geçmeden tekrar gitti. Sonra Ertürk Yöndem'in programına çıkmış. Gelip mahallede Koray'la, annesiyle çekimler yaptılar. İki hafta sonra program yayınlandı. Sonra da *Güneş* gazetesine çıktı Koray. Biraz düzelir gibi oldu. Altı yedi ay sonra tekrar gitti. Bir daha da gelmedi. Akıbetini bilen de yok. Fatih'te Kadınlar Pazarı'ndaki kayıp derneğin otobüsünde bir fotoğrafı dururdu.

Nilay Değirmenci geldi gelmesine ama yanlış eve. Berzan'ın evine. Berzan, kafa bulduran ne varsa ticaretini yapıyordu. Annesi, babası, abisi dünya iyisi insanlar ama bu Berzan gayrimeşruya bulaştı. Onun da en pisine bulaştı. Herkes biliyor, bilmezlikten geliyordu. Mahallede, semtte en küçük bir olayı yoktu ama Bebek'te, Etiler'de, Şişli'de mal sattığını biliyorduk. Ona sorsan hayatta böyle bir şeye tenezzül etmezdi ama gerçek ortadaydı.

Bu bir içim kadın, yüzüne bakmaya kıyamayacağın bu kadın, dudağını bükse kalbini paramparça edecek bu ay parçası gelip Berzan müptezelini buldu. Kara kuru, saçları dökük, pis bıyıklı, kısa boylu bir herif. İki kelimeyi yan yana getirip konuşması bile mesele.

Haftada iki gün Berzan'ın evine geliyordu. Kimseyle bir tek kelime konuşmuş değildi. Bir tane siyah Taunus getirip bırakıyordu, sonra da aynı arabayla mahalleden ayrılıyordu. Kadının feci halde toza sarmış, malı da Berzan'dan alıyormuş. Fakat işin anlaşılmaz yanı, birkaç ay geçtikten sonra Berzan'la sarmaş dolaş gezmeye başladı. Toz almaya gelen kadındı, beklenmedik şekilde Berzan'ın sevgilisi oldu. "Ulan Türkiye güzeli kızın Berzan'la ne sevgililiği olur!" diyordu millet. Ama olmaz olan oldu. Nilay Değirmenci, o bahar çiçeği, Berzan'ın yanında dolanmaya başladı.

Toz insanın kafasını başka dünyalara götürse de, gerçek hayat hayallere tenezzül etmiyor.

Bir gece yarısı Berzan'ın evinin önünden çılgınlık yük seldi. Berzan kıza vuruyor da vuruyor, ağzını burnunu kıracaktı. Adamın boyu kadının bacakları kadardı ama ayaklarını altına almıştı ha bire vuruyordu. Millet toplandı zar zor elinden aldılar. Ağlaya ağlaya gece yarısında gitti kadın.

Bu durum sonraki zamanlarda tekrarlanmaya devam etti. Kadını çok pis dövüyordu. Elinden zor alıyorduk, gece yarısı çekip gidiyordu.

Kadının çok geçmeden benzi soldu, ışığı karardı. Toz eritti, bitirdi kadını. Türkiye güzeli fotoğrafını yan yana getirsen, kafa kâğıdını da göstersen bir Allah'ın kuluna inandıramayacağını bir hale geldi. Bitti. O derece yani, bitti kadın. Varsa üç kuruş parası pulu, onlar da tükendi. Toza para mı yetişir? Kalktı bu Berzan'ın sevgilisi oldu. O da bir yere kadar. Bir yerden sonra bu herif de çamura yatmaya başladı.

Nilay Değirmenci o sıralarda bir gün bizim eve geldi. Çok iyi bir durumda gelmedi ama olsun yine de geldi.

İyi durumda değildi derken laf olsun diye değil. Gerçekten iyi durumda değildi. Mahallede bir kriz yaşamış. Tutuklu bizim eve getirdiler. Annem beni odadan çıkardı. Üzerindeki kıyafetleri çıkarıp betona yatırdılar bir süre. Hastaneye götürelim mi götürmeyelim mi diye bir küçük tartışma çıktı. Birileri bir şey der, gazeteye çıkar, polis alır, bin bir türlü iş gelip başına. Evde annem bir güzel toparladı kadını. Sonra bir şeyler hazırlayıp önüne çıkardı. Gözlerinin altı kapkara olmuştu.

Yüzü incelmış, yanakları içeri göçmüş, kemikleri çıkmış. Saçları seyrekleşmişti. Yüzüne baktım. O da yüzüme baktı. İki

saat kaldı bizim evde ama neredeyse bir tek kelime söylemedi.
Annem de sormadı. Sonra toparlanıp gitti.

Gidiş o gidiş. Bir daha hiçbirimiz görmedik Nilay Değirmenci'yi.

Berzan'ı Gaziosmanpaşa'da birileri bıçakladı. Bir ayağı sakat kaldı. Topallayarak geziyordu.

BEŞİ BİTİRDİM, DEVAM ETMEYECEĞİM

Ilkokul üçüncü sınıfı bitirdiğimde, bizim mahallede on yaşına gelmiş her adam gibi iş aramaya başladım ve okulla birlikte çalışabileceğim bir iş bulmanın ne kadar zor olduğunu bir hafta içinde öğrendim.

Herkes çırak ararken okula gitmiyor olmasını ön şart koşuyordu. Haklılar. Nihayetinde adam yetiştirecekler, işlerine yarayacak. Okula giden adamın işte pek gönlü olmuyor.

Epeyce bir atölyeye sordum. Almadılar.

Sonradan Fenerbahçe tribününde adı anılır adamlardan biri olan, mahalleden arkadaşım Kürt Metin “Bizim orda bir çırak arıyorlar, yazın üç ay çalışırsın, sonra da kafana göre yol alırsın,” deyince peşine takıldım. Metin kunduracıda çalışıyor. Çalıştığı handa, onların yan dükkânında bir sayacı var ve çırak arıyorlar. Ama yer bizim mahalleye biraz uzak, Gedikpaşa’da. Unkapanı’ndan oraya gitmek lazım.

On yaşında, el kadar çocuk işe güce gönderilir mi? Çocuğa her boku yaparlar. Döverler, söverler, yoklarlar. Yapmazlar mı, yaparlar. Malik abinin çocuğuna yaptılar. Kaportacıda çalışıyordu çocuk. Genç bir kalfa çocuğa dokunmuş. Bir iki olmuş ama çocuk ses etmemiş. Sonra biri görmüş de Malik’e söylemiş. Yapan adamı 37 yerinden bıçakladı Malik. Artık nasıl hırsını

alamadıysa. Kimse müdahale etmemiş zaten. Herif yerde ya tarken bıçağı saplamaya devam etmiş diyorlar. Malik on üç yıl cezaevinde kaldı, sonra ağır hastalandı. Ciğerleri bitmiş. Çıkardılar, dışarıda öldü bir hafta sonra.

Çocuklara öyle şeyler yaparlar da, bu aileler ne yapsın peki? Para yok, pul yok. Benim annem beni, öbürünün annesinin çocuğunu sevdiğinden daha mı az seviyor? Ama yok lan işte. Bildiğin yok. Yoku bilmeyene ne söylesen boş.

Okula gönderecek, kitap, defter, kırtasiye, pantolon, önlük, çanta parası yok. Babam hasta, evde iki büklüm kıvrılmış ya tıyor. İşe güce gittiği yok, bir seneyi geçmiş. Bırak okul masrafını, evde yiyecek yemek yok. Babam pazarcılık yapıyor, SSK, Bağkur falan hak getire. Doktora görünecek parası yok. Mi desdi ağrıyan arkadaşına doktor hangi ilacı verdiyse onu içiyor. Konu komşunun evinde duran ilaçlardan kullanıyoruz. Ne olduğunu bilmeden alıyoruz. “Doktor şunun için yazmıştı,” diyorlar, yetiyor. Öyle öyle kanser oldu. Kendine de bakmadı, o ayrı. Her şey yokluk değil, biraz da kendine bakacaksın.

Annem sabahlara kadar el işleri yapıyor, çevre atölyelerden gelen trikoları birbirinden ayırıyor, üç kuruş para alıyor o kadar. Çocukların her biri okusun istiyor bir yandan da. Geç gündüz demeden çalışıyor.

On yaşında, el kadar çocuğu oraya buraya gönderecek anneler zaten ağlıyor. Oğlu görmesin diye gizliden ağlıyor. Ben gördüm, oradan biliyorum.

Metin tekrar tembihledi;

“Sorarlarsa beşi bitirdim, bir daha da okula gitmeyeceğim dersin.”

“Oğlum adamlar anlamaz mı?”

“Ne anlayacaklar, beşi bitirdim de sen.”

Sabah erken saatlerde Unkapanı’nda, Fil Yokuşu’ndan aşağıya doğru inerken benim kafamda adamların beşi bitirmediğimi anlayacağı korkusu büyüyordu. Anlarsa anlasınlar, gönderirler, giderim.

Yürüye yürüye Gedikpaşa’ya, Polat Han’a geldik. Metin’in ustası Koçero, kıpkırmızı suratı, ağzında çivilerle kundura tezgâhında kerpetenle kalıba ayakkabı geçiriyordu. Küçük kundura tezgâhlarında sigara için küllük niyetine yapılan yerler vardır. Koçero sabahın sekizinde izmaritleri orada söndürmeye başlamıştı.

Biz Hüseyin ustanın yanına geçtik. Benim ustam.

“Beşi bitirdim.”

“Okula devam edecek misin?”

“Yok, babam ‘sanata devam et,’ dedi.”

Sanata sayacıda, kunduracıda, konfeksiyon atölyesinde, oto tamircisinde başlayan çocuklarımız biz. Sanata dair ilk fikirlerimiz bu atölyelerde gelişti. Estetik bakışımızı kuran ustalarla burarlarda karşılaştık. Kalfaların tokatları, küfürleri sanat yolculuğumuzun yapıtaşları olarak hafızamızın derinlerine kazındı.

Gedikpaşa’da sayacıda işe başladığım ilk günden itibaren üç ay sonra ne yapacağımı düşünmeye başladım. Sonraları, on yaşına girmiş ve okuldan sonra bir hafta boyunca işsiz gezmiş bir adamın bunu düşünmesinin lüzumu yok deyip işimle ilgilenmeye başladım.

Hüseyin abi namazında niyazında bir adamdı. Bütün hanıhalisi rakının, biranın, kanyağın dibine vurmuşken, ben hanının en mütediyyin adamının yanında işe başlamıştım. Kunduracılar içer. Bu böyledir. Kunduracılar para kazanır, içer,

şıçar, parası bereketsizdir bu yüzden. Erkenden çökerler, ciğerleri iflas eder. Ama içki, ama çalışma şartları, solüsyonlar, şunlar bunlar sırtını büker kunduracının.

Hüseyin usta öyle değil. Ağzına içki sürmez, sigarası yok, namazını aksatmıyor. Kible yönüne doğru incelen bir tahtanın üzerine kumaş gerdirmişti. Namaz vakti gelince kapının ardındaki tahta seccadesini yere koyup namazını kılıyordu. Diğer dükkânlarda şarkının, sözün, çalgının neşeli sesleri ya yılırken, biz efendi efendi işimize bakıyorduk.

Sinirlendiği anlar da oluyordu Hüseyin ustanın. Yalan olmasın, ikinci ya da üçüncü gün tezgâhta çalışırken dirseklerimi masaya yasladım.

“Kaldır oğlum o dirseklerini tezgâhın üzerinden!” diye bağırmasıyla kendime geldim. İlk fırçamı yiyorum ve on yaş gururum var. Yüzümdeki ifadeyi görünce yumuşadı.

“Oğlum burası bizim ekmek teknemiz. Çalışırken dirseklerini yaslarsan olmaz. Tembel adamın duruşu, laubali adamın duruşu bu.” O günden sonra dirseklerimi tezgâha yaslamadım.

Koçero kendi çırağı olmadığında beni rakı almaya yolluyordu. Hüseyin usta görünce ona da bozuldu.

“Kendi bokunu kendi alsın pezevenk. Gitmiyorum de. Ustam izin vermiyor de.”

Sık sık dışarıya, diğer atölyelere çıkmam gerekiyordu. Sayaları tıraşa götürmek, mal götürmek, getirmek benim işimdi. Piyasa dediğimiz yer, bizim hanın etrafında yayılan kundura, sayacı ortamıydı.

Piyasaya çıkıyoruz ama benim kostümümde bir eksiklik var. Herkesin pantolonu ilaç sürmekten kaskatı tahta gibi olmuş, benim pantolonumda leke yok. İlaç dediğim de sayacı

yapıştırmak için kullandığımız bir çeşit yapıştırıcı. İlaç diyoruz ona. Bir hafta içinde kostümdeki eksiklikleri tamamlamaya başladım. Ufak ufak pantolonuma ilaç sürerek mesleğin tazesini imajından kurtuldum.

Üçüncü haftaya geldiğimde artık yol meselesini de bir şekilde çözmeye başladım. Sabah akşam o yolu yürümek yoruyordu. Baktım otobüs biletleri satılıyordu duraklarda. Bilet koçanlarının altında, bilekten biraz daha kalınca, biletle tamamen aynı ebatta ama üzeri boş bir kâğıt kalıyordu. İşte yerden, çöpten onları bulup, elimle hafiften üzerini kapatarak, şoförün anlayamayacağı şekilde bilet niyetine atıyordum. Hele bilet kutusuna atılan biletleri yok etmek için kutunun içindekileri yakıyorsa daha kolay oluyordu. Attın, bitti! Şeffaf bilet kutularını otobüslere koyana bir ufak kalay geçmişliğim vardır.

Arada mecburen yürüyordum. Gedikpaşa'dan çıkıp, Çemberlitaş, Beyazıt, Vezneciler üzerinden Unkapanı'na gidiyordum.

Vezneciler mühim. Çünkü Vezneciler'de o âna kadar hayatımda tanıdığım en meşhur adamın dükkânı var. Bir kasetçi dükkânı. Malatyalı İbo'nun kasetçisi. İbo da genellikle dükkânda duruyor. Kapının önünde sağında solunda kendi albüm afişleri olan şarkıcı. Albümleri var, etrafta tanınıyor ve fotoğrafları afişe basılacak kadar şöhretli. Daha ne olsun? Vezneciler'deki küçük dükkânının önüne geliyorum, mutlaka içeri bakıyorum ve oradaysa durup bir beş dakika adamı gözlüyorum. Ünlü görme heyecanı. Sonra da eve gidiyorum.

İyi bir sayacı olabilirdim ama yaz bitti. Mesleğin inceliklerine vâkıf olamadan vakit tükendi.

Yaz bitti, okullar açılacak, Hüseyin usta beni çok seviyor ama benim okula devam etmem lazım.

Yaz bitti. İyi ki de bitti ama Hüseyin ustaya bir şey söylemem gerekiyordu.

Cumartesi öğlen haftalığımı alınca ustayla konuşacağım. Diyeceğim ki “Usta ben beşi bitirdim ama okula devam etmemi istiyor annem.”

Cumartesi haftalığımı aldım. Hüseyin ustaya bir şey söyleyemeden çıktım.

Okul açıldı. Ben dörde başladım.

DELİRMİŞ KIZLARA AĞIT

“şiiir icabı bunlar gerçek hayatta olmuyor”

didem madak

Sen fotoğraflara bakmak için bir galeriye gidersin ama hayatın tahmin edilemez oyunlarından biri olarak karşına çıkan bir adam, o galeride sergilenen tuhaf bir fotoğraf gibi bütün dikkatini kendisine çeker. Öyle olur.

Bir arkadaşım Beyoğlu’nda bir galeride sinema temalı fotoğraf sergisi açmıştı. Salonun bir köşesinde, yüksekçe bir cam masanın üzerindeki cam bardağa dizilmiş ince doğranmış salatalık ve havuçları yoğurt sosuna batırıp yerken, bir yandan da davetlileri izleyip açılış saatini bekliyordum. Kokteyllerde nerede duracağını bilememek gibi dertlerim var. Sırtımı yaslayabileceğim bir duvar dibinde, gözden uzak bir karanlık kuytu bulursam ancak öyle rahat edebiliyorum.

Salatalık ve havuçlarla idare ederken, garsonlar içinde baharatlı top köftelerin olduğu bir başka tabağı masanın üzerine bıraktı. Elimizdeki kürdanları küçük köftelere saplayıp ekmeksiz ekmeksiz yemeye başladık.

Salondaki o adamı tam da o esnada gördüm. Köfteleri yerken.

Üzerinde açık kahverengi, yıpranmış, muhtemelen yetmişlerden kalma kruvaze bir takım elbise, ayağında artık boya tutmaz hale gelmiş kösele bir ayakkabı, boynunda aşağı doğru

epeyce genişleyen kırmızılı, lacivertli bir kravat, yeni tıraş olmuş ama burnunun dibinde ve boyun kenarında kıllar kalmış, saçının bir kısmı dökülmüş, kalan kısmı beyazlamış, bıyıklı bir adam, önüne gelen köfteleri büyük bir iştahla yemeye başladı.

Yetmişlerin sonunda çekilmiş bir Yeşilçam filminin set fotoğrafından, hatta galeride sergilenen fotoğraflardan birinden az önce salona düşmüş gibi duruyordu.

Bazı insanlar böyledir; bu dünyaya bir Orhan Kemal kitabından kayıp düşmüştür, Yılmaz Güney'in bir filminden sonra set toplanmış ve o adam orada unutulmuştur, semtin en eski kahvesi kapatılmış ama o adam eski tahta sandalyede oturup kalmıştır, Orhan Gencebay'ın şarkısı bitmiş ama o adam göz-yaşı gibi şarkının içinden akmıştır.

Sanat galerisinde şık giyimli davetliler gülümseyerek sosyalleşip kıskanç gözlerle birbirini süzüyor, adam köfteleri iştahla yiyor, ben adama bakıyordum.

Sonra acayip bir şey oldu.

Çok acayip.

Adam önce etrafına şöyle bir göz attı. Ardından tabaktaki köftelerden bir avuç alıp hızlıca ceketinin cebine koydu. Sonra bir daha etrafını kolaçan etti ve yine aceleyle bir avuç daha alıp ceketinin diğer cebine koydu. Bir süre hiçbir şey yokmuş gibi öylece durdu ve yavaş yavaş bulunduğu masadan ayrılıp başka bir masanın başına geçti. Aynı dikkatle etrafını gözlemeye devam etti. Kimsenin bakmadığını düşünüyordu ama ben bakıyordum, ben neden bakıyordum Allah kahretsin, ben kör olsaydım da bakmasaydım, kimsenin görmediğini düşünüp o masadaki tabaktan da bir avuç köfteyi ceketinin cebine doldurdu. Son bir avuç köfteyi ise bu sefer pantolonunun cebine koydu. Hiçbir şey yokmuş gibi, kıpırdamadan etrafına

bakmaya, ara ara da önündeki ikramlardan birer ikiye yemeye devam etti.

Ben görmemem gereken bir şeye şahit olmanın tuhaf ve biraz da suçluluk hissettiren halini henüz üzerimden atamamışken, keskin bir utanç kulak diplerime kadar beni kızartmışken adamın biraz daha aydınlık bir yere geçmesiyle asıl şoku yaşadım.

Az daha “Bu bizim Latif hoca!” diye bağıracaktım ki sustum.

Yıllar önce, ne kadar yıllar önce desek de bir an geliyor ve az önce yaşanmış kadar taze oluyor her şey, uzun yıllar önce Unkapanı’nda, Fil Yokuşu’ndaki Katip Çelebi İlköğretim Okulu’nda sınıf öğretmenliği yapan Latif hoca.

Okula geldiği günü iyi hatırlıyorum. Sonrasını da. Latif hocayı herkes unutmaya çalışıyordu mahallede ama hiç kimse unutmuyordu. Unutamıyordu. Çünkü bu adam kızı Didem’i dövme dövme delirtti. Bildiğin dövme dövme delirtti güzelim kızı. Gavgavur İlhami, Latif hocayı elleriyle paramparça edecekti ki millet kaç kere elinden zor aldı.

Dünyada bu kadar güzel iki tane Didem tanıdım ben; biri Latif hocanın kızı, diğeri Didem Madak. Güzel kadınların bahtı güzel olsun. Biri genç ölenlerin arasına karıştı, diğeri delirdi.

Bizim mahallenin Didem’i, kalbine, gönlüne laf dinletememekten mi artık, aşktan mı, gençlikten mi, cahillikten mi bilinmez, kalktı henüz on altı yaşındayken, kendisinden yirmi dört yaş büyük, babasıyla aynı okulda beden eğitimi öğretmenliği yapan, evli ve iki çocuklu Alptekin hocaya âşık oldu. Açıktan bilinen, görülen bir şey değildi ama bir şekilde duyuldu ve anında ortalığa dedikodusu yayıldı.

Dedikodu bu, demir kafese tıksan kafesi eritip çıkar. Çeliğ sarsan çeliği deler geçer. Kızın babası meseleye tepki gösterdi. Mahalledeki kadınlar da “Kızım yaşın daha çok genç, adam hem evli barklı hem de senin dengin değil, sakın bir cahillik yapma,” diye kıyıda köşede sürekli kızı uyarmaya başladılar.

Didem bir gece eve gelmedi. Ortalık karıştı. Ertesi gün geldi. O zamanlar bir genç kızın eve gelmediği artık nasıl oluyorsa belli oluyordu. Bir sonraki gün kızı gördük, fena dayak yemişti. Durum biraz daha karmaşıklaşınca mahalleden birkaç abi mevzuya dahil oldu ve Alptekin hoca bir iki hafta içinde okuldan ayrıldı. Ama Latif hocanın kızını dövme meselesi bitmedi; ara ara dayağın iç burkan izleri, harf harf Didem’in, Allah nazarlardan saklasın, o güzel yüzünden okunuyordu.

Didem, Gelenbevi Lisesi’nde okuyordu; o yılın Şubat tatilinde okulu bıraktı ve bir daha da devam etmedi. Fatih’te bir tuhafiyeci dükkânında hem ön muhasebeci hem de tezgâhtar olarak işe girdi, çalışmaya başladı.

Aradan ne kadar zaman geçtiğini hatırlamıyorum, Didem hepimizi şaşırtan bir hareket daha yaptı. Belki de Alptekin hocaya âşık olmasından bile daha şaşırtıcıydı. Didem başını örttü. Daha şaşırtıcı diyorum, çünkü ne Didem’in ne babasının ne de annesi Meral ablanın dinle diyanetle uzaktan yakından ilgilerini görmüş değildik.

Didem, hidayeti buldu ve başını örttü.

Latif hoca tekrar çıldırdı; bir gece, evlerinden oturdukları apartmana, oradan da mahalleye kadar taşan bağırışların, feryatların ardından kızı Didem’i döverek kapının önüne attı. Kızının başını örtmesini bir türlü kabullenemediğinden kavga gürültü evlerinden hiç eksik olmadı. Bir seferinde Gavur İlhami, gerçi İlhami abi cüppe sarık giyip gavur namından iyiden

iyiye uzaklaşmıştı o zamanlar, Latif hocayla konuşmaya çalışmış ama ortam gerilince boğazına yapışmış, az daha boğuyormuş adamı. Millet araya girip hocayı İlhami'nin elinden almış.

Didem'e genç bir çocuk talip oldu. Çocuğu tanıımıyorduk ama söylenenlere göre iyi bir ailenin çocuğuymuş, Malatyalı-larmış, çocuk da namazında niyazındaymış, babasının Vefa'da bir konfeksiyon atölyesi varmış, çocuk da orada çalışıyormuş.

Latif hoca, "Biz bu aileyle nasıl akraba olacağız!" diye ortalığı yıktı ve kızı vermedi. Didem'in yüzünde dayağın mor rengine çalan alfabesi iyice okunur oldu. Bağırış, gürültü, dayak, kızın kendini evden güç bela dışarı atması, Meral ablanın feryatları mahallenin mutadı haline geldi. Mahallenin büyük-leri Latif hocaya bir türlü laf dinletemediler.

Bir gün Didem apartmanın kapısından girerken düşüp bayıldı. Kızı apar topar hastaneye götürdüler. O dönem kimselere söylemediler ama öğrendik ki Didem'i Fransız Lape Hastanesi'ne yatırmışlar. Orada üç hafta yatmış, psikolojik tedavi görmüş.

Ben bir ay sonra gördüm ilk kez; başındaki örtüyü çıkar-mıştı, yüzü kireç duvara dönmüştü. Soluk beyaz. Sonra ansızın mahalleden gittiler. Mahalleden gidenlerin geride bıraktığı en ağır hikâyelerden birini kalbimize yük edip gittiler. O zamanlar bizim mahalleden kim gitse bir boşluk kalırdı orta yerde; gidenlerin de kalanların da içini sızlatan bir boşluk.

Latif hocanın arkasından gitmek istedim o akşam. Cebine doldurduğu köftelerle nereye gittiğini hâlâ merak ediyorum. Bir an arkasından gitmeye karar verdim, sonra durdum; "Lan!" dedim kendi kendime, "Cebine doldurduğu köfteleri Didem'e götürüyor olmasın bu adam?"

Gitmeliydim arkasından.

DERDİNDEN ÖLEN

*“seni seviyorum
bu bir yerde yanlış yapıyorumun arnavutçasıdır.”*

furkan çalışan

Mehmet Ali'nin annesi Yıldız abla derdinden öldü. İnsanın ölmesi için bundan daha sahici, daha inan-dırıcı bir sebep olabilir mi? Hele de iyi insanlar, bilhassa dertten ve erken ölürlər. Yıldız abla gibiler...

Eskiden birisi henüz yaşlanmadan ölse, tereddütsüz “dert-ten öldü” denirdi. En azından bizim mahallede öyle söyle-nirdi. O zamanlar, hastalanan birinin saç telinden ayak tır-naklarına kadar ince ince taranmasına imkân veren teşhis teknolojisi yoktu. Varsa da bizim mahalledekiler için yoktu. Birinin karnı ağrısı, komşunun aynı dertten mustaripken bin bir güçlkle SSK'dan alabildiği ilaçlardan arta kalanlar alınır ve bitene kadar kullanılırdı. Bizim için ilaç eczaneden değil, komşudan alınabilen bir şeydi. Çok zor durumlarda başka-sının SSK'sıyla Haseki'ye, Samatya'ya gidebilenler şanslı olu-yordu. Bizimkilerin genellikle durumu yoktu. Durumu olan-lar SSK'lı olanlardı. Bizimkiler için hastalık, ama ne tür olursa olsun hastalık, gece kalın bir battaniyeye sıkı sıkı sarılıp terle-nince hafifleyen, çorba, nane-limon kaynatınca geçen, geçmesi

gereken, komşudan alınan üç beş tane antibiyotik hapını kullanınca daha da geçen, geçmese de geçmesi gereken bir şeydi.

Hastaneye gitmek bin çeşit dert demek. O yüzden mesele-
nin mahallede çözülme ihtimali varsa orada çözülürdü. Biri-
nin başı ağrıyordur, diğerinin karnı ağrıyordur ve ölmesi için
gerçek, kayda değer bir sebep yoktur. Dertten başka. O yüz-
den de biri gençken ölmüşse mutlaka dertten ölmüştür. Me-
selenin en anlaşılır ve herkes için kabul edilebilir izahı buydu.

Mehmet Ali'nin annesi Yıldız abla dertten öldü.

Derde düşmesi kocası Faruk abinin ölümüyle başladı. Belki
de ondan önce. Kimileri için dert sonradan sahip olduğu değil,
içine doğduğu bir hâldir. Faruk abi karısından yirmi yaş bü-
yüktü. 1980 model Ford Taunus'u vardı, Yavuz Selim'de kor-
san taksicilik yapıyordu, günde üç paket mavi Marlboro içi-
yordu, köpek gibi öksürüyordu ve göbeği kendisinden bir metre
önde gidiyordu. Öksüre öksüre öldü. Karısı sabah akşam nane
limon kaynattı, geceleri battaniyeye sarılıp terledi ama öldü.
Ondan geriye ipotekli arabası ve borcu kaldı.

Yıldız abla, gün yüzü görsün diye, kızını Unkapanı'ndaki
alt geçitte duvar kâğıdı işi yapan, göbeğinden ve bıyığın-
dan mütevellit Çiko namıyla anılan Atalay'ın oğlu Aytekin'e
verdi. Aradan iki, üç yıl geçip de çocukları olmayınca bu se-
fer Çiko Atalay gelinine tebelleş olmaya başlamış. Kız koca-
sına durumu hafif hafif çitlatsa da, oğlan babasından korkup
ağzını açamayınca iş başa düşmüş ve kız evdeki ekmek bıça-
ğını Atalay'ın böbreğine saplamış. Atalay'ın böbreğini aldılar,
kız da cezaevine girdi.

Yıldız ablanın ocağına ateş düştü bir kere. O ateş, bir ocağa
düştüyse, sönmek bilmez. Yoksulun ocağına düşen ateşi ne
gözyaşı söndürür ne de yağmur.

Kızı önce Çanakkale Cezaevi'ne koydular. Gitmesi gelmesi zor oldu. Onca borcun harcın üstüne bir de böyle masraflar eklenince kadının beli iyice büküldü. Oraya dilekçe buraya dilekçe, ona yalvar buna yalvar, nihayet kızı Bakırköy Kadın Cezaevi'ne naklettiler. Hiç olmazsa kadın yol parasından kurtuldu.

Bütün bunların üstüne bir de Mehmet Ali'nin aşk derdi çıktı.

Başkalarının hayatında aşk, insanın gözlerini ışılatan bir hayal âlemiyken, heyecan verici bir baş dönmesiye, tatlı bir kalp çarpıntısıyken bizim oralarda aşk bir dert oluyordu, bir zehir oluyordu.

Mehmet Ali, Birsen diye bir kıza âşık oldu. Çalıştığı çevreden tanıdığı bir kız. Tanışalı çok az bir süre olmasına rağmen evleneceğim diye tutturdu. Yuvasız kuşun yuvasını Allah yapar. Amenna. Allah da araya birilerini koyacak ki yuva yapılsın. Yıldız ablaların oturduğu evde oturmalarına imkân yok. Bir ev tutacaklar, evin içini döşeyecekler, nişan olacak, nikah olacak, düğün salonu tutulacak, kıza altın takılacak, dünyanın parası tutuyor.

Yıldız ablanın kalbi Birsen'e ısındı. Bir iki kusuru vardı ona göre ama o kadarı kadı kızında da olurdu; kız çok dar kot pantolonlar giyyordu bir, ikincisi de çok makyaj yapıyordu. Mehmet Ali, annesinin de gönlü hoş olsun, mahallede laf olmasın diye kızı usulünce uyarmış. Birsen ilk zamanlardaki gibi çok makyaj yaparak dolaşmadı. Makyaj yapmasa da kaşı gözü güzel, havalı, albenili bir kızdı. "Mehmet Ali gariban çocuk, Allah yüzüne baktı, güzel bir kız nasip etti," diyordu herkes.

Her şey bu kadar güllük gülistanlık olunca bizim gibilerin aklına ilk gelen şey, "Ulan kesin bir bok çıkacak"tır. Aklımıza

gelen ille de başımıza gelir. Kızın babası evlenmelerine kesinlikle izin vermeyeceğini söylemiş. Adam Nuh diyormuş Peygamber demiyormuş. Mahalleden Şermin'in kocası Mecit, Gavur İlhami, Rauf, Rauf'un kardeşi Dursun, hatta Müezzin İsmail bile "Gidelim adamı evinden alalım, nasıl kızı vermezsin diyelim" diye topluştılar. Yıldız abla "Yarın öbür gün yüz yüze bakarız, kesinlikle olmaz," deyip izin vermedi.

Birsen, Yıldız ablaya gidip gelmeye, Mehmet Ali'yle gezmeye devam etti. Hepimiz kızı benimsedik; Yıldız abla da Birsen'ı gelini gibi davranıyordu. Herkesin kanı kaynadı ama babasının kalbi bir türlü yumuşamadı. Mehmet Ali'nin işini beğenmedi, ailesini beğenmedi, beğenmedi de beğenmedi. Birsen de "Neticede babamın gönlü olmadan evlenemem," diyordu ve herkes mecburen anlayışla karşılıyordu. Adam gençten biriydi ve tek kızı vardı.

Gel zaman git zaman Mehmet Ali aşk derdinden erimeye başladı. Çocuğun yüzü çöktü.

Büyükler, "Bu böyle olmaz, gidelim insan gibi kızın babaıyla konuşalım," dediler. Bu sefer Yıldız abla da razı geldi. İnsanın kalbi taş mı ki böyle güzel bir aşka karşı yumuşamasın? Taş olsa yumuşar da, insanın kalbi yumuşamıyor işte. Gittiler, adamla bir kahvede konuştular ama adam ikna olmadı. "Kusura bakmayın, benim bir tanecik kızım var, Mehmet Ali iyi çocuk olabilir, ailesi iyi olabilir ama kızımın geleceğini görgöre göre karartmam," demiş bizimkilere. Bizimkiler de çaresiz geri dönmüşler.

Bu çocuk verem olur bu gidişle. Kime sorsan aynı şeyi söylerdi. Verem olmasına ramak kalmıştı ki bir umut doğdu.

Birsen'in babası biraz yumuşamış dediler. Kızının ısrarı, Mehmet Ali'nin uysallığı filan adamı biraz biraz etkilemiş

Nihayetinde adam bir noktaya kadar geldi: “Söz, nişan, düğün filan para harcamasın ama kızım için şu kadar altın alsın, hiç olmazsa bir güvencesi olsun.”

Geçmiş zaman, çok iyi hatırlamıyorum ama kızı için istediği altın bugünün belki yüz elli bin lirası. “İvır zıvıra para harcamasınlar, kıza altın alsınlar,” diye şart koştu.

Yıldız abla göz göre göre oğlunun eriyip tükenmesine razı olur mu? Olmaz. Hangi anne olur? Hiçbiri olmaz. Ama razı olmasa ne değişir ki? Onca anne razı olmuyor ama oğlu eriyip tükeniyor. Mesele anaların rızası değil, düzenin puştluğu.

Yıldız abla razı olmadı. Yedi düvele borçlandı. Bazılarının adı borç ama kendi borç değil; mesela Feyyaz abi, Doğan abi, Eşref abi, Ferruh abi, Emin abi epeyce para verdiler ama “Yeğenimize düğün hediyesi olsun” deyip geri istemediler bile.

O para toplandı. Zor oldu ama toplandı. Üstüne bir ev tutuldu ve birkaç parça eşyası bile kondu. Allah hepsinden bin kere razı olsun, mahallelinin elbirliğiyle ne gerekiyorsa yapıldı, Yıldız ablanın boynu bükük bırakılmadı.

Düğün olmadı; Çırçır Spor Kulübü’nde bir kına gecesi yapıldı. Kadınlar içeride, erkekler dışarıda oturdu ve epeyce bir eğlence oldu.

Yeni evliler evlerine geçtiler ama daha üçüncü gün Mehmet Ali mahalleye geldi. Yalnızdı. Yalnız da demeyelim, oluk oluk kan sızan gönül yarasıyla birlikte. Birsen bütün altınlarla beraber kaçıp gitmiş. Altınlar, evdeki beyaz eşyalar, her şey gitmiş. Altınlar ve eşyalarla birlikte hepimizin akli gitti. Dolandırıcılığın yüz bin çeşidine şahit olmuştuk ama aşkı buna alet edene ilk kez rastlıyorduk. Görmediğimiz, duymadığımız piçlik kalmamıştı ama böylesi ilk kez başımıza geliyordu. Bir insan aşk gibi mübarek bir şeyi hırsızlığa vesile edecek kadar

nasıl insafsızlaşabiliyordu bir türlü kavrayamıyorduk. Bu yüzden de ne yapacağımızı bilemedik. Şaşkınlığımızı üzerimizden atınca polisten öğrendik ki kızın adı Birsen değilmiş, o adam da babası değilmiş, kimlik de sahteymiş, nikah filan da olmamış. Gerisi önemli değil. Gerisi boş.

Bir yıl sonra Yıldız abla öldü. Başım ağrıyor derdi sık sık ama hepimiz geçceği biliyoruz; Yıldız abla dertten öldü.

GÖZLERİME ALTI SANİYE BAK YETER OĞLUM!

İnsanlar kariyer denen nevezuhur dinin en derin ilhamını üniversiteden almak için fakülte kapılarına dayanırken, abilerimiz asıl meselenin bir gönül almak olduğunu anlatıyorlardı.

Üniversite kayıt dönemi başlayınca biz de öğrenci işlerine yakın bir yere kendi masamızı kurduk. Türkiye'nin her yerinden öğrenciler, kimi yalnız başına, kimi de ailelerinden, arkadaşlarından birileriyle kayıt yaptırmak için geliyorlardı.

Bazı öğrencilerin isimleri var elimizde ve kayda geldikleri gün tanıyoruz. Bazı öğrencilere de çeşitli konularda yardımcı olmaya çalışırken tanıyoruz. Kalacakları yer, bölümün durumu, diğer ihtiyaçların karşılanması gibi meselelerde elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Okulda var olan sağcı, solcu, İslamcı tüm fraksiyonların mutat işleri bunlar. Masa kurmanın temel amacı, önceden ilişkide olduğun kişilerle tanışmak, sana ideolojik olarak, aklen, kalben yakın duran kişilerle de ilk teması gerçekleştirmek.

Gelen öğrencinin sana yakın olduğunu nasıl anlayacaksın? Örgütlülük tecrübeleri bazı ipuçları veriyor insana. Her fraksiyon, gelen öğrencinin kimi detaylarına dikkat ediyor ve öngöründe bulunuyor. Memleketi neresi mesela? Hangi okuldan

mezun? Kılık kıyafeti nasıl? Birlikte geldiği aile merhabayla mı başlıyor konuşmaya, selamun aleykümle mi? Konuşurken hangi kavramlara atıfta bulunuyor? Türk mü, Kürt mü, Alevi mi, Sünni mi? Herkes bir yanından tutmaya çalışıyor gelenlerin.

Yanında durduğumuz o masa bizim mevzimiz. Masa bizim hayata karşı sığınağımız. Masa bizim yaşam alanımız, dünyamız, varoluş alanımız. Masa bizim iddialarımız, talepleri-miz, barikatımız, siperimiz, hareket noktamız. Masa, masanın başındaki üç adam için mücadelenin başladığı yer. Bir masa-mız, bir de inanmışlığımız var bizi hayata karşı korunaklı kı-lan. İkisinin de ne kadar kırılğan olduğunu hayat öğretecek.

O yıl bizim için biraz kötü başladı. Diğer gruplarla kıyas-landığında şartlarımız çok iyi değil. İyi evlerimiz, iyi yurtla-rımız filan yok. Başka bir cemaatin, artık içinde barınılması imkânsız diye terk ettiği bir yurdu bin bir güçlkle alıp gece-gündüz çalışarak belli bir seviyeye getirip öğrencilere açmışız. Evlerimiz de çok iyi durumda değil. Çünkü kendimizi ifade-edecek bir mürşidimiz, abimiz, büyüğümüz, imamımız, başka-nımız yok. Dolayısıyla bir yerlerden öğrenci bursları bulmamız neredeyse imkânsız. Kılık kıyafetimiz, davranışlarımız, tarzı-mız, okuduğumuz kitaplar, attığımız sloganlar muhafazakâr yapı içinde pek makbul karşılanmıyor. Devletin imamlarını-arkasında namaz kılmıyoruz, yeşil askerî parkalar giyiyoruz, sakalımız var, sakal önemli, sakal varoluşumuz, adımız, çağ-ırılma biçimimiz ve boynumuza puşiler sarılı.

O yıl biraz kötü başladı. Masada beklerken üç tane sivil, dört beş tane de resmî polis geldi. Masada üç kişiyiz. Elinde-telsiz olan, Muhammed'i yanına çağırdı. Biz de hemen yanı-başında bekliyoruz. Konuşurlarken elinde telsiz olan birden "Alın bunu" diye işaret etti. Biz de Muhammed'i bırakmak istemeyince üçümüzü de kollarımıza, boynumuza bastırarak

alıp götürdüler. Okulun hemen arkasında Beyazıt karakoluna gittik. Oraya götürülünce biraz rahatladım. Arkadaşlara “Merak etmeyin, bırakırlar,” dedim. Sahiden de bıraktılar.

Dekanlık bizden hoşlanmıyordu ve sanırım onların şikâyetiyle ortada hiçbir şey yokken gelip alıyorlar, bir süre sonra da bırakıyorlardı. Maksat gözdağı vermek.

Dekanlıkla bir önceki yıl epeyce karşı karşıya gelmiştik. Okulda mescit ihtiyacı vardı. Ben ve iki arkadaşım dekanla görüşmeye ve ihtiyacımızı dile getirmeye gittik, derdimizi anlattık.

“Şimdi biz rakı içmesini seviyoruz diye bize okulda meyhaneye açarlar mı?” dedi dekan. “Deneyin belki açarlar,” dedim. “Delikanlı, bunu gösteriye dönüştürmenizi tavsiye etmem!” diye seslendi arkamdan.

Döndüm yüzüne baktım. Benden nefret ediyordu evet. Karşısında bir böcek olsaydı, altı henüz eskimemiş kösele ayakkabısıyla üzerime basabilirdi. Yeni ayakkabısına daha çok üzülürdü bana kalırsa.

“Buna siz değil, biz karar veririz,” dedim.

Biz karar verdik ve okulun büyük girişinde yüzlerce kişiyle öğle namazını kıldık. O gün dekanın nefreti arttı. O eylemden sonra sürekli hakkımızda şikâyetle bulundu. Polis hep okuldaydı nasılsa.

Anlaşılan o ki dekan, masa kurduğumuz ikinci gün mutat olduğu üzere polisi harekete geçirmişti. Neyse ki üç dört saat karakolda tuttular ve bıraktılar. Biz ertesi gün tekrar masamızın başına geçtik.

Ama o gün polisin gözaltısından daha ilginç bir durumla karşılaştık; Özgür’le tanıştık.

Kılığıyla, kıyafetiyle, tarzıyla, saçıyla, sakalıyla, küpesiyle, kısacası her nesi varsa onunla bize hiç benzemeyen birisi masaya geldi ve bizimle kalıp kalamayacağını sordu. Muhammed'le göz göze geldik. Ne diyeceğimizi bilemedik.

“İhtiyacım var,” diye üsteledi Özgür.

“Kardeş gel konuşalım biraz. Çay içer misin?” deyip elini sıktım.

Birlikte çay alıp Amfi 10'un önüne geldik. Amfi 10, Edebiyat Fakültesi'nde bizim değişmez mekânımızdı. Amfi 10 bizim yerimiz, yurdumuz, evimiz, nefes alıp verdiğimiz toprağımızdı.

Özgür'ün ilk dikkati çeken tarafı, sürekli gözlerini kaçırmasıydı. Tuhaf bir şekilde dikkat çekiyordu bu hali. Karşısındaki insanın yüzüne beş saniyeden fazla bakamayan insanlar dandı. Beş saniye bile ona fazla geliyordu. Karşılaştığı insanları, yaşadığı acılar, yediği kazıklar, bir insana beş saniyeden daha fazla bakmasının gereksiz, hatta tehlikeli olduğunu öğretmişti. Nezaket gereği biraz bakıp sonra başını önüne eğip konuşmasına devam ediyordu. Konuşma dediğim de lafın gelişi. Özgür'ün bir cümleyi öğeleriyle birlikte kurma gücünü yitirmesinin üzerinden epey zaman geçmişti. Önceleri konuştuğu insanlar cümlelerin yarısından sonrasını merak etmemiş, biraz zaman geçtikten sonra da kendisi, cümlelerin yarısından sonrasının beyhude olduğuna kanaat getirmişti. Bakmış ki gerek yok, susmuş. Benimle de öyle konuştu. Hayatında şimdi anlatmak istemediği bazı zorluklar yaşadığını, güç bela ayakta kaldığını, Allah'tan başka sığınacak kimsesinin olmadığını anlattı kesik kesik. Bir süredir namaz kılmaya başlamış.

Aksaray taraflarında iki arkadaşın kaldığı bir ev vardı. Özgür'e buraya yerleşebileceğini söyledim. Gerçi ailesi de İstanbul'da kalıyordu. ama annesi ve babası ayrıydı. Özgür

aslında annesinin yanında yaşıyormuş fakat genellikle sağda solda arkadaşlarının yanında kalıyormuş.

Okul başladı. Hepimiz kendi bölümlerimize gidip geliyoruz. Ben farklı evlerde kalıyordum. Özgür de derslerine girip çıkıyordu o arada. Bu süre zarfında yaşanan tek olay, Özgür'ün gece boxer donla yatması ve sabah öyle tuvalete girmesi. Arkadaşlar lisanımünasiple evde donla dolaşmasının yanlışlığını anlatmışlar, Özgür de özür dileyip bir daha yapmamış. Sigaralar balkonda içiliyor, namazlar sabah, akşam ve yatsıda genellikle cemaat olarak kılınıyor, yemekler ve bulaşıklar nöbetleşe hallediliyordu.

Bir gün eve geldiğimde farklı bir koku aldım. Keskin bir oda spreyi kokusu vardı fakat o kokunun yüksek duvarındaki çatlaktan başka bir koku sızıyordu. Cigara kokusu. Özgür vardı evde. Yanına gittim.

“Sen mi içtin?”

Bir şey söylemedi.

“Cigara mı içtin, doğru söyle?”

Özgür beş saniye yüzüme baktı. Yüzüme bakıp anlamaya çalışıyordu konuşmanın nasıl ilerleyeceğini. Oturdum. O da oturdu.

“Bırakıcam abi,” dedi.

“Bıraksan iyi olur.”

“Evden gönderecek misiniz?”

“Derdin nedir?”

“Evden gönderecek misiniz?”

“Derdin nedir oğlum?”

“Bırakmaya çalışıyorum.”

Çok ısrar ettim ama anlatmadı. Ne yapacağımı bilemedim. Bütün gece uykusuz kaldım. Sabah namazından sonra herkes yattı. Özgür’le ben balkona çıktık.

“Özgür, bir daha bu eve ot girerse ağzına sıçarım. Bu boku yiyeceksen başka tabakta ye.”

Yüzüme bakmadı.

“Gözlerime bir kere de altı saniye bak oğlum!”

O yine beş saniye baktı ama neticede anlaştık. Özgür’ün dumanının arkasında nelerin olduğunu çok kısa süre sonra başkasının ağzından öğrendim. Akşam evde Ahmet’le otururken kapı çaldı. Kapıyı açtım genç bir kadın. Karşılıklı kısa bir süre sessiz kaldık.

“Biraz konuşabilir miyiz?” dedi.

Saçmaydı. O evde kalanlardan herhangi birinin karşısında duran genç kadınla konuşmasına gerekçe olabilecek hiçbir konu yeryüzünde vuku bulmamıştır. Özgür’ü hesaba katmamıştım. Gelen ablasıydı.

“Özür dilerim ama dışarıda konuşsak. Ev çok uygun değil,” diye ağzımdan bir şeyler döküldü. Anlayışlı kadındı. Dışarı çıktık. Ben sürekli etrafa bakıyordum. Boynumdaki puşiyi biraz daha sıkı sardım. Genç bir kadınla birlikte yürümek meselesi kulağa pek iyi gelmiyordu. “Bir arkadaşımızın ablası” diye kendi kendime içimden tekrar ettim. Olmadı. Bir arkadaşımızın ablasıyla sokakta yürümek, bir yerlerde oturmak, sohbet etmek. Durum benim için gitgide zorlaşıyordu. Çıkış yoktu. Bir yere oturduk. Puşimi boynumdan çıkarmadım. Aslında çıkarsam daha iyiydi. Çıkarmadım. Cebimde küçük kırmızı plastikten taneleriyle bir İran tespihi vardı. Onu çıkardım.

Kızın yüzüne bakmamak için sürekli tespihe bakıyordum. Durumun saçmalığını artırmaktan başka bir işe yaramadı.

“Esrar içmeye devam ediyor mu Özgür?”

“Efendim?”

Gayet iyi duymuştum aslında. Ama yine de duymamam gereken bir şeyi duymuş gibi utanarak sordum.

“İçiyor mu?”

“Yok.”

Genç kadının ismini sormadım. Hâlâ da bilmiyorum. Ben tespihime bakarken o anlattı. Uzun uzun anlattı. Ya da kısa anlattı ama o an bana çok uzun geldi.

Özgür’ün babasıyla sorunlarından başladı, annesiyle sorunlarına geçti. Psikiyatristinden girdi, cigara alışkanlığından çıktı. Sonunda gelip intihar teşebbüsüne dayandı. Özgür’ün beş saniyesine dair ne varsa anlattı.

“Delik bir prezervatifin bu dünyaya armağanıyım” diye yazmış intihar notunda. Anne ve babası ayrılınca en büyük sorunlardan biri, orta ikideki çocuğun kimin yanında kalacağı meselesi olmuş. İkisi de bu yükü üzerine almayı istememiş. Babası sık sık yurtdışına gidince mecburen annede kalmış. Her şeyin müsebbibi orta iki. Ortaokullar kaç sene olursa olsun ama orta bir, orta üç, orta dört filan diye sıralansın. İkiyi mümkünse atlayalım. Neyse ki bir şey olmamış. Verilmiş sadakası varmış, birine bir hayrı dokunmuş, vadesi dolmamış, yaşanacak bir ömrü varmış. Artık ne dersiniz.

Özgür iyi gidiyordu. Karşısındaki insanların yüzüne bakma süresi altı saniyeye çıkmıştı. Daha da yükselebilirdi bu süre ama polisler gözlerini bağladılar. Aksaray’daki evden aldıkları üç

kişiyle birlikte Özgür'ün de gözlerini bağladılar. Gayrettepe'de merdivenleri indik.

Gayrettepe'de bir insanı ne kadar alt kata indirirlerse çıkması o kadar uzun sürer. Ne kadar aşağıya indirirlerse yaşadığın acının şiddeti de o kadar artar. Yarı karanlık bir koridor-
dan iki gün misafir edileceğimiz bölmelere konulduk. Aklın Özgür'de kaldı. Yanımda devrimcilerden biri kalıyordu. Onlar geleli neredeyse bir hafta olmuş. Askıdan yeni indirilmişti çocuk. Tuvalet'e gitmek istedi fakat pantolonunu indirip sonra yeniden çekecek takati yoktu. Polise yalvar yakar edip birlikte gittik. Pantolonunu güç bela kendisi indirdi, çişini yaptı. Bu kez sıra bana geldi. Pantolonunu kaldırıp düğmesini ilikle-
dim. Yerimize geçtik.

İki kere sorguya aldılar. Bazı şeyleri sordular. İki gün sonra savcılığa filan göndermeden bıraktılar. Kapıda Özgür'ün annesiyle ablası vardı. Birlikte gittiler. Ondan sonra Özgür'ü sadece bir kez evden eşyalarını alırken gördüm. Okula da gelmedi.

Üç yıl sonra bir üçüncü sayfa haberinde, onu genç ölenlerin çektiirdiğı bir fotoğrafta gördüm. Bu dünyada sadece genç ölenlerin bildiğı bir bakışla poz vermişti.

“Delik bir prezervatifin bu dünyaya armağanıyım,” diye başlamış yine mektubuna.

ANGELİNA JOLİE, BEN, GÜLER VE FERHAT

*“aklımdan çıkmıyorsun dedim
başka türlüünü yorgunum anlatmaya”*

cahit zarifoğlu

“Angelina Jolie’yle birlikte fotoğrafınızı gördüm lan!”
Ferhat’ın sesini seneler sonra telefonda bu vesileyle
duydum; Angelina Jolie’yle yan yana olduğumuz
fotoğraflar yayınlanınca. Böylece ben de mühim adamlar ka-
tegorisindeki fiyakalı yerimi aldım. Ne de olsa koskoca ma-
hallede gazeteye çıkan dördüncü kişiyim ben. Tarabya’da öl-
dürülen büyük kabadayı Siirtli Bozo Reşat, Kuşçu Hüseyin’in
şehit oğlu Murat, albüm yapan Müezzın İsmail ve ben.

“Yozgat Blues” filmiyle 2012 yılında Saraybosna Film
Festivali’ne katıldık. Cinelink Ödülü’nü kazanınca tören son-
rası yapılacak kokteyle davet edildik. Kokteylde, ödül alanla-
rın dışında başka misafirler de vardı; Angelina Jolie’yle Brad
Pitt. Festivalin onur konukları olarak kokteyl boyunca ödül
alanlara eşlik ettiler. Bu arada sohbetler edildi, fotoğraflar çe-
kildi, gece haber oldu. Yan yana fotoğraflarımızın çıktığını gö-
ren Ferhat da bu vesileyle aramış.

“Ben yabancı gazetede çıktım oğlum. Kahvenin duvarına assınlar artık.”

“Kahveyi kapattılar abi. İddiacı oldu. Sedat abinin oğlu kapattı kahveyi.”

Birkaç sorudan, makara muhabbetten sonra asıl sormak istediğim soruyu soramadan kapattık telefonu.

“Güler ne yapıyor?” diye sormak istedim ama niyeysen saramadım. Güler, Ferhat’ın karısı. Çocukluğundan bu yana tanıyorum. Yetim büyüdü kız. Yalan olmasın, daha iki yaşında mı, üç yaşında mı neydi, babası vefat etti Güler’in. Bir fabrikada çalışıyordu Zeynel abi. Her gün sabah saat beşte evden çıkıp işe gidiyordu adamcağız. Babamlar da aynı saatlerde pazar tezgâhına meyve almak için hale gidiyorlardı. Mahallede karşılaşıyorlardı sık sık.

Zeynel abi bir sabah Unkapanı’nda durakta otobüs beklerken, polisten kaçan bir oto hırsız arabayla hızla gidince kontrolünü kaybetmiş, durağa girmiş ve Güler’in babası oracıkta ölmüş. Öldükten sonra anlaşıldı ki çalıştığı fabrikada adama tek bir gün bile sigorta yapmamışlar. Bir kere giriş yapılmış, üç ay sonra çıkış yapmışlar. Zeynel abi de ağzını açmadan sabah beşte evden çıkıp akşamın bir saatine kadar Halkalı’daki boya fabrikasında çalışıp duruyordu. Ölünce cenazesini Tokat’a gönderdiler. Sonrasında Güler’le annesi mahallede yaşamaya devam etti.

İlkokulu bitirdikten sonra sağda solda bulduğu işlerde çalışan Güler, en sonunda Fatih’teki gelinlikçilerden birinde çalışmaya başladı. Genç bir kadın o kadar gelinliğin içinde nasıl senelerce çalışır da en güzellerinden birini giymeyi hayal etmez? Eder elbette. Güler de etmiş. En güzelini kendisine diktirmeyi, aynanın karşısında defalarca prova etmeyi hayal etmiş.

Kadınların bir gelinliği prova etmesi, hem de defalarca prova etmesi, gerçekten üzerine olup olmadığını kontrol etmekle ilgili değil, kendilerini gelinlikle görmeyi sevmelerinden. Bazı kadınlar ayrı. Onlar için gelinlik bir kamuflajdan ibaret; çok eskide kaldı diye herkesin unuttuğu ama kadının unutmadığı o derin yarayı gizleyen bir kamuflaj.

Güler'in beklediği o kısmet nihayet karşısına çıktı. Ferhat'la birbirlerini sevdiler. O da bizim mahallenin çocuğu. İnebolulular. Saygılı, efendi bir çocuk. Kadırga Endüstri Meslek Lisesi'ni bitirdi, gitti İzmit'te iki yıllık bir okul daha tamamladı, askerliğini yapıp geldi, sonra da Atikali'de Arçelik servisinde işe başladı.

Ferhat'la Güler birbirlerini çok sevdiler ama Ferhat'ın annesi Güler'i yeteri kadar sevmeyi. Sevmeyi demek biraz haksızlık olur aslında, oğluna yakıştıramadı diyelim. Hadi daha açık söyleyeyim: Güler'i çirkin buldu annesi, evlensinler istemedi. Biraz kilolu olduğu için çirkin dediler de, Ferhat için öyle mi? Aşk, âşık olduğun kadını bir defadan sonra, gerçek yüzüyle görmez olmaktır. Gerçek âşık bir kez de görmemiştir ama o başka bahis ki anlatmaya bizim kelimelerimiz yetmez.

Aşk, insanın gözlerini kendi elleriyle oyup kör etmesidir. Çünkü bakandan da, görenden de âşık olmaz. Gözünü gönüllü olarak kör eden âşığın gönlü, sevdiğinin özlemiyle aydınlanır. Âşık, aşkının yüzünü kendi muhayyilesinde yeniden yaratır. Görmek âşık için yüküdür; gönlü açılan için göz zindandır.

Ferhat'ın gönlü Güler'e açıldı, onun yüzüyle aydınlandı.

Zaman geçtikçe Ferhat'ın ailesi de merhamete gelir, yetim bir kızın dünyasını yaparlar, iyiliğe vesile olurlar, gençlerin de kalpleri kırılmamış olur dedik. Olmadı. Ailesi ikna

olmadı. Ferhat da o zamanlar çok genç olduğu için ne yapacağını bilemedi ve ister istemez gençlerin arasına bir mesefe girdi.

Etrafta çirkin muhabbeti dönünce Güler aynaya baktı. Yüzünü, bedenini Ferhat'ın gönlüyle göremediği için el âlemin gözüyle gördü ve kendinden nefret etti. Hiç kimsenin haberi olmadan oturup kafasında bir sürü şey kurmuş, sonradan anladık; anladık ve içimiz yandı.

Güler, yarın öbür gün evlenince lazım olur diye kıyıya köşeye para biriktirmiş. Bir yandan anasına ve küçük kardeşine yardım ederken, diğer yandan üstünden başından, boğazından, makyajından, gezmesinden kesip kendisine evlilik için, çeyiz için para biriktirmiş. Ben biliyorum, bu kızların ömürlerinde ne bir sinemaya gitmişlikleri var ne bir yerde oturup bir şeyler yemişlikleri var ne de üstlerine başlarına fazladan bir şey almışlıkları. Sefertaslarını ünlü mağaza torbalarına saklarlar, işe gidip gelirler.

Bankaya koyduğu o para, düğün için, çeyiz için nasip olmadı. Sen kalk o parayı al, estetik ameliyat olmak için bir hastaneye ver. O para da yetmesin, git bankadan kredi çek ve üstünü tamamla. Ailene de son âna kadar bu durumdan hiç söz etme. Söylediği anda annesi karşı çıkmış ama nafile. Kızının ne kadar acı çektiğini görünce çaresiz kabul etmiş. Ben çirkinim diye yaralanmış bir kıza annesi ne desin? Güler'in acısı birse, annesininki beş olmuş.

Güler ameliyat masasına yattı. Yattı ama kalkamadı. Kalkamadı dediysem ölmedi ama kendine gelemedi, bitkisel hastaya girdi. Karın bölgesindeki yağları aldıracaktı öncelikle. Bunun için ameliyata girmiş. Annesi perişan oldu kızın.

Ameliyat sonrası ne kadar zaman kendine gelemediğini tam hatırlayamıyorum. Epeyce bir süre geçti. Bu arada hepimiz çok üzüldük, elden bir şey gelmedi. Sonra bir ara kendine gelir gibi oldu, iyileşiyor dediler ama yine kötüleşti.

Mahalleden Nejdet abinin Haseki Hastanesi'nde bölüm başkanı bir doktor tanıdığı vardı, dediler ki kızı oraya sevk edelim. Güler'i Yenibosna'daki o özel hastaneden aldılar, Haseki'ye getirdiler. Haseki Hastanesi'nde yapılan tetkiklerde anlaşıldı ki Güler ameliyat olduğu hastanede enfeksiyon kapmış.

Kızcağız ölmedi ama bir kolunu kaybetti. Doktorlar hayatı tehlike sebebiyle Güler'in sol kolunu kesmek zorunda kaldılar. Daha güzel olayım diye girdiği ameliyattan bir kolunu kaybederek çıktı.

O zamanlar farkına varamadık ama meğer Ferhat da kendi gözlerini kendi elleriyle oyup kör eden âşıklardanmış. Güler hastaneden eve döndükten sonra anladık.

Ferhat, "ben bu kızla evleneceğim," dedi. Aklımdan çıkmıyor deyip durdu. Aklımdan çıkmıyor. Bu kadar. Âşığın başındaki akıl değil, sevgilidir. Akıl olsa sevgiliye yer kalmaz.

Daha önce çirkin diye ailesinin karşı çıktığı kızla, üstüne üstlük bir kolunu da kaybetmişken evlenmek istediğini söyleyince kıyamet koptu tabii. Bu sefer Ferhat'ın annesi ayılıp bayılmaya başladı ama oğluna laf dinletemedi.

Ferhat, gözüyle birlikte kulağından da vazgeçti ve kimin ne dediğini zerre kadar umursamadı. Gözü görmez, kulağı duymaz bir halde gönlüne tutunup Güler'in yanına gitti. Güler de iki eliyle sarılamadığı için, gönlünü Ferhat'ın gönlünün yanına koydu.

Evlendiler.

Sonrasına dair çok az şey biliyorum.

Güngören'de bir eve taşındılar. Bir çocuklarının olduğunu söylüyorlardı o zamanlar. Sonra da araya zaman girdi, araya mesafe girdi, haberleşemez olduk. Kısmet Angelina Jolie'li günümeymiş.

ANNE, ÇOCUK VE DİĞERLERİ

*“önce anne doğurdu çocuğu acıya
sonra çocuk acıya anneyi ve ölümü kattı
sonra her şey ve herkes çocuktan var oldu.”*

arkadaş z. özger

“**B**iz onları çok sevdiğimiz için evladımızı verdik.”
Kaynakçı Uğur soranlara hep böyle söylüyordu.
Meselenin aslı nedir Allah bilir, ama böyle söylüyordu.

İnsan sevdiği için malını da verir, parasını da. Sevdiği ihtiyaç duysun, geceler boyunca gözüne bir gram uyku girmez, yeri gelir böbreğinin birini, ciğerinden bir parçayı koparıp masaya koyar. Hatta, Allah korusun, öyle bir şey olur ki, hiçbir şeyi görmez olur ve bir an bile düşünmeden canını verir. İnsanın yeter ki bir sevdiği olsun, laf olsun diye değil, gerçekten sevdiği diyorum, hiçbir şey gözüne gelmeden, neyi varsa paylaşsın. Seninle ölüp toprak olacağına, sevdiğine bir parça-cık can olsun, kurban olsun.

Candan öte ne olur diye düşünüyor insan. Olmaz mı, olur. Peki sahip olduğu her şeyi verir de, özbeöz evladını verir mi? Verir. Veriyor da.

Ama parasızlıktan, ama yokluktan, ama açlıktan, sefaletten, velhasıl dünyanın bin çeşit kör olası derdinden çaresizliğe

düşüp birilerine, bir yerlere evlatlarını verenlerden hariç, bir de sevdiklerinin yarasına merhem olmak için verenler var. Bazı yerlerde çok çocuğu olanlar, yakınlarından, akrabalarından çocuk sahibi olamamışlara çocuklarından birini veriyorlar.

Bizim mahallede oturan kaynakçı Uğur'la karısı Ceylan, doğan üçüncü çocuklarını Ceylan'ın ablası Remziye'yle kocası İbrahim'e verdiler. Bir kızları, bir oğulları vardı Ceylanların; üçüncü çocukları da kız oldu ve yeni doğan bebeği daha önce hiç çocukları olmamış teyzesine verdiler. Bu dediğim, seneler evvel oldu. Ne yaptıysa, ne ettiyse çocuk sahibi olamayan, kahrından yüzü gülmez olan Remziye'nin bu acısına, kahrına daha fazla dayanamadılar; nasılsa teyzesi ana yarısı, nasılsa yakınımızda oturuyorlar, nasılsa zengin aile, çocuğumuza iyi bakkarlar, imkân sunarlar, bizim de durumumuz yok zaten deyip Gülcan'ı verdiler. Bazıları da dediler ki; Ceylan bunca zaman sonra zaten ablasına vermek için çocuk doğurdu. Günahı söyleyenlerin boynuna, neymiş efendim, çocuk için İbrahim'den epeyce para da almışlar.

İbrahim abinin maddi imkânları çok iyiydi; zaten aileden zenginlerdi. İki kardeşi Fransa'da yaşıyordu. Kendisi de Rami'de gıda ticareti yapıyordu; bu arada araba alım satım işleriyle de uğraşıyordu. Bizim Uğur kaynakçı ustasıydı. Kocamustafapaşa'da çalışıyordu. Evini zar zor geçindiren bilmeyen adam olduğundan, İbrahim biraz yardım etmişse de iyi etmiş.

Önceleri sorun olmadı; iki aile de gül gibi geçinip gidiyordu. Gülcan, yeni anne babasının yanında mutlu bir şekilde büyüyordu. Hafta sonlarını bizim mahallede teyzesi sandığı annesinin ve kuzenleri sandığı kardeşlerinin yanında geçiriyordu.

O sıralar herkesin ağzının tadını kaçıran üzücü bir mesele ortaya çıktı; Gülcan'a böbrek yetmezliği teşhisi kondu. İlk kadar çocuk hastane köşelerinde o makineden bu makineye

sokuldu, t p tüp kan alındı, tahliller yapıldı; en sonunda da er ya da geç, bir böbrek nakli ihtiyaı kesinleŖmiŖ oldu. Hastalık da ölüm de Allah'tan; bize d Ŗen tedbir ve tevekkül. Onlar da öyle yaptılar.

Bir süre sonra Uğur, doğru düzgün alıŖmamaya baŖladı; *“Kaynak iŖi eskisi gibi değil, doğru düzgün iŖ yok,”* diyordu. Bir ay alıŖıp üç ay geziyordu, on gün alıŖıp beŖ ay geziyordu Uğur. alıŖmıyordu ama her akŖam K r Abdo'nun kahvesinin üst katında kumara oturuyordu. Ortada paranın döndüğü poker, batac, hoŖgin, çanak, 51, briç, king, ne bulursa oynuyordu. Herkes değirmenin suyunun nereden geldiğini biliyordu aslında ama ona sorsan, alıŖtıęından, biriktirdiğinden yiyordu.

Uğur, sadece Unkapanı civarındaki kahvelerle, kumarhanelerle yetinmedi, haftanın belli günleri Vefa'ya, Beyoğlu'na, ŖiŖli'ye gidip oynadı. O da yetmedi, Ganyancı Halis'in orada, her yariŖ için büyük büyük kuponlar yapmaya baŖladı.

Bir gün musluk kesildi ve musluk kesilince Uğur delirdi. Sürekli İbrahim abiye sarıyordu; yaptığı iyiliği yüzüne vurup her yerde arkasından konuŖuyordu. Aslında İbrahim abi, Uğurlara yardım ediyordu ama artık parayı kumarda çarçur olmasın diye bizzat Ceylan'ın eline veriyordu. Uğur, bu duruma daha fazla tahammül edemedi ve kızı Gülcan'ı geri almakla tehdit etmeye baŖladı. Tehdit iŖe yaradı. Uğur, Abdo'nun kahvesine döndü, ufak tefek borçlar kapatıldı. Kumarda masanın dıŖında kazanan mı olur? En azından bizim mahallede kazananı görmedik. Masaya kim oturduysa bırak evini, arabasını, donunu bile bırakıp kalktı. Bu mahallede oturuyor olmak, zaten giriği hiçbir kumarı kazanamamıŖ olmak anlamına geliyordu; kazananların oturduğu semtler daha giriŖinde belli olur. Zaten o semtler hep masa sahiplerinin oturduğu yerlerdir.

Uğur'un borcu birken üç, üçken beş, beşken on beş oldu. İbrahim abinin verdiği paralar borçları karşılamaz oldu. Yine bir kriz patladı. Gülcan büyüdükçe kriz de büyüyordu. Sonra dan öğrendik ki, Remziye kocasının haberi olmadan Uğur'lara para veriyormuş. Kadın ne kadar bileziği, kolyesi, altını varsa zaman içinde bozdurup bozdurup el altından Uğur'a vermiş.

Remziye'nin asıl fedakârlığı iki sene sonra gerçekleşti; evlatlık aldığı kızı Gülcan ameliyat olma yaşına geldiğinde. Kadın bir an bile düşünmedi, hatta kocası İbrahim abinin itiraz etmesine rağmen, böbreğinin uyum sağladığını öğrenince Gülcan'a verdi. Kızcağz ilkokula gidiyordu o sıralar. Böylece ana kız arasında sevgi ve merhametin dışında, candan, kandan bir bağ daha oluştu.

Kaynakçı Uğur'un alacaklıları artık Uğur'u pas geçip İbrahim abinin Rami'deki yerine gitmeye başlayınca olay çığırından çıktı. O da dükkânına gelenlere, "Siktirsin ne hali varsa görsün, ben bir kuruş borcuna karışmam, kimden alacağınızı varsa ona gidin," diye posta koyunca ipler koptu.

Uğur hıncını karısından, çoluk çocuğundan çıkarmaya başladı; her şeyin hesabını karısından soruyor, bu da yetmeyince dövüyordu. Para para diye deliye dönmüştü; hazır paratlı geldiğinden yeniden dönüp eline kaynak makinesini almak istemiyordu. Senelerdir, değil üzerindeki ceket, kışındaki donu bile İbrahim abiden ve karısından gelen parayla alıyordu.

Daha ne kadar çirkefleşebilir diye düşünürken, aklımıza gelip de geriye attığımız şey yavaş yavaş şekillenmeye başladı. Uğur, *ben kızımı bunlardan alacağım* diye tutturdu. Nereye gitse aynı mevzu açılıyordu; *bunlar benden kızımı aldı, karımın merhameti yüzünden oldu bütün bunlar, sonra da bizi mağdur ettiler*. Böyle söyleyen adama ne diyeceksin? Ama aradan bunca sene geçmiş, o garibim aile de çocuğu kendi çocukları

diye bağırlarına basmış, tırnağı incinecek diye gözünün içine bakıyorlardı.

Alırım, alamazsın, alırım, alamazsın derken araya insanlar girdi, anlattılar, konuştular; yok, Uğur, Nuh dedi, peygamber demedi. Polis, savcılık diye rezalet çıkardı, harbiden kızı Gülcan'ı aileden aldı. Herkes şoka girdi ama kimsenin elinden bir şey gelmedi. Uğur, kızını aldı mahalleye geldi.

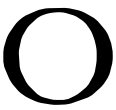
Tam dört ay sonra, yine böyle bir Mart ayıydı. Etraf soğuktan buz kesmişken, bir haber geldi. Remziye vefat etmiş. Kadın daha kırk iki yaşında birden öldü. Fenalaşmış, hastaneye kaldırmışlar, ertesi sabah ölmüş. Tabii herkesin aklına aynı şey geldi; kadın kızı için ölmeyi göze aldı. O kadar seviyordu ki Gülcan'ı, tek böbreği değil, kalbine ihtiyaç duysa kalbini verirdi. Herkes şahit.

İbrahim abi yıkıldı, Ceylan yıkıldı, çocuklar yıkıldı, cenazede ağlamaktan gözleri önlerine aktı. Cenazeden sonra duyduk ki İbrahim abi buradaki işlerini devretmiş, Fransa'ya kardeşlerinin yanına gitmiş.

Çok geçmedi, Uğur da karısını çoluk çocuğunu terk edip gitti. Nereye gitti, ne yapıyor, bir tek Allah'ın kulunun haberi yok. Alacaklılarından başka kimse de peşine düşmedi aslına bakarsanız. Karısı Ceylan bir şirkette çay, çorba, temizlik işlerini yapmaya başladı. Oğlu Gökhan, Zeyrekspor'un yöneticisi, mali müşavir Ergün abinin yanında muhasebecilik yapmaya başladı.

İbrahim abi, her ay, hiç sektirmeden Fransa'dan para yollamaya devam ediyormuş, öyle diyorlar.

KLİP



zamanlar lodos biraz kuvvetli esse bizim oralarda birileri ölürdü.

Bizim oralarda birileri ölmek için ya bahane arıyordu ya da ölüm bizim oralardan birilerini olur olmaz sebeplerle almak için kuytuda bir yerlerde dolanıp duruyordu. Bir kız bir oğlana âşık olsa ölüyordu, genç bir çocuk yolda yürürken bir başkasıyla göz göze geldi diye ölüyordu, bir kadın gece yarısında eve gelen kocasının sarhoşluğuna iki kelime etti diye ölüyordu, bir çocuk yanlış iğne vuruldu diye ölüyordu, bir genç askerde biraz uzak memlekete düşse ölüyordu.

O gece de lodos biraz kuvvetli esti, Nedim'in ablasıyla kız kardeşi öldü.

Hava soğuktu, gece sobayı söndürmeden uyumuşlardı. Lodos sert esince, bacadan geri sızan duman ikisini de zehirledi. İnci'nin tabutu küçüktü, Vesile'nin tabutunun üzerine gelin duvağı örttük. Dünyanın en ağır tabutlarını taşıyorduk sanki; sadece hareketsiz bedenleri değil, İnci'nin bez bebekleriyle oynadığı oyunlar, okula gitme hayali, Vesile'nin düğün hazırlıkları, kalbindeki aşk, çeyizi için tığla ördüğü elışı örtüler, hayatlarına sığmayan ne varsa o tabutların içindeydi. Gerçekten de dünyanın en ağır tabutlarını taşıyorduk.

Burnumuzun direkleri sızlaya sızlaya, ciğerlerimiz göz pınarlarımızdan parça parça akıncaya, sonra da gözlerimiz yanaklarımızdan boynumuza doğru ipil ipil akıncaya kadar ağladık.

Gün görmeden öldüler. Mahalleliler bu iki kızın acısını böyle tarif ediyordu: gün görmeden öldüler.

Nedim sustu, dünyalık olanla selamı sabahı kesti, bulduğunu her vakitte camiye gitmeye başladı. *Bugüne kadar yaşadığımı: dan ne gördük lan* deyip biz de Nedim'e takıldık. Haydar civarındaki camilere gidip gelirken bir arkadaşımız Salihpaşa taraftaki küçük bir camiye davet etti.

“Güzel abiler gidip geliyor. Bir de müezzin var, sesini dinleyenin kalbi taş olsa kuma döner,” deyince ikna olduk.

Cami cemaatinde ayrıca Mithat abi diye biri vardı. Yaşı altmışın üzerinde, otuz yıl öncesinin modası takım elbiseleri giyiyor, camiye herkesten önce gelip herkesten sonra çıkıyor ve selam vermekten, Allah kabul etsin demekten başka hiçbir şey konuşmuyor. Cemaatteki insanlar da iyi tanımıyor Mithat abiyi. Hakkında elli bin çeşit laf var; kimilerine göre uzun yıllar cezaevinde yatmış, galiba burası kesin, uzun yıllar cezaevinde yatmış ama neden yattığıyla ilgili yine elli bin çeşit sebep söyleniyor.

Mithat abi cezbeli bir abi, onun için yanında duruyoruz Allah deniyor kendinden geçiyor, Hz. Muhammed deniyor kendinden geçiyor, Hay deniyor titremeye başlıyor, Hak deniyor beti benzi sararıyor. Ona baktıkça irşad oluyoruz dedem abartmış olmam.

Camiye bir Mithat abi için, bir de müezzin için gidiyoruz. Müezzin İsmail, genç bir arkadaş ve olağanüstü bir ses, sadası var. Makam biliyor, içten okuyor. Nedim, ben, Salih,

Cuma namazlarında ve fırsat bulduğumuz aralarda camiye gidip kendimizden geçerek müezzini dinliyoruz.

Bir teselli arıyorduk ve Mithat abiyle Müezzin İsmail'in hali tavrı bize iyi geliyordu, bu dünyada gördüğümüzün, yaşadığımızın dışında iyiliklerin olduğunu hissettiriyordu. Mithat abi kendini kaybettiğinde, İsmail'in yanık sesi caminin duvarlarında yankılandığında biz Allah'a yakınlaşıyorduk.

Müezzin İsmail'le samimiyetimiz zamanla daha da arttı. Bu camiye yeni atanmış, diyanette ilk atamasıymış, buraya da Samsun'dan gelmiş. İsmail'in iki tane dünya güzeli kızı vardı.

Aradan biraz zaman geçti ve Nedimler mahalleden taşındı. Ben de yeni bir iş bulunca semtten ayağımız kesildi, artık o camiye pek gidemez olduk. Ben arada bir, çok özlediğimde uğramaya çalışıyordum ama gitgide o ziyaretlerin de araları uzadı.

Bir gün gripten nefes alamaz vaziyette, evde oturmuş televizyon kanalları arasında gezinirken bir magazin programında durdum. Ekranda beyaz takım elbiseli, siyah gömlekli, gömleğinin düğmeleri göbeğine kadar açık genç bir adam ağır bir arabesk şarkı söylüyordu. Altta geçen yazıda "arabeskçi müezzin" yazıyordu. Bir baktım ki bizim İsmail. *Lan n'oluyo, cidden bizim İsmail mi* derken, bir kez daha dikkatlice baktım. Gerçekten de Müezzin İsmail'di. Sakallar iyice incelmış, bıyık hafiften kalınlaşmış, saçlar bir şekil almış.

Ağır arabesk bir şarkıda kendinden geçmeler, mikrofonu sallamalar, gözleri kapamalar, sarsılarak okumalar, el kol hareketleri, şarkının ritmini artıracak bir haleti ruhiye. Yeni çıkan albümünün tanıtımı yapılıyordu. Arkasından bir röportaj yayınlandı. Şaşkınlığımı üzerimden atamadım. Nedim'in kardeşlerinin mevlidindeki adamı düşündüm izlerken.

Epeyce bir zaman karşılaşmadık İsmail'le. Aradan bir sene geçmişti belki. Hazzopulo Pasajı'ndaki sahaf Murat'ın dükkânından çıktım, Şişhane'ye doğru yürümeye başladım. Pat karşıma çıktı İsmail. Birbirimize özlemle sarıldık, hoş beş ettik, oturduk bir çay içtik. Lafa nereden gireceğimi bileme yince doğrudan daldım;

“Hocam albüm hayırlı olsun.”

“Sağ ol. Allah razı olsun.”

Zamanı olmadığı için çok oturamadık, çalıştığı bir yer varmış, oraya davet etti, ayrıldık. Bir sonraki hafta Cuma günü kalkıp gittim. Beşyüzevler'i geçince yol üzerinde bir gece kulübü. Gece kulübüyle pavyon arası bir mekân daha doğrusu.

Mekânın girişinde İsmail'in ve başka iki kişinin de fotoğraflarının olduğu afişler vardı. Oldukça karanlık bir koridor dan içeri girdim. İçeride karşılayan garsona İsmail'in misafiri olduğumu söyleyince hürmetle bir masaya buyur etti.

Müezzin, programına bir Müslüm şarkısıyla giriş yaptı: “Hayatım karanlık yerlerde geçer, yüreğim kırılmış kadehe benzer, yüzüme nefretle bakmayın yeter, kötüysem düşkünsem kime ne bundan?” Ardından aynı acılı şarkılarla programını tamamladı. Nedim geldi aklıma; camiye gidişlerimiz, okunan aşr-ı şerifler, ilahiler, kasideler. İsmail arada bir yanındaki rakı kadehini havaya kaldırıp misafirlerini selamlıyordu. Bir de jest yapıp bu akşam kendisini yalnız bırakmayan güzel kardeşine, bana, içten teşekkürlerini, saygılarını sundu. Göz göze geldik, elini göğsüne götürdü, ben de mukabele ettim.

İsmail hep bir albümü olsun istemiş, mesele bu aslında. İlk gençliğinden bu yana, Samsun'da, İstanbul'da arkadaşları, tanıdıkları *senin bir kasetin olsa çok acayip satar* deyip durmuşlar. O da gerçekten bir kaseti olsun istemiş. Aslında

benim bilmediğim bir başka kaseti daha varmış. Bir ilahi kaseti. Ama yapımcısıyla aralarında sorun çıkmış, çok da dağıtılmamış, unutulup gitmiş.

Bu kez bir Unkapanı plakçısı aklına girmiş, kaset maliyetine de ortak olmuşlar, müezzinliği üzerinden de bir promosyon yaparız, iş tutar diye düşünüp arabesk albümü yapmışlar. Düşündükleri gibi olmamış tabii. Unkapanı piyasası, yapımcıyla şarkıcının karşı karşıya oturduklarında kasetin patlama yapabileceğine dair yüzlerce sebep bulunabilen ama nihayetinde olumsuz tek seçeneğin gerçekleştiği işlerle dolu. Biraz daha sadeleştirelim mi cümleyi, hafifletelim mi? Unkapanı, bir kaseti uçuracak binlerce gerekçeyle yola çıkıldığı halde, tek olumsuz ihtimalin gerçekleştiği yerin adıdır.

İsmail'in karısıyla, kayınpederiyle arası bozulmuş. Elde avuçta bir lirası kalmamış. Karısı çocuklarını alıp Samsun'a gitmiş. Müezzinliği de artık kendi isteğiyle mi bırakmış, diyanet teşkilatı mı el çektirmiş, orasını tam bilmiyorum.

Gaziosmanpaşa'da bir ev tutmuş kendisine. Bazı mekânlarda çıkıp şarkı söylüyor.

"Hacı, ben işi öğrendim. Biraz borcum var. Durumum yok. Düzelince yeni bir albüm yapacağım. Geçen sefer klip yaptıramadık. Bir klip olsa durum bambaşka olurdu. Bu sefer yaptıracağım. İyi olacak inşallah."

Hesabı öderken mırıldandım:

"İnşallah, İsmail abi. İnşallah."

GURUR

*karda izler bırakıyorum avcılar peşime düşsün
bir uçurum kıyısında vursunlar beni, vursunlar*

ahmet telli

Kenan abiyi kendinden geçmiş bir halde, Zeyrek'te Kanlı Medrese'nin içindeki mezarlıkta Mehmed Emin Tokadi hazretlerinin kabrinin hemen yanı başında, eski bir mezar taşına yaslanmış, kendi kendine hem ağlayıp hem de anlaşılmaz tuhaf şeyler sayıklarken bulan kadınlar, meczup gibi duran adamdan tedirgin olup polise haber vermek istemişler ama tam o esnada kız kardeşinin çocuğu olsun diye Tokadi hazretlerini ziyarete gelmiş olan Kaynakçı Uğur'un en büyük ablası İclal teyze, Kenan abiyi tanıyıp semttekilere haber vermiş.

Semttekiler Kenan abiyi önce Haseki Hastanesi'ne götürdüler. Haseki'de acil serviste müdahale edildikten sonra doktorların tavsiyesiyle vakit geçirmeden Lape'ye sevk ettirdiler. İnsanın vücudundaki yaraya merhem bulabiliyorlar ama derdi yüreğinin içinde bir yerlerde olana ve ince ince kanayana kolay kolay merhem bulunmuyor.

Hastanenin bahçesinde sigarasını yakmak için sırayla bütün ceplerini yoklarken, "Bunun böyle olacağı ta o zamandan belliydi," dedi Nejd det abi. Çakmağını buldu ama beşinci

çakışta ancak ana avrat sövmesinden sonra ateş aldı çakmak. Bazı çakmaklar küfür etmeden yanmazlar.

Ben Kenan abiyi çocukluğumdan tanıyordum ama mahalleden çıktıktan yirmi üç sene sonra mezarlıkta bulunana kadar geçen zaman içinde hiç görmemiştim. Ana babası yaşlıydı ve Kasap Demirhun Camii'nin sokağında oturuyorlardı. Alt katlarında, bodrumda, beyaz tebeşir taşından biblolar yapan bir adam vardı. Ara ara o biblocuya giderken Kenan abinin ana babasını görüyordum.

Kenan abi bir kadını sevdi ve hem ailesini hem de yaşadığı semti terk edip bir daha hiç dönmek üzere gitti.

Ailenin tek erkek oğluydu, iki ablası akrabadan birileriyle evlenip Almanya'ya gelin gitmişti, kendisi de yine uzaktan akrabaları Selvinur ablayla sözlenmişti ama bir gün gelip "Ben Figen'le evleneceğim," deyince ortada söz möz kalmadı. Figen kim, nereden çıktı, nasıl tanıştılar da evlenmeye karar verdiler, kimsecikler bilmiyordu.

Kimse bilmiyor demeyelim, semtte bir tek sinemacı Arnavut Önder tanıyordu kadını. Zamanında oyuncu olmak için bir iki kez Önder abiye gelmiş ama olmayınca gidip bir adamla evlenmiş Figen. O adamdan iki oğlu vardı ve Kenan abiden yedi sekiz yaş büyüktü. Bütün bunlar yan yana dizilince kıyamet kopuyordu tabii.

Bir gün Sarayburnu'nda bir çay bahçesinde kadının yan tarafındaki masaya oturmuş Kenan abi. Mahir'in kulakları cınlasın, bangır bangır Ferdi çalışıyormuş ortamda. Bir ara gözü yan masada oturan Figen'e doğru kaymış. "Kadının iki gözünden yaşlar boşanıyordu ama sesi hiç çıkmıyordu," diye anlatıyordu Kenan abi. En çok acı çeken kadınlar onlar; çok ağlayanlar

ama ağlarken sesi hiç çıkmayanlar. En çok acı çeken kadınlar onlar; çok ağlayanlar ama kimseye bir şey anlatmayanlar.

Elinde yanmamış bir sigara duruyormuş Figen'in. Çünkü en çok acı çeken kadınlar onlar; parmaklarının ucundaki sigarayı yakmayı unutacak kadar içli içli ağlayanlar.

Kenan hafifçe yana dönüp "İyi misiniz hanımefendi?" diye sormuş. Kadın kafasını kaldırıp kısa bir an, hiç ses çıkarmadan Kenan'a bakmış ve sonra çantasından çıkardığı çakmakla sigarasını yakıp derin bir nefes çekmiş. Kenan kadını rahatsız ettiğini düşünüp utançla önüne dönünce kadının sesiyle tekrar çevirmiş bakışlarını.

"Harbiden merak mı ediyorsun, yoksa beni yatağa atmak için mi soruyorsun? Delikanlı gibi söyle."

Kenan abinin o kadınla evlenmeye karar verdiği an, o anıdır. Başka hiçbir şey değil. O an, *bu kadın cehennemin diğer ucuna gitse ben de peşinden giderim* diye karar vermiş. Cehennemî lafın gelişi söylemiş ama gerçekten de bir cehennemin içine sürüklenmiş kadının peşinden.

Sözünü hiçbir zaman yemedi Kenan abi. Asla vazgeçmedi.

Derin acıları olan bir kadını sevmek, kadının takati yetmeyince, kolları ayakları tutmayıp da düştüğü o karanlık cehenneme, bir mabede girer gibi huşu ve sükut içinde yürümektir. Kadının bütün acılarına, secde eder gibi başını yaslamaktır. O acıları bir sigara paketi taşır gibi kalbinin üzerindeki gömlek cebinde taşıyıp gece gündüz duman gibi içine çekmektir. O acılar ille de birini öldürecekse sevdiği kadından evvel ölmeyi göze almaktır.

Kenan abi ailesinin, akrabalarının, arkadaşlarının bütün itirazlarına rağmen kadının yanına gitti ve onunla birlikte

yaşamaya başladı. Figen üç senedir kocasından ayrı yaşıyordu. Boşanmak için mahkemeye başvurmuştu ama kocası boşanmaya razı gelmeyip kadına eziyet etmeye devam ediyordu.

Epey bir zaman bu sebeple nikah kıyamadılar. En sonunda Figen'in çakal kocası kendisine para vermeleri durumunda hem boşanmaya hem de iki çocuğun velayetini anneye vermeye razı olacağını söylemiş. Ama istediği para o kadar büyük ki öyle çıkarıp vermenin, birinden borç harç almanın imkân ihtimali yok. Kitapsız herif çocuklara düşkün olduğundan değil; istediği parayı alıp kendi ortamına çekilecek. Zaten kuru sulu her olayı var.

Karagümrük'ün ilerisinde Acıceşme'de Kenan abinin annesinin ailesinden kalma küçük bir daire vardı. Annesi de evlenecek diye daireyi oğlunun üstüne yapmıştı. Kenan abi kalktı o daireyi acilen para bulayım diye değerinin çok altında sattı ve adamın istediği parayı hiç düşünmeden avuçlarının içine saydı. Kalan paranın bir kısmıyla Figen'in birikmiş borçlarını kapattı, diğer kısmıyla evlilik masraflarını yaptı ve yıldırım nikahıyla evlendikten sonra Güngören'de kiralık bir eve taşındılar. Her şey bir anda oldu.

Olan oldu ama Kenan abinin babası meseleye o kadar içerledi ki sonunda felç geçirdi. Sol tarafı tutmuyordu. Bir iki sene öyle yatalak kaldı, sonra da öldü zaten. Annesi de suçun, günahın oğluna ait olduğunu söyleyip bir daha Kenan abiyle hiç görüşmedi. İyice yaşlanınca da Almanya'ya kızlarının yanına gitti. Almanya'da rahat eder dediler ama rahat etmedi. Kısa süre sonra Kenan abinin annesi de öldü.

Mahalledeki evleri satıldıktan sonra Kenan abi kendine ait olan parayı alıp yine Figen ve çocukları için harcadı. Çocuklar haylazlık ediyorlar, okumuyorlar, sınıfta kalıyor diye devlet

okulundan alıp özel okula yolladı. Yayla tarafında bir pasajda giyim dükkânı açtı, iki sene içinde batırdı.

Yirmi üç sene boyunca Figen'e gözü gibi baktı, çocukları da kendi çocukları gibi büyüttü. Çok istedi ama Figen'den bir çocuğu olmadı. Kendi çocuğu olamayacağını öğrenince Kenan abi, Figen'in çocuklarına daha bir ihtimam göstermeye başladı. Ne isterlerse yapmaya gayret etti.

İki oğlan da büyüdü, koca adam oldu. Kenan abi Bağkur'dan emekli oldu. O parayla kirasını ödedi, onun bunun yanında çalışıp evine ekmek götürdü. Çocuklar çok hayırlı çıkmadı. Ne okullarını bitirdiler ne de adam gibi bir işe girip çalıştılar. Kenan abi çok koruyup kolladı, üzerlerine titredi ama laf geçiremedi. Figen de uğraştı, uğraşmadı değil ama olmayınca olmuyor.

Yirmi üç sene sonra bir hadise oldu ve Kenan abi o cehen-nemin en ateşli yerinde buldu kendini. Ateş hiç beklemediği yerden üzerine değince yanmaktan da kurtulamadı.

O akşam olan hadiseyi, Lape'de yatarken Nejdet abilere anlatmış. Evde bir para meselesi olmuş. Büyük oğlanla aralarında geçen tartışma büyümüş ve oğlan Figen'in yanında Kenan abiye sert bir tokat atmış.

Kenan abi karşısında duran delikanlıya elini kaldıramamış. O an yüzünü çevirip Figen'e bakmış. Sarayburnu'ndaki çay bahçesindeki kadar içten. O kadar içten. Figen bir şey söylememiş.

“O tokat ağrıma gitmedi ama Figen'in susması var ya Nejdet, o çok gücüme gitti.”

Nejdet abiye böyle anlatmış meseleyi. Lape'de iki hafta kaldı. Orada fenalaşınca Şişli Etfal'e kaldırdılar. Etfal'de öldü Kenan abi.

Doktorlar kalp krizinden öldü dediler ama bütün mahalle biliyordu ki Kenan abi gururundan öldü.

BABA, KIZ VE KAHVEDEKİ KIRIK KUMANDA

*“hayatla üçkağıtçılığına alıştığım bir arkadaşla
beraber gibiyim şimdi. haline, sözüne alıştım, onun
üçkağıtları, kendi kağıtlarımı da bana açtı. insan
kendinden yeteri kadar öğrenebiliyorsa,
hayattan o kadar öğrenmiyor.”*

şule gürbüz / öyle miymiş?

Fatih'te Sanki Yedim Camisi'nin eski müezzinlerinden Hafız Cemal, güzel sesli, güzel yüzlü oğlu Gürkan'ın kendisi gibi hafız ve mevlithan olması için, Fatihli meşhur hocalardan, mevlithanlardan dersler aldırıldı ama Gürkan abi gençlik ateşine kapılıp camiyi, cemaati terk etti, Karagümrük Stad Sineması'nın afişlerinden tanıdığı Yeşilçam'ın eski oyuncularından, kendisinden yirmi iki yaş büyük Mine Altın'la birlikte yaşamaya başladı.

O zamanlar Gürkan abi on dokuz, Mine Altın kırk bir yaşındaydı. Herkes bunun bir gençlik hevesi olduğunu ve Gürkan'ın çok geçmeden eve döneceğini düşünürken, bir kız çocukları oldu. Kızın adını Melisa koydular. Çocuk doğduktan sonra da resmî nikahlarını yapıp Mine Altın'ın Ulus'taki evinde yaşamaya devam ettiler.

Bu olaydan sonra Hafız Cemal'in şekeri iyice yükseldi, hastalığı kötüleşti ve kısa zaman içinde iki gözü de kör oldu. Bir

zamanlar oğlunun güzel sesinin kubbesinde yankılanmasını beklediği Fatih Camii'nin avlusunda, kafasında takkesi, elinde bastonuyla ömrünü tamamladı.

Kimileri farklı söylüyor; Hafız Cemal'in körlüğünün şeker hastalığıyla hiçbir ilgisi yokmuş, oğlunun bu durumunu görmektense kör olmayı dilemiş ve kör olmuş. Aynısı Şehriban ablada olmuştu. Biricik kızı Sündüz kendi çocuğuna yedi aylık hamileyken koca dayağıyla öldükten dört gün sonra, Şehriban abla "Ben de öleceğim," dedi ve hiçbir hastalığı yokken elli yaşında öldü.

Böyledir insan, bütün kalbiyle ölmek isterse ölür; kör olmak isterse kör olur. İnsan yerine çaresizlik deseniz de olur.

Gürkan abi, Üsküdar'da katıldığı bir mecliste rica üzerine Hafız Sadettin Kaynak'ın "O siyah gözlerini bir daha olsun göreyim" şarkısını söylemiş ve "Seni çılgınca seven kalbi nasıl öldüreyim?" kısmına geldiğinde Mine Altın'la göz göze gelmiş. O saatten sonra bir daha iflah olmamış; gözünü her kapattığında Mine Altın'ın saçları ve gözleri aklına geliyormuş.

Gözlerini her kapadığında bir kadının yüzünü görüyor-
san iki yol var önünde; gözlerini bir daha hiç açmamak veya o kadının peşinden gitmek.

Bir kadının gözlerinin içine yerleşmesine razı geldiysen, kör olmaya da razı geleceksin. Gözlerinde bir kadın varsa, değil başka şeylere, kendi gözbebeklerine bile yer kalmaz.

Aşk, razı gelinen bir körleşme biçimidir.

Aşk, âşık olduğunun yüzü dışında bütün ışıkların sönmesidir. Âşık olduğun kadının bakışlarından başka hiçbir aydınlığın kalmamasıdır yeryüzünde.

Gürkan abi, dört gün gözleri kapalı bir şekilde evdeki yatağında yatmış. Dördüncü günün sonunda babası Hafız Cemal, yanında Vakıf Gureba'dan Doktor İbrahim'le gelince gözlerini açıp evden çıkmış. Bir süre gece yarılarında, sabaha karşı ezanlar okunmaya başladığında eve geliyormuş. Babasıyla ettiği kavgaların ardından Mine Altın'ın Ulus'taki evine yerleşmiş ve bir daha da gelmemiş.

Semtteki abiler Gürkan abiyle arkadaşlıklarını devam ettiriyorlardı. Onunla görüşenlerin hepsi aynı şeyi söylüyordu: Gürkan çok pis içiyor. Muhtelif meclislerde ilahiler söyleyen, Allah aşkıyla sarhoş olup kendinden geçen Gürkan, şimdi Beşiktaş'taki, Boğaz'daki meyhanelerde rakının dibini buluyordu.

Peygamber Efendimiz ve güzel yol arkadaşları, Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde niyet ettikleri tek şey, Allah'ın dinini yaşayabilmek ve rızasını kazanmaktı. Hicret edenlerin arasında bir adam vardı ki onun niyeti sadece sevdiği kadının yanında olmaktı. Herkesin hicreti niyet ettiğinedir. Gürkan abi yol üstünde gördüğü kadına meylettii. Orada kaldı. Leyla, âşıkların kimi için vesile, kimi için de perdedir. Gürkan'a perde oldu.

Aradan seneler geçti, Mine Altın vefat etti. Gürkan abiyle kızı yalnız başlarına kaldılar. Ulus'taki evi sattıktan sonra ellerine geçen parayı kısa zamanda çarçur ettiler. En sonunda gelip bizim semte yerleştiler. Bizim için şaşırtıcı değil.

İki tür insan bu semtten uzaklaşır; kendini kurtarmak isteyenler ve bir kadının peşinden gidenler. Az da olsa bu semtten kendini kurtarabilen çıktı ama bir kadının peşinden gidip de mesut olabileni görmedik, duymadık. Çünkü kadınların peşinden gidenler bu semtte daha önce aşk derdinden ölen güzel abilerinin talihsiz kaderini sırtlanarak gidiyorlardı. Bu yüzden, parayı bulanı gördük ama âşık olduğu kadınla mutlu

olani görmedik. Bu başka bahis, geçelim. O güzel abilere de rahmet olsun.

Gürkan abi “Ben içkiyi bırakıyorum, adam gibi çalışacağım,” deyince, mahalledekilerin yardımıyla kendisine bir Pejo minibüs aldı, bir iki fabrikanın servisini çekmeye başladı. Kızı Melisa çok güzeldi, annesi ve babası da çok güzeldi. Gelen bevi Lisesi’ne yazıldı. Son sınıfı okuyordu. Okul durumu çok iyi değildi, zaten iki yıl kaybetmişti. Son sene idare ettiler, o sayede liseyi bitirdi.

Gürkan abi güzel adam ama ne yazık ki dediğini yapamadı; bir süre çalıştıktan sonra minibüsü Zafer’e bıraktı ve Aksaray’a takılmaya başladı. O yakışıklı, boylu poslu adam daha elli yaşındayken gören yetmiş yaşında sanıyordu. O kadar çöktü.

Melisa hiç semtte takılmıyordu. Annesi gibi oyuncu olmak istiyormuş. Bazıları da yok oyuncu değil, şarkıcı olmak istiyor diyordu. Çok görmüyorduk. Her zaman bakımlı, üstü başı düzgün bir kızdı. Yakışırdı.

Bir akşam kahvede kâğıt oynarken Kaynakçı Uğur, kısık sesle bir kara haberi verir gibi, “Gürkan abinin kızı Melisa dansözlük yapıyor,” dedi. Böyle pis haberleri ilk önce Uğur’dan duyarız. Prenses Zerrin’i de televizyonda ilk gören Kaynakçı Uğur’dur.

“Lan ne dansözü? Kız oyuncu olacak.”

“Anam avradım olsun. Elmadağ’da bir afişte gördüm.”

Kahvede Uğur’a küfrediyorduk ama asıl küfrettiğimiz Uğur değildi. Söylediğinin doğru olduğundan bir an bile şüphe etmedik. Uğur’un şahsında insanlığın adaletine küfrediyorduk. Herkesin tadı kaçtı, oyunu moyunu bıraktık. Ortaya saçılan kederi paylaşmak için cebimizden çıkardığımız sigara

paketinden bir tane alıp masadakiler de alsın diye tek dal dışarıya sarkmış bir şekilde masanın üzerine bıraktık.

Melisa dansöz oldu.

Önceleri bu bilgi gizli saklıydı ama bir gece Kanal 6 televizyonunda yayınlanan bir programda Oryantal Melisa diye anons edildi ve sahneye çıkıp göbek atmaya başladı.

Bizim yüzüne bakmaya kıyamadığımız Melisa, sahnede oryantal danslar yaparken, orospu çocuğu bir kamera kızın memelerinin arasına kadar, kalçasının kıvrımlarına kadar girip çıkıyordu. Ammo Beşir yavaşça ayağa kalktı ve televizyonun kumandasını alıp televizyonu kapatmaya çalıştı. Kumandaya bastı bastı ama alet çalışmadı. En sonunda “Koduğumun kumandası,” deyip kumandayı televizyon ekranına doğru fırlattı ve dışarı çıktı. Birisi kalktı ve televizyonu düğmesinden kapattı. Refik abi yerde dağılmış kumanda parçalarını topladı. Pilleri yerine koyup kapağını takmaya çalıştı.

Ammo Beşir’in ardından ben de dışarı çıktım. Ağlıyor muydu, bana mı öyle geldi, anlayamadım.

HER ŞEY BİR UNUTKANLIK

“kısacık bir akşam / duraladım ne yapsam”

turgut uyar

“**H** iç aklına geliyor muyum?”
Metro’dan çıkmıştım, Taksim meydanındaydım, dinmeye hiç niyeti olmayan bir yağmur yağıyordu, beş liraya aldığım sarı şemsiyemi bu kış aldığım diğer sekiz tanesi gibi metroda unutmuştum, son karşılaşmamızın ardından on bir yıl dört ay geçtikten sonra onunla ilk kez karşılaşmıştım ve bu karşılaşmaya hiç ama hiç hazırlıklı değildim.

O kalabalığın içinde bir anda göz göze geldik; o ânın büyük şaşkınlığıyla karşılıklı hiç konuşmadan bakakalmışken aramızdaki bu rahatsız edici sessizliği “Hiç aklına geliyor muyum?” diye bir soruyla bozdu. Ondan duymak isteyeceğim herhangi bir kelime bile olmadığını düşünüyordum ki olabilecek en tuhaf ve sarsıcı soruyu sormuştu. Sessizliğin rahatsız ediciliğini tercih ederdim.

Onunla ilk kez bir öykü yarışmasının ödül töreninde karşılaşmıştık. Üniversitede okuyordum ve parasızlıktan fena halde kıvranırdım, bir cep telefonu şirketinin düzenlediği, benim gibi biri için gayet iyi sayılabilecek para ödülü olan bir yarışmaya öykü yollamıştım. Kul sıkışınca yetişen Hızır’a duyduğum inancı daha da artıran bir sonuçla para ödülünün sahibi olmuşum.

Büyük ve şık bir salonda, gösterişli bir ödül töreninde derceye girenlere ödülleri veriliyordu. O da ödül gecesini düzenleyen reklam ajansında çalışıyordu ve törenin sonrasında “Selam, ben Funda,” diyerek elini uzatınca resmen tanışmış olduk.

Yıllar boyunca kendi kendime şu soruyu sorup durdum: Yaşadığımız şeyleri düşününce onunla hiç tanışmamış olmayı ister miydim? Her seferinde kendime kızarak, öfkenerek, biraz da utanç içinde hep aynı cevabı verdim, evet isterdim. Böyle düşünüyor olmak bana acı veriyor ama yine de buna engel olamıyorum.

O geceki tanışmamız esnasında, yazdığım öyküyü çok beğendiğini ve diğer yazdıklarımı da merak ettiğini söyledi. İnsan yazdıklarını merak ettiğini söyleyen güzel bir kadınla karşılaştığında, yazdığı her kelimeyi göstermek gibi karşı konulamaz bir istek duyuyor. Tekrar görüşmek üzere sözleştik ve bir sene idare edecek paranın yanına Funda’yı tekrar görebilme arzusunu da koyarak evime döndüm.

Bir hafta içinde Funda’yla tekrar görüştük. Beşiktaş’ta bir kafede buluştuk ve sanki yıllardır tanışıyormuş gibi, birbirimizi hiç yabancılardan uzun uzun sohbet ettik. O yaptığı işleri anlattı, ben yazdıklarımın söz ettim. Uzun süre konuşmamıza rağmen asıl anlatmak istediklerimizi anlatmadığımızı hissederek ayrıldık. Bu his, tekrar görüşmemiz gerektiği anlamına geliyordu ki öyle de oldu. Aynı hafta sonu tekrar buluşmak üzere sözleştik.

Görüşmelerimiz mutlak bir hâl almıştı. Her seferinde buluşup zamanın nasıl geçtiğini anlamadan konuşuyorduk. Lafı dolandırıyorum, bugün düşündüğümde hâlâ acısı yerli yerinde duran bir şeyi söyleyeceğim ama dilim varmıyor. Ben çok âşık oldum Funda’ya. Onun da âşık olduğunu düşünmek istiyorum ama bundan hiç emin olamadım. Bu kız bana âşık diye

düşündüğüm her an, kafamın içindeki şüphenin kemirme sesleri kulağımda yankılanıyordu.

Ben Funda'ya çok âşık oldum. Hayatımı onu görmek üzerinden kurmaya başladım; onunla görüşmediğim günlerde okula gittim, onunla görüşmediğim anlarda öyküler yazdım, onunla görüşmediğim anlarda uyudum. Bir kadına âşık olmak, zaman çizgisinin altüst olması demek. Bütün öncelik ve sonralıkların gerçekliklerini yitirmesi demek. Zamana ilişkin yegâne hakikatın, âşık olduğun kadının yüzünde anlam bulması demek.

Ben Funda'ya gerçekten âşık oldum ama onun bana en çok söylediği şey, "Sana ihtiyacım var" lafı oldu. İhtiyaç duyduğu şey tam olarak neydi bilmiyorum. Çünkü hem ailesinin hali vakti gayet yerindeydi hem de çalıştığı işten iyi para kazanıyordu. Bana ihtiyacı olduğunu söylemesini ben hep aşk sandım. Sonra sonra bunun aşk dışında başka bir şeye karşılık gelebileceğini idrak ettim. Aşk olmasını istedim sanırım.

Kendi varlığım bile üzerimde ağır bir yükken, onun ihtiyaç duyduğu şeyleri karşılamaya çalıştım. Anlatmayı, birilerinin yargılamadan dinlemesini, onaylanmayı, sesi ne kadar kırılğanlaşıyorsa aynı kırılğanlıkla karşılık görmeyi bekliyordu. Ben de öyle yaptım; dinledim, onayladım, kırık bir sesle katıldım anlattıklarına. Böyle böyle üç yıl geçirdik.

Kırık bir kalbi vardı Funda'nın ve ne zaman kırıldığını, nasıl tamir edileceğini ne o ne de ben biliyorduk. Bu durum onun için var olma biçimine dönüşmüştü. Kalbi kırık bir kadın olarak bu hayatı yaşıyordu. Bunun dışında hiçbir kimlik onu tatmin etmedi; adeta bilinçli olarak her türlü varoluş şeklini reddediyordu. Benimle neden tanışmak istediğini de bunu fark ettiğim vakit anladım; o yarışmaya dünyanın en kırık kalpli insanını anlatan bir hikâyeyle katılmışım. Kendisini anlayacak birini bulmuştu ve peşinden gitti.

Sık gördüğümüz dönemlerde ailesinde bir sarsıntı yaşandı. Anne ve babası mimardı; birlikte kurdukları bir şirkette oldukça büyük markalar için ciddi projeler yapıyorlardı. Çok para kazanıyorlardı ve bunu göstermekten hiç çekinmiyorlardı. Evleri çok güzeldi, arabaları çok pahalıydı, kılık kıyafetleri çok havalıydı. Fakat hiç beklenmedik bir şey oldu ve hâlâ birbirlerine delice âşık genç bir çift gibi duran, insanların içindeyken bile bunu en uçlarda sergilemekten çekinmeyen anne ve babası ayrıldı.

Annesi kendisinden yirmi yaş küçük bir yönetmenle aşk yaşamaya başlamış. İlk başlarda oldukça gizli sürdürmüşler ama sonra açıklamaya karar vermişler. Kadın evi terk edip yönetmenin evine yerleşti. Tam da o dönemlerde Funda'yla bir gün oturmuş onun kalp kırıklıkları üzerine konuşurken, evet hep bu meseleyi konuşuyorduk ve ben de bundan tuhaf bir zevk duymaya başlamıştım, olmadık bir yerde bir soru sordu:

“Evlenelim mi?”

Neden bahsettiğini kavrayamadım. Aptal bir ifadeyle yüzüne bakıyordum. “Evlenmek ister misin?” diye tekrar etti bu kez. “Olur,” dedim. Bu kadar. Evlenmeye karar verdik. Böyle gerçekleşti. Bir şey yiyelim mi der gibi sıradan bir soruya olur cevabını vermek kadar sıradan bir karşılık vermiştim sanki.

Evlilik hazırlıklarına başladık. Aileme “Ben Funda'yla evleniyorum,” dedim. Uzatmayayım, bir sürü olur olmaz tartışmalarının sonunda annemle babam gidip kızı istemeye ikna oldular. Başka çareleri yoktu. Ne bok yiyeceği belli olmayan bir oğulları vardı ve mürüvvetini görmek onları bir parça duygulandırdı galiba.

Kız isteme heyecanı hepimiz için türlü telaşlar yarattı. Sonunda Funda'lara gideceğimiz gün netleştirildi. Bizimkiler-

kalsa amcalarım, halam ve dayılarımın da bizimle birlikte gelmesi gerekiyordu ama Funda'nın ailesinin ricasıyla sadece annem ve babamla gitmeye karar verdik. Annemler bu durumdan çok hoşlanmadılar. Nişan ve düğünde telafi ederiz diye gönüllerini aldım.

Bir cumartesi akşamı kız istemek için Fatih'ten çıkıp Bebek'teki evlerine doğru yola koyulduk. Babamın ısrarıyla ve hatta ısrardan öte tehdide varan zorlamasıyla ben de takım elbise giymeye razı oldum. Annem, babam ve ben elimizde bir buket çiçekle, Fundaların evinin önünde kapıyı çaldık.

Açmadılar. Evet kapıyı çaldık ve açmadılar. Bir yanlışlık oldu herhalde deyip epeyce bekledik, ben o sırada Funda'yı aradım üst üste. Cevap vermedi. Orada ne kadar durduğumuzu bilmiyorum ama sonunda geri dönmek zorunda kaldık. Annem, babam, ben, takım elbiselerimiz ve elimizdeki orkide Fatih'e döndük. Yolda neler hissettiğimizi anlatmak çok kolay değil. Kendi kendimize çok büyük bir şey olduğunu telkin ediyorduk ama ne olduğunu da öğrenememiştik. Babam bizimle eve gelmedi, "Ben kahveye gidiyorum," deyip yanımızdan ayrıldı. Annem, "inşallah başlarına bir şey gelmemiştir," diyerek endişesini tekrar ediyordu.

Ertesi gün oldu. Funda'yı defalarca aradım ama yine cevap vermedi. Pazartesi günü çalıştığı yeri aradım bu sefer. Sekreter kız önce telefonu beklemeye aldı ve sonra Funda hanımın müsait olmadığını söyleyip bir notum varsa alabileceğini ekledi. Aynı akşam telefonuma "Bir süre görüşmek istemiyorum. Funda" diye kısacık bir mesaj geldi. Bir süre görüşmek istemiyormuş.

On bir yıl, dört ay görüşmedik.

Metro'dan çıkmıştım, Taksim meydanındaydım, dinmeye hiç niyeti olmayan bir yağmur yağıyordu, beş liraya aldığım

sarı şemsiyemi bu kış aldığım diğer sekiz tanesi gibi metroda unutmuştum, son karşılaşmamızın ardından on bir yıl dört ay geçtikten sonra onunla ilk kez karşılaşmıştım ve bu karşılaşmaya hiç ama hiç hazırlıklı değildim.

“Hiç aklına geliyor muyum?” dedi yüzüme bakarak.

Acıklı ve acınacak bir halde itiraf etmeliyim ki evet. Aklına geliyorsun. Bunun mantıklı hiçbir tarafı yok. Kendimden nefret edecek kadar zavallı olduğum doğru ama elimde değil. Aklına geliyorsun her seferinde ve aynı zavalıca duyguyla seninle bir araya gelebileceğimizi umut ediyorum. Karşılaştığımızda ne diyebileceğimi düşündüm defalarca. Ne yazık ki bunu çok düşündüm ve sana bağırıp çağırabilecek kadar bile takatim kalmadı geçen yıllar boyunca. Seni düşünürken bütün kelimelerimi kaybettim.

“Yoo. Pek değil,” dedim başımı öne eğerek. Yürümeye başladım. Ne yaptığını, yüzündeki ifadeyi, arkamdan bakıp bakmadığını göremedim.

Yağmur yağıyordu, vakit akşama yaklaşıyordu ve sarı şemsiyemi metroda unuttuğum için hayıflanıyordum.

*“şuraya bir cümle koydum.
bırak, acımızı birisi duysun.”*

birhan keskin

Sabahın erken saatlerinde Beyoğlu İş Merkezi'nin alt katındaki dükkânlar henüz yeni yeni açılmaya başlamışken, ben bir yandan radyoda çalan Zerrin Özer şarkısını dinliyor, bir yandan da raflardaki, askılardaki pen-yeleri düzeltiyordum. İçeriye her zamanki neşesiyle Aysel Gürel girdi. Yanında genç bir kadın vardı. Daha ne olduğunu anlayamadan “Benim çok şarkımı okudu,” dedi. “Kim?” dedim. Elini radyoya doğru uzatıp “Zerrin,” dedi. Pembe renkli saç-larını savurdu ve “Saçlarım nasıl olmuş?” diye sordu. “Daha önce de söylemiştim ya, çok güzel olmuş,” dedim. “Olsun, bir daha söyle ağzın mı yorulur?” diye üsteledi ve oturdu. Kız da oturdu. Çok güzeldi. Yanındaki kız. Çok güzeldi.

Aysel Gürel'in önüne kül tablasını koydum ve kıza dönüp “Hoş geldiniz, ne içersiniz?” diye sordum. “Fark etmez, kolayda ne varsa o olsun,” dedi. “Hepsi kolay,” dedim. “Çay olsun madem,” dedi son derece zarif bir edayla. Dükkânın yan- tarafındaki kolonda asılı duran, altından kablolar sarkan hı- şırtılı diyafondan bir sade kahve, bir de çay söyledim.

Aysel Gürel her zamanki neşesiyle kahvesinden bir yudum aldıktan sonra sigarasından ilk nefesi çekti ve biraz içinde tutuktan sonra havaya üfledi. Kıza döndü.

“Bakma sen bunun böyle ikramlar yaptığına, beni görünce aslında morali bozuluyor, neşesi kaçıyor bunun. Hacı, hoca bu adam. Ver buna sürekli ilahi dinlesin.”

“Aşk olsun Aysel Hanım. Senin şarkılarını dinlemiyor muyum?”

“Hadi oradan yalancı! Ayıp olmasın diye bir iki tanesinin adını ezberlemiş, onları söylüyor.”

Kız güldü. Bazı kadınlar herkesin ortasında ağlayamadıkları için gülerler. “Aslında şimdi ağlamak isterdim ama yapamam” gülüşüdür o. “Yüzüme gülümsemelerden bir maske takip insanların arasına çıkıyorum” gülüşü. “Bir kere ağladım ve hiç kimse neden ağlıyorsun diye sormadı” gülüşü. “Anlatmaya başladığım anda ağlarım, onun için susuyorum” gülüşü. Gülüşlerin arasına Aysel Gürel girdi.

“Bu çocuk entel penyeci. Felsefe okuyor, yazıyor bir sürü şey. Kafası hep havada. Ben de buraya gelince ondan alışveriş ediyorum. Bakma sen takılıyorum ama severim hergeleyi.”

“Teveccühünüz Aysel Hanımcım.”

“Oğlum bak, bu kıza iyi davran, çok büyük şarkıcı olacak ileride,” deyip ayağa kalktı ve kıza sarıldı. Kızın yüzünde bir mahcubiyet büyüdü. “Her zaman başımızın üzerinde yeri var,” diye gülümsedim. Kalkıp biraz kıyafet baktılar, bir iki şey seçip aldılar. Vedalaştık. Tam kapından çıkacaklarken kıza “Yine gel,” dedim.

Yine gel. Gördüm. Gülümsemele, kelimelerinle, yüzüne inen saçlarınla, boynundaki ince kolyeyle, çiçek kokulu hafif

parfümünle, sık sık kırptığın gözkapaklarınla gizlediğin her neyse, gördüm onu. Gördüm ve içimde bir yerde tuhaf sızı kaldı. Gizlediğin o acıdan küçücük bir parça bile dışarı taşsa görenlerin içinde sızı kalıyor. Gördüm. Ben de saklıyorum herkesten. Ben de saklıyorum çok şeyi, ondan biliyorum.

Aradan bir hafta geçtikten sonra yine geldi. Elinde Sam Savni Özer'in ilahi kaseti vardı. "Bu nedir?" diye sordum. "Aysel abla ilahi dinlemeyi seviyor deyince ben de bunu aldım," dedi. "Ya Aysel Hanım'a ne bakıyorsun sen, hay Allah," diye gevelemeye başladım. Oturduk, bir şeyler ikram ettim, içtik, üstüne başına bir şeyler denedi, bir tane uzun kollu, siyah v yaka bluz beğendi. "İlk alışverişten ücret almıyoruz, ayağınız alışsın," dedim. "Katiyen olmaz, almam o zaman," diye üstelse de, "O zaman bunu da ben katiyen almam," deyip kaseti gösterdim ve ikna oldu.

Bir an karşılıklı birbirimize bakıp sustuk. *Seni tanı mıy o rum* susuşuydu. *İnsan tanımadığı birine yarasını açmaya korkuyor* susuşu. *Daha önce yar amı fark eden oldu ama kelimele riyle biraz daha acıttı* susuşu. *İnsanlardan korkuyorum* susuşu. Sessizliği ben bozdum.

"Albüm ne zaman çıkıyor?"

"Çok fazla kalmadı. Düzenlemeler neredeyse bitiyor. Sonra da hemen stüdyoya girerim."

Çıkarken bir önceki sefer söylediğimi tekrar ettim.

"Yine gel."

Çok geçmedi yine geldi. Sonra yine. Geldi ve sohbet ettik. Her seferinde sohbetin bir yerinde bakışıp susmaya devam ettik. Sonra bir gün, ben nasıl olsa yine susar diye beklerken o susmadı.

“Annemle babam ben küçükken ayrıldılar. Klasik hikâye. İçki, işsizlik, kavga gürültü. Küçük erkek kardeşimi anneme, beni de babamın yanına verdiler. Aradan zaman geçti, annem ben buna bakamıyorum diye erkek kardeşimi babama vermek istedi ama babam ben bu kıza bile zor bakıyorum deyip almadı. Biri ağır depresyonda, diğerinin sürekli kafası güzel. Çocuk arada kaldı. Sonra sen kalk Ergin’i, kardeşimi, Çocuk Esirgeme Kurumu’na ver. Babama yalvarıyorum, n’olur Ergin de bizim yanımıza gelsin diye. Nasıl yalvarıyorum ama bir görsen, ağlamaktan gözlerim kör olacak. O da tutturuyor; param mı var benim, iş bulamıyorum, evden de çıkaracaklar. Ben çalışırım bakarım Ergin’e diyorum ama daha dokuz yaşındayım. Günlerce aç, uykusuz yalvardım, dinletemedim. O zaman beni de Ergin’in yanına bırakın dedim. Öyle deyince yumuşar, Ergin’i yurttan alır diye düşünüyorum. Safım ya! Madem öyle, siktir git orada kal dedi. Çocuk kafası işte, tamam dedim. Beni de götürüp yurda, Ergin’in yanına bıraktılar. Aramızda bir yaş var Ergin’le. Biz liseye kadar yurttta kaldık. Lisede yatılı okuduk, neyse üniversite sınavı filan derken ikimiz de üniversiteye girdik çok şükür. Ben İTÜ Konservatuara girdim. Zaten deli gibi müzik seviyorum. Sesim, kulağım fena değildi. Yurttan bir annem, orada görevlilere anne diyorduk, iyi bir kadındı, beni hep teşvik ediyordu, müzikle ilgilen, senin yeteneğin var diye. Konservatuara girince kendi hayatımı kurdum. Yurttayken biz, annem ölmüş haberim yok. Annemin öldüğünü bir yıl sonra öğrendim biliyor musun? Ölmüş, aradan bir yıl geçmiş ve ben yeni öğreniyorum. Anne bu ya. Öz annem. Öz! Üniversiteye giderken sağda solda şarkı söylemeye başladım. İyi mekânlarda çıkıyordum. Para kazanmaya başladım. Bir iki köşe yazısında benden bahsettiler. Sesi çok güzel, büyük star olacak filan diye. Biraz da abartılı. Ulus’ta bir yerde çıkıyorum. Bir gece bir baktım, saçı başı bembeyaz bir

adam önüne çıktı. Barın hemen girişinde. Babam. Babasının gözlerini unuttur mu insan? Dokuz yaşındaki halimde neyse bakışlar o. Tanınmayacak kadar yaşlanmış ama bakışlar aynı. Bana sarılmaya kalktı, izin vermedim. Başladı ağlamaya. Ama nasıl ağlıyor bilemezsin. Ergin'i yanımıza alsın diye nasıl ağladıysam ben, o da aynı şekilde ağlıyor. İçimden hiçbir şey gelmiyor. Allah biliyor ya. Zerre kadar sevgi duymuyorum. Neyse uzatmayayım, ben buna biraz para vermeye başladım. Gözümün önünde olmasın yeter ki. Vereyim parayı uzakta kalsın. Ergin de Almanya'ya gitti. Oraya yerleşti. Çok cici bir karısı var. Bir tane de kızları oldu. Ondan yana kafam rahat. Ben kendi paramı kazanıyorum. Babama da arada para yolluyorum. Okuldan bir sevgilim var, Mert diye. Birbirimizi çok seviyoruz. Okul bitmiş. Biraz iş güç, ne yapacağımız belli olsun evleneceğiz. Aramızda hiç sorun yok. Ne yaşadıysam biliyor Mert. Hiçbir şeyi de saklamadım. Ailesi beni biliyor. Çok samimi değiliz ama zamanı gelince daha da samimi oluruz diye düşünüyorum. Babam nereden icap ettiyse, Mert'i o da biliyor, sürekli birlikteyiz zaten, nereden aklına geldiyse, sen kalk Mert'in babasının yanına git, sizin oğlan benim kızla evlenecek mi, niyeti ciddi mi filan diye konuş. Neymiş, kendince kızına sahip çıkıyor. Lan Allahsız bugüne kadar kızına sahip mi çıktın? Ortalık ayağa kalktı. Ben nasılsa mesele hallolur derken Mert geldi, ben ayrılıyorum dedi. Nasıl yani dedim. Öyle dedi. Aile yapımız uymuyor, annem babam durumdan hoşnut değil, yapamayız, daha büyük sorun çıkar diye saydırdı. Mert ne saçmalıyorsun dedim. Bu adam benim hayatımda yok, senden hiçbir şey gizlemedim zaten, şimdi nereden çıktı bunlar dedim. Yok, dinlemedi. Biz bununla ayrıldık. Yedi yıl geçti ve ayrıldık. İnanabiliyor musun? Pat diye, bu kadar! Şimdi de babam hastanede. Kanser olmuş, her yere yayılmış. Öldü ölecek. Vedalaşmak istiyorum bazen ama affedemiyorum."

Çok ağladı. Ergin'in arkasından ağlar gibi ağladı. Bir gün "Babamın yanına birlikte gidebilir miyiz?" diye rica etti. Vakıf Gureba Hastanesi'ne birlikte gittik. Yatakta küçücük kalmıştı adam. Doktor "Burada kalmasının anlamı yok, eve götürebilirsiniz," dedi. Ne diyecek diye yüzüne baktım. "Peki," dedi ve gidip işlemleri yaptı.

Babasını evine götürdük. Bir hafta sonra vefat etti adam.

Biz konuşmaya devam ettik. O anlattı, ben dinledim. Yurtta geçirdiği her bir günü biliyorum desem yalan olmaz. Albümü çıktı, çok sevildi. Bir albüm daha yaptı. O da çok sevildi. İnandırıcı söylüyordu. Sesindeki yara izi bütün söylediklerini daha inandırıcı hale getiriyordu. Derken görüşmelerimiz seyrekleşti.

Sonra bir gün pat diye arayıp "Nerdesin, yanına geliyorum," dedi ve bir yerde buluştuk. Buluştuğumuzda güneş gözlüğü, şapka filan takıyordu artık. "Bana bir tane şarkı sözü yaz," diye tutturd. "Ben öyle şeyler yazmıyorum saçmalama," diye geçiştirmeye çalıştım ama deli gibi ısrar etti. Ne yaptıysam olmadı.

En sonunda dayanamayıp kabul ettim. "Ama bir şartım var," dedim. "Benim adımı kullanmanı istemiyorum." Çok kızdı, "Utaniyor musun benimle arkadaş olduğun için?" diye üstüme gelmeye başladı. Ne diyecektim? "Ben sana âşığım ama sen bilmiyorsun," denir mi? "Ben senin her bir acını kendi acım bildim ve senin yaraların kadar kalbimde yara açtım," deseydim nasıl tepki gösterirdi? "O kadar güzelsin ki gözlerine uzun uzun bakınca ölürüm diye gözlerimi kaçırıyorum," mu diyeyim? Demedim. "Yok, ne ilgisi var? Yazarım ama senin ismin olsun. Başka türlü olmaz," dedim. Başta kabul etmedi ama inadımdan bıkip mecburen kabul etti. Bir tane şarkı yazdım, verdim.

Yeni albümünde şarkıyı göremeyince, herhalde beğenmedi dedim içimden ama açıp da bir şey sormadım. Üç yıl geçti,

bir albüm daha yaptı. A yüzünün ikinci parçası benim yazdığım şarkıydı. Kendi ismini yazmış ama şarkının içinde küçük de bir numara yapmış. Yalnızca ikimizin anlayabileceği bir numara. Bir de ilk cümleyi değiştirmiş; “Anlat, aşkından paramparça bir kalple dinlerim yaralarını,” diye yazmıştım. Başka bir şey olmuş.

Yazdığımı öğrenince muhtemelen kızacak.

“Adını yazmadım ki, kim nereden bilecek?” derim ararsa.

DEVENİN GÖZYAŞLARI

- Son Söz Niyetine -

Bu ülkenin insanlarını Yeşilçam'a bağlayan şey nedir diye sorsalar, hiç düşünmeden acıklı hikâyeler cevabını veririm. Doğusundan batısına, muhafazakârından sekülerine, Türkünden Kürdüne, Arabından Lazına insanları yakın kılan iç acılarıdır.

“Gelirken mendillerinizi getirmeyi unutmayın” anonsları sadece bu ülke sinemasının fragmanlarında işitildi. O zamanlar mahallemizden Anadol veya çarpık ayaklı Skoda kamyonetler geçiyordu. Yazlık sinemada o hafta gösterilecek filmlerin afişleri, arabanın kasasında iki yana asılarak, mahalleler arasında anonslarla dolaşılıyordu. Gösterilecek filmlerin acıklı olduğu, mendil uyarısıyla hatırlatılıyordu.

Ben mesela Orhan Gencebay'ın “Leyla ile Mecnun” filmini teyzemle birlikte o yazlık sinemada izledim. Başta herkes kendini tuttu. Sonra hikâye karnımızı deşip ciğerimize dokunmaya başladığında, önce mahallenin kadınları, sonra delikanlıları karanlıktan istifade gözyaşlarını salıverdiler. Sinemada bir Orhan Gencebay'ın yürek dağlayan sesi, bir de hıçkırıklar duyuluyordu. Herkes Mecnun'u sebep gösterip kendine ağlıyordu. Herkes Leyla'yı gösterip kendi kaybedişlerine ağlıyordu. Böyle anlarda kimse kimsenin yüzüne bakıp da utandırılmaya özen gösterirdi.

Sadece sinema değil, bizi arabesk müziğe bağlayan şey de acıklı müzik ve sözler. Yakın tarihi acılarla örülmüş bir halkın yine acıklı hikâyelere sığınmasını Batılı sosyolojik argümanlarla açıklayabilmenin pek mümkünatı yok. Güldüren şeyleri de seviyoruz ve fakat ‘gerçek olan acıklı olan’ diye düşünüyoruz.

Bir arkadaşım Sarıkeçililer’in develeri üzerinden bir mesele anlatmıştı, ben de lafı oraya getirmek istiyorum.

Sarıkeçililer, bu memleketin Toroslar’da yaşayan son göçerleri. Göçer olmak hâli, insanın toprakla, hayvanla, hayatın tümüyle ilişkileri açısından, biz yerleşiklerin kavrayamayacağı bir hâl.

Çadırlarını bir yere kurabildilerse “yurt” edindiler demektir. Bir hayatı sırtında taşımak, kentli kibrin kavrayabileceği bir şey değil. Sırtında taşıyamayacağın mülkün peşine düşmek mesela; biriktirmemek, ihtiyacı olanla paylaşmak, tevekkül etmek, yolda olmak, yolun kaderine razı gelmek, rızıkla aradaki perdeleri kaldırmak.

Bunları şimdilik geçelim. Derdim başka.

Bazen gebe deve, yavrusunu doğurduktan sonra duygusal olarak ona bağlanamıyormuş. Bu kırılma yüzünden dünyaya henüz gözlerini açmış yavrusunu emzirmeyi reddediormuş. Allah kimseye vermesin. Yavruyu emzirmemek ne demek! Aç koyup ölüme yolcu etmek.

Bir anayı yavrusuna yabancılaştıran kırılma, arada oluşan o duygusal mesafe nasıl güçlüyse artık, yavrusu düşman gibi görünüyormuş gözüne. Değil yüzünü, gözünü öpüp, sarmak. Sütünü bile fazla görüyormuş yavrusuna.

Ana deve, öte yanda kendi başına beklerken, yavru deve nafile inliyormuş açlıktan. Anasının sütü yoksa, dünyanın bin bir türlü nimetini önüne yığsan o yavrunun inlemesi bitmez.

Ana ile yavru arasındaki bu derin kopuşu, duygusal kırılmayı fark eden göçer çalgıcılar duruma hemen müdahale ederlermiş.

Yavrusuna karanlık gözlerle bakan bir ananın yüreğini yumuşatmak, kalbini döndürmek kolay mı sanırsınız? Hayır. Değil.

Önce ana deveyi sessiz, sakın bir kenara çekerlermiş. Kimsesiz, bir başına.

Arkasından başlarmış çalıp söylemeye.

Öyle böyle ezgiler değil. İnsanın ciğerinde ince kesikler açıp, için için kanatan cinsten, dertli şarkılar çalmaya başlarmış. İçli nağmeler, yakıcı sözler, acıklı uzun havalar, boğazı düğümleyen ara taksimler...

Yaklaşık yarım saat sonra, dağ, taş, ağaç, yaprak, gök, kuş, doğada çalgıcılar dahil her şey ağırlarken, ana deve de, bu ısırtıp yüklü şarkılardan, nağmelerden etkilenip gözyaşlarını akıtmaya başlarmış.

Ana devenin gözyaşlarını gören göçerler, hemen kenarda mahzun duran yavruyu alıp, ana devenin altına sürüverirlermiş. Yavru, anasının memelerine yapışınca, başlarmış sü-tünü emmeye.

Gözünden hâlâ yaşlar süzülen ana deve, artık bir daha yavrusundan ayrılmazmış.

Hikâyeyi duyunca, çoktandır kafamda dönüp duran mesele, kendi adıma berraklığa kavuştu.

Memleketimiz diyorum; memleketimizin farklı kesimleri, son zamanlarda, gerçekte ne kadar ortak bir geçmişten geldiklerini unutuyorlar.

Politik argümanların havada uçuştığı bir dönemde, derin bir duygusal yarılma yaşıyoruz. Ananın yeni doğan yavrusunu emzirmeyi reddetmesi kadar keskin bir kırılma.

İnsanlar birbirine karşı siperde. İnsanlar acımasız bir yüzle ötekini hırpalıyor.

Peki bu uzaklıklarımızı, bu kırılmalarımızı, bu derin boşluğumuzu ortadan kaldıracak bir şey var mı?

Başka türlü söylemek gerekirse, gözümüze yaş salacak, birbirimize yakınlaştıracak derin nağmeler nelerdir?

Uzunca bir zamandır bunu düşünüp duruyorum.

Parti bildirileri, yönetmelikler, mutabakat metinleri, olağan toplantı notları, hiçbir şey ama hiçbir şey insanlar arasındaki kırılmayı ortadan kaldıracak sahici metinler değil.

Ne zaman edebiyattan, irfandan, sanattan, hikmetten söz açsam, etrafımdakiler bu uğraşların zamansızlığından, apolitikliğinden dem vuruyor. Öyle değil. “Eski libas gibi âşığın gönlü / söküldükten sonra dikilmez imiş” diyor türküde. Eski libasımızı muhafaza etmenin başka yolunu bilmediğimden tüm bunlar. Gönül kelimesi bu arada gerçekte bizim söylediğimiz gibi değil, Neşet ağanın söylediği gibi söylenir. Nasıl söylendiğinin önemi var. Mesele “zor” olsa bir şekilde hallo olur ama mesele “zorumuş meğer” dersen bu dünyada hallinin yolu yok demektir. Âşığın gönlü diyordum. O gönül yırtılmasın diye bunca söz.

Belki de dinlediğimiz müziklerin, izlediğimiz filmlerin, okuduğumuz romanların acısı aramızdaki duygusal kırılmayı

giderecektir. İçeriden bir şeyler söylemeye başladığımızda, hepimizin vicdanında ortak karşılıklar ortaya çıkacaktır.

Mahallemize sinema anonsları yapan kamyonlardan başka, ağıt hikâyeleri satan adamlar da geliyordu sık sık. Adamların ellerinde iki sayfalık sarı teksir kâğıdına basılmış acıklı hikâyeler, boyunlarında asılı büyük Grundig teyplerde seslendiriliyordu.

Acıklı hikâyelerin sesleri mahalleyi doldurduğunda başka hiçbir sese yer kalmıyordu. Bütün sokak, kapı önleri, apartman boşlukları, evler, odalar acıklı bir hikâyeye yazılmış ağıtlarla doluyordu.

Herkesin hikâyesi, bir yönüyle de olsa, sarı teksir kâğıtlarına basılabilecek kadar acılarla dolu memleketimizde.

Yavrusuna küsmüşlere bazen bir kırık ezgi, bazen eksik bir öykü hatırlatmak mümkün müdür?

Acımızı saçtığımız her yeri “yurt” edinme umudu var mıdır?

"Ruhuma musallat olmuş o uçurumların kenarında yaşayabilmek için aylardır bıkmadan usanmadan çocukluğumun yüzlerini, sokaklarını, ağrılarını yazıyorum. Delirmişçesine, hafızamın kuytu, karanlık, ıssız yerlerine, çocukluğuma, ilk gençliğime, utançlarıma, kavgalarıma bakıyorum bir şeyler bulabilmek için. Ne arıyorum? Bu kadar öykünün içinde aradığım nedir? Bir kere de mutlu bitsin şu hikâyelerin sonu diyenlere ne cevap vereceğim?"

Bir kere sevdiğinin yüzüne baksa ölecek âşıklar...

Güzelliğini bir yara gibi taşıyan kadınlar...

Gururundan ölenler, gidenler, tam söyleyecekken susanlar, yıkık krallıkların prensesleri...

Tarık Tufan, **Beni Onlara Verme**'de bir semti, o semtin mahallelerini ve o mahallelere sıkışmış karakterlerin birbirinden ilginç hikâyelerini anlatıyor.

Tarık Tufan'ın etkileyici ve akıcı dilinden kimi zaman karanlık, can yakan masalsı hikâyeler.

Beni Onlara Verme cüretli ve içten bir meydan okuma.



Fiyatı : 20 TL

